

မဟာသမယသုံးသုတ်
တရားတော်

(၁) ကလဟာဝိဝါသနာတို့၏ မာတိကာ

ပဌမပိုင်း

တရားပညာပိုင်ခံ

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၁)

ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်းစသည်တို့၏ အကြောင်းကို မေးသည်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၂)

ရန်ဖြစ်မှုစသည်တို့သည် ချစ်ဖွယ်ကြောင့်ဖြစ်သည်

ဝန်တို့ခြင်းငါးပါး ပေ၍ပြချက်

ငြင်းခုံမှု ရန်ဖြစ်မှုတို့သည် ဝန်တို့မှုကြောင့်လည်း ဖြစ်ကြသည်

ငြင်းခုံလျှင် ဂုံးတိုက်မှုလည်း ဖြစ်တတ်ကြောင်း

ငြင်းခုံမှုစသည်နှင့် စပ်၍ ကျင့်နည်း

ဒုတိယပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာ

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၃)

ချစ်ဖွယ်၏ အကြောင်းကို မေးသည်

လောက၌ ပျော်မွေ့မှု လောဘ၏အကြောင်းကိုလည်း မေးသည်

တောင့်တမှု-အာသာနှင့် ပြီးစီးမှု-နိဗ္ဗာ၏ အကြောင်းကိုလည်း မေးသည်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၄)

ချစ်ဖွယ် လောဘစသည်တို့ဟာ ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း

ဆန္ဒငါးပါး ဖော်ပြခြင်း

ချစ်ဖွယ်ထင်မှု ပျော်မှုတို့ကို ပယ်နှိုင်းအောင်ကျင့်ပုံ

လိုချင်တောင့်တမှုစသည်ကို ပယ်နှိုင်းအောင်ကျင့်ပုံ

တတိယပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာန်

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၅)

ဆန္ဒစသည်တို့၏ အကြောင်းကို မေးသည်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၆)

အစစွာလိုချင်မှုဆန္ဒသည် သာယာပွယ် မသာယာပွယ်ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း

ဖြစ်ပွားခြင်း ပျက်စီးခြင်းကြောင့် ဆုံးဖြတ်မှု ဖြစ်ကြောင်း

စီးပွားပျက်မှုနှင့် စပ်ပြီး ဆင်ခြင်ပုံများ

လိုချင်မှု ဆုံးဖြတ်မှုတို့နှင့် စပ်ပြီးကျင့်ပုံ

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၇)

အမျက်ထွက်မှု လိမ်မှု ယုံမှားမှုတို့ဟာ သာယာပွယ် မသာယာပွယ်တို့ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း

အမျက်ထွက်မှုစသည်ကို ပယ်နှိုင်းအောင် ကျင့်ပုံ

ယုံမှားမှုကို ပယ်နှိုင်းအောင် ကျင့်ပုံ

စတုတ္ထပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇန

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၈)

သာယာပွယ် မသာယာပွယ် တည်မြဲအယူ ပြတ်ခဲအယူတို့၏ အကြောင်းကိုမေးသည်

တည်မြဲအယူ ပြတ်ခဲအယူတို့ကို ပွင့်ပြချက်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၉)

သာယာပွယ်စသည်တို့ ပဿကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း

ဥပေက္ခာကို သာယာပွယ် မသာယာပွယ်တို့ဖြင့် ဝေဖန်ပြချက်

ဒုက္ခကို ဣရိယာပုတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းပုံ

ဘဝဒိဋ္ဌိနှင့် ဝိဘဝဒိဋ္ဌိတို့ ပဿကြောင့်ဖြစ်ပုံ ရှင်းပြချက်

အမှတ် (၉) ဂါထာအရ ရှုကျင့်ပုံ

ပဉ္စမပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇန္တ

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၁၀)

ပဿနှင့် သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့၏ အကြောင်းကို မေးသည်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၀)

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဒေသနာနှင့် နှိုးနှောပွင့်ပြေချက်

သိမ်းပိုက်မှုသည် တဏှာကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း

မနောသမုဿကို မဟောခြင်း၏ အကြောင့် ပွင့်ပြေချက်

ရူပဝိဘူတအရ ရှုပ်ကင်းပုံ ရှုပ်ကျော်လွန်ပုံ ပွင့်ပြေချက်

ဥပစာသမာဓိနှင့်တကွ အရူပဈာန်တို့ဖြင့် ဖြစ်တွေ့ စသည်ကို ကျော်လွန်ပုံ

အမှတ် (၁၀) ဂါထာအရ ကျင့်သုံးပွယ်

ဆဋ္ဌမပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇန္တ

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၁၂)

ရှုပ်အာရှုံ ကျော်လွန်အောင်ကျင့်ပုံနှင့် သူ့ခ ဇုက္ခ ကျော်လွန်အောင်ကျင့်ပုံ မေးသည်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၃)

ဥပစာသမာဓိနှင့် အရှုပဗျာန်လေးပါးသည် ရှိုးရှိုး ကာမသညာလည်း မရှိ၊ အရူပသညာလည်း မရှိ၊ ရူပသညာလည်း မရှိ၊

သညာကင်းသည်လည်း မဟုတ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဖြေရှင်းဟောကြားတော်မူသည်

ပပဉ္စသင်္ခါဟိ သညာနိဒါနာ-ပါဠိ၏ ဆိုလိုရင်း

သတ္တမပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာန်

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၁၄)

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၅)

အရှုပဗ္ဗာန် အရှုပဘဝမျှဖြင့်လည်း အမြတ်ဆုံးဟု ပြောဆိုကြကြောင်းသည်

ဥစ္ဆေဒအယူအရ တဝပြတ်ပုံ (၇)မျိုး ဖော်ပြချက်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေနိဂုံးချုပ်ဂါထာ (၁၆)

ပရိနိဗ္ဗာန်စံပုံ၌ အမြင်မှားနှင့် အမြင်မှန် ဝေပန်ပြခြင်း

ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပုံနှင့် ဥစ္ဆေဒဝါဒအရ တဝပြတ်ပုံ ကွဲပြားကြောင်း ရှင်းပြချက်

(၂) ဧည့်သည်များ၏ မာတိကာ

ပဌမပိုင်း

တရားအဖွဲ့သစ်

ဧည့်သည်များ၏အမည်

နိမိတ်တရား၏ အမေဂါထာ (၁)

နိမိတ်တရား၏ အမေဂါထာ (၂)

ဧည့်သည်များ ပဌမပိုင်းအဆက်

မြတ်စွာတရား၏ အဖြေဂါထာ (၃)

မြတ်စွာတရား၏ အဖြေဂါထာ (၄)

မြတ်စွာတရား၏ အဖြေဂါထာ (၅)

ဒုတိယပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာန်

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၆)

ဥစ္ဆေဒဝါဒအရ အဆုံးသတ် အမှန်တရား အမျိုးမျိုးကွဲပြားပုံ

သဿတဝါဒအရ အဆုံးသတ် အမှန်တရား အမျိုးမျိုးကွဲပြားပုံ

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၇)

အဆုံးသတ် အမှန်တရားတစ်ပါးတည်းရှိကြောင်း ပြဆိုချက်

ယင်းအဆုံးသတ် အမှန်တရားကိုသိသူမှာ ငြင်းခုံခြင်း မရှိကြောင်း

တတိယပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာန်

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၈)

ကောင်းကင်ဘုံ နတ်ဘုံစသည်ရောက်ပြီး အမြဲတမ်းနေရပုံ စသည်

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၉)

အဆုံးသတ် တရားကို နိစ္စယူဆို့သောကြောင့် နိရောဓသစ္စာသာ သင့်ကြောင်း

အဖြေဂါထာ (၁၀)

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာအယူစသည်၌ ရှုတ်ချဖွယ်ရှိပုံ

အဖြေဂါထာ (၁၁)

စတုတ္ထပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာန်

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၂)

အတိသာရဒိဋ္ဌိယာပုဒ်အရ ပန်ဆင်းဝါဒဋ္ဌိ အနှစ်သာရ အသင့်ယူတ္တိမရှိပုံ

အဖြေဂါထာ (၁၃)

သူတပါးကို အညံ့စားအနေဖြင့် မပြောသင့်ကြောင်း ပြဆိုချက်

အဖြေဂါထာ (၁၄)

ပဉ္စမပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇန

အဖြေဂါထာ (၁၅)

အဖြေဂါထာ (၁၆)

အယူကွဲပြားသူကို အယုတ်အညံ့ဟုဆိုလျှင် ငြင်းခုံခြင်းကို ဆောင်ယူလာရာ ရောက်ပုံ

ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တွေကတော့ အခြားသူများကို မရှုတ်ချ-မနှိပ်ကွပ်ကြောင်း

အဖြေဂါထာ (၁၇) ရှေ့ပိုင်း

နောက်ဆုံး ညွှန်ကြားတော်မူပုံ၊ ဂါထာ (၁၇-ခ)

အယူမှားကင်းအောင် ကျင့်သင့်ကြောင်း

ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်

ရဟန္တာက မငြင်းခုံဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ

အမှန်ဖြောသုမ္မာ ငြင်းရာမရောက်ကြောင်း

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ် မာတိကာ

ပဌမပိုင်း

တရားအနှုသန္ဓေ

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၁)

မြတ်စွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၂)

ငြင်းခုံကြတဲ့သူတွေမှာ အရှုံးနှင့် အနိုင်စသည် အကျိုး ၂-မျိုးစီးရကြောင်း

အဖြေဂါထာ (၃)

ရဟန္တာမှာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည်ကို နှစ်သက်လက်ခံခြင်းမရှိကြောင်း

အဖြေဂါထာ (၄)

သီလကို အမြတ်ဆုံးဟု ခန့်သူတို့ရှိကြောင်း

မုဏ္ဍိကာ၏ သား သာမဏ-က ထိုသို့ဆိုကြောင်း သာဓက ထုတ်ပြထားသည်

ယင်းအယူ မှားကြောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်

ဝတအမျိုးမျိုးကို ထုတ်ပြချက်

ဒုတိယပိုင်း

တရားအနုသန္ဓေ

အဖြေဂဏန်း (၅)

အဖြေဂဏန်း (၆)

နိဗ္ဗာန်ကို ချီးကျူးလျက် ဥဒါန်းကျူးပုံ ဂါထာ

အဖြေဂဏန်း (၇)

အဖြေဂဏန်း (၈-က)

အဖြေဂဏန်း (၈-ခ)

တတိယပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာန်

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၉)

ဖြတ်ခွာဘူရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၀)

အဖြေဂါထာ (၁၁)

အဖြေဂါထာ (၁၂)

စတုတ္ထပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇာန်

အဖြေဂါထာ (၁၃)

ရဟန္တာမှာ သတိပဋ္ဌာန်စသည်ကို ဟောနေသောကြောင့် အခြားတရားကို ပယ်ဖျက် ငြင်းခုံရာ ရောက်-မရောက် အမေးအဖြေ

အဖြေဂါထာ (၁၄)

ပဉ္စမပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇန

အဖြေဂါထာ (၁၅)

ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် မေတ္တာအသိအမြင်မျှဖြင့် ကိစ္စမပြီးကြောင်း ပြဆိုချက်

အဖြေဂါထာ (၁၆)

အမှားယုံကြည်စွဲလမ်းနေသူအား အမှန်မြင်အောင် ညွှန်ကြားရန်မလွယ်ကြောင်း

သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်ကို မကျင့်ရန် မပြောသင့် မတားမြစ်သင့်ကြောင်း

ဘုရားအလိုနှင့် တခြားအလို ကွဲနေလျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တိုင်း ဘုရားတော်၌သာ တည်နေသင့်ကြောင်း

ဆဋ္ဌမပိုင်း

တရားအနှံ့သန္ဓေ

အဖြေဂါထာ (၁၇)

ရဟန္တာဟာ သစ္စာလေးပါးကို သိသင့်သည့်အတိုင်း သိပြီးဖြစ်ကြောင်း

ဉာဏဗန္ဓု-ဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ပုံ ဖွင့်ပြချက်

အဖြေဂါထာ (၁၈)

ဂန္ဓလေးပါးအကြောင်း ဖော်ပြချက်

သီလဗ္ဗတပရာမာသအယူဆိုတာ သာသနာပအယူဖြစ်ကြောင်း

သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဆောင်ပုဒ်

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး၏ အဖြစ်အပျက်ရှုလျက် ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွားစေ၍ ဗုဒ္ဓဘုရားအဖြစ် ရောက်တော်မူပုံ စသည်ပြဆိုချက်

သတ္တမပိုင်း

တရားအနှံ့သဇ္ဇန

အဖြေဂါထာ (၁၉)

မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံး အဖြေဂါထာ (၂၀)

ဝန်ထုပ်သုံးခု မေခါပြချက်

ဝိပုဗ္ဗတ္ထော-ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ စကား
ဖြစ်ကြောင်း

အရိယမဂ်ဖြင့် ကိလေသာကို မပယ်ရသေးလျှင် ဘဝသစ်ဖြစ်၍ အတိုင်းမသိ အပါယ်ဆင်းရဲ သံသရာ ဆင်းရဲတွေကို
ခံစားသွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း

မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးဘဝဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော်လောင်းလျာ သားရတနာကို ရွှေဘိုခရိုင် ဆိပ်ခွန်ရွာ၌ အဘဦးကံတော်-အမိ ဒေါ်ရွှေအုပ်တို့မှ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၆-ခုနှစ်၊ ဒုတိယ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် ၃-ရက် သောကြာနေ့ (၂၉-၇-၁၉၀၄)တွင် ဖွားမြင်သည်။ ငယ်နာမည်မှာ မောင်သွင်ဖြစ်သည်။

အသက် ၁၂-နှစ်အရွယ်တွင် ရှင်သာမဏေဝတ်၍ သက်တော် (၂၀)တွင် ရဟန်းပြုသည်။ ပရိယတ္တိစာပေ နေ့ဝါ ညဝါ ကျမ်းစာအရပ်ရပ်ကို သင်ယူတော်မူခဲ့ပြီး ၁၃၀၃-ခုနှစ်တွင် “သာသနဓဇ သီရိပဝရဓမ္မာစရိယ”ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ်ခံယူ ရရှိတော်မူသည်။

ငယ်ဆရာများနှင့်တကွ မန္တလေးမြို့ အနောက်ပြင် ခင်မကန်တိုက်၌ ကျော်စောသော ဆရာတော်များထံ ပရိယတ္တိကျမ်းဂန်များ သင်ယူ ဆည်းပူးတော်မူခြင်း၊ သထုံး မင်းကွန်းဇေတဝန်ဆရာတော်ဘုရားကြီးထံ ပဋိပတ်ကို နည်းခံကျင့်ကြံ အားထုတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် စွယ်စုံထူးချွန်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်သည် သိက္ခာတော် (၂၅) ဝါရအထိ ဆိပ်ခွန်ရွာ မဟာစည်ကျောင်းနှင့် မော်လမြိုင်တောင်ပိုင်းကလေးတိုက်ကျောင်းတို့တွင် အခါအားလျော်စွာ သီတင်းသုံး၍ ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိသင်ကြားပို့ချ နည်းနာညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။

၁၃၁၁-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော် ၆-ရက်နေ့ (၁၀-၁၁-၄၉)တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဗုဒ္ဓသာသနာနဂ္ဂဟ အဖွဲ့ကြီး၏ ပင့်ဆောင်ကိုးကွယ်မှုဖြင့် ရန်ကုန်မြို့၊ သာသနာရိပ်သာသို့ ကြွရောက်တော်မူကာ ၁၃၁၁-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်နေ့ (၄-၁၂-၄၉)မှာ စ၍ ယောဂီများအား ဝိပဿနာတရား ဟောကြား ပြသတော်မူခဲ့သည်။ ရိပ်သာ၏ အမည်သည်လည်း မဟာစည်သာသနာရိပ်သာဟု တွင်ခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ၁၃၁၉-ခုနှစ်တွင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ကို ဆက်ကပ်ခံယူ ရရှိတော်မူသည်။ ဆဋ္ဌသင်္ဂီယနာတင်ပွဲတွင် ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိပုစ္ဆက တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်တော်မူသည်။ ၎င်းပြင် ဆဋ္ဌသင်္ဂီယနာဩဇာသနသောဓက၊ ဆဋ္ဌသင်္ဂီယနာဝန်ဆောင်အဖွဲ့ နိုင်ငံတော် ဩဝါဒါစရိယ စသည့် သာသနာတာဝန် အရပ်ရပ်ကိုလည်း စွမ်းစွမ်းတမန်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။ ထိုစဉ်က ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိဝိသုဒ္ဓါကား တိပိဋကဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ ပင်တည်း။

၁၃၀၅-ခုနှစ်တွင် မဟာစည်ဆရာတော် စီရင်ရေးသားတော်မူသော ဝိပဿနာရှုနည်း ကျမ်းကြီးနှစ်တွဲမှာ ကျော်စောထင်ရှားလှပေသည်။

ဆက်လက်ပြုစုသောကျမ်းများနှင့် ဟောတရားများမှာ စာအုပ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိလာသော ကျမ်းစာအုပ်ပေါင်းမှာ (၇၀)ကျော် ရှိပေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီး သက်တော်ထင်ရှားရှိစဉ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မဟာစည်ဩဝါဒခံ ရိပ်သာခွဲပေါင်း (၃၀၀)ကျော် တည်ရှိခဲ့ပြီး ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင်လည်း သာသနာပြုရိပ်သာခွဲများကို တည်ထောင်ပေးတော်မူခဲ့သည်။ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ပြသတော်မူသော ဝိပဿနာတရားပွားများကျင့်ကြံအားထုတ်ပြီးသူ ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ယောဂီဦးရေ (၇၀၀၀၀)ကျော် ရှိခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အိန္ဒိယ၊ သီရိလင်္ကာ၊ နီပေါ၊ စင်္ကာပူ၊ မလေးရှား၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ်၊ ကမ္ဘောဒီးယား၊ လာအို၊ အင်ဒိုနီးရှား၊ ဂျပန်စသော အရှေ့တိုင်းနိုင်ငံများနှင့် ဥရောပ၊ အင်္ဂလန်၊ အမေရိကစသော အနောက်နိုင်ငံများ အပါအဝင် ကမ္ဘာအရပ်ရပ်မှ ပင့်ဖိတ်လျှောက်ထားချက်များအရ ကြွရောက်တော်မူပြီးလျှင် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် စည်ပင်ပြန့်ပွားထွန်းကားရေးကို ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့လေသည်။

ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် သက်တော် (၇၈)သိက္ခာတော် (၅၈)ဝါ ရရှိရာ ၁၃၄၄-ခုနှစ်၊ ဒုတိယဝါဆိုလပြည့်ကျော် (၁၀) ရက်နေ့ (၁၄-၈-၁၉၈၂)တွင် မဟာစည်သာသနာရိပ်သာစံကျောင်းတော်၌ ဘဝဇာတ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတော်မူခဲ့ပါသည်။

အမှာစကား

မဟာသမယသုံးသုတ်အကြောင်း

မဟာသမယသုံးသုတ် ဆိုတာ မဟာစည် တရားစာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထုတ်ဝေရသေးသော (၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်၊ (၂) စူဠဗျူဟသုတ်၊ (၃) မဟာဗျူဟသုတ်ဆိုတဲ့ သုံးသုတ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ ယင်းသုံးသုတ်ကို တရားစာအုပ်အဖြစ် စီမံထုတ်ဝေ ရခြင်း၏အကြောင်းကို တုဝဋ္ဌကသုတ် စာမျက်နှာ ၂-၃-တို့၌ ပြဆိုထားသော စကားများနှင့် ဆက်စပ်၍ သိမှတ်နိုင်ပါသည်။ ယင်း ပြဆိုထားသော စကားမှာ အောက်ပါအတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

တုဝဋ္ဌကသုတ် တရားတော်၌ ဖြစ်ချက်

“ဒီ (တုဝဋ္ဌက)သုတ်ကို ဟောရခြင်း၏ အကြောင်းကတော့ ၁၃၂၂-ခုနှစ်က မဟာသမယ ၆-သုတ်ကို ဟောခဲ့တယ်။ အဲဒီတုန်းက အထူး မှတ်သားဖွယ်ကောင်းတဲ့ ပုရာဏသုတ်ကို တိပ်ရကော်ဒါဖြင့် အသံဖမ်းယူထားခဲ့တယ်။ အဲဒီ တရား တိပ်ခွေကို ရွှေဘို ဆိပ်ခွန်သို့ ပို့လိုက်တော့ အဲဒီမှာ နာကြားရသူအများက အဲဒီ ပုရာဏသုတ်တရားကို အလွန် သဘောကျ ကြတယ်။ တရားကို စိတ်မဝင်စားဘူးတဲ့ သူတွေကတောင် သဘောကျကြနေတယ်။ အဲဒီတရားကို တရားစာအုပ်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ဖို့လဲ တိုက်တွန်းကြတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီတရားကို တိပ်ခွေထုတ်ပြီး ၁၃၂၈-ခုနှစ်က စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ထုတ်ဝေ ခဲ့တယ်။

အဲဒီ စာအုပ်ကိုလဲ ကြည့်ရှုရသူအများက သဘောကျကြတယ်။ အထူးအားဖြင့် ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ ဉာဏ်ထက်သူတို့ အတွက် ဟောတဲ့တရားဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏ်ထက်သူတွေက ပိုပြီး သဘောကျကြပါတယ်။ ပဌမအကြိမ်ရိုက် အုပ်ရေ ၅၀၀၀ -ကုန်သွားတဲ့အတွက် ၁၃၃၆-ခုနှစ်က ဒုတိယအကြိမ် ထပ်ပြီး ရိုက်နှိပ်ဖြန့်ဝေရပါတယ်။ အဲဒီလို နှစ်သက် သဘောကျသူတွေ ထဲမှာ (ကမ္ဘာအေး သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဖြစ်တဲ့) ဒါယကာကြီး ဦးလှမောင်လဲ တဦးအပါအဝင် ဖြစ်ပါ တယ်။ ဦးလှမောင်ကတော့ အခြား မဟာသမယသုတ်များကိုလဲ စာအုပ်အဖြစ် ဖြန့်ဝေနိုင်လျှင် အလွန် အကျိုးများလိမ့်မယ်လို့ မြော်မြင်မိတဲ့အတွက် အဲဒီ (မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက) အခြားသုတ် ၅-ခုကိုလဲ စာအုပ်အဖြစ် ရေးသားစီရင်ဖို့ရာ ဘုန်းကြီး ထံ လျှောက်ထားတောင်းပန်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၃-နှစ်လောက်ကစပြီး တောင်းပန်တာ သုံးလေးကြိမ်မက ရှိပါပြီ။ ဘုန်းကြီးက လဲ အကြောင်းညီညွတ်တဲ့အခါ တရားဟောပြီးမှ ဟောတဲ့တရားအနေနဲ့ ပြုစုပေးဖို့ ဝန်ခံပြောကြားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဝန်ခံချက် အရ ယနေ့ တုဝဋ္ဌကသုတ်ကို စပြီးဟောဖို့ စီစဉ်ထားရတာပဲ။

မဟာသမယ ၆-သုတ် ဟောတော်မူခဲ့ပုံ

မြတ်စွာဘုရားဟာ တစ်ချိန်က (မိမိ၏ ငါးဝါမြောက် ဝါဆိုဦး နယုန်လပြည့်နေ့တွင်) သာကီဝင် မင်းသားများ ဖြစ်ကြသော ရဟန္တာ ရဟန်းတော်ငါးရာတို့နှင့်တကွ ကပိလဝတ်မြို့နယ် မဟာဝုန်တောအရပ်မှာ စုဝေးမိနေခိုက်၌ တစ်သောင်း သော စကြဝဠာတိုက်တို့မှ နတ်ဗြဟ္မာတွေ လာရောက် ဖူးမြော်ကြပါတယ်။ အဲဒီနတ်ဗြဟ္မာတွေ လာရောက် ဖူးမြော်ကြရာ မဟာသမယခေါ်တဲ့ အစည်းအဝေးကြီးမှာ မြတ်စွာဘုရားက လာရောက်ကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေ မဂ်ဖိုလ်တရားထူး ရရေးအတွက် သူတို့နှင့် သင့်လျော်တဲ့ တရား ၆-သုတ်ကို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

- (၁) ရာဂစရိုက်ရှိသူ-ရာဂ အဖြစ်များသူတို့အတွက် သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။
- (၂) ဒေါသ စရိုက်ရှိသူ-ဒေါသ အဖြစ်များသူတို့အတွက် ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။
- (၃) မောဟ စရိုက်ရှိသူ-မောဟ အဖြစ်များသူတို့အတွက် မဟာဗျူဟသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။
- (၄) ဝိတက် စရိုက်ရှိသူ-ဝိတက် အဖြစ်များသူတို့အတွက် စူဠဗျူဟသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။
- (၅) သဒ္ဓါ စရိုက်ရှိသူ-သဒ္ဓါ အဖြစ်များသူတို့အတွက် တုဝဠကသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။
- (၆) ဗုဒ္ဓိစရိုက်ရှိသူ-ပညာအဖြစ်များသူတို့အတွက် ပုရာဘောဒသုတ်ကို ဟောတော်မူပါတယ်။

အဲဒီသုတ်များကို ကြားနာရတဲ့အတွက် တစ်သုတ်တစ်သုတ်မှာ နတ်ဗြဟ္မာပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းစီ ရဟန္တာဖြစ်ကြတယ်။ အနာဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန် ဖြစ်ကြတာတွေကတော့ တစ်သုတ် တစ်သုတ်မှာပင် မရေမတွက်နိုင်အောင် များတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အထက်ပါ ဖော်ပြခဲ့သော စကားရပ်များသည် တုဝဠကသုတ်၌ ပြဆိုထားသော စကားများဖြစ်သည်။ ယင်းစကားရပ် များဖြင့် မဟာသမယ ၆-သုတ်ရှိကြောင်း၊ ယင်း ၆-သုတ်ထဲမှ ပုရာဘောဒသုတ်မှ တစ်ပါးသော ရှေး ၅-သုတ်ကို တရား စာအုပ်အဖြစ် ပြုစုရန် ယခင်က ကမ္ဘာအေး သာသနာရေး ဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဖြစ်ခဲ့၍ ယခုအခါ၌ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော် ကောင်စီဝင်ဖြစ်နေသော ဒါယကာကြီး ဦးလှမောင်၏ လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက်အရ ဖြင့် ယင်းသုတ်တရားတော် ၅-ခုကို သင့်လျော်သောအခါတိုင်း ဖွင့်ပြဟောကြား၍ တရားစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေစေခဲ့ကြောင်း များ အသိအမှတ် ပြုရန်ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းမဟာသမယ ၅-သုတ်ထဲက တုဝဠကသုတ်ကို ၁၃၃၇-ခုနှစ်က ဟောခဲ့၍ ၁၃၃၈-ခုနှစ်၌ တရားစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်ကို ၁၃၃၈-ခုနှစ်ကဟောခဲ့၍ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၌ တရားစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ သည်။

ကျန်သော သုံးသုတ်ထဲက ကလဟဝိဝါဒသုတ်သည် ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း စသည်၏ အကြောင်းများကိုမေး၍ ဖြေရှင်း ဟောကြားထားသော သုတ်ဖြစ်သည်။ နက်နဲသည်၊ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ သိနားလည်ရန် ခက်ခဲလှပေသည်။ သို့ဖြစ်၍ တနာရီခွဲ နှစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ကြာမြင့်စွာဟောပြောနေလျှင် နာယူသူများမှာ စိတ်အားထက်သန်စွာနှင့် နာယူရန်လွယ်လှမည် မဟုတ်ပေ။ ထို့ထက် စူဠဗျူဟသုတ်၊ မဟာဗျူဟသုတ်များမှာ မိစ္ဆာအယူရှိသူများ ငြင်းခုံ ပြောဆိုနေကြပုံများနှင့်စပ်၍ ဟောပြောထား သဖြင့် သာ၍ပင် နက်နဲ ခက်ခဲလှပေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယင်းမဟာသမယသုတ် ၃-ခုကို သိနားလည်နိုင်ရုံ အကျဉ်းမျှသာ ဟောကြား၍ ယင်းတရားတော် ၃-ခုကို မဟာသမယသုံးသုတ်တရားတော် ဟူသောအမည်ဖြင့် တစ်အုပ်တည်း ထုတ်ဝေရန် ဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်မိခဲ့ပါသည်။ ထိုဆင်ခြင် ဆုံးဖြတ်ချက်အတိုင်း ဖြစ်စေရန် ၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း (၈)ရက်နေ့မှစ၍ အခွင့်သင့်သော သီတင်းနေ့တိုင်း ရှစ်ပါး သီလပေးပြီးသောအခါ မိနစ် ၃၀-ခန့် ၄၀-ခန့် ရည်မှန်း၍ ဖွင့်ပြဟောကြားလာခဲ့ပါသည်။ တစ်ခါတရံမှာ တစ်နာရီခန့်လည်း ကြာသွားခဲ့ပါသည်။

ဟောပြီးတရားကိုလည်း ဟောသည့်နေ့မှစ၍ လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍ စာမူအဖြစ် ပြုလုပ်ထားခဲ့ပါသည်။ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တပို့တွဲလဆုတ် (၈)ရက်နေ့တွင် ယင်းသုံးသုတ် တရားတော်များကို ဖွင့်ပြဟောကြား၍ ပြီးသည့်ပြင် တရားစာမူအဖြစ် ဖြင့်လည်း လက်နှိပ်စက်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်၍ အပြီးသတ်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုတရားတော်များ၌ ဘုရားအလိုတော်ကို သိနားလည်ကြစေရန် ရှေးခေတ်က အခြေအနေများကိုလည်းကောင်း၊ ယခုခေတ် အခြေအနေများကိုလည်းကောင်း မိမိဉာဏ်မီသမျှ ဖော်ပြဟောကြားထားပါသည်။ ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ပက အကြောင်းအရာများကိုသာမဟုတ်ပဲ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်းဆိုင်ရာ အယူဝါဒအကွဲအပြား အရှုပ်အထွေးများကိုလည်း အဂတိမလိုက်ပဲ ဖော်ပြသင့်သမျှကို ဖော်ပြထားပါသည်။ အချို့အရာများကိုမူ ဖော်ပြသင့်သော်လည်း ခေတ်ကာလ အခြေအနေအရ မလိုလားသူတို့က အပြစ်မြင်ဖွယ်ရှိမည်ဖြစ်သောကြောင့် မဖော်ပြဘဲ ခြွင်းချန် ထားရပါသည်။

ဤသုတ်တရားတော် သုံးရပ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်မှာ အငြင်းအခုံစသည် မဖြစ်ရအောင် ကျင့်သုံးရန်၊ ကိုယ့်အယူမှားကို အထင်ကြီးပြီး သူတစ်ပါးတို့ကို နှိပ်ချလျက်ပြောဆို ငြင်းခုံခြင်းမပြုရန်၊ ငြင်းခုံမှု လုံးဝကင်းသော ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် အပြည့်အစုံ ကျင့်သုံးကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

သို့ဖြစ်၍ ယင်းဘုရားအလိုတော်နှင့်အညီ တင်းတင်းရင်းရင်း ပြည့်ပြည့်ဝဝ ကျင့်သုံးကြ၍ အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားမြတ်များကို လျင်မြန်စွာရကြပါစေဟူ၍ ဆုတောင်းမေတ္တာ ပို့သရင်း ဤအမှာစကားရပ်ကို အပြီးသတ်လိုက် ရ ပါ တော့ သည်။

အရှင်သောဘန
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
ဆဋ္ဌသင်္ဂီတိ ပုစ္ဆ
မဟာစည်ဆရာတော်
သာသနာ့ရိပ်သာ ရန်ကုန်။

၁၃၄၀-ခုနှစ်၊ ဦးတန်ခူးဆုတ် (၉)ရက်
(၁၊ ၅၊ ၁၉၇၈)

မဟာသမယသုံးသုတ်တရားတော်

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

ပဌမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားပလ္လင်ခံ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဖြစ်တယ်။ ဒီကနေ့က စပြီးတော့ မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက မဟာရသေးတဲ့ ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောရမယ်။ မဟာသမယ ၆-သုတ်ထဲက ပုရာဘောဒသုတဝဋ်ကသုတ်တရားတော်များ ကတော့ စာအုပ်ဖြစ်နေတာ တော်တော်ကြာနေပါပြီ။ သမ္မာပရိတ္တာဇနိယသုတ်ကိုတော့ မနှစ်က သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့က စပြီး ယခုလို သီလပေးပြီးတဲ့အခါတစ်ဂါထာချင်းနှစ်ဂါထာချင်း ဟောခဲ့တယ်။ တပို့တွဲလပြည့်နေ့မှာ အပြီးသတ်ခဲ့တယ်။ အဲဒီ တရားစာကို ပုံနှိပ်လို့ကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့ ဝါဆိုလဆန်းကတည်းက ပြီးနေပါပြီ။ မကြာမီ ချုပ်လုပ်ပြီး စာအုပ်အဖြစ်ဖြင့် ထွက် ပေါ်လာမှာပါပဲ။

ယခုမဟောရသေးပဲ ကျန်နေတဲ့ မဟာသမယသုတ်များကတော့ (၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်၊ (၂) စူဠဗျူဟသုတ်၊ (၃) မဟာဗျူဟသုတ်ဆိုတဲ့ ဒီသုံးသုတ်ပဲ ရှိတော့တယ်။ အဲဒီ သုံးသုတ်ကို စာတစ်အုပ်တည်းဖြင့် ဖြန့်ဝေနိုင်အောင် သီတင်း နေ့တိုင်း သီလပေးပြီးတဲ့အခါ နည်းနည်းချင်းပိုင်းပိုင်းပြီး ဟောသွားရမယ်။ ဒီကနေ့ဟောဖို့ အလှည့်ကျနေတဲ့ ကလဟဝိဝါဒ သုတ်မှာတော့ အမေးနဲ့အဖြေ တွဲလျက် တွဲလျက် ရှိနေတယ်။ အဖြေမှာ ၂-ဂါထာလဲ ရှိနေတယ်။ ဒါကြောင့် တစ်နေ့တစ်နေ့မှာ ၂-ဂါထာ ဟောရတဲ့အခါလဲရှိမယ်။ သုံးဂါထာ ဟောရတဲ့အခါလဲ ရှိမယ်။

ဒီကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို မြတ်စွာဘုရားက ဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအတွက် ဟောတော်မူခဲ့တယ်လို့ အဋ္ဌကထာမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ နတ်တွေဆိုတာကတော့ လူတွေလိုပင် ဒေါသရှိကြပါတယ်။ ဗြဟ္မာတွေဆိုတာကတော့ သူတို့ မှာ ပုထုဇဉ်ပေမယ်လို့ တစ်သက်လုံး ဒေါသဖြစ်ဘဲ ရှိနေကြပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဗြဟ္မာဖြစ်နေဆဲမှာတော့ ဒေါသအဖြစ်များ တယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ဗြဟ္မာမဖြစ်မီဘဝများကရော ဗြဟ္မာဘဝက စုတေပြီးဖြစ်ရမည့် လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ စသည် တွေမှာရော ဒေါသအဖြစ်များတဲ့အတွက် သူတို့ကိုလဲ ဒေါသစရိုက်ရှိတယ်လို့ ဆိုရပါတယ်။ အဲဒီဗြဟ္မာတွေမှာ လောလောဆယ် အားဖြင့် ဒေါသမရှိပါဘဲ ရှေးဘဝ နောက်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်တဲ့ဒေါသကို သိမြင်တော်မူပြီးတော့ အဲဒီဗြဟ္မာတွေကို ဒေါသစရိုက် ရှိတယ်လို့ မြတ်စွာဘုရားက သိတော်မူတာဟာ အလွန်ပဲ အံ့ဩစရာကောင်းပါတယ်။

အဲဒီ ဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအား တရားထူးကြံအောင် သူတို့နဲ့ သင့်လျော်တဲ့တရားကို ဟောကြားဖို့ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ နိဗ္ဗိတဘုရားရှင်က ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

နိဗ္ဗိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁)

၁။ ကုတောပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ၊
ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊
ကုတောပဟူတာ တေ တဒိဃံ ဗြူဟိ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၊ ကလဟာ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဝိဝါဒါ-ငြင်းခုံခြင်း တို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဒေဝ သောကာ-ငိုကြွေးခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဟမစ္ဆရာ စ-ဝန်တိုခြင်း တို့သည်လည်းကောင်း၊ (ဒါကတော့ ဆိုလိုရင်းအနက်ပါပဲ။ သဒ္ဓါနက်ဆိုရင်တော့ သဟမစ္ဆရာ-ဝန်တိုခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် သာ၊ ကလဟာ စ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝိသေသယျယှဉ်တွဲပြီး အနက်ပြန်ရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် သဟဆိုတဲ့ပုဒ်နဲ့ သမာသံတွဲပြီး ဆိုထားတာကတော့ ဒီနေရာမှာ ဣန္ဒဝဇီရာဂါထာ၏ လက္ခဏာနှင့်အညီ တ-ဂိုဏ်း ၂-ခု၊ ဇ-ဂိုဏ်းနှင့် ဂရု ၂-လုံးဆိုတဲ့ အက္ခရာ ၁၁-လုံး ပြည့်စေရန်အတွက်မျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြားပုဒ်များကို ဝိသေသန ပြုဖို့ကတော့ လိုရင်းမဟုတ်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ဒီအပိုဒ်၏အစမှာ ပရိဒေဝ-ဆိုတဲ့အက္ခရာ ၄-လုံးထဲက ပရိ-ဆိုတဲ့ လဟု

၂-လုံးကို ဂရုတစ်လုံးအဖြစ်ဖြင့် ယူရတယ်။ ဒီလိုယူမှ ဆန်းလက္ခဏာနှင့်ညီတယ်။) မာနာတိ မာနာ-မာန်ထောင်လွှားခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီး၍ သူတစ်ပါးကို မထေမဲ့မြင်ပြုခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဟ-ပေသုဏာ စ၊ ကုန်းတိုက်ခြင်းတို့ သည်လည်းကောင်း၊ (ဒါလဲ သဟမစ္ဆရာ-ပုဒ်မှာလိုပင် လိုရင်းအနက်ပါပဲ။) ကုတောပ ဟူတာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသနည်း၊ တေ-ထိုရှစ်ပါးသော အကုသိုလ်တရားတို့သည်၊ ကုတောပဟူတာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသနည်း။ ဣဿိ-တောင်းပန်ပါသည်။ တံ-ထိုအကြောင်းကို၊ ဗြူဟိ-ဟောကြားတော်မူပါ အရှင်ဘုရားတို့။

လောကမှာ (၁) ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းဆိုတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါဟာ ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေမှာ များများဖြစ်တတ်တာပဲ။ (၂) ငြင်းခုံခြင်းဆိုတာလဲ ရှိတယ်။ ဒါလဲ ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေနဲ့ သာပြီးဆိုင်တာပဲ။ (၃) ပရိဒေဝ-ငိုကြွေးခြင်း၊ (၄) သောက-စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းတဲ့၊ ဒီနှစ်မျိုးလဲ ဒေါသရှိတဲ့သူတွေနဲ့ ဆိုင်တာပဲ။ ဆွေမျိုးတို့ သေကြေပျက်စီးခြင်းစသည်ကို တွေ့ရတဲ့အခါ ဒေါသဖြင့် သည်းမခံနိုင်လို့ စိုးရိမ်ပူဆွေး ငိုကြွေးကြရတာပဲ။ ဟောရိုးဟောစဉ် ဒေသနာအားဖြင့် သောကပရိဒေဝ-လို့ ရှိပါတယ်။ ဒီမှာတော့ ဆန်းလက္ခဏာနှင့်ညီအောင် ပရိဒေဝသောကာလို့ ဟောထားတာပါပဲ။ (၅) မစ္ဆရိယ-ဝန်တိုခြင်းဆိုတာလဲ ဒေါသနှင့်ယှဉ်ပြီး ဖြစ်တဲ့တရားပဲ။ မိမိနဲ့ဆိုင်တာတွေကို သူတစ်ပါးနှင့် စပ်ဆိုင်မှာ သည်းမခံနိုင်တဲ့ဒေါသနှင့် ယှဉ်ပြီးဖြစ်တာပါပဲ။ (၆) မာန်ထောင်လွှားခြင်း-မာနကြီးခြင်း၊ (၇) မိမိကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး သူတစ်ပါးကို အထင်သေးခြင်း-မထီမဲ့မြင်ပြုခြင်းတဲ့ ဒီ ၂-ပါးကတော့ လောဘနှင့်ယှဉ်တဲ့တရားတွေပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒေါသကြီးတဲ့သူတွေမှာ သာပြီး ထင်ရှားဖြစ်တတ်တယ်။ (၈) ကုန်းတိုက်ခြင်း (သတ်ပုံရေးထုံးကတော့ ကုန်းတိုက်ခြင်း-တဲ့) ကုန်းတိုက်တယ် ကုန်းချောစကား ပြောတယ်ဆိုတာ အချင်းချင်း ချစ်ခင်ကြည်ညိုနေကြတဲ့သူတွေမှာ ချစ်ခင်ကြည်ညိုမှုပျက်ပြီး ကွဲပြားကုန်အောင်၊ မိမိစကားနာယူတဲ့သူက မိမိအား ချစ်ခင်ယုံကြည်အောင် အခြားတစ်ဖက်ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့အပြစ်ကို ပြောဆိုတာပါပဲ။ ဒါကတော့ ဒေါသနဲ့ စပ်ဆိုင်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ ဒီ အကုသိုလ်ရှစ်ပါးဟာ ဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဒေါသကြီးတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဒေါသစရိုက်ရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အလွယ်တကူနဲ့ နားလည်ပြီး တရားထူးရကြစေရန်အတွက် ဒီအကုသိုလ်ရှစ်ပါးဟာ ဘယ်အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲ၊ အဲဒီအကြောင်းကို ဟောပြောတော်မူပါလို့ နိဗ္ဗိတရုပ်ပွားမြတ်ဘုရားက မေးတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါကို အလွယ်တကူနဲ့ နားလည်ပြီး မှတ်သားထားရအောင် ဘုန်းကြီးက ဆောင်ပုဒ် ၃-ခု စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၁။ ခိုက်ရန်တစ်ခု၊ ငြင်းခုံပြု၊ ငိုမှုစိုးရိမ်တာ။
ဝန်တိုမာန်တက်၊ ထင်သေးချက်၊ အဖျက်ကုန်းချောတာ။
အကုတရား၊ ဤရှစ်ပါး၊ ဖြစ်ပွားခြင်းကြောင်းဟောပြပါ။

အဲဒါဟာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားနေပါပြီ၊ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဖြေကြားတော် မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၂)

၂။ ပိယပ္ပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ၊
ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊
မစ္ဆေရယုတ္တာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ။
ဝိဝါဒဇာတေသု စ ပေသုဏာနိ။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွားမြတ်ဘုရား၊ ကလဟာ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ဝိဝါဒါ-ငြင်းခုံခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပရိဒေဝသောကာ-ငိုကြွေးခြင်း စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဟမစ္ဆရာ စ-ဝန်တိုခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ မာနာတိ မာနာ-မာန်ထောင်လွှားခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကိုအထင်ကြီး၍ သူတစ်ပါးကို မထီမဲ့မြင် ပြုခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ သဟပေသု-ဏာ စ-ကုန်းတိုက်ခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း၊ ပိယပ္ပဟူတာ ချစ်ဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုဝတ္ထု အမှုအရာကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏-တဲ့။

ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းအစရှိတဲ့ အကုသိုလ်ရှစ်ပါးတွေဟာ ချစ်ဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ် ချစ်စရာအာရုံဝတ္ထုများကို အမှီပြုပြီး ဖြစ်ကြပါတယ်တဲ့။ လောကဘက်က ငြင်းခုံကြတာတွေဟာ လိုချင်နှစ်သက်စရာ ကောင်းတဲ့သက်ရှိသက်မဲ့ ဝတ္ထုအာရုံတွေ အကြောင်းပြုပြီး သူနဲ့မဆိုင်ဘူး၊ ငါနဲ့သာဆိုင်တယ်၊ သူတို့မရသင့်ဘူး၊ ငါတို့သာရသင့်တယ် စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံကြတာပဲ။ စီးပွားရေးဖြစ်ဖြစ်၊ အိမ်ထောင်ရေးဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးဖြစ်ဖြစ် လိုချင်နှစ်သက်စရာကို စွဲမှီပြီး သူပိုင်သင့် ငါပိုင်သင့်ငြင်းခုံကြတာပဲ။ တရားရေးဘာသာရေးဘက်မှာလဲ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ ဘာသာအယူဝါဒကို လက်ကိုင်ထားပြီး ငြင်းခုံနေကြတာပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်အချင်းချင်း ငြင်းခုံနေကြတာလဲ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့ အယူအဆကို စွဲမှီပြီး ငြင်းခုံနေကြတာပဲ။

အဲဒီလို ငြင်းခုံရုံမျှနဲ့ အားမရရင် ရန်ဖြစ်ကြတာပဲ။ အမျိုးသမီးအချင်းချင်း ရန်ဖြစ်ကြရင် အများအားဖြင့် နှုတ်က ဆဲရေးကြိမ်းမောင်းပြီး ရန်ဖြစ်ကြတာကပဲ များပါတယ်။ အချင်းချင်းကိုယ်ဖြင့် လက်ခြေတို့ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ထိုးကြိတ်ပြီး ရန်ဖြစ် ကြတာကတော့နည်းပါတယ်။ ယောက်ျားအချင်းချင်း ရန်ဖြစ်ကြယင်တော့ အများအားဖြင့် လက်ခြေတို့ဖြင့် ထိုးကြိတ်ပြီးတော့ လဲ ရန်ဖြစ်တတ်ကြတယ်။ ဓား လှံ တုတ် သေနတ်စသည်ဖြင့် ခုတ်ထစ် ထိုးဆွပစ်ခတ်ပြီးတော့လဲ ရန်ဖြစ်တတ်ကြတယ်။ ကိုယ်လိုတဲ့ ဥစ္စာကိုရအောင် ကိုယ်လိုတဲ့ကိစ္စပြီးအောင် ပြုလုပ်ကြတာပါပဲ။ အဲဒီ ငြင်းခုံရန်ဖြစ်တာတွေက အလွန်ကျယ်ပြန့် များပြားပါတယ်။ တစ်ကမ္ဘာလုံး အနှံ့အပြား ငြင်းခုံနေကြရန်ဖြစ်နေကြတာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားက လိုချင်ဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ကာမဂုဏ်၏အပြစ်ကို ဖော်ပြရာမှာ မင်းတွေလဲ အချင်းချင်း ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ် ကြတယ်။ ပုဏ္ဏားတွေလဲ အချင်းချင်းငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ အိမ်ထောင်ရှင်တွေလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ မိဘနဲ့ သားသမီးများလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ ညီအစ်ကိုမောင်နှမ အချင်းချင်းလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ်။ မိတ်ဆွအချင်း ချင်းလဲ ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတယ် စသည်ဖြင့် ဟောကြားထားပါတယ်။ ရဟန်းအချင်းချင်း၊ ဆရာနဲ့တပည့် အချင်းချင်း ငြင်းခုံကြ ရန်ဖြစ်ကြတာတွေဟာလဲ ကိုယ်ကြိုက်တာကလေးကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်ကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ရန်ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံ ခြင်းတွေဟာ ပိယပ္ပဟူတာ-ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ကျင့်စရာကတော့ ငြင်းခုံချင်တဲ့စိတ်၊ ရန်ပြုလိုတဲ့စိတ်ဖြစ်လာရင် ဘုရားဟောတော်မူတဲ့အတိုင်း ချစ်ဖွယ် ဖြစ်တဲ့ မည်သည့်အရာကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်တဲ့စိတ်ပဲစသည်ဖြင့် ဆင်ခြင်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်။ အဲဒီဖြစ်ပေါ်လာတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့လဲ ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီးပယ်ခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်ဆင့် ရင့်ကျက်ထက်သန်ပြီး အရိယ မဂ်ဖိုလ်လေးပါးသို့ ဆိုက်ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ စိုးရိမ်ပူဆွေးတယ်၊ ငိုကြွေးတယ်ဆိုတာဟာလဲ ချစ်ခင်နှစ်သက်တဲ့ သားသမီး မိဘ လင်မယားစသည် ပျက်စီးသွားခြင်း စသည်ကြောင့်လည်း ဖြစ်တတ်တယ်။ စီးပွားဥစ္စာပျက်စီး ဆုံးရှုံးခြင်း၊ အလွန်ချစ်အပ်တဲ့ မိမိကိုယ်မှာ ရောဂါ ဆိုးနိပ်စက်ခြင်း စသည်ကြောင့်လဲ ဖြစ်တတ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒါတွေဟာ ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အလွန်ထင်ရှား ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဝန်တိုတယ်ဆိုတာ ရဟန်းများမှာ (၁) ကျောင်းနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၂) ရင်းနှီးတဲ့ ဒကာ ဒကာမ တွေနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၃) ရစရာ လာဘ်လာဘာနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၄) မိမိမှာပြည့်စုံနေတဲ့ ချီးမွမ်းဖွယ်ဂုဏ်နဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်း၊ (၅) ပရိယတ်စာပေတတ်သိမှုနဲ့ စပ်ပြီး ဝန်တိုခြင်းလို့ (၅) ပါးရှိတယ်။

သံသိကဖြစ်စေ၊ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်စေ၊ မိမိနေထိုင်တဲ့ကျောင်းမှာ သီလစသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ရဟန်းကောင်းကို မနေစေ ချင်တာဟာ ကျောင်းနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပဲ။ မိမိအား ဆည်းကပ် လှူဒါန်းနေကြတဲ့ ဒကာ ဒကာမတွေကို သီလစသော ဂုဏ် ကျေးဇူးနှင့်ပြည့်စုံတဲ့ ရဟန်းကောင်းများနဲ့ မနီးစပ်စေလိုတာက ဒကာ ဒကာမတို့နှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပဲ။ တချို့တောရွာများမှာ ဘာဝနာအလုပ် တရားကောင်း တရားမှန်ကို ဟောပြောခွင့်မပြုဘဲ ပိတ်ပင်ထားတာဟာ ဒီဝန်တိုမှုပါပဲ။ ဒကာ ဒကာမတို့က လှူတဲ့လာဘ်ကို သီလစသည်နှင့်ပြည့်စုံတဲ့ အခြားရဟန်းတော်များ မရစေချင်ဘဲ မိမိသာရချင်တာဟာ လာဘ်လာဘာနဲ့စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပဲ။ မိမိမှာ ပြည့်စုံနေတဲ့ ရုပ်အဆင်းဂုဏ် အသိအလိမ္မာအကျင့်ဂုဏ် အခြေအရံ အကျော်အစောဂုဏ် စသည်တို့ကို သူ တစ်ပါးအား မပြည့်စုံစေချင်တာဟာ ဂုဏ်နှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပဲ။ ပရိယတ္တိစာပေကို သူတစ်ပါးအား မိမိလို မတတ်စေချင်တာ က တရားနှင့်စပ်ပြီး ဝန်တိုတာပဲ။

လူများမှာလဲ မိမိမှာပြည့်စုံနေတဲ့ ပစ္စည်းဥစ္စာ အတတ်ပညာ ဂုဏ်ထူး အခြေအရံ စသည်တို့ကို သူတစ်ပါးအား မပြည့် စုံစေချင်တာဟာ ဝန်တိုတာပါပဲ။ အဲဒီ ဝန်တိုတာဟာ ချစ်ဖွယ်နှင့် စပ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီ စိုးရိမ် ခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ဝန်တိုခြင်းတွေကိုလဲ မည်သည့်ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ စိုးရိမ်တဲ့စိတ် ငိုချင်တဲ့စိတ် ဝန်တိုတဲ့စိတ်များကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ခြင်းဖြင့်လည်း ဝိပဿနာ ဉာဏ်ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ မာန်ထောင်တယ်ဆိုတာ မိမိမှာပြည့်စုံနေတဲ့ ဂုဏ်ယူဖွယ် တစ်မျိုးမျိုးကို စွဲမိပြီးဖြစ်တာပဲ။ မိမိကိုယ် ကို အထင်ကြီးပြီး သူတစ်ပါးကို အထင်သေးတယ်။ မထိမဲ့မြင်ပြုတယ်ဆိုတာလဲ အဲဒီလို ချစ်ဖွယ်ဂုဏ် အာရုံပြုပြီး ဖြစ်တာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ကုန်းချောစကား ပြောတယ်ဆိုတာလဲ ကိုယ့်အလိုပြည့်အောင်၊ အဲဒီစကားကို နားထောင်တဲ့သူက မိမိအား ချစ်ခင် အောင်ပြောတာပဲ။ ဒါကြောင့် ချစ်ဖွယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒါတွေကိုလဲ “ချစ်ဖွယ် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ်အကျိုးတရားမျှပဲ”လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ မာန်တက်တာ အထင်သေးတာ ကုန်းတိုက် ချင်တာတွေကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန် ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ယခုပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်တရား ရှစ်ပါးဟာ ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို တိုတိုနဲ့ မှတ်သားထားရအောင် ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၂။ ချစ်ဖွယ်မှီငြား၊ ယင်းရှစ်ပါး၊ ဖြစ်ပွားနေကြသည်။

အဲဒီမှာ ယင်းရှစ်ပါးဆိုတာ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်း အစရှိတဲ့ အကုသိုလ်ရှစ်ပါးကို ဆိုတာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကလဟာ-ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ ဝိဝါဒါ-ငြင်းခုံခြင်းတို့သည် လည်းကောင်း၊ မစ္ဆေရယုတ္တာ-ဝန်တိုခြင်းနှင့်လည်း သက်ဆိုင်ကုန်၏-တဲ့။

ငြင်းခုံတာနဲ့ ရန်ဖြစ်တာကတော့ ဝန်တိုခြင်းနှင့်လဲ သက်ဆိုင်တယ်။ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်လဲ ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ မစ္ဆေရယု ဝန်တိုခြင်းကို ထုတ်ဖော်ပြထားသဖြင့် ဣဿာဆိုတဲ့ မနာလိုခြင်းကိုလဲ ယူသင့်ပါတယ်။ ယခုလူတွေ ငြင်းခုံနေကြတာ ရန်ဖြစ်နေကြတာဟာ ကိုယ်ပိုင်တွေကို သူတစ်ပါးပိုင် မဖြစ်စေချင်တဲ့ မစ္ဆေရယုကြောင့် ဖြစ်ကြသလိုပင် သူတစ်ပါး ကောင်းစား တာကို မလိုလားတဲ့ ဣဿာကြောင့်လဲ ဖြစ်ကြတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ဒီမနာလိုခြင်း ဝန်တိုခြင်းဆိုတဲ့ တရားဆိုနှစ်ပါးဟာ သတ္တဝါတွေ၏ ဆင်းရဲကြောင်းလဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတစ်ပါး ကြီးပွားချမ်းသာတာကို မြင်ရ ကြားရ သိရတာနဲ့ စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ပြီး စိတ်ဆင်းရဲနေတာဟာ မနာလိုမှု ဣဿာကြောင့်ပဲ။ အဲဒီလို မနာလိုတာနဲ့ သူတစ်ပါးအား အကျိုးမဲ့ဖြစ်အောင် ငြင်းခုံကြတယ်။ စီးပွားရေးဘက်ကဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးဘက်ကဖြစ် ဖြစ်၊ တရားရေးဘက်ကဖြစ်ဖြစ် တစ်စုံတစ်ခုနဲ့ စွပ်စွဲပြီး ငြင်းခုံတာ၊ အတိုက်အခံ၊ ဟောပြောတာ စာရေးတာတွေလဲ ရှိတယ်။ နောက်ဆုံးကျတော့ ရန်ဖြစ်သည်အထိ ရောက်သွားတာပဲ။ ထို့အတူပင် ကိုယ်လို သူတစ်ပါး မကောင်းစားစေချင်တဲ့အတွက် ကိုယ့်ပိုင်နက်တွေ သူတစ်ပါးပိုင်ဆိုင်သွားမှာ စိုးရိမ်တဲ့အတွက် သူတစ်ပါးအား စွပ်စွဲငြင်းခုံတာ၊ သူတစ်ပါးနဲ့ ရန်ဖြစ်တာတွေ လဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒီလို စိုးရိမ်ပြီး စိတ်ဆင်းရဲခြင်း၊ ငြင်းခုံရန်ဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခြင်းများ၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့အတွက် သက္ကပဉ္စ သုတ်မှာ သိကြားမင်းအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဣဿာမစ္ဆေရယု သံယောဇဉ်ကြောင့် သတ္တဝါတွေဟာ ကိုယ့်အလိုအတိုင်း မဖြစ်ဘဲ ဆင်းရဲနေကြရတဲ့အကြောင်းကို ဖြေကြားထားတာ ရှိပါတယ်။

အဲဒီမှာ သိကြားမင်းက “နတ်တွေ လူတွေ အသူရာတွေ နဂါးတွေ ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တွေ အစရှိတဲ့ ကာမဘုံသားတွေဟာ ဘေးရန် အပြစ်ဒဏ်ကင်းပြီး ချမ်းသာစွာချည်း နေလိုကြပါလျက် ဘာကြောင့် အလိုအတိုင်းမဖြစ်ဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြ ရပါသလဲ” လို့ မေးလျှောက်တယ်။ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဣဿာနှင့် မစ္ဆေရယုဆိုတဲ့ သံယောဇဉ် ရှိနေသောကြောင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေကြရကြောင်း ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက အဲဒီ သက္ကပဉ္စသုတ်တရားကို ဟောစဉ် တုန်းက လွယ်လွယ်နဲ့ အတိုချုပ် မှတ်သားနိုင်ကြရအောင် ဒီလို ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ် “ကာမဘုံသား၊ နတ်လူများတို့၊ ကောင်းစားပြည့်ဝ၊ ဘေးရန် ပ-လျက်၊ အေးမြချမ်းသာ၊ နေလိုပါလည်း၊ ဣဿာမစ္ဆေ၊ သူရှုပ်ပွေ၍၊ ထင်ချေမကျ၊ ဆင်းရဲရ တည်း” တဲ့။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ကာမဘုံသား၊ နတ်လူများတို့၊ ကောင်းစားပြည့်ဝ၊ ဘေးရန် ပ-
လျက်၊ အေးမြချမ်းသာ၊ နေလိုပါလည်း၊ ဣဿာမစ္ဆေ၊ သူရှုပ်ပွေ၍၊
ထင်ချေမကျ၊ ဆင်းရဲရတည်း။

နိဒ္ဒေသနှင့် အဋ္ဌကထာများမှာတော့ ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းနှင့် ငြင်းခုံခြင်းကို ပဓာနပြုပြီး ပြဆိုထားသဖြင့် ကျန်တဲ့ ငိုကြွေး ခြင်း စသည်တို့ဟာလဲ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ ယူသင့်ကြောင်း ဖွင့်ပြထားကြပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် ငိုတာနဲ့ စိုးရိမ် တာဟာ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်တာ အလွန်နည်းမှာပါပဲ။ ဝန်တိုခြင်းကြောင့် မာနကြီးတာကတော့ ဖြစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ ဝန်တိုလို့ သူတစ်ပါးကို မထိမဲ့မြင် ပြုတာကတော့ နည်းနည်းပါးပါးလောက်တော့ ရှိကောင်းရှိပါလိမ့်မယ်။ ထို့အတူပင် ကုန်းတိုက်တာလဲ နည်းနည်းပါးပါးလောက်တော့ ရှိပါလိမ့်မယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ငိုခြင်းစသည်တွေဟာ ဝန်တိုခြင်းကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာ သိပ် မထင်ရှားလှပါဘူး။ ပါဠိဂါထာမှာ ထင်ရှားဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်း ဝန်တိုခြင်းကြောင့် ငြင်းခုံတယ် ရန်ဖြစ်တယ် ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီ ထင်ရှားတဲ့ အနက်လောက်ယူရင် သင့်တော်လောက်ပါပြီ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ဟိုတုန်းက ဒေါသ စရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအား လွယ်လွယ်နဲ့သိပြီး တရားထူးရအောင် ဟောတော်မူတဲ့ တရားဖြစ်သောကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒီ အပိုဒ်အရ စိထားတဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

ခိုက်ရန်တခို၊ ငြင်းခုံဆို၊ ဝန်တိုနှင့်လဲ သက်ဆိုင်သည်။

ငြင်းခုံတာ ခိုက်ရန်ဖြစ်တာကတော့ ချစ်ဖွယ်အာရုံဝတ္ထုအပြင် ဝန်တိုခြင်းဆိုတဲ့အကြောင်းနဲ့လဲ သက်ဆိုင်တယ်။ ဝန်တိုခြင်းကြောင့်လဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ ကျင့်စရာကတော့ ဝန်တိုခြင်းကိုမှီပြီး ငြင်းလိုရင် ရန်ပြုလိုရင် ဝန်တိုတဲ့ အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ် အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ဝန်တိုစိတ်၊ ငြင်းလိုတဲ့စိတ်၊ ရန်ပြုလိုတဲ့ စိတ်များကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်ရမယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အကုသိုလ်စိတ်များကို ပယ်ပယ်သွားရင် ဝိပဿနာ ဉာဏ်ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဝိဝါဒဇာတေသု-ငြင်းခုံမှုများ ဖြစ်ပွားကြလျှင်၊ ပေသုဏာနိ စ-ကုန်းချောစကား ပြောကြားခြင်းတို့ သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်တတ်ကြပါသည်တဲ့။ လောကရေး စီးပွားရေးနဲ့ဖြစ်ဖြစ်၊ တရားကျင့်သုံးရေးနဲ့ဖြစ်ဖြစ် ငြင်းခုံကြတဲ့ အခါ တစ်ဖက်သားကိုယုံကြည်သူ အားနည်းအောင်၊ မိမိကို ယုံကြည်အားကိုးသူများအောင် တစ်ဖက်သား၏အပြစ်ကို ပြောဆို တာ ဝါဒဖြန့်တာကတော့ ဖြစ်ရိုးဓမ္မတာပဲ။ ဒါကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီအပိုဒ်အတွက် စိထားတဲ့ဆောင်ပုဒ်ကို လိုက်ဆို ကြရမယ်။

ငြင်းခုံဖြစ်ငြား၊ ဂုံးစကား၊ ပြောကြားတတ်ချေသည်။

ဒီနေရာမှာလဲ ကျင့်ဖို့ကတော့ ဂုံးချောစကား ပြောတာဟာ ငြင်းခုံမှုကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ် အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ပြောလိုတဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ အကောင်းဆုံးကတော့ ရန်ဖြစ်မှု ငြင်းခုံမှု စသည် မဖြစ်ရအောင် စောစောကတည်းက ဆင်ခြင်ပြီး စောင့်ရှောက်သွားနိုင်ရင် အကောင်းဆုံးပါပဲ။ တကယ်ဖြစ်လာရင်တော့ အဲဒီ ဖြစ်လာသမျှ အကုသိုလ်တွေကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ လက်မခံဘဲ ပယ်ပယ်သွားရုံပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ပယ်သွားရင် ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီအမေးအဖြေ ၂-ဂါထာ၌ ဖော်ပြထားတဲ့ အကြောင်းအကျိုး အကုသိုလ်တရားတွေကို ဖြစ်ပေါ်လာရင် ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်ပယ်သွားကြရုံပါပဲ။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ခြင်း ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပယ်ရှားနိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ် တစ်ဆင့် ထက်တစ်ဆင့် ရင့်သန်ပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သန္ဓေ

ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို လဆန်း ၈-ရက် သီတင်းနေ့က သီလပေးအပြီးမှာ စ၍ဟောခဲ့တယ်။ အမေးနှင့်အဖြေ ၂-ဂါထာပဲ ပြီးခဲ့သေးတယ်။ ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လပြည့်နေ့မှာ တတိယနှင့် စတုတ္ထ အမေးအဖြေ ၂-ဂါထာကို ဆက်ပြီးဟောရမယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ နိမ္မိတဘုရားက ဒီလိုဆက်ပြီး မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၃)

၃။ ပိယာ သု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနာ၊
ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ၊
ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်ဘုရား၊ လောကသ္မိံ-လောက၌ ပိယာ-ချစ်ဖွယ်တို့သည်၊ (သု-ကား အနက်မရှိ) ကုတောနိဒါနာ-ဘယ်အကြောင်း ရှိပါကုန်သနည်း၊ ဝါ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း။

ခိုက်ရန်ဖြစ်ခြင်းစသော အကုသိုလ်ရစ်ပါးဟာ ပိယ-ဆိုတဲ့ ချစ်ဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကတော့ သိရပါပြီ။ အဲဒီ ချစ်ဖွယ်ဆိုတာဟာ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို “ချစ်ဖွယ်တို့ကား၊ ဘယ်ကြောင်းအား၊ မှီငြား ဖြစ်သနည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၃။ ချစ်ဖွယ်တို့ကား၊ ဘယ်ကြောင်းအား မှီငြားဖြစ်သနည်း။

နောက်ပြီးတော့ ယေ စ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ လောဘာ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘရှိကြသည် ဖြစ်၍၊ လောကေ-လောက၌၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်ကျက်စား ပျော်ပါးနေထိုင်လျက် ရှိကုန်၏၊ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ လောဘောပိ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘသည်လည်း၊ ကုတောနိဒါနော-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်းတဲ့။

လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေဟာ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘရှိနေကြတဲ့အတွက် လောကထဲမှာ (ထပ်ကာ ထပ်ကာဖြစ်ပြီး) ကျင်လည်ကျက်စား ပျော်ပါးနေကြတယ်။ အဲဒီ ပျော်ပါးမွေ့လျော်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ လောဘဟာလဲ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲတဲ့။ အဲဒါကိုလဲ “လောဘကြောင့်ပေ၊ လှည့်လည်နေ၊ လူတွေ လောဘ ဘယ်ကြောင့်နည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

လောဘကြောင့်ပေ၊ လှည့်လည်နေ၊ လူတွေလောဘ ဘယ် ကြောင့်နည်း။

နောက်ပြီးတော့ ယေ-ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော အကြင် အကျိုးစီးပွားတို့သည်၊ နာဿ-လူ၏၊ ဝါ-နတ် လူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏၊ သမ္ပရာယာယ-မှီခိုရာ အားထားရာလို့ငှာ၊ ဝါ-မှီခိုရာ အားထားရာတို့သည်၊ (ဤ ဒုတိယ အနက်အလိုအားဖြင့် ဝိဘတ္တိ ဝိပလ္လာသဟူ၍၊ သို့မဟုတ် လိုရင်းအနက်ဟူ၍ ယူရာ၏။) ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသု-ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော ထို အကျိုးစီးပွားတို့၌၊ အာသာ စ-တောင့်တခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌာ စ-တောင့်တသည့်အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကုတောနိဒါနာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်း တဲ့။

လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေ၏ မှီခိုအားထားရာဖြစ်တဲ့ ကာမဂုဏ်ငါးပါး အစရှိသော အကျိုးစီးပွားတွေ ဆိုတာရှိတယ်။ အဲဒီ အကျိုးစီးပွားတွေကို လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေက မျှော်လင့် တောင့်တနေကြတယ်။ အဲဒီ တောင့်တတဲ့အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံတာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒီ တောင့်တခြင်းနဲ့ ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်း ဆိုတာတွေဟာလဲ ဘယ်အကြောင်း

ကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲတဲ့။ အဲဒီအမေးကို “လူ၏မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာပြီးစီး ဘယ့်ကြောင့်နည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

လူ၏မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာပြီးစီး ဘယ့်ကြောင့်နည်း။

အဲဒီမှာ လူ၏-လို့ ဆိုတာကတော့ နရဿ-ဆိုတဲ့ ပါဠိအရ လူကို ပဓာနပြုပြီး ဆိုထားတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ဆိုလိုရင်း ကတော့ နတ်တွေရော တခြားသတ္တဝါတွေရော အကုန်လုံးကို ဆိုလိုတာပါပဲ။ အားလုံးသော သတ္တဝါတို့၏ မှီခိုအားထားရာ ဖြစ်တဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေမှာ လိုချင်တောင့်တတဲ့ အာသာရယ်၊ တောင့်တတဲ့အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံတဲ့ နိဗ္ဗာန်ရယ်-ဒီနှစ်ပါးဟာလဲ ဘာကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲလို့ မေးလိုရင်းပါပဲ။ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလိုဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၄)

၄။ ဆန္ဒာနိဒါနာနိ ပိယာနိ လောကေ၊
ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဗ္ဗာ စ ဣတောနိဒါနာ၊
ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား၊ မြတ်ဘုရား၊ လောကေ-လောက၌၊ ပိယာနိ-ချစ်ဖွယ်ပုဂ္ဂိုလ် ထိုထိုဝတ္ထု အမှုအာရုံဟူသမျှတို့သည်။ ဆန္ဒာနိ-ဒါနာနိ-နှစ်သက်လိုချင်မှု ဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏။ ဝါ-နှစ်သက်လိုချင်မှု ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ ယေ စ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ လောဘာ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘရှိကြသည်ဖြစ်၍၊ လောကေ-လောက၌၊ ဝိစရန္တိ-လှည့်လည်ကျက်စား ပျော်ပါးနေထိုင်လျက် ရှိကုန်၏။ တေသံ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ လောဘော-ပိ-နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ လောဘသည်လည်း၊ ဆန္ဒာနိဒါနော-ဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်သည်တဲ့။

သက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖြစ်၊ သက်မဲ့ အာရုံဝတ္ထုဖြစ်ဖြစ်၊ ချစ်စရာကောင်းတယ် နှစ်သက်စရာ လိုချင်စရာ ကောင်းတယ်ဆို တာဟာ ဆန္ဒခေါ်တဲ့ နှစ်သက်လိုချင်မှုတဏှာ ရှိနေလို့ပါပဲ။ အဲဒီ ဆန္ဒတဏှာက ချစ်ဖွယ်အနေဖြင့် အဦးအစ အသိအမှတ်ပြု ပေးလိုက်လို့ ချစ်စရာ နှစ်သက်စရာ လိုချင်စရာအနေဖြင့် ထင်မှတ်ပြီး နှစ်သက် သာယာနေကြတာပါပဲ။ အဲဒီ ဆန္ဒတဏှာ လုံးဝကင်းနေတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အမြင်နဲ့ဆိုရင်တော့ လောကထဲမှာရှိနေတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ ဟူသမျှတွေထဲမှာ ဘယ်ဟာမှ ချစ်ဖွယ်မရှိပါဘူး။ အကုန်လုံး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘောတွေချည်းမို့ မနှစ်သက် မလိုချင်စရာတွေချည်းပါပဲ။

ချစ်ဖွယ်ဖြစ်ကြောင်း-ချစ်ဖွယ်လို့ ထင်ရကြောင်းဖြစ်တဲ့ ဒီဆန္ဒကို မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ ကာမစ္ဆန္ဒ ကာမရာဂ စသည် ဖြင့် ကာမတဏှာပင်ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီ ကာမတဏှာက ချစ်စရာအနေဖြင့် အသိအမှတ်ပြုထားလို့ ချစ်စရာ ဆိုတာ ဖြစ်နေတာပဲ။ ချစ်စရာအစစ်ရယ်လို့တော့ မရှိပါဘူး။ အဲဒါဟာ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ချစ်စရာလို့ ထင်မှတ်နေကြပေမယ့် အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ် ဖြစ်နေတာဟာ ထင်ရှားတဲ့ သာဓကပါပဲ။ တချို့လူတွေမှာ ခွေးသားစသည်ကို နှစ်သက် မြတ်နိုးနေကြတယ်။ အဲဒါကို အများလူစုကတော့ ရွံရှာ စက်ဆုပ်နေကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ မိမိတို့၏ ဆန္ဒတဏှာက ကောင်းတယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားတဲ့ သက်ရှိသက်မဲ့ အရာဝတ္ထုဟူသမျှတွေဟာ ချစ်စရာတွေ ဖြစ်နေတာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ ဒီဆန္ဒကို ငါးပါးခွဲပြထားတာလဲ ရှိတယ်။ ခွဲပြပုံကတော့-

- ၁။ **ပရိယေသနစ္ဆန္ဒ**-ရှာဖွေလိုလားတဲ့ တဏှာတဲ့။ ဒီတဏှာဆန္ဒအားကြီးရင် လိုချင်စရာတွေကို ရှာလိုအားမရ နိုင်ဘူး။ ရှာချင်နေတာပဲ။
- ၂။ **ပဋိလာဘစ္ဆန္ဒ**-ရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့။ ဒီတဏှာဆန္ဒ အားကြီးရင် ရလို့ အားမရနိုင် ဘူး။ ရချင်နေတာပဲ။ တစ်ခုရရင် နှစ်ခုလိုချင်တယ်။ နှစ်ခုရတော့ လေးခုလိုချင်တယ် စသည်ဖြင့် ပြော တာဟာ ဒီတဏှာဆန္ဒပဲ။
- ၃။ **ပရိဘောဂစ္ဆန္ဒ**-သုံးဆောင်ရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့။ ဒီတဏှာကလဲ သုံးဆောင်လို့ အားမရနိုင်ဘူး။ သုံးဆောင်ချင်နေတာပဲ။
- ၄။ **သန္တိဓိစ္ဆန္ဒ**-သိမိုးသိမ်းဆည်း ထားရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့။ ဒီတဏှာကလဲ သိမ်းဆည်း လို့ အားမရနိုင်ဘူး။

၅။ ဝိသဇ္ဇနုစ္ဆန္ဒ-စီးပွားရေးအတွက် အလုပ်သမားလခ စသည် ထုတ်ပေးရတာကို နှစ်သက်သာယာတဲ့ တဏှာတဲ့၊ ဒီတဏှာကလဲ စီးပွားရေး တိုးတက်သည်ထက် တိုးတက်အောင် ထုတ်ပေးလို့ အားမရနိုင် ဘူး၊ ဒါကြောင့် ယခုခေတ်မှာ ကုဋေပေါင်းများစွာ ကြွယ်ဝနေတဲ့ သေဋ္ဌေးကြီးတွေဟာ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းကို တိုးချဲ့ တိုးချဲ့ပြီး လုပ်ဆောင်နေကြတာပဲ။

အဲဒီ တဏှာဆန္ဒ ငါးပါးအရအားဖြင့် ဘယ်လိုဟာကောင်းတယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ရင်ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ပထမ စပြီး နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာဆန္ဒဟာ ပိယခေါ်တဲ့ ချစ်ဖွယ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါတွေ လောကထဲမှာ ပျော်မွေ့နေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ လောဘဆိုတာလဲ လက်ဦးအစ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ ဒီ တဏှာဆန္ဒကြောင့် ဖြစ်တာပါတဲ့။ အဲဒီအနက် နှစ်ရပ်ကို “ချစ်ဖွယ်၊ လောဘ၊ ထိုနှစ်ဝ၊ ဆန္ဒ လိုချင်မှုကြောင့်ပင်”လို့ ဆောင် ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၄။ ချစ်ဖွယ်၊ လောဘ၊ ထိုနှစ်ဝ၊ ဆန္ဒ လိုချင်မှုကြောင့်ပင်။

ဒီနေရာမှာ ကျင့်ဖို့ကတော့-သက်ရှိဖြစ်ဖြစ်၊ သက်မဲ့ဖြစ်ဖြစ် တစ်စုံတစ်ခုကို ချစ်ဖွယ်လို့ ထင်လာရင်၊ လောကထဲမှာ ပျော်မွေ့တဲ့သဘော ဖြစ်လာရင် ဒီဒေသနာတော်အရ တဏှာဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ် အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီး တော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ယေ-ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော အကြင် အကျိုးစီးပွားတို့သည်၊ နရဿ-လူ၏၊ ဝါ-နတ် လူ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏၊ သမ္မရာယာယ-မှီခိုရာ အားထားရာအလိုငှာ၊ ဝါ-မှီခိုရာ အားထားရာတို့သည်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တေသု- ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော ထိုအကျိုးစီးပွားတို့၌၊ အာသာ စ-တောင့်တခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ နိဋ္ဌာ စ-တောင့်တသည့်အတိုင်း ပြီးစီး ပြည့်စုံခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဣတောနိဒါနာ-ဤတဏှာဆန္ဒလျှင် အကြောင်းရှိ၏၊ ဝါ-ဤတဏှာဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်တဲ့။

အဲဒါကို “လူ၏မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာ၊ ပြီးကြောင်းငင်းပင်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရ မယ်။

လူ၏ မှီရာ၊ အကျိုးမှာ၊ အာသာ၊ ပြီးကြောင်းငင်းပင်။

လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေရဲ့ အားထားမှီခိုရာဖြစ်တဲ့ ကာမဂုဏ်ငါးပါးစသော အကျိုးစီးပွားတွေမှာ လိုချင် တောင့်တတဲ့ အာသာရယ်၊ အဲဒီလို အာသာပြီးစီး ပြည့်စုံခြင်းရယ် ဒီ ၂-ပါး၏ အကြောင်းဟာလဲ ငင်းဆန္ဒပါပဲတဲ့။ ဒီနေရာမှာ ဆန္ဒဆိုတာက မြန်မာစကားအရအားဖြင့် လိုလားတာ နှစ်သက်တာ လိုချင်တာပါပဲ။ လောဘနဲ့ အာသာ ဆိုတာကလဲ လိုချင် တာ နှစ်သက်တာ တောင့်တတာပဲ။ အဲဒီတော့ ဆန္ဒနှင့် လောဘ အာသာ ဆိုတာတွေဟာ ထပ်တူလိုပင် ဖြစ်နေပါတယ်။ ပါဠိ လိုကတော့ ဆန္ဒရယ် လောဘရယ် အာသာရယ်-ဒီသုံးမျိုးဟာ တခြားစီ ကွဲပြားနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတ္တဝါတွေ လောက ထဲ၌ ပျော်မွေ့နေကြခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်တဲ့ လောဘဟာလဲ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တယ်။ အာသာဆိုတဲ့ လိုချင်တောင့်တခြင်းဟာ လဲ ဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်တယ်လို့ ဟောထားတာပါပဲ။ မြန်မာလို ကွဲပြားအောင် သိမှတ်ထားဖို့ကတော့ ဆန္ဒဆိုတာက ချစ်စရာ၊ လိုချင်စရာကောင်းတယ်လို့ လက်ဦးစပြီး နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာပဲ။ အဲဒီ တဏှာဆန္ဒဖြင့် လက်ဦးအစ နှစ်သက်လိုချင်ပြီး တဲ့နောက်မှ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် လိုချင်နှစ်သက်တာကို လောဘလို့ ယူရမယ်။ အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တောင့်တလိုချင်တာကို အာသာလို့ ယူရမယ်။ ဒါကြောင့် ပိယ-ချစ်ဖွယ်ဆိုတာရယ်၊ လောဘရယ်၊ အာသာရယ်-ဒါတွေဟာ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ ဒီမှာ ဟောကြားထားတာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ လိုချင်တောင့်တသည့်အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံတယ်ဆိုတာက ဘာလဲဆိုရင် အဲဒါကို မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ မှာ ဒီလို ဖွင့်ပြထားပါတယ်။

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ဧကစ္စော-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ရူပံ-အဆင်းအာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုကို၊ ပရိယေသန္တော-ရှာလတ် သော်၊ ရူပံ-အဆင်းအာရုံ ကာမဂုဏ်ဝတ္ထုကို၊ ပဋိလဘတိ-ရ၏၊ (ဧဝံ-ဤသို့ရလတ်သော်) ရူပနိဋ္ဌော-အဆင်းအာရုံ ကာမဂုဏ် ဝတ္ထု ပြီးစီးပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏စသည်ဖြင့် လိုချင်တောင့်တတာကိုရရင် နိဋ္ဌာ-ပြီးစီးပြည့်စုံသည် မည်တယ်လို့ ဖွင့်ပြ ထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် လိုလားတောင့်တတဲ့ ကာမဂုဏ် အာရုံဝတ္ထုတွေကို ရရင်လဲ နိဋ္ဌာပြီးစီးသည်မည်တယ်။ အဆောက် အအုံ လာဘ်လာဘ အခြေအရံ အကျော်အစော ဆွမ်း သင်္ကန်း ကျောင်း ဆေးဆိုတဲ့ ဒီလိုဟာတွေကိုရရင်လဲ နိဋ္ဌာ-ပြီးစီးပြည့်စုံ သည်မည်တယ်။ ပရိယတ်ဘက်က သုတ်ဝိနည်း အဘိဓမ္မာတွေကို တတ်သိရင်၊ ပဋိပတ်ဘက်က ဓုတင်တွေကို ကျင့်နိုင်ရင်၊ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးကိုရရင် ဒါလဲ နိဋ္ဌာ-ပြီးစီးပြည့်စုံသည်မည်တယ်။ အဲဒီလို ပြီးစီးပြည့်စုံတာတွေဟာလဲ ဆန္ဒကြောင့်ပင်

ဖြစ်ပါတယ်တဲ့။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-အဲဒီ ကာမဂုဏ် စသည်တွေကို လိုချင်တဲ့ဆန္ဒ ရှိနေသူတွေက အဲဒီလိုချင်တာတွေကို မရ-ရအောင် ရှာကြံကြ ပြုကျင့်ကြတယ်။ အဲဒီလို ရှာကြံကြ ပြုကျင့်ကြလို့ အဲဒီ ကာမဂုဏ်အစ သမာပတ်အဆုံးရှိတဲ့ တောင့်တ တာတွေကို ရသင့်သမျှ ရကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် လိုချင်တောင့်တတဲ့အတိုင်း ပြီးစီးပြည့်စုံခြင်းဟာလဲ ဆန္ဒကြောင့်ပင် ဖြစ်တယ် လို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။

ဒီအပိုဒ်နှင့် စပ်ပြီးကျင့်ဖို့ကတော့-တစ်စုံတစ်ခုကို လိုချင်တောင့်တမိရင် ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ အဲဒီ အာသာဆိုတဲ့ လိုချင်တောင့်တမှု အကုသိုလ်ကို ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ တောင့် တတဲ့အတိုင်း ရအောင်ရှာကြံလိုလျှင်၊ ရလာတာကို နှစ်သက်သာယာလျှင် အဲဒါကိုလဲ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ်သွားဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်သွားခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန် ပြီး မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်သို့ ရောက်သွားနိုင်ပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ အထူးသတိပြုစရာ အချက်တစ်ခုကတော့ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုရောက်လိုတဲ့ဆန္ဒက ကုသိုလ်ဆန္ဒပဲ။ ပယ်ရမည့် အကုသိုလ်ဆန္ဒ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို အထူးသတိပြုကြရမယ်။

ဒါကြောင့် အကုသိုလ်ဆန္ဒနှင့် ယင်းဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်သော ချစ်ဖွယ်ထင်ခြင်း၊ လောဘ၊ အာသာစသည်တို့ကို ကုသိုလ် ဆန္ဒဖြင့် ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၁) ကလဟဝိဝါသေတံ

တတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လဆုတ် (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှုသန္ဓေ

ကလဟဝိဝါသေတံကို ဟောတာ ၂-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ၊ စတုတ္ထဂါထာအထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ ဒီကနေ့ ပဉ္စမဂါထာက စပြီးဟောရမယ် နိမ္မိတရုပ်ပွား ဘုရားက ဒီလို မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၅)

၅။ ဆန္ဒော န လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော၊
ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။
ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္ဇ ကထံကထာ စ၊
ယေ ဝါပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၊ လောကသ္မိံလောက၌၊ ဆန္ဒော-လိုချင်နှစ်သက်မှု တဏှာဆန္ဒသည်၊ ကုတောနိဒါနော န-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်းတဲ့၊ လပြည့်နေ့က ဟောခဲ့တဲ့ စတုတ္ထဂါထာမှာ ပိယရယ် လောဘရယ် အာသာရယ် နိဋ္ဌာရယ်-ဒါတွေဟာ လက်ဦးစပြီး လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ ဆန္ဒကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ ဖြေကြားတော်မူခဲ့တယ်၊ အဲဒီဆန္ဒကတော့ ဘာကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါကို “ဆန္ဒဆိုတာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ဘယ်ဟာကြောင့်ပါနည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၅။ ဆန္ဒဆိုတာ၊ ဖြစ်ပေါ်လာ၊ ဘယ်ဟာကြောင့်ပါနည်း။

နောက်ပြီးတော့ ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ-ချစ်စရာပဲ၊ မည်သို့ပြုရမည် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတို့သည်လည်း၊ ကုတောပဟူတာ-အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်းတဲ့၊ ချစ်စရာပဲ၊ မည်သို့ပြုရမည် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချတာကလဲ ဘာကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ “ဆုံးဖြတ်မှုဟာ ဘယ်ကြောင်းမှာ၊ မှီကာဖြစ်သနည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဆုံးဖြတ်မှုဟာ၊ ဘယ်ကြောင်းမှာ၊ မှီကာဖြစ်သနည်း။

နောက် ၂-ပိုဒ်ကတော့ ကောဓော စ-အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မောသဝဇ္ဇဉ္ဇ-လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကထံကထာစ-ယုံမှားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကုတောပဟူတာ-အဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်ပါကုန်သနည်း၊ ယေ ဝါပိ ဓမ္မာ-ယင်းအမျက်ထွက်ခြင်း စသောတရားတို့ကိုလည်း၊ သမဏေန-ဘုရားရှင်ဖြစ်သော ရဟန်းမြတ်သည်၊ ဝုတ္တာ-ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏တဲ့ (ဒီနေရာမှာ ယေ ဝါပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာ-ဟူသောအပိုဒ်ဖြင့် ကောဓ စသည်နှင့်ယှဉ်သော အကုသိုလ်တရားများ၊ ကောဓစသည်မှ အခြား အကုသိုလ်များဟာလဲ ဘာကြောင့်ဖြစ်ကြပါသလဲ-ဟူသောအနက်ကိုလည်း ဖွင့်ပြကြ၏၊ သို့သော် ထိုအမေး၏အဖြေကား မရှိချေ၊ ထို့ကြောင့် ယေ ဝါပိ စသည်ဖြင့် ကောဓ စသည်ကိုပင် အရကောက်၍ အနက်ပြန်ပါသည်) မမှီဝဲသင့်သော တရားအဖြစ်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားသော အမျက်ထွက်ခြင်း လိမ်ပြောခြင်း ယုံမှားခြင်းဆိုတာတွေကလဲ ဘာကြောင့် ဖြစ်ကြပါသလဲတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ “အမျက်ထွက်ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှား ဘယ့်ကြောင့်ဖြစ်သနည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အမျက်ထွက်ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှားဘယ့်ကြောင့် ဖြစ်သနည်း။

အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဂါထာ ၂-ပုဒ်ဖြင့် ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။ ဖြေကြားပုံကတော့-

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၆)

၆။ သာတံ အသာတန္တိ ယမာဟု လောကေ
တမူပနိဿာယ ပဟောတိ ဆန္ဒော။
ရူပေသု ဒိသ္မာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စ၊
ဝိနိစ္ဆယံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ။

လောကေ-လောက၌၊ ယံ-အကြင် အကောင်းအဆိုးကို၊ သာတံ အသာတန္တိ-သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ဟူ၍၊ အာဟု ဆိုကြ၏။ ဆန္ဒော-လက်ဦးစွာ၍ လိုချင်နှစ်သက်သော တဏှာဆန္ဒသည်။ တံ-ထိုသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကို၊ ဥပနိဿာယ ဟောတိ-မိမိ၍ ဖြစ်ပေသည်တုံ။

လောကမှာ လူတွေ နတ်တွေ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါတွေကို သာယာဖွယ်နဲ့ မသာယာဖွယ်ကို ခွဲခြားပြီး အသိမှတ် ပြုထားကြ တယ်။ သာယာဖွယ်ဆိုတာ အတွေ့အာရုံကောင်းတွေနဲ့ တွေ့ထိပြီး ကိုယ်ထဲက ချမ်းသာတာ ကောင်းတာရယ်၊ စိတ်ထဲမှာ အာရုံကောင်းတွေကို အမှီပြုပြီး ရှင်လန်းချမ်းသာနေတာရယ် ဒီ ၂-ပါးကို သာယာဖွယ်လို့ အသိအမှတ် ပြုထားကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့ လှပတဲ့အဆင်း ချိုသာတဲ့အသံ မွှေးတဲ့အနံ့ ကောင်းတဲ့အရသာ ကောင်းတဲ့အတွေ့ ကောင်းတဲ့သဘောအာရုံ- ဒါတွေကိုလဲ သာယာဖွယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားကြတယ်။ မသာယာဖွယ်ဆိုတာကတော့ ကိုယ်ထဲက မခံသာတဲ့ဆင်းရဲတွေ စိတ်ထဲက မခံသာတဲ့ဆင်းရဲတွေ-ဒါတွေကို မသာယာဖွယ် ရှုံ့မှန်းဖွယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့ အမြင် ဆိုး အကြားဆိုးစတဲ့ အာရုံဆိုးတွေကိုလဲ မသာယာဖွယ် ရှုံ့မှန်းဖွယ်လို့ အသိအမှတ်ပြုထားကြတယ်။

အတိုချုပ် ပြောရရင်တော့ သုခဝေဒနာနဲ့ အာရုံကောင်းတွေက သာယာဖွယ်ပဲ၊ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ အာရုံဆိုးတွေက မသာ ယာဖွယ် ရှုံ့မှန်းဖွယ်တုံ။ လက်ဦးစွာ လိုချင်နှစ်သက်တဲ့ တဏှာဆန္ဒဟာ အဲဒီသာယာဖွယ်နဲ့ မသာယာဖွယ်ကို မှီပြီး ဖြစ်ပါ တယ်တုံ။ ဖြစ်ပုံကတော့ အာရုံကောင်းတွေနဲ့ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲ ချမ်းသာနေရင် အဲဒီ အာရုံကောင်းတာကိုလဲ လိုချင်နှစ်သက် တယ်။ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာတာကိုလဲ လိုချင်နှစ်သက်တယ်။ အာရုံဆိုးတွေနဲ့တွေ့ပြီး ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲရင်လဲ အာရုံကောင်းတွေ ကို တွေ့ချင်တဲ့ဆန္ဒဖြစ်တယ်။ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာတွေကို ခံစားချင်တဲ့ဆန္ဒလဲ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအနက်ကို “သာယာ စဖွယ်၊ ရှုံ့မှန်းဖွယ်၊ မှီတွယ်ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ သာယာစဖွယ်၊ ရှုံ့မှန်းဖွယ်၊ မှီတွယ် ဆန္ဒ ဖြစ်ပေါ်သည်။

အဲဒါဟာ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်သည်-ဆိုတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်နှင့် သဘောအားဖြင့် တူပါတယ်။

နောက် ၂-ပိုဒ်ကတော့ လောကေ-လောက၌၊ ဇန္တု-ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည်၊ ရူပေသု-ရုပ်ဝတ္ထုတို့၌၊ ဝိဘဝဉ္စ-ပျက်စီး ခြင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဘဝဉ္စ-ဖြစ်ပွားခြင်းလည်းကောင်း၊ ဒိသ္မာ-မြင်၍၊ ဝါ-မြင်တွေ့ရသောကြောင့်၊ ဝိနိစ္ဆယံ-ချစ်စရာပဲ၊ မည်သို့ပြုရမည်စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို၊ ကုဗ္ဗတိ-ပြုပေသည်တုံ၊ အဲဒါကို “ရုပ်ဝတ္ထုတွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ လိုချင်စွဲမှတ် ဆုံးဖြတ်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရုပ်ဝတ္ထုတွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ လိုချင် စွဲမှတ် ဆုံးဖြတ်သည်။

ဒီနေရာမှာ အဖြစ်အပျက် မြင်တယ်ဆိုတာကတော့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် မြင်တာမျိုးမဟုတ်ပါဘူး။ သက်ရှိသက်မဲ့ ရုပ် ဝတ္ထုတွေ အကြောင်းအားလျော်စွာ ဖြစ်ပွားတာ ပျက်ပြားတာကို မြင်တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိမှာ စီးပွားရေး ပျက်မှုနဲ့စပ်ပြီး ဆင်ခြင်ပုံ ဆုံးဖြတ်ပုံကို ဒီလိုပြထားတယ်။

- (၁) သေရည်အရက်စသည်ကိုသောက်စားလို့စီးပွားပျက်တာလဲရှိတယ်။
- (၂) အချိန်မဟုတ်ဘဲညဉ့်အခါ လှည့်လည်နေလို့စီးပွားပျက်တာလဲရှိတယ်။
- (၃) ပွဲလမ်းသဘင်အပျော်အပါးအလိုက်အစားများလို့စီးပွားပျက်တာလဲရှိတယ်။
- (၄) လောင်းကစားလို့စီးပွားပျက်တာလဲရှိတယ်။
- (၅) အပေါင်းအသင်းမိတ်ဆွေညှိလို့စီးပွားပျက်တာလဲရှိတယ်။
- (၆) အလုပ်ကိုကောင်းကောင်းမလုပ်ဘဲ ပျင်းနေလို့ စီးပွားပျက်တာလဲရှိတယ်။

အဲဒီ ၆-ပါးထဲက ဆင်ခြင်ကြည့်လို့ စီးပွားရေးပျက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို တွေ့ရလျှင် အဲဒီ စီးပွားပျက်ကြောင်းကို ပယ်စွန့်ပြီး စီးပွားဖြစ်ကြောင်းကို လုပ်ကိုင်သွားဖို့ ဆုံးဖြတ်တယ်။ အဲဒါဟာ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းပဲ၊ နောက်ပြီးတော့

စီးပွားဖြစ်အောင် လယ်ယာလုပ်ခြင်း ရောင်းဝယ်ခြင်း ခေတ်အားလျော်စွာ အတတ်ပညာဖြင့် အလုပ်လုပ်ခြင်း စသည်တွေကို ပြုလုပ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲရှိတယ်။ ဒါလဲ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာပဲ။ အဲဒါတွေဟာ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ရုပ်ဝတ္ထုများ၏ ဖြစ်ခြင်း ပျက်ခြင်းကို သိမြင်ပြီး ဆုံးဖြတ်တာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရောင်းဝယ်ရာ စသည်မှာလဲ ဘယ်ပစ္စည်းကို ဝယ်ပြီးရောင်းလျှင် ကောင်းတယ် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာလဲ ရှိတယ်။ အဲဒါလဲ တဏှာဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ မိမိကိုယ်ရုပ် သူတစ်ပါးကိုယ်ရုပ်တို့၏ အခြေအနေကိုကြည့်ပြီး အတ္တကောင်လို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲရှိ တယ်။ ရုပ်ကိုယ်ကြီး ပျက်ပြီးသေသွားတဲ့အခါ ဘာကိုမျှ မတွေ့ရတဲ့အတွက် သေပြီးရင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲ ရှိတယ်။ လူဝင်စားရုပ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ရှေးဘဝမှလူကပဲ ယခုဘဝသို့ အကောင်လိုက် ပြောင်းလာတယ်လို့ ဆုံးဖြတ်တာလဲ ရှိတယ်။ ဒါတွေကတော့ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ရုပ်ဝတ္ထု အထူးများကို မြင်၍ဖြစ်စေ၊ ကြား၍ဖြစ်စေ၊ နံ၍ဖြစ်စေ၊ စားသိ၍ဖြစ်စေ၊ တွေ့ထိ၍ဖြစ်စေ ကောင်းတယ်၊ ချစ်စရာပဲ စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာလဲရှိတယ်။ သက်ရှိသက်မဲ့ ရုပ်ဝတ္ထုတွေ ပျက်စီးသွားတာကို အကြောင်းပြု၍ ဝမ်းနည်းစရာပဲ ငိုစရာပဲ စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာတွေလဲရှိတယ်။ ဒါတွေလဲ ထိုက်သည်အားလျော်စွာ တဏှာဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်ခြင်းတွေပဲ။ ဒါကြောင့် “ရုပ်ဝတ္ထုတွင်၊ ဖြစ်ပျက်မြင်၊ လိုချင်စွဲမှတ် ဆုံးဖြတ်သည်”လို့ ဆိုထားတာပဲ။ အဲဒီမှာ လိုချင် ဆိုတာကတော့ ကာရန်ရသည့်အားလျော်စွာ ပဓာနပြု၍ ဆိုထားတာပါပဲ။ လိုချင်တဲ့အနေမဟုတ်ဘဲ ရွံမုန်းတဲ့အနေ ကြောက် ဖွယ်အနေ စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်တာတွေကိုလဲ ယူရမှာပါပဲ။

ဒီဂါထာအရ ကျင့်ဖို့ကတော့ လိုချင်နှစ်သက်မှုဆန္ဒ ဖြစ်လာရင် သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုး တရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်ရမယ်။ ဒါက ချစ်စရာကောင်းတယ်၊ ဘယ်လိုလုပ်ရမယ် စသည်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှုဖြစ်ရင်လဲ အဲဒီအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်၍ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်၍ဖြစ်စေ ပယ်သွားရုံပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ စီးပွားရေးနှင့်စပ်ပြီး ဆုံးဖြတ်မှုကိုတော့ စီးပွားရေးလုပ်နေရတဲ့သူများမှာ ပယ်ရန်မဖြစ်ပေဘူး။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၇)

၇။ ကောဓော မောသဝဇ္ဇေ ကထံကထာ စ၊
ဧတေပိ ဓမ္မာ ဒွယမေဝ သန္တေ။
ကထံကထိ ဉာဏပထာယ သိက္ခေ၊
ဥတွာ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ။

ကောဓောစ-အမျက်ထွက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မောသဝဇ္ဇေ-လိမ်လည်ပြောဆိုခြင်းသည် လည်းကောင်း၊ ကထံက ထာစ-ယုံမှားခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဧတေတိ ဓမ္မာ-ဤတရားတို့သည်လည်း၊ ဒွယံ ဒွယသ္မိံ ဧဝ-သာယာဖွယ် မသာယာ ဖွယ်ဟူသော ဤနှစ်ပါးသည်ပင်လျှင်၊ သန္တေ-ရှိလတ်သော်၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏တဲ့၊ အမျက်ထွက်ခြင်း လိမ်ခြင်း ယုံမှားခြင်း ဆိုတဲ့ ဒီသုံးပါးဟာလဲ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းနှစ်ပါးကြောင့်ပင် ဖြစ်တာပါပဲတဲ့။ အဲဒါကို “အမျက်ထွက် ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှား ဤသုံးမည်၊ သာယာ၊ မုန်းဖွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ မှီတွယ်ဖြစ်ပွားသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ အမျက်ထွက်ငြား၊ လိမ်စကား၊ ယုံမှား သုံးမည်။ သာယာ၊ မုန်းဖွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ မှီတွယ် ဖြစ်ပွား သည်။

အမျက်ထွက်တယ်ဆိုတာ မုန်းဖွယ်အနိဋ္ဌာရုံကြောင့် အဖြစ်များတယ်။ ဒါပေမယ့် သာယာဖွယ်ကို မရခြင်းကြောင့် အမျက်ထွက်တာလဲ ရှိတာပဲ။ လိမ်ပြောတာကတော့ သာယာဖွယ်ကို ရအောင်ဖြစ်စေ၊ မုန်းဖွယ်ဘေးရန် စသည်မှ လွတ်ကင်း အောင်ဖြစ်စေ ပြောတတ်ကြတာပဲ။ ယုံမှားတာကလဲ ကိုယ်ကြိုက်တဲ့အယူနဲ့ မကြိုက်တဲ့အယူကို မှီပြီးဖြစ်တာပဲ။ ဒါကြောင့် အမျက်ထွက်ခြင်းစသော သုံးပါးကို သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ဒီ ၂-ပါးကြောင့်ပင် ဖြစ်တယ်လို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။ ဒီနေရာမှာလဲ အမျက်ထွက်ခြင်း လိမ်လိုခြင်း ယုံမှားခြင်းထဲက တစ်ခုခုဖြစ်ပေါ်လာရင် သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အကုသိုလ် တရားမျှပဲလို့ သိပြီးဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးဖြစ်စေ ပယ်သွားရုံပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကထံကထိ-ယုံမှားရှိသောသူသည်၊ သမဏေန-ဘုရားတည်းဟူသော ရဟန်းမြတ်က၊ ဥတွာ-ကိုယ် တိုင်သိပြီးမှ၊ ပဝုတ္တာဓမ္မာ-ဟောထားသည့် တရားမှန်တို့ပေတည်း၊ ဣတိ ဤသို့ ဆင်ခြင်၍၊ ဉာဏပထာယ-ထိုတရားများကို ကိုယ်တိုင်သိအောင်၊ သိက္ခေ-ဘုရားရှင်က ညွှန်ပြထားသည့်အတိုင်း မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်များကို ကျင့်ရာ

သည်တဲ့၊ (ဥတ္တာ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ-ဟူသော ဤပါဠိကို ဘုရားက ကိုယ်တိုင်သိပြီးမှ ဟောထားသည့် တရားများ ဖြစ်သောကြောင့်-ဟူ၍လဲ အနက်ပြန်ကြ၏။ ဤ၌ကား မြန်မာစကား ပိုပြီး ချောမောပေါ်လွင်စေရန် အာကာရ အနက်ပြန် သည်။)

ဘုရား တရား သံဃာ အကျင့်သိက္ခာနှင့်စပ်ပြီး ဟုတ်မှဟုတ်ပါမလားလို့ ယုံမှားရှိနေလျှင် မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ်တော်တိုင်သိပြီးမှ ဟောထားတဲ့ တရားတော်တွေပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဲဒီတရားတွေကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့၊ အဲဒါကို “ယုံမှားသူဟာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓါ၊ ဟောတာ သိအောင် ကျင့်ရမည်”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြ ရမယ်။

ယုံမှားသူဟာ၊ မြတ်ဗုဒ္ဓါ၊ ဟောတာသိအောင် ကျင့်ရမည်။

ပုထုဇဉ်ဆိုလျှင် ဖြစ်နိုင်တဲ့ယုံမှား ရှိကြတာချည်းပဲ၊ ဒါပေမယ့် ဒီအပိုဒ်မှာတော့ လောလောဆယ် ယုံမှားဖြစ်နေတဲ့ သူကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒီလို ယုံမှားဖြစ်နေလို့ရှိရင် ဘုရားရှင်က ကိုယ်တော်တိုင်သိပြီးမှ ဟောထားတဲ့ တရားမှန်တွေပဲ ဆိုတာ ကြားနာဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်သိအောင် ကျင့်ရမယ်တဲ့၊ မြတ်စွာဘုရားက မိမိတို့ကိုယ်ထဲ မှာ ရုပ်နဲ့နာမ် ဒီနှစ်ပါးမျှသာရှိတယ်၊ အတ္တကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူးဆိုတာလဲ ဟောထားတယ်၊ အကြောင်းနဲ့ အကျိုးမျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာလဲ ဟောထားတယ်၊ ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ သဘောမျှသာ ရှိတယ်ဆိုတာလဲ ဟောထားတယ်၊ အဲဒါတွေကို အပြည့်အစုံသိပြီးရင် အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့သိပြီးတော့ အယူမှား ယုံမှားစသော အကုသိုလ်တရားတွေကို ကင်းစေနိုင်တယ် ဆိုတာကိုလဲ ဟောထားတယ်၊ အဲဒီလို ဟောတာဟာ ကြံတွေးပြီး ဟောတာမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ်တော်တိုင်သိပြီးမှ အများသတ္တဝါတွေလဲ တရားမှန်ကို မိမိလိုပင် သိရအောင်လို့ ဟောတော်မူတာပဲလို့ ကြားနာဆင်ခြင်ပြီးတော့ အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိရအောင် ကျင့်ပါတဲ့၊ တကယ်ကျင့်ရင် အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိရပါတယ်၊ ဒီရိပ်သာမှာ သတိပဋ္ဌာန်သုတ် တရားတော်အရ ရှုမှတ်ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ ယောဂီတွေဟာ အဲဒီတရားမှန်တွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိနေကြတာပဲ၊ အဲဒီလိုသိပြီးတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သွားရင် ယုံမှားဟူသမျှ အကုန်ကင်းသွားတော့တာပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီဂါထာက ညွှန်ပြသည့်အတိုင်း ကျင့်သွားကြရုံပါပဲ။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်မှာချက်အတိုင်း ကျင့်သုံးအားထုတ်နိုင်ကြသည်ဖြစ်၍ ယုံမှားဟူသမျှကို လွန်မြောက်သည့်ပြင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

စတုတ္ထပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ဝါခေါင်လကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သန္ဓေ

ယနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် ဝါခေါင်လကွယ်နေ့ ဖြစ်တယ်။ ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောလာတာ သုံးသီတင်းရှိသွားပြီ။ အမှတ် (၇) ဂါထာအထိ ဟောပြီးခဲ့ပြီ။ ဒီကနေ့ အမှတ် (၈) ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၈)

၈။ သာတံ အသာတဉ္စ ကုတောနိဒါနာ၊
ကိသ္မိံ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတေ။
ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ၊
ဧတံ မေ ပဗြူဟိ ယတောနိဒါနံ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ သာတံ စ-သာယာဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ အသာတဉ္စ-မသာယာဖွယ် ရှိမုန်းဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ ကုတောနိဒါနာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသနည်း၊ ကိသ္မိံ အသန္တေ-အဘယ်တရား မရှိ လတ်သော်၊ ဧတေ-ဤသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ပဲရှိကြပါသနည်းတဲ့။

အမှတ် (၆) ဂါထာမှာ ဆန္ဒဟာသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်ကြောင့် ဖြစ်သည်လို့ ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ဆိုတာတွေကတော့ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါသလဲ၊ ဘယ်အကြောင်းမရှိရင် မဖြစ်ဘဲ ရှိကြပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “သာယာ၊ မုန်းဖွယ်၊ ဤနှစ်သွယ်၊ အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ဖြစ် သနည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈။ သာယာ၊ မုန်းဖွယ်၊ ဤနှစ်သွယ်၊ အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း။

နောက်နှစ်ပိုဒ်ကတော့ ဝိဘဝံ စ-ပြတ်စဲအယူသည်လည်းကောင်း။ ဘဝဉ္စ-တည်မြဲအယူသည် လည်းကောင်း၊ (ဝိဘဝ ဒိဋ္ဌိပိ-ဇယနိဒါနာ ဘဝ-ဒိဋ္ဌိပိ ဇယနိဒါနာ-ဟု လိုရင်းဖွင့်ပြထားသော မဟာနိဒ္ဒေသကိုမှီ၍ လိုရင်းနက်ပြန်သည်။) ယံ ဧတံ အတ္ထံ-အကြင် ၂-ပါးသော အနက်သဘောသည်၊ အတ္ထိ-ရှိ၏။ ဧတံ-ဤအယူ ၂-ပါးသည်၊ ယတောနိဒါနံ-အကြင်အကြောင်း ကြောင့် ဖြစ်၏။ ဧတံပိ-ဤအကြောင်းကိုလည်း၊ မေ-နိမ္မိတရုပ်ပွား၊ ငါဘုရားအား၊ ပဗြူဟိ-ဖြေရှင်းပြတ်သား ဟောကြားတော် မူပါတဲ့။

ဘဝဒိဋ္ဌိဆိုတာက သဿတအယူပဲ။ “အတ္တကောင်ဟာ တစ်ဘဝက ရုပ်ကိုယ်ကြမ်းကြီး ပျက်ပြီး သေသွားပေမယ်လို့ သူကတော့ မပျက်ဘူး၊ အခြား ခန္ဓာကိုယ်အသစ်သို့ သွားရောက်ပြီးတော့ တည်မြဲရှိနေတာပဲ။ ဘယ်တော့မှ ပျက်စီးခြင်းမရှိ ဘူး” လို့ ယူဆစွဲလမ်းတဲ့အယူပဲ။ အဲဒါကို မြန်မာလို အတိုချုပ်အားဖြင့် တည်မြဲအယူလို့ ဆိုရတယ်။ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိ ဆိုတာကတော့ သေပြီးရင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ တစ်ခါတည်း ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ယူဆစွဲလမ်းတဲ့ ဥစ္ဆေဒအယူပဲ။ အဲဒါကို ပြတ်စဲအယူလို့ အတိုချုပ်အားဖြင့် ခေါ်ဆိုရတယ်။ အဲဒီ တည်မြဲအယူနှင့် ပြတ်စဲအယူဟာ ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသလဲ။ အဲဒီ အကြောင်းကိုလဲ ဟောပြတော်မူပါတဲ့။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “တည်မြဲ၊ ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဘယ်ကြောင်းကြောင့်ပါနည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တည်မြဲ၊ ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဘယ်ကြောင်းကြောင့်ပါနည်း။

အဲဒီ အမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၉)

၉။ ဖဿနိဒါနံသာတံအသာတံ၊
ဖဿေအသန္တေနဘဝန္တိ။
ဝိဘဝံဘဝဉ္စာပိယမေတမတ္တံ၊
ဧတံ တေ ပဗြုမိ ဣတောနိဒါနံ။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ သာတံ-သာယာဖွယ်သည် လည်းကောင်း၊ အသာတံ-မသာယာဖွယ်သည် လည်းကောင်း၊ ဖဿနိဒါနံ-အာရုံကိုတွေ့သော ဖဿလျှင် အကြောင်းရှိပါသည်။ ဝါ-ဖဿကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ဖဿေ အသန္တေ-အာရုံကို တွေ့မှု ဖဿ မရှိလတ်သော်၊ ဝါ-အာရုံကို မတွေ့ရလျှင်၊ ဧတေ-ဤသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ကြပါ။ ဝါ-မဖြစ်ဘဲရှိကြပါသည် တဲ့။

အမှတ်(၆) ဂါထာတုန်းက ဣဋ္ဌာရုံဆိုတဲ့ အာရုံကောင်းကိုလဲ သာတံ-သာယာဖွယ်လို့ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဖွင့်ပြခဲ့ပါတယ်။ အနိဋ္ဌာရုံဆိုတဲ့ အာရုံဆိုကိုလဲ အသာတံ-မသာယာဖွယ်လို့ ဖွင့်ပြခဲ့ပါတယ်။ ဒီဂါထာကျတော့ သုခဝေဒနာ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပေက္ခာ ဝေဒနာဆိုတဲ့ ဝေဒနာသုံးပါးကိုသာ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အမှတ် (၆) ဂါထာတုန်းကလဲ လိုရင်းအနေအားဖြင့် သုခနဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ ယူရင်တော့ ဒီအမှတ်(၉) ဂါထာအဖွင့်နှင့် တသားတည်း ညီညွတ်သွားမှာပါပဲ။

အဲဒီမှာ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာကို “သာတအရ သာယာဖွယ်ပဲ”လို့ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာကို “အသာတအရ မသာယာဖွယ် ရှိမုန်းဖွယ်ပဲ”လို့ ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သတ္တဝါတွေဟာ အာရုံကောင်းတွေနဲ့တွေ့ပြီး ကိုယ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ရွှင်လန်းဝမ်းသာမှု စိတ်ချမ်းသာကို သာယာနေကြတာပဲ။ လူ့ချမ်းသာဆိုတာလဲ ဒီကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာပဲ။ နတ်ချမ်းသာဆိုတာလဲ ဒီကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာပဲ။ ဒီကိုယ်ချမ်းသာနဲ့ စိတ်ချမ်းသာကို သာယာခံစားပြီး ပျော်နေကြတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ သတ္တဝါတွေဟာ အာရုံဆိုးတွေနဲ့တွေ့ပြီး ကိုယ်ထဲမှာ ညောင်းခြင်း ပူခြင်း အလွန်အေးခြင်း နာကျင်ကိုက်ခဲခြင်း မောခြင်း ပန်းခြင်းအစရှိတဲ့ ကိုယ်ဆင်းရဲတွေနဲ့ စိတ်ထဲမှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ နှလုံးမသာယာခြင်း စိတ်ပူခြင်း စိတ်ညစ်ခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း အစရှိတဲ့ စိတ်ဆင်းရဲတွေကို ကြောက်ရွံ့ ရှိမုန်းနေကြတာပဲ။ အဲဒီ ကိုယ်ဆင်းရဲနှင့် စိတ်ဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဒီနှစ်မျိုးကို နှုတ်ပယ်ပစ်နိုင်ရင် သတ္တဝါတွေဟာ အမြဲတမ်း ချမ်းသာနေကြမှာပဲ။ ဒီကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ရှိနေတဲ့အတွက် သတ္တဝါတွေဟာ ပင်ပန်းဆင်းရဲနေကြတာပဲ။ အိုပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်။ နာပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်။ သေခါနီးကျတော့လဲ အကြီးအကျယ်ဆင်းရဲကြရတယ်။ စိုးရိမ်ပူဆွေးပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲမှာ ချမ်းသာတာက သာယာဖွယ်ပဲ။ ကိုယ်ထဲ စိတ်ထဲမှာ အခံရခက်တာ ဆင်းရဲတာက မသာယာဖွယ် ရှိမုန်း ကြောက်ရွံ့ဖွယ်ပဲဆိုတာ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။

မဆင်းရဲမချမ်းသာ အလယ်အလတ် ဥပေက္ခာဝေဒနာကိုတော့ သာယာဖွယ်လို့ ဆိုရမလား၊ မသာယာဖွယ်လို့ ဆိုရမလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ကုသိုလ်ဥပေက္ခာနဲ့ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဝိပါက်ဥပေက္ခာကိုတော့ ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့တဲ့အတွက် သာယာဖွယ်သုခလို့ ဆိုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (ဒု-နာ ၂၀၃)မှာ “ဥပေက္ခာ ပန-ဥပေက္ခာကိုကား၊ သန္တတ္တာ-သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်၊ သုခမိစ္ဆေဝ-သုခဟူ၍သာလျှင်၊ ဘာသိတာ-ဆိုအပ်ပေသည်”လို့ မိန့်ဆိုထားပါတယ်။ အဆင်းဆိုးအသံဆိုး အနံ့ဆိုး အရသာဆိုးများကို မြင်ရ ကြားရ နံရ စားသိရတဲ့အခါ ဖြစ်ပေါ်တဲ့ ဥပေက္ခာကတော့ ကိုယ်ဆင်းရဲလောက် အခံရခက်ပေမယ့် မခံသာတဲ့အနေနဲ့ပဲ ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီဥပေက္ခာကို အလိုမရှိအပ်တဲ့အတွက် မသာယာဖွယ်ဆင်းရဲဒုက္ခလို့ပဲ ဆိုရပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဠိကာ (ဒု-နာ-၃၂၆)မှာ “အကုသလဝိပါကဘူတာ-အကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော၊ ဥပေက္ခာ-အလတ်စားခံစားမှု ဥပေက္ခာကို၊ အနိဋ္ဌတ္တာ-အလိုမရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ဒုက္ခေ-ဆင်းရဲဒုက္ခ၌၊ အဝရောဓေတဗ္ဗာ-သွင်းယူအပ်ပေသည်”လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဆိုတဲ့ ဒုက္ခဝေဒနာနဲ့ အမြင်ဆိုး အကြားဆိုး အနံ့ဆိုး စားသိဆိုးဆိုတဲ့ အကုသိုလ်အကျိုး ဥပေက္ခာဝေဒနာကို မသာယာဖွယ် ရှိမုန်းဖွယ်လို့ မှတ်ရမယ်။ ကျန်တဲ့ ဥပေက္ခာဝေဒနာနဲ့ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာကို သာယာဖွယ်လို့ မှတ်ရမယ်။

အဲဒီသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် ဝေဒနာတွေဟာ သူ့ဆိုင်ရာ အာရုံတွေနဲ့တွေ့မှု ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာပဲ။ စဉ်းစားကြည့်ပါ။ အာရုံကောင်းတွေနဲ့ မတွေ့ရသေးရင် ချမ်းသာဆိုတဲ့ သုခဝေဒနာဖြစ်ပါ့မလား၊ (မဖြစ်ပါဘူး) ဥပမာ ပူအိုက်နေတဲ့အခါ ရေအေး လေးအေးနဲ့ မတွေ့ရရင် ကိုယ်ချမ်းသာ မဖြစ်ဘူး၊ တွေ့ရရင်တော့ ဖြစ်တာပဲ။ ဝမ်းသာစရာအာရုံနဲ့ မတွေ့ရရင် ဝမ်းသာခြင်းဆိုတာ မဖြစ်ဘူး၊ တွေ့ရရင်တော့ ဖြစ်တယ်။ ထီထိုးထားတဲ့သူမှာ ထီပေါက်နေပေမယ့်လို့ ထီပေါက်ကြောင်း မသိရမတွေ့ရသေးရင် ဝမ်းသာမှုမဖြစ်သေးဘူး၊ ထီပေါက်ကြောင်း သိရရင်တော့ အကြီးအကျယ် ဝမ်းသာတော့တာပဲ။ စာမေးပွဲ

ဖြေထားတဲ့သူမှာ စာမေးပွဲအောင်ကြောင်း မသိရသေးရင် ဝမ်းသာခြင်း မဖြစ်သေးဘူး၊ သိရရင်တော့ ဝမ်းသာမှု အကြီးအကျယ် ဖြစ်တော့တာပဲ။

ကိုယ်ထဲမှာ ရောဂါကင်းနေတဲ့ ပကတိလူတွေမှာ ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်တာ မထင်ရှားသေးဘူး၊ ဒါကတော့ ဝိပဿနာရှုမှု မရှိသေးလို့ပါပဲ။ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ယောဂီမှာတော့ ဘယ်လိုချမ်းသာစွာ လှအိပ်နေပေမယ်လို့၊ ချမ်းသာစွာ ထိုင်နေပေမယ်လို့ ၁၀-မိနစ် ၁၅-မိနစ် စသည်ကြာရင် ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ ပူတာတွေ ထင်ရှားလာတတ်ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဣရိယာပုတ်ကို မပြင်ဘဲ အိပ်နေ ထိုင်နေလို့ ဒုက္ခလက္ခဏာတွေ ထင်ရှားပေါ်လာတာပါပဲ။ ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာတော့ ကွေးလိုက် ဆန့်လိုက် စသည်ဖြင့် ခဏခဏ ပြုပြင်နေသောကြောင့် ကိုယ်ထဲမှာ ဆင်းရဲရှိမှန်း မသိရဘူး၊ အမြဲတမ်း နေသာထိုင်သာ ချမ်းသာနေတယ် လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒါဟာ ဣရိယာပုတ် ပြုပြင်မှုက ဖုံးလွှမ်းထားလို့ ဒုက္ခလက္ခဏာ မထင်ရှားဘဲ ဖြစ်နေတာပါပဲ။ အဲဒီလို ပကတိပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ မကျန်းမမာ ဖြစ်တဲ့အခါကျမှ ကိုယ်ဆင်းရဲကို ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အမှန်ကတော့ ကျန်းမာနေတဲ့ အခါလဲ ဣရိယာပုတ် မပြုပြင်ဘဲနေရင် ညောင်းခြင်း ပူခြင်းစသော ဒုက္ခဝေဒနာတွေကို ထင်ရှားတွေ့နိုင်ပါတယ်။ မယုံရင် စမ်းကြည့်ပါ။ ကိုယ်အမူအရာ မပြုပြင်ဘဲ နာရီဝက် တစ်နာရီလောက်ကြာအောင် ထိုင်လျက်၊ လှဲအိပ်လျက် စမ်းကြည့်ပါ။ မခံ သာတဲ့ဆင်းရဲကို ထင်ရှားတွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ညောင်းခြင်း ပူခြင်းစသော ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ အာရုံဆိုးနဲ့ တွေ့မှု ဖဿကြောင့်ဖြစ်တာပဲ။ ဆူးစူးခြင်း ခလုတ်တိုက်ခြင်းစသော အာရုံဆိုးတွေနဲ့ တွေ့မှုဖဿကြောင့် ကိုယ်ဆင်းရဲဖြစ်တာ ဟာ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ စိတ်ညစ်ခြင်း စိတ်ပူခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းစသော စိတ်ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတာလဲ စိတ်ထဲမှာ အာရုံဆိုးတွေနဲ့တွေ့မှု ဖဿကြောင့်ပါပဲ။ အလွန် ချစ်ခင်ရင်းနှီးတဲ့သူတစ်ယောက် အရပ်ဝေးမှာ သေဆုံးသွားပေမယ် လို့ မကြားရ မသိရသေးရင် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်း မဖြစ်သေးဘူး၊ အဲဒါဟာ သေသွားပြီဆိုတဲ့ အာရုံဆိုးနဲ့ စိတ်ထဲ မှာ မတွေ့ရသေးလို့ပါပဲ။ တွေ့ရသိရရင်တော့ အကြီးအကျယ် စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုတွေ ဖြစ်တော့တာပဲ။ အခြား စိတ်နှလုံးမသာခြင်း စိတ်ဆင်းရဲခြင်းတွေဟာလဲ ဒီအတိုင်းပါပဲ။ စိတ်နှလုံးမသာစရာ အကြောင်းအရာနဲ့ မတွေ့ရသေးရင် မဖြစ်ကြသေးဘူး၊ တွေ့ရ ရင်တော့ စိတ်ဆင်းရဲတွေ ဖြစ်တော့တာပဲ။ ဒါကြောင့်-

သာတံ-သာယာဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ အသာတံ-မသာယာဖွယ်သည်လည်းကောင်း၊ ဖဿနိဒါနံ-အာရုံကိုတွေ့ သော ဖဿလျှင် အကြောင်းရှိပါသည်။ ဝါ-ဖဿကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဖဿေ အသန္တေ-အာရုံကိုတွေ့မှု ဖဿမရှိလတ်သော်၊ ဝါ-အာရုံကို မတွေ့ရလျှင်၊ ဧတေ-ဤသာယာဖွယ် မသာယာဖွယ်တို့သည်၊ န ဘဝန္တိ-မဖြစ်ကြပါ။ ဝါ-မဖြစ်ဘဲရှိကြပါသည်- လို့ ဟောကြားတော် မူတာပါပဲ။ အဲဒါဟာ “ဖဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာ-ဖဿကြောင့် ဝေဒနာဖြစ်သည်”လို့ ဟောထားတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်နဲ့ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါပဲ။ အဲဒါကို ဘုန်းကြီးက “သာယာ၊ မုန်းဖွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ ဖြစ်တယ် ဖဿကြောင့်ပေတည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၉။သာယာ၊ မုန်းဖွယ်၊ ထိုနှစ်သွယ်၊ ဖြစ်တယ် ဖဿကြောင့်ပေတည်း။

နောက်နှစ်ပိုဒ်ကတော့-ဝိဘဝံ စ-ပြတ်စဲအယူသည်လည်းကောင်း၊ ဘဝဉ္စ-တည်မြဲအယူသည်လည်းကောင်း၊ ယံ ဧတံ အတ္ထံ-အယူ ၂-ပါးဟူသော အကြင်သဘောသည်၊ အတ္ထံ-ရှိ၏။ ဧတံဝိ-ဤ အယူ၂-ပါးသည်လည်း၊ ဣတော နိဒါနံ-ဤ ဖဿလျှင် အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ-ဤဖဿကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်ဟူ၍၊ ဧတံ-အယူ ၂-ပါးဖြစ်ခြင်း၏ ဤအကြောင်းကို၊ တေ- နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား သင်ဘုရားအား၊ ပဗြုမိ-ဖြေရှင်းပြတ်သား ဟောကြားပါသည် တဲ့။

သတ္တဝါဟာ ဘယ်တော့မှ မပျက်ဘဲ တစ်ဘဝပြီး တစ်ဘဝပြောင်းရွှေ့လျက် တည်မြဲတည်ရှိနေတယ်-လို့ ထင်မြင် ယူဆတဲ့ ဘဝဒိဋ္ဌိခေါ် သဿတဒိဋ္ဌိလဲ ရုပ်ကိုယ်ကြီးဖြစ်လျက် တည်နေတာကို စိတ်ဖြင့်တွေ့မှု ဖဿကြောင့် ဖြစ်တာပဲ။ သေပြီး ရင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆတဲ့ ဝိဘဝ ဒိဋ္ဌိခေါ် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဟာလဲ ရုပ်ကိုယ်ကြီး ပျက်စီးသွားတာ ကိုတွေ့ရတဲ့ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိနှစ်မျိုးဖြစ်ပုံကို အမှတ်(၆) ဂါထာ နောက်ပိုင်းမှာလဲ နည်းနည်းတော့ ပြောခဲ့ပါ ပြီ။ သတ္တဝါတွေက အများအားဖြင့် ရုပ်အကြောင်းကိုသာ အသိများတယ်။ စိတ်နာမ်အကြောင်း တိတိကျကျသိတဲ့သူက အလွန် နည်းပါတယ်။ တချို့ကဆိုရင် နာမ်ရယ်လို့မရှိဘူး၊ ရုပ်သာ ရှိတယ်။ သိနေတာလဲ ရုပ်၏အစွမ်းသတ္တိပဲလို့ ဒီလိုတောင် ယူဆ ပြောဟောနေကြသေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ အမှတ်(၆) ဂါထာမှာ ရုပ်တို့၌ ပျက်စီးပုံ ဖြစ်ပုံကိုမှီပြီး တဏှာဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် ဆုံးဖြတ်မှုဖြစ်ကြောင်း ဟောကြားထားတာပါပဲ။ အပြည့်အစုံဆိုရင်တော့ ဒိဋ္ဌိဖြင့်ဆုံးဖြတ်တာဟာ ရုပ်နာမ် ၂-ပါး၊ ခန္ဓာငါးပါး ၏ ဖြစ်ပုံပျက်ပုံကို ဖဿဖြင့်တွေ့ပြီး ဆုံးဖြတ်တာပါပဲ။ အဲဒီ အယူ ၂-မျိုးလုံး ဖဿကြောင့် ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို “တည်မြဲ၊ ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဖဿကြောင့်ပင်တည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြ ရမယ်။

တည်မြဲ၊ ပြတ်စဲ၊ ယူအစွဲ၊ ဒါလဲ ဖဿကြောင့်ပင်တည်း။

ဒီဂါထာအရ ကျင့်ဖို့ကတော့ သာယာဖွယ် မသာယာဖွယ် အကောင်း၊ အဆိုး၊ အလတ်စားခံစားမှုဝေဒနာ ထင်ရှားတဲ့ အခါ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားကိုပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ သိသိသွားဖို့ပါပဲ။ နောက်ပြီး တော့ အတ္တကောင် သတ္တဝါကောင်ဟာ အမြဲတည်ရှိနေသည်ဟူ၍ဖြစ်စေ၊ သေပြီးရင် ပြတ်စဲသွားသည်ဟူ၍ဖြစ်စေ ထင်မြင်ရင် လဲ အဲဒီထင်မြင်ချက်ဟာ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ ပယ် သွားရုံပါပဲ။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်နိုင်ကြ၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၁) ကလဟာဝါဒသုတ်

ပဉ္စမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သန္ဓေ

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆန်း (၈) ရက်နေ့ဖြစ်တယ်။ ကလဟာဝါဒသုတ်ကို ဟောလာတာ လေး သီတင်းရှိသွားပြီ။ အမှတ် (၉) ဂါထာအထိ ဟောပြီးခဲ့ပြီ။ ဒီကနေ့ အမှတ် (၁၀) ဂါထာက စပြီးဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၁၀)

၁၀။ ဖဿော နု လောကသ္မိံ ကုကောနိဒါနော။
ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။
ကိသ္မိံ အသန္တေ န မမတ္တ မတ္ထိ။
ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ လောကသ္မိံ-လောက၌၊ ဖဿော-အာရုံကိုတွေ့မှု ဖဿသည်။ ကုတော နိဒါ နော န-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသနည်းတဲ့။ တစ်နေ့ကဟောခဲ့တဲ့ အမှတ် (၉) ဂါထာမှာ သာတ အသာတ ဝိဘဝ ဘဝဆိုတာတွေဟာ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တယ်လို့ ဖြေရှင်းဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ ဖဿကတော့ ဘာကြောင့်ဖြစ်ပါသလဲ လို့ မေးတော်မူတာပါပဲ။ ဒီသုတ်မှာ အကြောင်းအဆက်ဆက်ကို လိုက်ပြီးမေးတာတွေပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ-သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့သည်လည်း၊ ကုတောပဟူတာ-ဘယ်အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ကြပါ ကုန်သနည်းတဲ့။ ငါ့ဟာ ငါ့ဟာလို့ သိမ်းပိုက်တာတွေလဲ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်။ အဲဒီအမေး ၂-ရပ်ကို “ဖဿ တသ္မယံ၊ သိမ်းပိုက်ရယ်၊ အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၀။ ဖဿ တသ္မယံ၊ သိမ်းပိုက်ရယ်၊ အဘယ်ကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သနည်း။

နောက်တစ်ပိုဒ်ကတော့ ကိသ္မိံ အသန္တေ-အဘယ်တရား အဘယ်အကြောင်း မရှိလတ်သော်၊ မမတ္တံ-ငါ့ဟာအဖြစ် သည်၊ ဝါ-ငါ့ဟာဟု သိမ်းပိုက်ခြင်းသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိဘဲ ကင်းပါသနည်းတဲ့။ ဘယ်အကြောင်းမရှိရင် ငါ့ဟာလို့ ထင်မြင် သိမ်းပိုက်ခြင်း ကင်းပါသလဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို “အဘယ် ကင်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက် ကင်းသနည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အဘယ်ကင်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက် ကင်းသနည်း။

နောက်တစ်ပိုဒ်ကတော့ ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ-ဘယ်အရာ ပျက်ကွယ်လတ်-မရှိလတ်သော်၊ ဖဿာ-ရုပ်ဒွါရ ရုပ်အာရုံ အတွေ့-ဖဿတို့သည်၊ န ဖုသန္တိ-မတွေ့မထိဘဲ ကင်းကြပါသနည်း တဲ့။ ဖဿဆိုတာ အခြားနေရာများမှာတော့ ဒွါရ ၆-ပါး၌ အာရုံ ၆-ပါးကို တွေ့တဲ့သဘောပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ ဒီသုတ်မှာတော့ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ်ဆိုတဲ့ ဒီဒွါရငါးပါးက အတွေ့ ငါးပါးကိုသာ ရည်ရွယ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဖဿာ-ရုပ်ဒွါရ ရုပ်အာရုံအတွေ့လို့ အနက်ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။ ဒါမှ အဖြေ ဂါထာ၌ ရူပေ ဝိဘူတေ-ဆိုတဲ့စကားနဲ့ တစ်သားတည်း ညီပါတယ်။ အဲဒါကို “အဘယ်ကင်းငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်း သနည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အဘယ်ကင်းငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်းသနည်း။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၁)

၁၁။ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော၊
ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ ပရိဂ္ဂဟာနိ။
ဣစ္ဆာယ သန္တာ န မမတ္တ မတ္တိ၊
ရူပေ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿော။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ နာမဉ္စ-မြင်သိမှုစသော နာမ်ကိုလည်းကောင်း၊ ရူပဉ္စ-မျက်စိနှင့် အဆင်းစသော ရုပ်ကိုလည်းကောင်း၊ ပဋိစ္စ-စွဲမှီ၍၊ ဖဿော-အာရုံကို တွေ့မှုဖဿသည်၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ-ဖြစ်ပေါ်၏ တဲ့။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာတော်မှာ နာမ်ရုပ်ကြောင့် အာယတန ၆-ပါးဖြစ်သည်။ မျက်စိအဆင်းစသော အာယတနကြောင့် ဖဿဖြစ်သည်လို့ အသေးစိတ်ဝေဖန်ပြီး ဟောထားတယ်။ ဒီဂါထာမှာတော့ အာယတနနှင့် နာမ်ရုပ်ကို တစ်ပေါင်းတည်းပြုပြီးတော့ နာမ်ရုပ်ကို စွဲမှီပြီး ဖဿဖြစ်သည်လို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။ သဘောအားဖြင့်တော့ အတူတူပါပဲ။ ဒါကြောင့် မဟာနိဒ္ဒေသမှာ-

“စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ-မျက်စိကိုလည်းကောင်း၊ အဆင်းရုပ်တို့ကို လည်းကောင်း စွဲမှီ၍၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခု ဝိညဏံ-မြင်သိစိတ်ဖြစ်သည်။ တိဏ္ဍံ-မျက်စိ အဆင်း မြင်သိစိတ်ဟူသော သုံးပါးတို့၏၊ သင်္ဂတိ-ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဖဿော-အာရုံတွေ့မှု-ဖဿပေတည်း။ ဝါ-ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် ဖဿဖြစ်သည်” စသည်ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကိုမှီ၍ ဖဿ ၆-ပါး ဖြစ်ပုံကို ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ မြင်သိတယ်ဆိုရင် မျက်စိလဲရှိလို့၊ အဆင်းလဲရှိလို့ မြင်တာပဲ။ မျက်စိက စက္ခုယတနပဲ။ အဆင်းက ရူပါယတနပဲ။ မြင်သိစိတ်က မနာယတနဘဲ။ မြင်ခံစား မြင်မှတ်သားစသည်က ဓမ္မာယတနပဲ။ အဲဒီ နာမ်ရုပ် အာယတနတွေကိုစွဲမှီပြီး မြင်တွေ့မှု-ဖဿဆိုတာ ဖြစ်လာတာပဲ။ ကြားတွေ့မှု စသည်ဖြစ်ပုံလဲ နည်းတူပါပဲ။ ကြံတွေ့မှု မနောသမ္မဿဆိုတာကတော့ ဘဝင်စိတ် ကြံသိစိတ် မနာယတနရယ်၊ ကြံခံစားမှု ဝေဒနာစသည်နှင့် အာရုံနဲ့မှီရာဆိုတဲ့ ဓမ္မာယတနရယ်-အဲဒီ နာမ်ရုပ် အာယတနများကို စွဲမှီပြီး ဖြစ်တာပဲ။ ရုပ်ကို ကြံတွေ့တဲ့အခါမှာတော့ အဲဒီ ရုပ်အာယတနကိုလဲမှီပြီး ဖြစ်ပါသေးတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်ပုံကို ရည်ပြီးတော့ နာမ်ကိုလည်းကောင်း စွဲမှီပြီး ဖဿဖြစ်တယ်လို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါကို “နာမ်ရုပ်နှစ်ခု၊ စွဲမှီပြု၊ တွေ့မှု ဖဿ ဖြစ်ပေါ်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ နာမ်ရုပ်နှစ်ခု၊ စွဲမှီပြု၊ တွေ့မှု ဖဿ ဖြစ်ပေါ်သည်။

နောက်တစ်ပိုဒ်ကတော့ ပရိဂ္ဂဟာနိ-ငါ့ဟာဟု သိမ်းပိုက်ခြင်းတို့သည်။ ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ-နှစ်သက်လိုချင်သည့် တဏှာလျှင် အကြောင်းရှိကုန်၏-တဲ့။ ဒါကတော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ သက်ရှိသက်မဲ့တွေနဲ့ မိစ္ဆာအယူတွေကို ငါ့ဟာ ငါ့ဟာနဲ့ သိမ်းပိုက်နေကြတာဟာ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာရှိနေလို့ပဲ။ အဲဒါကို “လိုချင်တဏှာ၊ စွဲမှီကာ၊ ငါ့ဟာဟူ၍ သိမ်းပိုက်သည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လိုချင်တဏှာ၊ စွဲမှီကာ၊ ငါ့ဟာဟူ၍ သိမ်းပိုက်သည်။

နောက်တစ်ပိုဒ်ကတော့ ဣစ္ဆာယ-နှစ်သက်လိုချင်မှု တဏှာသည်။ အသန္တာ-မရှိလတ်သော်၊ မမတ္တံ-ငါ့ဟာဟု သိမ်းပိုက်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ-မရှိဘဲ ကင်းပါသည်တဲ့။ နှစ်သက်လိုချင်တဲ့ တဏှာမရှိရင် ငါ့ဟာလို့ သိမ်းပိုက်ခြင်း မရှိတော့ဘူးတဲ့။ ဒါကတော့ အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒါကို “လိုချင်ကင်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက် ကင်းလေသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လိုချင်ကင်းလျှင်၊ ငါ့ဟာပင်၊ ထင်မြင်သိမ်းပိုက်ကင်းလေသည်။

နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့ ရူပေ-ရုပ်သည်။ ဝိဘူတေ-ကင်းလတ်သော်၊ ဖဿ-မြင်တွေ့မှုစသော ငါးပါးသော ဖဿတို့သည်။ န ဖုသန္တိ-မတွေ့မထိဘဲ မဖြစ်ဘဲ ရှိကြလေတော့သည်-တဲ့။ အမေးဂါထာတုန်းက ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဖဿ ၆-ပါးရှိရာမှာ ရုပ်အာရုံတွေ့တဲ့ ဖဿငါးပါးကိုသာ ဒီနေရာမှာ ရည်ရွယ်ပြီးမေးခဲ့တယ်။ ဒါကြောင့် ရုပ်မရှိရင် ရုပ်အာရုံကိုကျော်လွန်သွားရင် ဖဿတွေ မဖြစ်တော့ဘူးလို့ ဖြေကြားပါတယ်။ အဲဒါဟာ မြင်တွေ့မှု ကြားတွေ့မှု နဲ့တွေ့မှု စားသိတွေ့မှု ထိတွေ့မှုဆိုတဲ့ ငါးဒွါရဆိုင်ရာ ဖဿငါးပါး မဖြစ်တာကို ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒါကို “ရုပ်မရှိငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်းလေသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရုပ်မရှိငြား၊ ဖဿငါး၊ ထိပါးမရှိ ကင်းလေသည်။

မနောသမ္မဒါနသို့တွဲ စိတ်ကူးသက်သက်ဖြင့် အာရုံကိုတွေ့တဲ့ ဖဿနှင့်တကွ ၆-ပါးရှိနေပါလျက် ဒီနေရာမှာ ရုပ် အတွေ့ ဖဿငါးပါးကိုသာ ဘာကြောင့်ဟောပါသလဲလို့ စဉ်းစားစရာရှိပါတယ်။ အဋ္ဌကထာများမှာတော့ အဲဒီအချက်ကို ဖြေရှင်းဖွင့်ပြတာ မရှိပါဘူး။ ဘုန်းကြီး၏ ထင်မြင်ချက်အရ ဖြေရှင်းပြရာမှာပဲ၊ လူတွေက ရုပ်အကြောင်းကိုသာ အသိများကြ ပါတယ်။ မျက်စိရုပ်နဲ့ အဆင်းရုပ်ရှိလို့ မြင်တွေ့မှုဖဿဖြစ်တယ်။ နားနဲ့ အသံရုပ်ရှိလို့ ကြားတွေ့မှုဖဿဖြစ်တယ်။ နှာခေါင်းနဲ့ အနံ့ရုပ်ရှိလို့ နံတွေ့မှုဖဿဖြစ်တယ်။ လျှာနဲ့အရသာရုပ်ရှိလို့ စားတွေ့မှုဖဿဖြစ်တယ်။ ကိုယ်နဲ့ထိတွေ့စရာရုပ်ရှိလို့ ထိတွေ့မှု ဖဿဖြစ်တယ်။ အဲဒီ မျက်စိအဆင်းစသော ရုပ်တွေက အများမှာ ထင်ရှားနေတယ်။ စိတ်နာမ်တရားဆိုတာက သိပ်မထင်ရှား ဘူး။ ဒါကြောင့် တချို့ကြံတွေးပညာရှိတွေက အသိစိတ်ရယ်လို့ သီးခြားမရှိဘူး။ သိတာလဲ ရုပ်၏အစွမ်းပဲ ရုပ်ကသိတာပဲလို့ တောင် ယူဆပြောဟော နေကြသေးတယ်။

အဲဒီလို လူအများစုမှာ ရုပ်က ထင်ရှားသောကြောင့် ဒီနေရာမှာ သိလွယ်တဲ့ ရုပ်အတွေ့ငါးပါးကိုသာ ဟောတယ်လို့- ယူသင့်ပါတယ်။ ဟိုတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေဆိုတာလဲ ယခုလူတွေလို နေမှာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ရုပ်မရှိဘဲ စိတ်စေတသိက် နာမ်သက်သက်သာရှိတဲ့ အရူပဘုံက ပုဂ္ဂိုလ်တွေအကြောင်းကို သိနားလည်သူကလဲ အလွန်နည်းပါတယ်။ ယခု ဒီသုတ်မှာ အဲဒီ အရူပပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းကိုလဲ ဖော်ပြဟောကြားပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီအရူပဗြဟ္မာနဲ့ အရူပဈာန်အကြောင်း ဟောရန် အတွက် ရုပ်အတွေ့ ဖဿငါးပါးကိုသာ ဟောတယ်လို့ ယူသင့်ပါတယ်။

ရှုပေ ဝိဘူတေ-အရ ရုပ်ကင်းတယ် ရုပ်ကို လွန်မြောက်တယ်ဆိုရာမှာ မဟာနိဒ္ဒေသ၌ (၁) ဉာတပရိညာဖြင့် ရုပ်ကို ပိုင်းခြားသိပြီး လွန်မြောက်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ (၂) တိရဏပရိညာဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဟု သုံးသပ်ဆင်ခြင်ပြီး လွန်မြောက် ခြင်းကတစ်မျိုး၊ (၃) ပဟာနပရိညာဖြင့် နိစ္စ သုခ အတ္တအစွဲကို ပယ်နိုင်အောင်သိပြီး လွန်မြောက်ခြင်းကတစ်မျိုး၊ (၄) ရုပ် အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်းကတစ်မျိုး ဒီလို ၄-မျိုး ဝေဖန်ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီ ၄-မျိုးထဲက ရှေ့ ၃-မျိုးကတော့ ဝိပဿနာနဲ့ သာဆိုင်ပါတယ်။ ဒီနေရာနဲ့တော့ မဆိုင်ပါဘူး။ ဒီနေရာမှာတော့ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ အမှတ် (၄) ဝိဘူတနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။

အဲဒါကဘယ်လိုလဲဆိုရင် စတုက္ကနည်းအရ ကသိုဏ်းဈာန် ၄-ပါးကိုရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အရူပဈာန်ကိုရချင်ရင် ရှေးဦးစွာ မြေပုံသဏ္ဍာန် ပထဝီကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ ရေပုံသဏ္ဍာန် အာပေါကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ မီးပုံသဏ္ဍာန် တေဇောကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ လေပုံ သဏ္ဍာန် ဝါယောကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ ညိုမည်းသော အဆင်းကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ ဝါသော အဆင်းကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ နီသော အဆင်း ကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ ဖြူသော အဆင်းကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ အရောင် အလင်းကသိုဏ်းဖြစ်စေ၊ အဲဒီကသိုဏ်းနိမိတ် ၉-ပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို ရှုနေရင်း ဟင်းလင်းပြင် ကောင်းကင်ပဲလို့ နှလုံးသွင်းရတယ်။ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းတော့ အဲဒီ ကသိုဏ်းနိမိတ်ရုပ် အာရုံတည်ရာတွေဟာ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းချင်း ပေါက်ပျက်ပြီး ဟင်းလင်းပြင်ကောင်းကင်အနေဖြင့် ထင်လာတယ်။ ကသိုဏ်းရုပ် တွေ အကုန်ပျောက်ပြီး ဟင်းလင်းပြင် ကောင်းကင်အနေဖြင့်သာ ထင်နေတဲ့အခါ ကသိုဏ်းရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်သွားတာပဲ။ အဲဒီ ဟင်းလင်းပြင် (အာကာသ) ကောင်းကင်ကို အာရုံပြုပြီး အာကာသာနဉ္စာယတန အရူပဈာန်ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ကသိုဏ်းရုပ်အာရုံ လွန်မြောက်သွားတာကို ရည်ပြီးတော့ (ရှုပေဝိဘူတေ) ရုပ် ကင်းလတ်သော် (န ဖုသန္တိဖဿာ) မြင်တွေ့မှု စသော ဖဿငါးပါးတို့ မထိမတွေ့တာပဲ ကင်းသွားကြတယ်လို့ ဆိုတာပါပဲ။ ဒီလိုဆိုတော့ ကသိုဏ်းရုပ်ကို တွေ့မှု မနော သမ္မဒါနလဲ ကင်းတယ်လို့ ဆိုဖွယ်ရှိပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန် ရချင်ရင် အဲဒီ အာကာသာ နဉ္စာယတန-ဈာန်စိတ်ကိုပဲ ဝိညာဏ် ဝိညာဏ်ဟုဖြစ်စေ၊ အနန္တ အနန္တ-အဆုံးမရှိ အဆုံးမရှိဟူ၍ဖြစ်စေ နှလုံးသွင်းနေရတယ်။ သမာဓိအား ပြည့်တဲ့အခါကျတော့ အဲဒီဈာန်စိတ်ကိုသာ အာရုံပြုလျက် ဝိညာဏဉ္စာယတနခေါ်တဲ့ ဈာန်စိတ်ဖြစ်တယ်။ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို ရချင်ရင် အာကာသာ နဉ္စာယ တန-ဈာန်စိတ်၏ မရှိခြင်းကင်းခြင်းကို အာရုံပြုပြီး မရှိမရှိဟုဖြစ်စေ၊ ဆိတ်သည်ဆိတ်သည်ဟုဖြစ်စေ ကင်းသည်ကင်းသည် ဟုဖြစ်စေ နှလုံးသွင်းနေရတယ်။ သမာဓိအားပြည့်တဲ့အခါကျတော့ ဟင်းလင်းပြင် အာကာသကို အာရုံပြုတဲ့ ဈာန်စိတ်၏ မရှိ ခြင်း ကင်းဆိတ်ခြင်းကို အာရုံပြုလျက် အာကိဉ္စညာယတနဈာန် ဖြစ်တယ်။ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို ရချင်ရင် မရှိခြင်း ကင်းဆိတ်ခြင်းကို အာရုံပြုလျက် ဖြစ်နေတဲ့ အဲဒီ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်စိတ်ကို ငြိမ်သက်သိမ်မွေ့တယ်လို့ နှလုံးသွင်းနေရ တယ်။ သမာဓိအားပြည့်တဲ့အခါ အဲဒီ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်စိတ်ကို အာရုံပြုလျက် နေဝသညာနာသညာ ယတနဈာန်စိတ် ဖြစ်တယ်။ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတာပဲ။

ယခုပြောခဲ့တာဟာ အရူပဈာန် ၄-ပါးပဲ၊ ဥပစာသမာဓိ ၄-ပါးနှင့်တကွ အဲဒီ အရူပဈာန်စိတ် ၄-ပါးဟာ ရုပ်အာရုံကို လွန်မြောက်နေတဲ့ ဈာန်စိတ်တွေပဲ။ အဲဒီ အရူပဈာန်တွေ ရနေတဲ့သူမှာ အဲဒီဈာန်တွေကို ဝင်စားနေခိုက်၌ မျက်စိအဆင်းစသော ရုပ်တွေ မထင်ရှားသောကြောင့် မြင်တွေ့မှုစသော ဖဿငါးပါးဟာ ထိတွေ့ခြင်းမရှိဘဲ ကင်းနေကြပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ အဲဒီ ဈာန်တွေကို မရသေးတဲ့သူတွေမှာ ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် မသိနိုင်ပါဘူး။ သုတမယဉာဏ် ဖြစ်ပွားရုံ လောက်ပါပဲ။

ဒီအမှတ် (၁၁)ဂါထာအရ ကျင့်သုံးဖို့ကတော့ မြင်တွေ့မှု ကြားတွေ့မှု စသည်ဖြစ်တိုင်း “မျက်စိနှင့်အဆင်းဆိုတဲ့ ရုပ် တရား၊ မြင်သိမှုဆိုတဲ့ နာမ်တရားစသည်ကို မှီပြီးဖြစ်တဲ့ အာရုံတွေ့မှု ဖဿပဲ”လို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ ဖြစ်စေ သိသိသွားဖို့ပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အားထုတ်နေဆဲ ယောဂီဆိုရင် ငါ့ဟာအနေနဲ့ သိမ်းပိုက်လိုတဲ့ စိတ်ဖြစ်တိုင်း လိုချင် တဲ့ တဏှာကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရားမျှပဲလို့ ဆင်ခြင်ပြီးတော့ဖြစ်စေ၊ ရှုမှတ်ပြီးတော့ဖြစ်စေ အဲဒီ သိမ်းပိုက်လိုတဲ့သဘောကို ပယ်ပယ် သွားရုံပါပဲ။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်ရှုမှတ်လျက် ကျင့်သုံးနိုင်ကြ၍ မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန် စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

ဆဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သန္ဓေ

ကလဟဝိဝါဒသုတ်တရားကို ဟောလာတာ ငါးကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ၊ အမှတ် (၁၁) ဂါထာအထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလပြည့် ဒီကနေ့ အမှတ်(၁၂) ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၁၂)

၁၂။ ကထံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊
သုခံ ဒုခဉ္ဇာပိ ကထံ ဝိဘောတိ။
ဧတံ မေ ပဗြူဟိ ကထံ ဝိဘောတိ၊
တံ ဇာနိယာမာတိ မေ မနော အဟု။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ ကထံ သမေ-တဿ-အဘယ်သို့ ကျင့်သောသူအား၊ ရူပံ ဝိဘောတိ-ရုပ်အာရုံ ကင်းကွာပါသနည်း၊ ဝါ-ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်ပါသနည်းတဲ့၊ အဲဒီအမေးကို “ဘယ်သို့ကျင့်က၊ ရုပ်ဓမ္မ၊ ကင်းပ ကျော်လွန်ပါသနည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ ဘယ်သို့ကျင့်က၊ ရုပ်ဓမ္မ၊ ကင်းပ ကျော်လွန်ပါသနည်း။

သုခံ ဒုခဉ္ဇာပိ-သုခနှင့် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း အကောင်းအဆိုး ရုပ်အာရုံ ၂-မျိုးသည်လည်း၊ ကထံ ဝိဘောတိ-ဘယ်သို့ ကျင့်က ကင်းပကျော်လွန်ပါသနည်း တဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ “ကောင်းဆိုးနှစ်ဖုံ၊ ရုပ်အာရုံ၊ ဘယ်ပုံ ကျော်လွန်ပါသနည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကောင်းဆိုးနှစ်ဖုံ၊ ရုပ်အာရုံ၊ ဘယ်ပုံ ကျော်လွန်ပါသနည်း။

ကထံ ဝိဘောတိ-အဘယ်သို့ ကင်းပ ကျော်လွန်သည်ဟူသော၊ ဧတံ-ဤအကြောင်းအရာကို၊ မေ-နိမ္မိတရုပ်ပွား ငါဘုရားအား၊ ပဗြူဟိ-ရှင်းလင်း ဖြေကြားတော်မူပါလော့၊ မေ မနော-ငါ၏ စိတ်သည်၊ တံ ဇာနိယာမာတိ-ထိုအကြောင်း အရာကို သိကြရလိမ့်မည်ဟူ၍၊ အဟု-ဖြစ်ခဲ့ပါသတည်းတဲ့၊ အဲဒါကို “ထိုအခြင်းအရာ၊ ဟောပြပါ၊ စိတ်မှာ သိအံ့မျှော် သတည်း”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထိုအခြင်းရာ၊ ဟောပြပါ၊ စိတ်မှာ သိအံ့မျှော်သတည်း။

အမှတ် (၁၁) ဂါထာမှာ ရုပ်မရှိရင် အာရုံငါးပါးတွေ့မှု ဖဿမဖြစ်ကြောင်း ဟောပြခဲ့တယ်၊ အဲဒီရုပ်တရားမရှိအောင် ကင်းအောင် အဲဒီရုပ်တရားကို ကျော်လွန်အောင် ဘယ်လိုကျင့်ရပါသလဲလို့ မေးတာပါပဲ၊ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၃)

၁၃။ န သညသညီ န ဝိသညသညီ၊
 နောပိ အသညီ န ဝိဘူတသညီ။
 ဧဝံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊
 သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ (ယထာ-အကြင် အခြင်းအရာဖြင့်ကျင့်လျှင်၊) န သညသညီ-ပကတိ ကာမသညာလဲ မရှိပေ၊ န ဝိသညသညီ-ရှူးသွပ်ဖောက်ပြန်သောသညာလဲ မရှိပေ၊ န ဝိဘူတသညီ-ထင်ရှားသော ရူပဈာန်သညာလဲ မရှိတော့ ပေ၊ နောပိ အသညီ-အမှတ်သညာ လုံးဝမရှိသည်လည်း မဟုတ်ပေ၊ ဧဝံ-ဤသို့သော အခြင်းအရာဖြင့်၊ သမေတဿ-ကျင့် သောသူအား၊ ရူပံ-ရုပ်အာရုံဟူသမျှသည်၊ ဝိဘောတိ-ကင်းလေတော့၏၊ ဝါ-ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်လေတော့၏၊ ဟိ-မှန်ပေ ၏၊ ဝါ-ထိုသို့ သိရခြင်း၏အကြောင်းကား၊ ပပဉ္စသင်္ခါ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိ မာန-ဟူသော နယ်ချဲ့တရား အဖို့တို့သည်၊ သညာနိ ဒါနာ-သညာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကြကုန်၏ တဲ့။

ဆိုလိုတာကတော့ ကသိုဏ်းအာရုံမှာ ရူပါဝစရ ဈာန်လေးပါး ငါးပါးကို ရထားသောပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အရူပဈာန်ကိုရ အောင်အားထုတ်ရင် အာကာသမှတစ်ပါးသော ကသိုဏ်း ၉-ပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြုရတယ်၊ အဲဒီကသိုဏ်းရုပ် ပျံ့နှံ့ ထင်ပေါ်ရာ အရုပ်ကို (အာကာသ) ဟင်းလင်းပြင် ဟင်းလင်းပြင်လို့ နှလုံးသွင်းရတယ်၊ အဲဒီလို နှလုံးသွင်းတော့ မူလက ကသိုဏ်းရုပ် ထင်ပေါ်ရာအရုပ်တွေဟာ ဟင်းလင်းပြင် ဖြစ်ပြီးထင်တယ်၊ အဲဒီလိုထင်ပြီး အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်ကိုရ တယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံကင်းအောင် ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်အောင် ကျင့်ပုံပဲ၊ အဲဒီကနေ့က အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်စိတ်ကို အဖန်ဖန်ရှုပြီး ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကိုရတယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံနဲ့ ကင်းကွာသည်ထက် ကင်းကွာအောင်ကျင့်ပုံပဲ၊ အဲဒီက နောက် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန် စိတ်ကင်းပုံကိုရှုပြီး အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကိုရတယ်၊ ဒါလဲ ရုပ်အာရုံနဲ့ ဝေးကွာသည်ထက် ဝေးကွာအောင် ကျင့်ပုံပဲ၊ အဲဒီကနေ့က အဲဒီ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်စိတ်ကို အာရုံပြုပြီး နေဝသညာနာသညာယတနဈာန်ကို ရတယ်၊ ဒါကတော့ ရုပ်အာရုံနဲ့ ဝေးကွာအောင်ကျင့်ပုံထဲမှာ နောက်ဆုံး အမြတ်ဆုံးအကျင့်ပါပဲ၊ အဲဒီအရူပဈာန်လေးပါးနှင့် အခြေခံ ဥပစာဈာန် အခိုက်တွေမှာ ပကတိဖြစ်နေကျ ကာမသညာလဲမရှိဘူး၊ ရှူးသွပ်ဖောက်ပြန်တဲ့သညာလဲ မရှိဘူး၊ ကသိုဏ်း ရုပ်စသည်ကို အာရုံပြုတဲ့ ရူပါဝစရဈာန်-သညာလဲ မရှိဘူး၊ ဒါပေမယ့် အသညသတ်ပုဂ္ဂိုလ်မှာလို၊ နိရောဓသမာပတ် ထံစား နေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာလို သညာလုံးလုံးကင်းနေတာတော့ မဟုတ်ဘူး၊ အာကာသပညတ်၊ အဘာဝပညတ်၊ ပဌမ အရူပစိတ်၊ တတိယ အရူပ စိတ်ဆိုတဲ့ အာရုံ ၄-ပါးထဲက တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြုလျက် မှတ်သားမှုဆိုတဲ့ သိမ်မွေ့တဲ့ သညာကတော့ရှိနေတာပဲ၊ ဒါကြောင့် (နောပိ အသညီ-သညာ လုံးဝမရှိသည်လည်း မဟုတ်ပေလို့) ဆိုထားတာပါပဲ၊ အဲဒီ အကြောင်းအရာများကို ဆောင်ပုဒ်သုံးခုစီထားတယ်၊ အဲဒါတွေကို တစ်ပုဒ်ချင်း ဆိုကြရမယ်။

၁၃။ ပကတိသညာ၊ မရှိပါ၊ ရူးတာလဲပဲ မဟုတ်ပေ။

ပကတိသညာဆိုတာ ယခုလူအများမှာ ရှိနေတဲ့ ကာမာဝစရ သညာတွေကို ပြောတာပါပဲ၊ ယခုလူတွေမှာ မြင်ရတဲ့ အဆင်းကိုလဲ မှတ်သားမိနေကြတယ်၊ ကြားရတဲ့အသံ စသည်ကိုလည်း မှတ်သားမိနေကြတယ်၊ မိန်းမပဲ ယောက်ျားပဲ၊ ဘယ်သူပဲ၊ ဘာပဲစသည်ဖြင့် မှတ်မိနေကြတယ်၊ အဲဒါဟာ ပကတိသညာပဲ၊ အရူပဈာန်ရအောင် အားထုတ်နေတဲ့သူ၊ အဲဒီအရူပ ဈာန် ရောက်နေတဲ့သူမှာ အဲဒီ ပကတိသညာလဲမရှိဘူး ကင်းကွာနေပါတယ်တဲ့၊ ရှူးသွပ်သူမှာ ဖြစ်တဲ့သညာမျိုးလဲ နှိပ်ပါဘူး တဲ့၊ နောက်တစ်ပုဒ်ကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ရူပသညာ၊ မရှိပါ၊ သညာလဲပဲ မကင်းပေ။

ကသိုဏ်းစသော နိမိတ်ကို အာရုံပြုလျက်ဖြစ်သော ရူပဈာန်သညာဆိုတာ အထူး ထင်ရှားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ပါဠိ ဂါထာမှာ ဝိဘူတသညာ-လို့ ဟောထားတာပါပဲ၊ ဒါပေမယ့် မဟာနိဒ္ဒေသစသည်မှာ ယခုရှိနေတဲ့ ပါဠိအရအားဖြင့် အရူပ သညာမရှိဘူး-လို့ ပြဆိုလျက် ရှိနေပါတယ်၊ အဲဒါကတော့ သင့်မယ်မထင်ပါဘူး၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် အဲဒီအရူပဈာန်သညာ တွေဟာ လောကီသညာထဲမှာ အမြတ်ဆုံးတွေပဲ၊ ဒါကြောင့် အဖြေဂါထာ အမှတ် (၁၅)၌ (ဧတ္တာဝတဂ္ဂမ္ဘိ ဝဒန္တိ ဟေကေ) ဟူ သော စကားဖြင့် ယခု အမှတ် (၁၃) ဂါထာက ပြထားတဲ့သညာကို အချို့က အမြတ်ဆုံးလို့ ဆိုကြကြောင်း ပြထားလျက်ရှိတာ ပါပဲ၊ အကယ်၍ အရူပသညာလဲ မရှိဘူးဆိုလျှင် ရူပသညာကို၊ သို့မဟုတ် အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၏ အခြေခံမျှဖြစ်တဲ့ ဥပစာဈာန်သညာကိုသာ အမြတ်ဆုံးလို့ ဆိုရမှာလို့ ဖြစ်နေပါတယ်၊ အမှန်ကတော့ ရူပဈာန်သညာဟာ ကသိုဏ်း ရုပ်စသည် ကို အာရုံပြုနေတဲ့အတွက် ရုပ်ကို ကျော်လွန်တယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါဘူး၊ ဥပစာဈာန်သညာကလဲ အရူပဈာန်သညာတွေလောက် မမြတ်တဲ့အတွက် သူတို့သာအမြတ်ဆုံးလို့ မဆိုသင့်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် မိမိ၏ သဘောကျအားဖြင့် မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ၌ “စတုန္နံ ရူပသမာပတ္တိနံ လာဘိနော” အရာတွင် “စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တိနံ လာဘိနော”လို့ အဆင့်ဆင့် ရေးကူးထားရာမှာ မှားလားခဲ့

တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆောင်ပုဒ်မှာ ရူပသညာမရှိပါ-လို့ စီထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ နှောပိ အသညီ-ဆိုရာ မှာ အရူပဈာန်သညာများနှင့် ယင်းတို့၏ ဥပစာရဈာန်သညာများ ရှိနေကြောင်းကို ပြတယ်လို့ ယူဆထားပါတယ်။ ဒီလိုယူပါမှ “အချို့က ဤမျှဖြင့် အမြတ်ဆုံးလို့ ဆိုကြတယ်” ဆိုတဲ့စကားနဲ့ တစ်သားတည်း ညီညွတ်သွားပါတယ်။ ဒါဟာ ပါဠိပညာရှင် များ လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားစရာပါပဲ။ နောက်ဆောင်ပုဒ်တစ်ခုကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ကသိုဏ်းပယ်ခွါ၊ ကျင့်သူမှာ၊ ကင်းကွာ ရူပကို ကျော်လွန်ပေ။

အာကာသာနဇ္ဇာယတနဈာန်ကို ရအောင်အားထုတ်သူမှာ ဥပစာရဈာန်ခဏမှ အစပြုပြီး ရုပ်အာရုံကင်းကွာတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဥပစာရဈာန်သညာနှင့်တကွ အရူပဈာန်သညာတွေမှာလဲ ရုပ်အာရုံတွေ ကင်းသည်ထက်ကင်းပြီး ကျော်လွန်နေ ကြပါတယ်။ အဲဒီလို ရုပ်အာရုံတွေ ကင်းကွာနေတဲ့အတွက် အရူပဈာန်များကိုရအောင် အားထုတ်နေဆဲရော အရူပဈာန်များသို့ ရောက်နေဆဲရော ရုပ်အာရုံကို ကျော်လွန်အောင် ကျင့်နေသည်မည်တာပါပဲ။ အဲဒီ အခြေခံဥပစာများနှင့်တကွ အရူပဈာန်စိတ် များ ဖြစ်ခိုက်မှာ သညာမကင်းပုံ အဘယ့်ကြောင့် သိရပါသလဲဆိုတော့-

ဟိ-ထိုအခိုက်၌ သညာမကင်းဟု သိရခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ ပပဉ္စသင်္ခါ-တဏှာ ဒိဋ္ဌိမာနဟူသော နယ်ချဲ့အဖို့တို့ သည်၊ သညာ-နိဒါနာ-သညာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိကုန်၏။ ဝါ-သညာလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသောကြောင့် သိရပေသည်တဲ့။ အဲဒါကို (နယ်ချဲ့စုမှာ၊ မှတ်သညာ၊ သူဟာ အကြောင်းမူရင်းပေ)လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

နယ်ချဲ့စုမှာ၊ မှတ်သညာ၊ သူဟာ အကြောင်းမူရင်းပေ။

ဒီအပိုဒ်မှာ ဆိုလိုတာကတော့ ရုပ်အာရုံကင်းတဲ့ အဲဒီဥပစာရဈာန်နှင့် အရူပဈာန်တွေ အကြောင်းပြုပြီး နယ်ချဲ့အဖို့ ဆိုင်ရာ တဏှာလဲဖြစ်တယ်။ ဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်တယ်။ မာနလဲ ဖြစ်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ သညာရှိလို့ ဖြစ်တာပဲ။ သညာမရှိရင်တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ရုပ်အာရုံကင်းတဲ့ ဥပစာနှင့်တကွ အရူပဈာန်တွေမှာလဲ သညာမကင်းကြောင်း သိရတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဒီကနေ့ဟောဖို့ တရားကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒီအမှတ် (၁၃) ဂါထာအရ ကျင့်ဖို့ရာကတော့ ရူပါဝစရဈာန် လေးပါးငါးပါးကို ရပြီးပုဂ္ဂိုလ်နဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်။ ဒီအထဲမှာ ဝိပဿနာရှုဖို့လဲ မပါပါဘူး။ ဒါကြောင့် ယခု တရားနာနေသူတို့ အတွက်ကတော့ ဗဟုသုတပွားပြီး မြတ်စွာဘုရားအား သဒ္ဓါယုံကြည်မှု တိုးပွားဖို့ရာလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဒီအရူပဈာန်တွေ အရူပဘုံတွေ အကြောင်းကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိသူက အလွန်နည်းပါတယ်။ ယခုအနေအခါဆိုရင် မရှိ သလောက်ပင် နည်းပါးဖွယ်ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအရူပဈာန်အကြောင်းကို ဟောတဲ့တရားဟာ အလွန်နက်နဲပါတယ်။ အဲဒီလို လူအများက မသိနိုင်အောင် အလွန်နက်နဲတဲ့ တရားတော်ကို ဟောပြောတော်မူတာဟာ အလွန်ပင် အံ့ဩဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှပါပေတယ်။

အဲဒီလို ဆင်ခြင်သောအားဖြင့်သဒ္ဓါတရားကို ပွားစေပြီးလျှင် မိမိတို့အားထုတ်နေကျ ကုသိုလ်တရားကို တိုးတက်ပွား များနိုင်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော လောကီ လောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာအပေါင်းတို့နှင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၁) ကလဟဝိဝါဒသုတ်

သတ္တမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆုတ် (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှံ့သန္ဓေ

ကလဟဝိဝါဒသုတ် တရားကို ဟောလာတာ ၆-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ၊ အမှတ် (၁၃) ဂါထာအထိ ဟောပြီးခဲ့ပြီ၊ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလဆုတ် (၈)ရက် ဒီကနေ့ အမှတ် (၁၄) ဂါထာကစပြီး အမှတ် (၁၆)အဆုံး ဂါထာအထိ အပြီးဟောရမယ်၊ နိမ္မိတ မြတ်စွာဘုရားက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အလိုတော်အတိုင်း ဒီလို မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁၄)

၁၄။ ယံ တံ အပုစ္ဆိမ္မ အကိတ္တယီနော၊
အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိဃံ ဗြူဟိ။
ဧတ္တာဝတ 'ဂ္ဂံ န ဝဒန္တိ ဟေကေ၊
ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣမ ပဏ္ဍိတာသေ။
ဥဒါဟု အညဗ္ဗိံ ဝဒန္တိ ဧတ္တာ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွားမြတ်ဘုရား၊ တံ-အရှင်ဘုရားကို၊ ယံ အပုစ္ဆိမ္မ-အကြင် အကြောင်းအရာကိုမေးခဲ့ပါကုန်ပြီ၊ တံ-ထိုမေးသည့် အကြောင်းအရာကို၊ တံ-အရှင်ဘုရားသည်၊ နော-ငါတို့အား အကိတ္တယီ-ဖြေရှင်း ဟောကြားခဲ့ပေပြီ၊ အညံ-အခြားအကြောင်းအရာကို၊ တံ ပုစ္ဆာမ-အရှင်ဘုရားအား မေးပါကုန်အံ့၊ ဣဃံ-တိုက်တွန်း တောင်းပန်ပါသည်၊ တံ-ယခု မေးမည့် ထိုအကြောင်းအရာကို၊ ဗြူဟိ-ဖြေရှင်းဟောကြားတော်မူပါ အရှင်ဘုရား၊ မေးသမျှကို မြတ်စွာဘုရားက ဖြေကြား တော်မူခဲ့ပါပြီ၊ ယခု အခြားအကြောင်းအရာကို မေးပါမည်၊ အဲဒါကို ဖြေကြားတော်မူပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကို “မေးတိုင်း ဖြေကြား၊ ဟောပြီးသွား၊ အခြားမေးပါမည်”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ မေးတိုင်း ဖြေကြား၊ ဟောပြီးသွား၊ အခြား မေးပါမည်။

ဣမ-ဤလောက၌၊ ပဏ္ဍိတာ-ပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကုန်သော၊ ဧကေ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧတ္တာဝတ-အခြားသညာ တွေမရှိ အရူပသညာမျှရှိသည်ဆိုသော ဤမျှဖြင့်၊ ယက္ခဿ-နတ်လူဗြဟ္မာ၏၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ အဂ္ဂံ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ န-ဆိုကြပါကုန်သလောတဲ့၊ လပြည့်နေ့ကဟောခဲ့တဲ့ အမှတ် (၁၃) ဂါထာမှာ ပကတိသညာလဲ မရှိဘူး၊ အရူးသညာလဲ မရှိဘူး၊ (ဝိဘူတ) ကသိုဏ်းရုပ် စသည်ကို အာရုံပြုတဲ့ ထင်ရှားသော ရူပါဝစရဈာန်-သညာလဲ မရှိဘူး၊ (အကာသစသည်ကို အာရုံပြုတဲ့ အရူပါဝစရဈာန်သညာ ရှိနေသောကြောင့်) သညာမရှိတာလဲ မဟုတ်ဘူးလို့ဆိုခဲ့တဲ့ ဤမျှဖြင့် လူနတ်ဗြဟ္မာသတ္တဝါ ၏ဆင်းရဲမှ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ပုံကို အမြတ်ဆုံးလို့ အချို့က ဆိုကြဟောကြပါသလားလို့ မေးတာပါပဲ၊ အဲဒါကို “ဤမျှ ပေါက်မြောက်၊ လမ်းဆုံးရောက်၊ ချီးမြှောက်ဟောကြပါသလော”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ ဆို ကြရမယ်။

ဤမျှပေါက်မြောက်၊ လမ်းဆုံးရောက်၊ ချီးမြှောက်ဟောကြပါသလော။

အမှတ်(၁၃) ဂါထာ၌ ပြဆိုခဲ့တဲ့အတိုင်း အရူပဈာန်ရပြီး အရူပဘုံရောက်နေရင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမရှိ ဆင်းရဲ ၏ ဆုံးရာရောက်နေပြီလို့ အချို့ပညာရှိတွေက ချီးမြှောက်ဟောပြောကြပါသလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ နောက်မေးခွန်းကတော့-

ဥဒါဟု ထိုသို့မဟုတ်လျှင်၊ ဧတ္တာ-ဤအရူပဈာန် အရူပဘုံမှ၊ အညံ-အခြားအရာကို၊ အဂ္ဂံ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ န-ဆိုကြပါကုန်သလောတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ “သို့မဟုတ်လျှင်၊ ဤအပြင်၊ သန့်စင်လမ်းဆုံး ဟောသလော”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သို့မဟုတ်လျှင်၊ ဤအပြင်၊ သန့်စင်လမ်းဆုံးဟောသလော။

အဲဒီမေးခွန်းကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဂါထာ ၂-ပုဒ်ဖြင့် ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၅)

၁၅။ ဧတ္တာဝတဂ္ဂမ္ဘိ ဝဒန္တိ ဟေကေ၊
ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။
တေသံ ပနေကေ သမယံ ဝဒန္တိ၊
အနုပါဒိသေသေ ကုသလာဝဒါနာ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ ဣဓ-ဤလောက၌၊ ပဏ္ဍိတာ-ပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကုန်သော၊ ဧကေ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ယက္ခဿ-နတ်လူဗြဟ္မာ၏၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဧတ္တာဝတာ-ပိ-အရူပဈာန် အရူပဘဝဟူသော ဤမျှဖြင့်လည်း၊ အဂ္ဂံ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြ ဟောကြားကြကုန်၏ တဲ့။

အရူပဈာန်ရပြီး အရူပဘုံရောက်ရင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမရှိ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းတယ်၊ စင်ကြယ်တဲ့ အမြင့်အမြတ်ဆုံးပဲလို့ အချို့ ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တွေက ဆိုကြတယ်တဲ့၊ အဲဒါကို “ဤမျှဖြင့်ပင်၊ လမ်းဆုံးထင်၊ သန့်စင်အချို့ ဟောကြသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ ဤမျှဖြင့်ပင်၊ လမ်းဆုံးထင်၊ သန့်စင် အချို့ဟောကြသည်။

ဧတ္တာဝတာ-ဤမျှဖြင့်ဆိုတာ အရူပဈာန်လေးပါးနှင့် အရူပဘဝလေးပါးကို ပြောတာပဲ၊ အဲဒါဟာ အမှတ် (၁၃)ဂါထာ ၌ ပကတိသညာလဲမရှိ၊ ရူးတဲ့သညာရှိတာလဲမဟုတ်၊ ဝိဘူတသညာဆိုတဲ့ ရူပါဝစရဈာန်သညာ ရှိတာလဲမဟုတ်၊ သညာလုံးဝ ကင်းတာလဲမဟုတ်လို့ ပြဆိုခဲ့တဲ့ အရူပါဝစရဈာန်သညာလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံတာကို ပြန်လည်ဖော်ပြတာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ အမှတ် (၁၃)ဂါထာကို အနက်ပြန်ဆိုပြစဉ်က ဝိဘူတသညာမရှိ-ဆိုရာမှာ ထင်ရှားတဲ့ ရူပါဝစရဈာန်သညာလဲ မရှိလို့ ပြန်ဆို ပြီးတော့ (နောပိ အသညီ) သညာမရှိသည်လဲ မဟုတ်ဆိုရာမှာ အရူပါဝစရဈာန်သညာရှိနေကြောင်း အနက်ပြန်ဆို ဖော်ပြခဲ့ တာပါပဲ၊ အဲဒီလို ပြန်ဆိုမှ ဒီဂါထာ၌ “ဤမျှဖြင့်ပင် အချို့က အမြတ်ဆုံး စင်ကြယ်ခြင်းဖြစ်သည်” လို့ ဆိုတာနဲ့ ကိုက်ညီပါ တယ်၊ အဲဒါကို ပါဠိပညာရှင်များ အထူး သတိပြုကြစေလိုပါတယ်၊ နောက် ၂-ပိုဒ်ကတော့-

တေသံ-ထိုပညာရှိဝန်ခံသူတို့တွင်၊ အနုပါဒိသေသေ ကုသလာ ဝဒါနာ-ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အကြွင်းမရှိချုပ်ခြင်း၌၊(အနုပါ ဒိသေသ နိဗ္ဗာန်၌-လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ) ကုသလာဝဒါနာ-ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည်ဟု ဝန်ခံကြကုန်သော၊ ဧကေ ပန-အချို့ပုဂ္ဂိုလ် တို့သည်ကား သမယံ-ဥစ္ဆေဒအယူကို၊ ဝါ-ဘဝပြတ်ခြင်းကို၊ အဂ္ဂံ၊ အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုဟောကြား ကြကုန်၏ တဲ့။

ဘဝပြတ်တယ်ဆိုတာက ၂-မျိုးရှိတယ်၊ ကိလေသာကင်းငြိမ်းအောင် အားမထုတ်ရပဲ သူ့အလိုလိုပင် ဘဝပြတ်တယ် လို့ဆိုတာက တစ်မျိုး၊ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်အောင်ကျင့်၍ ကိလေသာအကုန် ကင်းငြိမ်းသောကြောင့် ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်တွေ မဖြစ်တော့ဘဲ ပြတ်စဲတယ်ဆိုတာက တစ်မျိုး၊ ဒီလို ၂-မျိုးရှိတယ်၊ အဲဒီနှစ်မျိုးထဲမှ ဒီဂါထာ၌ ပြဆိုထားတဲ့ ဘဝပြတ်ပုံကတော့ ကိလေသာကင်းအောင် မကျင့်ရဘဲ သေသည်၏အခြားမဲ့၌ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ဆိုတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိအရ ဘဝပြတ်ပုံပဲ၊ ခုတင်ကပြောခဲ့တဲ့ အရူပါဈာန်လေးပါးနဲ့ အရူပဘဝလေးပါးကို အမြတ်ဆုံးဆိုတာက သဿတ ဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူ တို့၏အဆိုပဲ၊ ယခုပြဆိုတဲ့ ဘဝပြတ်စဲခြင်းဆိုတာကတော့ ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူတို့၏ အဆိုပဲ။

ဒီဥစ္ဆေဒအယူအရ ဘဝပြတ်ပုံက (၇)မျိုးရှိတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-(၁) ယခု လူ့ဘဝကသေရင် ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ ဘူးလို့ ဒီလိုအယူက တစ်မျိုးပဲ၊ ဒီလိုအယူရှိတဲ့ လူတွေကတော့ နောက်ဘဝမရှိဘူးလို့ ယူဆထားသောကြောင့် နောက်ဘဝ ကောင်းစားရေးအတွက် ဘာကုသိုလ်မှ ပြုလုပ်ခြင်းမရှိဘူး၊ မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကိုလဲ မရှောင်ကြဉ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရ အားဖြင့် ဒီလိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ အားကိုးစရာ ကုသိုလ်မရှိသောကြောင့် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ဖို့ရာ အနီးစပ်ဆုံးပါပဲ။

(၂) နောက်တစ်မျိုးကတော့ နတ်ဘဝရောက်ပြီးတော့ အဲဒီနတ်ဘဝက သေတဲ့အခါ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ဘဲ ပြတ်စဲသွား တယ်လို့ယုံကြည်ယူဆတယ်၊ ဒီလို အယူရှိတဲ့သူကတော့ နတ်ဘဝရောက်ကြောင်း ကုသိုလ်ကို ပြုရလိမ့်ဦးမယ်၊ အဲဒီ ကုသိုလ် ကံကြောင့် နတ်ဘဝရောက်ဖို့ နီးစပ်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် နတ်ဘဝမှစုတေတဲ့အခါ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် သူ့ကံအားလျော် စွာ ဘဝအသစ်ကတော့ ဖြစ်ဖြစ်သွားရဦးမှာပဲ။

(၃) နောက်တစ်မျိုးကတော့ ရူပါဝစရဗြဟ္မာဖြစ်ပြီးနောက် အဲဒီမှ စုတေတဲ့အခါ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ဘဲ ပြတ်စဲသွား တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတယ်၊ အဲဒီအယူရှိတဲ့သူမှာလဲ ရူပါဝစရဈာန်ကို ရအောင် အားထုတ်ဖွယ်ရှိပါတယ်၊ အဲဒီလို ရူပါဝစရ ဈာန် ကုသိုလ်ကိုရရင်တော့ ရူပါဝစရဗြဟ္မာဘုံရောက်ဖို့ပါပဲ၊ အဲဒီ ဗြဟ္မာဘဝမှ စုတေတဲ့အခါကျတော့ ရဟန္တာမဟုတ်ရင် သူ့ ကံအားလျော်စွာ ဘဝအသစ်ဖြစ်ဖို့ကတော့ ရှိနေသေးတာပါပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ တချို့ ဗြဟ္မာဏဘာသာ အယူဝါဒရှိသူတွေက

သူတို့ဘာသာတရားအရ လိုက်နာကျင့်နေရုံမျှဖြင့် ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆသူတွေလဲရှိတယ်။ အဲဒီလို လူတွေကတော့ ဈာန်ရအောင် အားမထုတ်တဲ့အတွက် သူတို့သေတဲ့အခါမှာ ကံအားလျော်စွာ ဘဝတစ်ခုခုမှာ ဖြစ်သွားကြမှာပဲ။ အဲဒီလို ဖြစ်နိုင်ပုံများကို ဗြဟ္မာဝိဟာရတရားတော်စာအုပ် (နာ ၃၇၉-၈၀၀)၌ ပြထားသော တောဒေယျပုဏ္ဏားကြီးက ခွေးဖြစ်ပုံဖြင့်ထင်ရှားသိနိုင်ပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ယင်းစာအုပ် (နာ-၃၅၃)၌ မဟာဒတ္တဆိုတဲ့ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးက ငရဲကျရောက်သွားပုံဖြင့်လဲ ထင်ရှားသိနိုင်ပါတယ်။

(၄) နောက်တစ်မျိုးကတော့ အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံ ရောက်ပြီးတော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘာမျှမဖြစ်ရတော့ဘဲ ဘဝပြတ်သွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါပဲ။

(၅) နောက်တစ်မျိုးကတော့ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ ရောက်ပြီးတော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘဝပြတ်သွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါပဲ။

(၆) နောက်တစ်မျိုးကတော့ အာကိဉ္စာယတနဘုံရောက်ပြီးတော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘဝပြတ်သွားတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါပဲ။

(၇) နောက်တစ်မျိုးကတော့ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံရောက်ပြီးတော့ အဲဒီဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘဝပြတ်သွားတယ်-လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိပါပဲ။ ဒီအရူပလေးဘုံက စုတေတဲ့အခါ ဘဝပြတ်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အရူပါဝစရဈာန်များကို ရအောင်အားထုတ်နိုင်ရင် သူတို့ရောက်လိုတဲ့ အရူပဘုံများရောက်ဖို့ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီဘုံများမှ စုတေတဲ့အခါကျတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတောင် မကင်းသေးသောကြောင့် ကာမဘဝများသို့ ပြန်ရောက်ပြီးတော့ အပါယ်လေးပါးသို့လဲ ရောက်နိုင်သေးတာပါပဲ။ သူတို့ထင်မြင် ယုံကြည်တဲ့အတိုင်း ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်အစဉ်ကတော့ မပြတ်ပါဘူး။ အဲဒီလို ဘဝပြတ်ပုံ ဟောကြတဲ့အကြောင်းကို “သူတို့ထဲမှ၊ အချို့က ဘဝပြတ်ပုံ ဟောကြသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သူတို့ထဲမှ၊ အချို့က၊ ဘဝပြတ်ပုံ ဟောကြသည်။

အဲဒီလို ဟောကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလဲ သာမန်လူညံ့တွေတော့မဟုတ်ဘူး။ သူတို့က ခန္ဓာအကြွင်းမရှိ ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ကို ကျွမ်းကျင်နားလည်ကြောင်းလဲ ဝန်ခံနေကြတဲ့သူတွေ ဖြစ်ပါသတဲ့။ အဲဒါကိုလဲ “ကြွင်းမဲ့ခန္ဓာ၊ ချုပ်ပြတ်ရာ၊ လိမ္မာသူလို့ သူတို့ဝန်ခံသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြွင်းမဲ့ခန္ဓာ၊ ချုပ်ပြတ်ရာ၊ လိမ္မာသူလို့ သူတို့ဝန်ခံသည်။

ဒါပေမယ့် သူတို့ဝန်ခံတဲ့အတိုင်း အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်အစစ်ကိုတော့ သူတို့မသိကြပါဘူး။ ဘဝင်မြင့်ပြီး ဝန်ခံကြတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် သဿတဒိဋ္ဌိ စွဲမိနေကြတယ် ဆိုတာကိုလဲ သိနားလည်ရမယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီမိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ စွဲမိရာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများနှင့် ယင်းဒိဋ္ဌိတို့၏ စွဲမိရာ ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ တရားတွေကိုလဲ အမှန်အတိုင်း သိရ မယ်၊ရုပ်နာမ်သင်္ခါရတွေကို အနိစ္စစသော အခြင်းအရာဖြင့် အမှန်အတိုင်းသိလျှင် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး အာသဝေါကိလေသာဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်။ အဲဒီလို လွတ်မြောက်ရင်တော့ ငြင်းခုံဖွယ်လဲ မရှိတော့ဘူး။ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်တွေလဲ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘူး။ အဲဒီလို ကိလေသာတွေ အမြစ်ပြတ် လုံးဝကင်းငြိမ်းပါမှ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်နိုင်တယ်။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားရှင်နှင့်တကွ တပည့်ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေဟာ ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတဲ့ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံတော်မူကြတယ်။ အဲဒီ အကြောင်းအရာကို အမှတ် (၁၆)ဂါထာဖြင့် ဒေသနာတော်ကို နိဂုံးချုပ်လျက် ဒီလို ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏အဖြေ နိဂုံးချုပ်ဂါထာ (၁၆)

၁၆။ ဧတေ စ ဥတွာ ဥပနိဿိတာတိ၊
ဥတွာ မုနိ နိဿယေ သော ဝိမံသီ။
ဥတွာ ဝိမုတ္တာ န ဝိဝါဒမေတိ၊
ဘဝါဘဝါယ န သမေတိ မိရော။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ ယော မုနိ-ဗုဒ္ဓဘုရားတည်းဟူသော အကြင်ရဟန်းမြတ်သည်။ (နိဒ္ဒေသစသော အဖွင့်ကျမ်းတို့နှင့်အညီ ပြန်သောအနက်ဖြစ်သည်။ ဤအနက်ကို ဥက္ကဋ္ဌနည်းအရယူ၍ ဩမကနည်းအရအားဖြင့် ရဟန္တာရဟန်းကိုလည်းယူသင့်၏။ သို့မဟုတ်လျှင် ရဟန္တာဖြစ်ရုံမျှဖြင့် ကိစ္စမပြီးသေး။ ဘုရားဖြစ်ပြီးမှ ကိစ္စပြီးသည်ဟုဆိုသော မိစ္ဆာဝါဒကို အားပေးထောက်ခံရာ ရောက်ရာ၏။) ဝါ-ရဟန္တာဖြစ်သော ရဟန်းသည်။ (ဤအနက်အရအားဖြင့် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝက ရဟန္တာအားလုံးကိုရသဖြင့် စောဒနာဖွယ်မရှိပေ။) ဧတေ-အရူပဘဝကို အမြတ်ဆုံးဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ ရူပဘဝ အရူပဘဝမှစတင်လျှင် ဘဝပြတ်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုကြသော ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဥပနိဿိတာတိ-တည်မြဲအယူ၊ ပြတ်စဲအယူကို စွဲမှီနေကြသည်ဟု ဥတွာ စ-သိပြီး၍လည်းကောင်း၊ အဲဒီအပိုဒ်အရ “တည်မြဲ၊ ကင်းပြတ်၊ ထိုနှစ်ရပ်၊ မှီကပ်ကြသည် သိပြီးလျှင်”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ တည်မြဲ ကင်းပြတ်၊ ထိုနှစ်ရပ်၊ မှီကပ်ကြသည် သိပြီးလျှင်။

အရူပဘဝသို့ရောက်လျှင် မအို မနာ မသေ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ လူ့ဘဝ၊ နတ်ဘဝ၊ ရူပဘဝ၊ အရူပဘဝတို့မှသေလျှင် သူ့အလိုလိုပင် ဘဝပြတ်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း ပြောဆိုကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သဿတဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တည်မြဲအယူနှင့် ဥစ္ဆေဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ ပြတ်စဲအယူကို စွဲလမ်းမှီကပ်နေကြသည်ဟု သိပြီးလျှင်-လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ နောက်အပိုဒ်ကတော့-

နိဿယေ ဥတွာ စ-မှီရာဒိဋ္ဌိတို့ကို သိပြီး၍လည်းကောင်း၊ ဝါ-စွဲမှီရာဒိဋ္ဌိနှင့် စွဲမှီရာရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ကို အမှန်အတိုင်း သိပြီး၍လည်းကောင်း၊ (မှီရာဒိဋ္ဌိတို့ကို သိပုံကတော့ မှားယွင်းသော အယူတွေပဲလို့ သိဖို့ပါပဲ။ စွဲမှီရာ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ကို သိဖို့ကတော့ အနိစ္စစသည်ဖြင့် မှန်စွာသိဖို့ပါပဲ။ အဲဒါကို သိပြီးတဲ့နောက်မှာ) ဝိမံသီ-သစ္စာလေးတန်ကို မှန်စွာသိသော ဉာဏ်ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ-ဖြစ်၏။ သောမုနိ-ဗုဒ္ဓဘုရားတည်းဟူသော ထိုရဟန်းမြတ်သည်။ ဝါ-ရဟန္တာဖြစ်သော ထိုရဟန်းမြတ်သည်။ ဥတွာ-သစ္စာလေးပါးကို ပိုင်းခြားထင်ထင် သိမြင်ပြီး၍၊ ဝိမုတ္တာ-အာသဝေါ ကိလေသာဟူသမျှမှ ကင်းပလွတ်မြောက်သည်ဖြစ်၍၊ ဝိဝါဒ-ငြင်းခံခြင်းသို့၊ န ဧတိ-မရောက်တော့ပေ။ အဲဒါကို (မှီရာတွေပါ၊ သိပြီးကာ၊ သစ္စာကိုလဲ သိပြီးလျှင်၊ လွတ်မြောက်သူမှာ၊ ရဟန္တာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ မရောက်ပြီ)လို့ ဆောင်ပုဒ်နှစ်ခု စီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

မှီရာတွေပါ၊ သိပြီးကာ၊ သစ္စာကိုလဲ သိပြီးလျှင်၊
လွတ်မြောက်သူမှာ၊ ရဟန္တာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ မရောက်ပြီ။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်က အမှန်တရားကိုသိပြီး ဟောပြောနေတာဟာ မသိသူတွေနဲ့ ငြင်းသည်မမည်ဘူး၊ မိမိလိုပင် အမှန်တရားသိကြပါစေလို့ မေတ္တာကရုဏာဖြင့် ချီးမြှောက်လို၍ ဟောပြောနေခြင်းသာဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ငြင်းခုံရာ မရောက်တော့ဘူးလို့ဆိုတာပါပဲ။ နောက်ဆုံးအပိုဒ်ကတော့-

မိရော-ပညာရှိ အစစ်ဖြစ်သော၊ သော မုနိ-ဗုဒ္ဓဘုရားတည်းဟူသော ထိုရဟန်းမြတ်သည်။ ဝါ-ရဟန္တာဖြစ်သော ထိုရဟန်းမြတ်သည်။ ဘဝါဘဝါယ-ဘဝယုတ်မြတ် တစ်ဖန်ထပ်၍ ဖြစ်ရန်အလို့ငှာ၊ ဝါ-ဘဝယုတ်မြတ် နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်းသို့၊ နသမေတိ-မရောက်တော့ပေတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ “ဘဝတစ်ဖန်၊ ဖြစ်ဖို့ရန်၊ ဧကန်မရှိ ငြိမ်းလေသည်”လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဘဝတစ်ဖန်၊ ဖြစ်ဖို့ရန်၊ ဧကန်မရှိ ငြိမ်းလေသည်။

ဒီနေရာမှာ အတ္တစွဲရှိနေတဲ့သူတွေ၏ အမြင်အားဖြင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတယ်ဆိုတာကို ပုဂ္ဂိုလ် အကောင်လိုက် ပျောက်ကွယ်သွားတယ်လို့ ထင်နေကြတယ်။ အဲဒီလိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ ခေါ်ဝေါ်ရုံမျှပါပဲ။ တကယ်စင်စစ်တော့ ရှိတာမဟုတ်ပါဘူး။ တကယ် ရှိနေတာကတော့ အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ် အစဉ်မျှသာ အဆက်ဆက် ဖြစ်နေတာပါပဲ။ ဥပမာ အားဖြင့် မီးလျှံမီးတောက်ဆိုတာဟာ လောင်စာအကြောင်းရှိနေလျှင် မပြတ် တောက်လောင်နေသလိုပါပဲ။ မိမိ၏ဘဝ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာကို ခင်မင်တွယ်တာမှု ကိလေသာရှိနေသမျှ ကာလပတ်လုံး သေခါနီးမှာ စွဲလမ်းခဲ့ပြီး သေသွားတဲ့အခါ အဲဒီစွဲလမ်းခဲ့ရာ

အာရုံကိုစွဲမှီပြီး ပဋိသန္ဓေစိတ်ဆိုတာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီ ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်မိလျှင် အဲဒီ တဘဝလုံး စိတ်အစဉ်ဟာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သွားတော့တာပဲ။ အဲဒီဘဝက သေတဲ့အခါလဲ သေခါနီးက စွဲလမ်းခဲ့တဲ့အာရုံကို စွဲမှီပြီး ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်သွား တယ်။ အဲဒီကနောက်လဲ တဘဝလုံး စိတ်အစဉ်ဟာ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သွားပြန်တာပဲ။ ခင်မင်တွယ်တာတဲ့ ကိလေသာမကင်း သေးသမျှ ဒီနည်းဖြင့်ပင် ဘဝသစ်နာမ်ရုပ်တွေအဆက်မပြတ် ဖြစ်နေတယ်။

သီလ သမာဓိ ဝိပဿနာပညာအကျင့်ကို ကျင့်လို့ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်တဲ့အခါကျတော့ မိမိ၏ဘဝ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ ကို ခင်မင်တွယ်တာမှု မရှိတော့ဘူး။ သမုဒယသစ္စာခေါ်တဲ့ တဏှာကင်းသွားတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဘဝက သေတဲ့အခါမှာ သေခါနီး၌ တစ်စုံတစ်ရာကိုမျှ မစွဲလမ်းတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သေတယ်လို့ဆိုရတဲ့ စုတိစိတ် ချုပ်သွားပြီးနောက် ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေလို့ခေါ်ရတဲ့ နာမ်ရုပ်အသစ် မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ အကြောင်းကိလေသာနှင့် ကံကင်းလို့ အကျိုးဘဝသစ် နာမ်ရုပ် တွေ မဖြစ်ပေါ်လာတော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားတာပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် မီးလျှံမီးတောက်ဟာ လောင်စာမရှိလျှင် ငြိမ်းသွားသလိုပါပဲ။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာမဖြစ်မီကလဲ ကိလေသာနှင့် ကံဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကြောင့် မပြတ်ဖြစ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်အစဉ် သာရှိခဲ့ တယ်။ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ ကိလေသာမရှိလို့ ကံကလဲ အကျိုးမပေးနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် စုတိစိတ်ချုပ်သွားသည့်နောက် ဘဝသစ်ရုပ်နာမ် မဖြစ်တော့ဘဲ ငြိမ်းသွားရုံမျှပါပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ အကောင်လိုက် ပျောက်သွားတာရယ်လို့ မရှိပါဘူး။ ရုပ်နာမ် အစဉ် အသစ်မဖြစ်တော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားရုံမျှပါပဲ။

အဲဒီရဟန္တာ၏ ရုပ်နာမ်အစဉ် ပြတ်စဲပုံနှင့် ဥစ္ဆေဒအယူအရ ဘဝပြတ်ပုံဟာ ဘယ်လိုထူးပါသလဲဆိုရင်-ဥစ္ဆေဒ အယူ အရ ဘဝပြတ်စဲပုံကတော့ မသေခင်က အကောင်လိုက် တည်ရှိနေတယ်လို့ ယူဆထားတယ်။ သေတဲ့အခါကျတော့ အဲဒီ အကောင်လိုက် ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ယူဆတယ်။ ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ထင်မြင်ယူဆတဲ့အတိုင်းသေပြီးတဲ့နောက်မှာ ဘာမျှမရှိ တော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ လောဘစသော ကိလေသာမကင်းသေးသမျှကာလပတ်လုံး ခုတင်က ပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်း သေခါနီးမှာစွဲလမ်းခဲ့တဲ့အာရုံကို စွဲမှီပြီး စုတိစိတ်၏ အခြားမဲ့မှာ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ပြီး ဘဝသစ် ဖြစ်ဖြစ်သွားဦးမှာ ချည်းပဲ။ အဲဒီတော့ ပြတ်စဲအယူမှာ မသေခင်က အကောင်လိုက်ရှိနေတယ်လို့ ထင်တာလဲမှားတယ်။ သေပြီးရင် ဘာမျှမရှိတော့ ဘဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ထင်တာလဲမှားတယ်။ အဲဒီအယူမှားကို မှီပြီးတော့ ကိုယ်ကျိုးကိုသာဌဲပြီး မကောင်းမှု အကုသိုလ်တွေ ကို များစွာပြုမိတယ်။ အဲဒီ အကုသိုလ်ကြောင့် သေတဲ့အခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျရောက်သွားဖို့ရာ အင်မတန် နီးစပ်ပါတယ်။ ကုသိုလ်ကိုလဲ ပြုမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါကြောင့် နောင်ဘဝတွေမှာ ကုသိုလ်၏အကျိုးဖြစ်တဲ့ ကောင်းစားချမ်းသာမှုကိုလဲ ရဖို့ရာ အလွန်ဝေးတယ်။

ရဟန္တာမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်၌ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ် မဖြစ်ဘဲ ပြတ်စဲသွားတယ် ဆိုတာကတော့ အကြောင်း ကိလေသာနှင့် ကံမရှိလို့ အကျိုးမဖြစ်ဘူးဆိုတဲ့ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် မှန်ကန်ကြောင်းလဲ ထင်ရှားတယ်။ မူလကလဲ ပုဂ္ဂိုလ် အကောင်ရယ်လို့ မရှိဘူး။ အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်အစဉ်မျှသာ ရှိခဲ့တယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ အကြောင်းမရှိလို့ အကျိုးရုပ်နာမ် အစဉ် ပြတ်စဲသွားခြင်းမျှသာပဲ။ ပုဂ္ဂိုလ်အကောင်လိုက် ပြတ်စဲ ပျောက်ကွယ်သွားတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာလဲ အသင့်ယုတ္တိအားဖြင့် မှန်ကန်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ပြတ်စဲအယူနဲ့ ရဟန္တာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတယ်ဆိုတာဟာ အနည်းငယ်မျှတူခြင်းမရှိဘဲ အများကြီး ကွဲပြား ထူးခြားနေပါတယ်။

ယခု ဟောပြောခဲ့တဲ့ နိဂုံးချုပ်ဂါထာဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်အရ သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်ကို ကျင့်လို့ ပြည့်စုံတဲ့အခါ ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ အဲဒီတော့ ကိလေသာတွေ အကုန်ကင်းငြိမ်းတဲ့အတွက် ဒီသုတ်၏အစမှာပြောခဲ့တဲ့ ကလဟ-ရန် ဖြစ်ခြင်း၊ ဝိဝါဒ-ငြင်းခုံခြင်းစသော အကုသိုလ်ဟူသမျှတွေလဲ အကုန်ကင်းပြီး သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သွားတယ်။ ဒါကြောင့် “န ဝိဝါဒမေတိ-ငြင်းခုံခြင်းသို့ မရောက်တော့ဘူးလို့လဲ” ချီးကျူးပြီး ဟောပြောတော်မူပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဘဝသစ်ဖြစ်ပြီး ခံစားရမည့် သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲတွေလဲ အကုန်လုံး ပြတ်စဲကင်းငြိမ်းတဲ့အကြောင်းကို “ဘဝါဘဝါယနသမေတိ-ဘဝယုတ်မြတ် နောက်ထပ်ဖြစ်ခြင်းသို့ မရောက်တော့ဘူး”လို့လဲ ချီးကျူးပြီး ဟောတော်မူပါတယ်။

ကလဟဝိဝါဒသုတ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ပြဟောကြားလာတာ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ နိဂုံးချုပ်ဂါထာမှာ ပြထား သည့်အတိုင်း တည်မြဲပြတ်စဲ အယူမှားကို စွဲမှီနေကြပုံသိပြီးတော့ ယင်းတို့၏ မှီရာဖြစ်တဲ့ တည်မြဲပြတ်စဲအယူနှင့် ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရတရားတွေကို အမှန်အတိုင်းသိအောင်၊ သစ္စာလေးပါးသိပြီး အာသဝေါကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်အောင်၊ ခိုက်ရန် ဖြစ်ခြင်း ငြင်းခုံခြင်း စသည်တွေကင်းအောင် စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်သုံးအားထုတ်သွားကြဖို့ပါပဲ။ တရားသိမ်းတော့မယ်။

ယခုပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း စွမ်းနိုင်သမျှ ကျင့်သုံးအားထုတ်ကြ၍ လောကီလောကုတ္တရာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာတို့နှင့် ပြည့်စုံကြပြီးလျှင် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင် ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၁) ကလဟာဝါဒသုတ်တရားတော် ဤတွင် ပြီး၏။

(၂) စူဠဗျူဟသုတ်

ပဌမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှံ့သန္ဓေ

တော်သလင်းလဆုတ် (၈) ရက်နေ့က ကလဟဝိဝါဒသုတ်ကို ဟောလိုပြီးခဲ့ပြီ၊ ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလကွယ်နေ့ ဖြစ်တယ်၊ ဒီကနေ့ကစပြီး စူဠဗျူဟသုတ်ကို ဟောရမယ်။

စူဠဗျူဟသုတ်အမည်

ဗျူဟဆိုတဲ့ ပါဠိက စုပေါင်းခြင်း၊ စစ်ဆင်ခြင်း၊ ရက်ထုတ်ခြင်းဆိုတဲ့ အနက်များကိုပြတယ်၊ ဒီသုတ်၏အဖွင့်အဋ္ဌကထာမှာ “ပဌမအဖြေ သုံးဂါထာတွင် ရှေ့ပိုင်းဖြင့်ပြထားတဲ့ အနက်ကို နောက်ပိုင်းဖြင့် ပယ်ထုတ်ပစ်သောကြောင့် ဗျူဟမည်တယ်၊ ဒီသုတ်က သူ့အခြားမဲ့မှာပြထားတဲ့ ဗျူဟသုတ်လောက် ဂါထာမများခြင်း မကြီးကျယ်ခြင်းကြောင့် စူဠလဲမည်တယ်၊ အဲဒီအမည်နှစ်ရပ်ကိုပေါင်းပြီး စူဠဗျူဟ ခေါ်တယ်လို့ ဆိုထားပါတယ်၊ “ပယ်ထုတ်ပစ်တဲ့သုတ်ငယ်”လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ တစ်နည်းဖော်ပြရရင်တော့ ဒီသုတ်မှာ ပြဆိုထားတဲ့ အယူဝါဒတွေက အချင်းချင်း တိုက်ပွဲဆင်နေတဲ့ လက္ခဏာ ရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် စူဠဗျူဟဆိုတာ ဝါဒစစ်ဆင်ရေးသုတ်ငယ်လို့ ဆိုရင်လဲ သင့်ဖွယ်ရှိပါတယ်။

ဒီ စူဠဗျူဟသုတ်တရားတော်က ဝိတက်စရိုက်ရှိတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေအတွက် ဟောတဲ့တရားတော်ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရ နိဗ္ဗိတဘုရားက ဒီလိုမေးတော်မူပါတယ်။

နိဗ္ဗိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁)

၁။ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊
ဝိဂ္ဂယု နာနာ ကုသလာ ဝဒန္တိ။
ယော ဧဝံ ဇာနာတိ သ ဝေဒိ ဓမ္မံ၊
ဣဒံ ပဋိက္ခောသမဏေဝလီသော။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်ဘုရား၊ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိ ပရိဗ္ဗသာနာ-မိမိတို့၏ အယူအသီးသီး၌ နေကုန်သော၊ ကုသလာ-ကျွမ်းကျင်သူပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကြသောသူတို့သည်၊ ဝိဂ္ဂယု-မိမိအယူကို ခိုင်မြဲစွာယူကုန်၍၊ ဝါ-အခြားအယူနှင့် မတူဘဲ ကွဲပြားစွာယူကုန်၍၊ နာနာ-အမျိုးမျိုးသော အယူတို့ကို၊ ဝဒန္တိ-ပြောဟောနေကုန်၏ တဲ့။

လောကမှာ သတ္တဝါတွေက အယူဝါဒတွေအမျိုးမျိုးကို ကြံဆပြီး ကိုယ့်အယူဝါဒအတိုင်း လိုက်နာ ကျင့်သုံးနေကြတယ်၊ အဲဒီလို စွဲမြဲစွာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးနေကြတဲ့အယူကို (သကံ သကံ-ဒိဋ္ဌိ) အသီးသီးသော မိမိတို့၏ အယူ-လို့ ဆိုတယ်၊ အဲဒီအယူကို အမြဲနေရာအိမ်လို သဘောထားပြီး အဲဒီအယူ၌ နေကြတယ်-ဆိုတာကို ပရိဗ္ဗသာနာ-လို့ဆိုကြောင်း ဖွင့်ပြထားကြပါတယ်၊ မိမိတို့၏ အသီးသီးသော အယူကိုသာလျှင် ယုံကြည်စွဲလမ်းပြီး အဲဒီ အယူအတိုင်းသာ လိုက်နာ ကျင့်သုံးနေကြတယ်-လို့ ဆိုတာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ကုသလာဆိုတဲ့ပုဒ်ကလဲ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသော ပညာရှိတို့သည်-လို့ အနက်ရှိတယ်၊ ဒါပေမယ့် မိစ္ဆာအယူရှိနေတဲ့သူတွေဟာ အယူဝါဒဆိုင်ရာ ဟူသမျှ၌ တကယ်ကျွမ်းကျင်လိမ္မာတဲ့ ပညာရှိအစစ်တော့လဲ မဟုတ်ကြပါဘူး၊ သူတို့၏ ဝန်ခံချက်အရအားဖြင့်သာလျှင် ကုသလာ-လို့ ဆိုထားတာ ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့် “ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှိဟု ဝန်ခံနေကြသော သူတို့သည်”လို့ လိုရင်းအနက်ကို ဖော်ပြီး ပြန်ထားပါတယ်၊ အမှတ်(၂) ဂါထာမှာ ဆိုထားတဲ့ ကုသလာဝဒါနာ-အရနှင့် အတူတူပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဝိဂ္ဂယု-ပုဒ်၌ ဝိ-ဆိုတာက ထူးခြားစွာ-ခိုင်မြဲစွာ-လို့လဲ အနက်ရှိတယ်၊ အခြားအယူနှင့်မတူဘဲ ကွဲပြားစွာလို့လဲ အနက်ရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် “ဝိဂ္ဂယု-မိမိအယူကို ခိုင်မြဲစွာယူကုန်၍၊ ဝါ-အခြားအယူနှင့်မတူဘဲ ကွဲပြားစွာ ယူကုန်၍” လို့ ၂-နက် ပြန်ထားပါတယ်၊ အဲဒီလိုပြန်ထားတဲ့ အနက်စကားရပ်ကို (ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ နေကြကာ၊ လိမ္မာသူလို့

သူတို့ဆိုကြသည်။ ခိုင်မြဲ၊ မတူ၊ မှတ်စွဲယူ၊ မူအမျိုးမျိုး ဟောကြားသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် ၂-ခု စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ နေကြတာ၊ လိမ္မာသူတို့ သူတို့ဝန်ခံသည်။
ခိုင်မြဲ၊ မတူ၊ မှတ်စွဲယူ၊ မူအမျိုးမျိုး ဟောကြားသည်။

ယော-အကြင်သူသည်။ ဧဝံ-ဤသို့ ငါတို့ယူသည့်အတိုင်း၊ ဇာနတ်-သဘောပေါက် သိနားလည်၏။ သသော-ထိုသူသည်။ ဓမ္မ-တရားမှန်ကို၊ ဝေဒိ-သိပေသည်။ ဣဒံ-ဤငါတို့အယူကို၊ ပဋိက္ခောသံ-မြစ်ပယ်သော၊ သော-ထိုသူသည်။ အကေဝလီ-အသိဉာဏ်မပြည့်စုံသော လူညံ့ လူယုတ်ပေတည်း။ ဧဝမ္မိ ဝိဝါဒယန္တိ-ဤသို့လည်း ငြင်းခုံနေကြသည် တဲ့။

အဲဒီမှာ (ဧဝမ္မိ ဝိဝါဒယန္တိ)ဆိုတဲ့ ၂-ပုဒ်ကတော့ နောက်ဂါထာမှ ယူပြီး ဆက်စပ်ပြတဲ့ပုဒ်ပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီပဌမဂါထာက နောက် ၂-ပါဒဟာ ဒုတိယဂါထာမှ ပဌမပါဒနှင့် တစ်ဆက်တည်း တစ်ဝါကျတည်းသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဆက်စပ်ပြီးအနက်ပြန်လိုက်တာပါပဲ။ အဲဒီစကားရပ်ကတော့ အနက်ပေါ်လွင် ထင်ရှားပါတယ်။ “သူတို့အယူကိုသိရင် အမှန်သိမြင်သူ၊ တားမြစ်ပယ်ချရင် အသိဉာဏ်မပြည့်စုံတဲ့ လူညံ့” လို့ဆိုပြီး မိစ္ဆာအယူရှိသူတွေက ပြောဆို ငြင်းခုံနေကြတာပဲ။ အဲဒါကို (ဒါကိုသိမှ၊ မြင်မှန်ကျ၊ ပယ်က လူညံ့ဆိုကြသည်လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဒါကိုသိမှ၊ မြင်မှန်ကျ၊ ပယ်က လူညံ့ဆိုကြသည်။

ပဌမဂါထာဖြင့် မေးခွန်း မပြည့်စုံသေးသောကြောင့် ဒီလိုဆက်ပြီး ဒုတိယဂါထာဖြင့် မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၂)

၂။ ဧဝမ္မိ ဝိဂုယု ဝိဝါဒယန္တိ၊
ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟု။
သစ္စော န ဝါဒေါ ကတမော ဣမေသံ။
သဗ္ဗေ ဟိမေ ကုသလာဝဒါနာ။

ဧဝမ္မိ (ငါတို့အယူသိလျှင် အမှန်သိသူ၊ ပယ်လျှင် မပြည့်စုံသူ-ဟု ဆိုသော) ဤပုံ ဤနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိဂုယု-မြဲမြံစွာ ယူကုန်၍၊ ဝိဝါဒယန္တိ-ငြင်းခုံနေကြသည်တဲ့။ အဲဒါကို (ဤနည်းဖြင့်လဲ၊ ယူမှတ်စွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံ နေကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ ဤနည်းဖြင့်လဲ၊ ယူမှတ်စွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသည်။

ငါတို့ အယူကို သိမှ လက်ခံမှ အသိအမြင်မှန်သည်။ ငါတို့အယူကို လက်မခံဘဲပယ်မြစ်ရင် ဉာဏ်မမှီသူ အသိအမြင် မပြည့်စုံသူ လူယုတ် လူညံ့ လူဖျင်းပဲလို့ မြဲမြံစွာ စွဲလမ်းလျက် အယူသည်းပြီးတော့ ငြင်းခုံနေကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ဘုရားလက်ထက်ကတည်းက အယူမှား အယူသည်းသူတွေရဲ့ ငြင်းခုံနေကြပုံပဲ။ တစ်ကမ္ဘာလုံးမှာ လူတွေက ဒီလို အယူသည်းနေကြတာချည်းပါပဲ။ ဘာမဟုတ်တဲ့ တောစွန်တောင်ကြားက အဝတ်တောင် ဝတ်ရမှန်းမသိတဲ့လူတွေကလဲ သူတို့၏အယူမှ မှန်တယ်လို့ထင်နေကြတာပဲ။ ဘုရားမပွင့်မီကတည်းက ကမ္ဘာလောကကြီးရော လူတွေ သတ္တဝါတွေရော ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတယ်လို့ယူတဲ့ဝါဒ ရှိခဲ့ပါတယ်။ ဘုရားပွင့်ပြီးတဲ့နောက် နှစ်ပေါင်းလေးငါးရာ တစ်ထောင်လောက်ကျမှ ထွန်းကားလာတဲ့ ဖန်ဆင်းဝါဒလဲရှိတယ်။ အဲဒီဝါဒတွေဟာ ဖန်ဆင်းဝါဒချည်းပဲ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ဝါဒအချင်းချင်းလဲ အခြားသူတွေကို အထင်အမြင်သေးနေကြတာပဲ။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်လို့ အမည်ခံနေကြတဲ့ မဟာယာနဂိုဏ်း အယူဝါဒတွေထဲမှာလဲ ဘုရားသခင်က ဖန်ဆင်းတဲ့အနေဖြင့် ယူဆထားတာတွေရှိနေတာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ သေပြီးရင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူးလို့ယူတဲ့ ဥစ္ဆေဒဝါဒကလဲ ဘုရားလက်ထက်ကတည်းက ရှိလာခဲ့တာပဲ။ အဲဒီဝါဒကြိုက်တဲ့သူတွေကလဲ နောက်ဘဝရှိတယ်လို့ ယူတဲ့သူတွေကို ဘိန်းစွဲနေတာနဲ့ တူတယ်လို့ တောင် ရှုတ်ချပြောဆိုနေကြသေးတာပဲ။ ဒါကြောင့်-

ပရော-ငါတို့အယူကို လက်မခံသော အခြားသူသည်။ ဗာလော-လူမိုက် လူညံ့တည်း။ အက္ကုသလော-မတတ်သိ မကျွမ်းကျင်သောသူတည်း။ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း။ အာဟု-ရှုတ်ချပြောဆို နေကြပါသည်-လို့လဲ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကို (အခြားသူကို၊ လူညံ့ဆို၊ ဒီလိုလဲပဲ ရှုတ်ချသည်)လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားသူကို၊ လူညံ့ဆို၊ ဒီလိုလဲပဲ ရှုတ်ချသည်။

ဣမေသံ-ဤသို့ ငြင်းခုံရှုတ်ချ ပြောဆိုနေကြသောသူတို့၏၊ သစ္စာ ဝါဒေါ-မှန်ကန်သော အယူဝါဒကား၊ ကတမော န-အဘယ် အယူဝါဒပါနည်းလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါကို (ဤသူတို့မှာ၊ မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာဝါဒ အဘယ်နည်း) လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသူတို့မှာ၊ မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာဝါဒ အဘယ်နည်း။

နိမ္မိတဘုရားဆိုတော့ ဘုရားအစစ်နှင့် အစစ အရာရာ တူနေပါတယ်၊ အမျိုးမျိုးအထွေထွေ အယူမှားနေကြတာတွေ သိပြီးသာ ဖြစ်ရမှာပဲ၊ အားလုံးပင် အယူမှားချည်း ဖြစ်နေပါလျက် ဘာကြောင့် ဒီလို မေးရပါသလဲလို့ စဉ်းစားစရာရှိပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီလို မေးရခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဖော်ပြထားပါတယ်။

ဟိ-ဤသို့မေးရခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ သဗ္ဗေ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-ဤသူတို့သည်၊ ကုသလာ ဝဒါနာ-ဘာသာရေးအယူဝါဒအရာ၌ ကျွမ်းကျင်တတ်သိသော ပညာရှိတို့ဟူ၍ ဝန်ခံကြပါသည်၊ ဝါ-ဝန်ခံနေကြသောကြောင့် မေးရပါသတည်းတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ (အကုန်လုံးပင်၊ ဉာဏ်အမြင်၊ ကျွမ်းကျင်သူလို့ သူတို့ဝန်ခံသည်)လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အကုန်လုံးပင်၊ ဉာဏ်အမြင်၊ ကျွမ်းကျင်သူလို့ သူတို့ဝန်ခံသည်။

ဒါလောက်ဆိုရင် အမေးဂါထာ ၂-ပုဒ်အတွက်ကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ၊ အဖြေဂါထာကတော့ ၃-ပုဒ်ရှိတယ်၊ အစ တုန်းကတော့ အဲဒီအဖြေ ၃-ဂါထာပါ ယနေ့ ပြီးပါလိမ့်မယ်လို့ မြော်လင့်ခဲ့တယ်၊ ယခုတော့ အချိန်က ကုန်သွားပါပြီ၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၈)ရက်နေ့ကျမှ အဲဒီအဖြေဂါထာများကို ဟောရမှာပဲ၊ ဒီကနေ့တော့ ဒီတွင်ပဲ တရားသိမ်းရမယ်။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ မေးခွန်းများအရ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူမှားတွေ လွှမ်းမိုးနေတဲ့ လောကကြီးထဲမှာ ရှေးကုသိုလ်ကံကြောင့် ယခုလို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ တရားမှန်တွေကို ကြားနာကြရ ကျင့်သုံးကြရပေတယ်လို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီး မိမိတို့အားထုတ် မြဲဖြစ်တဲ့ ရှုမှတ်မှု ဝိပဿနာတရားကို တိုးတက်ပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၂) စူဠဗျူဟာသုတ်

ပဋ္ဌမပိုင်းအဆက်

စူဠဗျူဟာသုတ်ကို ၁၃၃၉-ခုနှစ် တော်သလင်းလကွယ်နေ့က စပြီးဟောခဲ့တယ်။ အမေးဂါထာ ၂-ပုဒ်သာ ပြီးခဲ့သေးတယ်။ သီတင်းကျွတ်လဆန်း (၈)ရက်နေ့က အဖြေဂါထာများကို ဆက်ပြီးဟောဖို့ ရည်ရွယ်ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ(၈)ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းက အင်အားလျော့သလိုလို ဖြစ်နေတာနဲ့ မဟောခဲ့ရဘူး။ ဒါပေမယ့် အဲဒီနေ့က မကျန်းမမာဖြစ်တာတွေလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆေးတစ်ခုကြောင့် အခြေပျက်သွားတယ်လို့ ထင်ရတာပါပဲ။ အဲဒီနေ့ နေ့လယ်ပိုင်းကစပြီး ပကတိအတိုင်း အားပြည့်ပြီး ကောင်းနေတာပါပဲ။ သီတင်းကျွတ်လပြည့် ဒီကနေ့မှာ အဖြေဂါထာများကို ဆက်ဟောရမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၃)

၃။ ပရဿ စေ ဓမ္မ မနာနဇာနံ၊
ဗာလော မကော ဟောတိ နိဟီနပညော။
သဗ္ဗေ ဗာလာ'သု နိဟီနပညာ၊
သဗ္ဗေဝိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ ပရဿ ဓမ္မ-သူတစ်ပါး၏ ဘာသာတရားကို၊ အနာနဇာနံ-ခွင့်မပြုဘဲ ပယ်မြစ်သော သူသည်။ နိဟီန-ပညော-အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့သည်ဖြစ်၍၊ ဩမကော-အဆင့်အတန်း နိမ့်ကျသော၊ ဗာလော-မသိ မလိမ္မာသူ လူညံ့ လူဖျင်းသည်။ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့။

အခြားသူတို့၏ ဘာသာတရားကို လက်မခံဘဲ မြစ်ပယ်သူဟာ အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့တဲ့ လူဖျင်းလူညံ့ ဖြစ်တယ် လို့ ဆိုရရင်တဲ့။ ဒါက “မိစ္ဆာအယူရှိတဲ့လူတွေရဲ့ ပြောဆိုချက်အရ မြစ်မယ်ဆိုရင်” လို့ ပရိကပ္ပအားဖြင့် ကြံဆပြီး ဖော်ပြချက်ပါ ပဲ။ အဲဒါကို “သူများတရား၊ မြစ်ပယ်ရား၊ ဉာဏ်အားနိမ့်သူ ဖြစ်ပါမူ” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ သူများတရား၊ မြစ်ပယ်ရား၊ ဉာဏ်အားနိမ့်သူဖြစ်ပါမူ။

အဲဒီလို ဖြစ်လို့ရှိရင် သဗ္ဗေ-မိစ္ဆာအယူရှိသူ အားလုံးတို့ပင်၊ နိဟီနပညာ-ယုတ်ညံ့သော ဉာဏ်ပညာရှိကုန်သော၊ ဗာလာ-လူဖျင်းလူညံ့ တို့သည်သာလျှင်၊ အသု-ဖြစ်လေကုန်ရာ၏။ (ဗာလာ+အသု-မှ ဗာလာ'သု-ဟု သန္နိစပ်လျက် ဖြစ်နေ သည်။)

အဲဒါကို “အားလုံးသူတို့၊ ဉာဏ်မြင်ချို့၊ ဖြစ်ဖို့ရာသာ ရှိချေသည်” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။ အားလုံးသူတို့ ဉာဏ်မြင်ချို့၊ ဖြစ်ဖို့ရာသာ ရှိချေသည်။

မိစ္ဆာအယူရှိသူတိုင်း ဉာဏ်အမြင် ချို့တဲ့ယုတ်ညံ့သူချည်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိတာက ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ မေးစရာရှိတဲ့အတွက် အဲဒီလိုဆိုခြင်း၏ အကြောင်းကို ဒီလို ဆက်လက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်ဟုဆိုသော်၊ သဗ္ဗေ- အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဣမေ-ဤမိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့သည်၊ ဒိဋ္ဌိ ပရိဗ္ဗသာနာ-မိစ္ဆာအယူဖြင့်သာ အယူသည်းကာ နေကြချေသည်။ အယူသည်းကာ နေကြသောကြောင့်ပေတည်း တဲ့။

မိစ္ဆာအယူရှိနေသူတိုင်း မိမိတို့၏အယူဖြင့်သာ အယူသည်းနေကြတယ်။ အခြားသူတို့၏အယူကို လက်မခံဘဲ မြစ်ပယ် နေကြတာချည်းပဲ။ အဲဒါကြောင့်-

သူများတရားကို ပယ်မြစ်ရင် ဉာဏ်အမြင် ယုတ်ညံ့သူ ဖြစ်ပါမူ
အားလုံးပင် ယုတ်ညံ့သူချည်းသာ ဖြစ်ဖို့ရှိတယ်-

လို့ ဆိုပါတယ်တဲ့။ အဲဒီမှာ အကြောင်းပြစကားကို “ဘာကြောင့်ဆိုလျှင်၊ အားလုံးပင်၊ အမြင်မှားနေသောကြောင့် တည်း” လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဘာကြောင့်ဆိုလျှင်၊ အားလုံးပင်၊ အမြင်မှားနေသောကြောင့်တည်း။

ယခုပြခဲ့တဲ့ ဖြေရှင်းချက်ကတော့ မေးခွန်းထဲမှာ “(ဣဒံ ပဋိက္ခောသ မကေဝလီ သော) ငါတို့၏ ဤဘာသာတရားကို လက်မခံဘဲ မြစ်ပယ်သူဟာ အသိဉာဏ်အဆင့်မပြည့်စုံတဲ့ လူယုတ် လူညံ့ပဲ”လို့ ဆိုတဲ့စကားအရ ဖြေရှင်းချက်ပါပဲ။ နောက်ပြီး တော့ (ယော ဧဝံ ဇာနာတိ သဝေဒိ ဓမ္မံ) ငါတို့ပြောဟောနေတဲ့ ဤဘာသာအယူကို သိနည်းလည်ရင် အမှန်မြင်သူဖြစ်တယ်” လို့ဆိုတဲ့ ပဌမစကားကိုလဲ ဒီလို ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၄)

၄။ သန္နိဋ္ဌိယာ စေ ပန ဝိဝဒါတာ၊
သံသုဒ္ဓပညာ ကုသလာ မုတိမာ။
န ကောစိ တေသံ ပရိဟီနပညော၊
ဒိဋ္ဌိ ဟိ တေသမ္ဘိ တထာ သမတ္တာ။

ပန-ဤသို့သိလျှင် အမှန်တရားကို မြင်သည်ဟုဆိုသော စကားအရ တစ်နည်းအားဖြင့် ရှင်းပြရလျှင်၊ သန္နိဋ္ဌိယာ-မိမိ၏အယူဖြင့်ပင်လျှင်၊ ဝိဝဒါတာ-အထူးဖြူစင်ကုန်သည်၊ သံသုဒ္ဓပညာ-ကောင်းစွာစင်ကြယ်သော ပညာရှိကုန်သည်၊ ကုသလာ မုတိမာ-ကျွမ်းကျင်ကြသော ပညာရှင်တို့သည်၊ စေ သိယုံ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ဖြစ်ကုန်လတ်သော်၊ တေသံ-မိစ္ဆာအယူရှိသော ထိုသူတို့တွင်၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ၊ န ပရိ-ဟီနပညော-အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့သူ မဖြစ်လေ ရာတဲ့။

ကိုယ့်အယူကိုယ် သိမြင်လက်ခံသူတိုင်း အသိဉာဏ်ပညာ စင်ကြယ်မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်ခဲ့လို့ရှိရင် မိစ္ဆာအယူရှိသူတိုင်း အသိဉာဏ်ပညာ မြင့်မြတ်သူတွေချည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ သူတို့ထဲမှ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ အသိဉာဏ်ပညာ ယုတ်ညံ့သူ မဖြစ်တန်ရာပါဘူးတဲ့။ အဲဒီ ပရိကပ္ပခေါ် ကြံဆချက်နှင့် ဆုံးဖြတ်ချက် ၂-ရပ်ကို “ကိုယ့်အယူဖြင့်သာ၊ စင်ကြယ်ကာ၊ ပညာ သန့်စင် ကျွမ်းကျင်သော်၊ သူတို့ထဲမှ၊ တစ်ယောက်မျှ၊ နိမ့်ကျပညာ မရှိရာ”လို့ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခု စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ ကိုယ့်အယူဖြင့်သာ၊ စင်ကြယ်ကာ၊ ပညာသန့်စင် ကျွမ်းကျင်သော်။
သူတို့ထဲမှ၊ တစ်ယောက်မျှ၊ နိမ့်ကျပညာ မရှိရာ။

(ပဌပမပါဒ၌ စေ ပန ဝိဝဒါတာ-ဟူရာတွင်၊ စေဝ န ဝိဝ-ဒါတာ-ဟု မူရင်း၌ရှိသည်။ ထိုအလိုအားဖြင့် (သန္နိဋ္ဌိယာ-မိမိ၏အယူဖြင့်၊ န ဝိဝဒါတာ ဧဝံ-မစင်ကြယ်ကုန်သည်သာလျှင်၊ သမာနာ-ဖြစ်ကြပါကုန်လျက်၊ သံသုဒ္ဓပညာ-ကုန်သည်၊ ကုသလာ မုတိမာ-တို့သည်၊ စေ သိယုံ-အကယ်၍ ဖြစ်ကုန်ငြားအံ့-ဟူ၍) အနက်ပြန်ရာ၏။ သို့သော် ဤ၌ပြထားသော သုတ္တ နိပါတ် အဋ္ဌကထာလာ မူကွဲပါ၌လောက် မသိလွယ်မသန့်ရှင်းပေ၊ ထို့ပြင် တတိယပါဒ၌ န ကောစိ တေသံ-ဟူရာတွင် မူရင်း ၌ န တေသံ ကောစိ-ဟူရှိ၏။ ထိုပါဒ်သည် ဆန်းလကွဏာနှင့် မညီသောကြောင့် မူလဟောရင်းပါ၌ ဟုတ်မည်မထင်ပါ။ ပါဠိ ပညာရှင်တို့အတွက်သာ ဖြစ်သည်။)

ကိုယ့်အယူဖြင့်သာ စင်ကြယ်ပါမူ မိစ္ဆာအယူရှိသူတွေထဲမှ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ယုတ်ညံ့နိမ့်ကျသူ မရှိသင့်ဘူးလို့ ဆိုနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

ဟိ-အသိဉာဏ်ပညာယုတ်ညံ့သူ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှမရှိဟု ဆိုသင့်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ တေသမ္ဘိ-မိမိတို့အယူမှ အခြားအယူရှိသူဟု ဆိုအပ်သော ထိုသူတို့၏လည်း၊ ဒိဋ္ဌိ-အယူသည်၊ တထာ-ထို့အတူပင်၊ သမတ္တာ-ပြည့်စုံပေ၏။ ဝါ-ပြည့်စုံ သောကြောင့်ပေတည်းတဲ့။ အဲဒါကို (သူတို့မှာလဲ၊ နည်းတူပဲ၊ ယူစွဲ ပြည့်စုံသောကြောင့်ပါ)လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သူတို့မှာလဲ၊ နည်းတူပဲ၊ ယူစွဲ ပြည့်စုံသောကြောင့်ပါ။

ပဌမစပြီး ဟောစတုန်းက အဋ္ဌကထာ၌ ဗျူဟာ-အနက်ဖွင့်ပြပုံကို ပြောခဲ့တယ်။ ပဌမအဖြေ ၃-ဂါထာတွင် ရှေ့ပိုင်းဖြင့် ပြထားတဲ့အနက်ကို နောက်ပိုင်းဖြင့် ပယ်ထုတ်ပစ်သောကြောင့် ဗျူဟာမည်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ ယခုပြောပြခဲ့တဲ့ ပယ်ထုတ်ပစ် ပုံတွေကို ဆိုတာပါပဲ။

သူတို့အယူဖြင့်စင်ကြယ်တယ်ဆိုရင် သူတို့အယူအားလုံးကို အမှန်ချည်းလို့ ဆိုရပါမည်လား၊ အားလုံးကို မှန်သည်ဟု မဆိုနိုင်ရင် ဘယ်ဟာကိုမှန်သည်ဟု ဆိုရပါမလဲလို့ မေးစရာလဲရှိတယ်။ အမေးဂါထာ အမှတ် ၂၊ တတိယပါဒမှာ သူတို့အယူ

ဝါဒတွေထဲက ဘယ်ဟာ မှန်ပါသလဲလို့ မေးထားတာလဲရှိတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီမေးဘွယ်ရာနဲ့ မေးထားချက်ကို ဒီလိုဖြေရှင်း ပြတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၅)

၅။ န ဝါဟမေတံ တထိဟန္တိ ဗြူမိ၊
ယမာဟု ဗာလာ မိထု အညမညံ။
သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိ မကံသု သစ္စ၊
တသ္မာ ဟိ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟန္တိ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ ယံ-အကြင် မိမိအယူကို စွဲမှီ၍၊ မိထု-အယူကွဲပြားသည့် နှစ်ဦးနှစ်ဖက်သားတို့သည်၊ အညမညံ-အချင်းချင်း၊ ဗာလာ-မသိမလိမ္မာသူ လူညံ့လူဖျင်းတို့ဟူ၍၊ အာဟု-နိမိတ်ချသောအားဖြင့် ပြောကြားကြကုန်၏၊ အဟံ-ငါသည်၊ ဧတံ-သူတို့၏ စွဲမှီရာဖြစ်သော ထိုအယူကို၊ တထိဟန္တိ-မှန်ကန်သည်ဟူ၍၊ န ဗြူဟိ-နေဝ ဗြူမိ-မဆိုသည်သာ တည်း၊ (န ဝါဟ-ဟု ရှိရာ၌ နေဝါဟ-ဟု မူရင်းပါ၌ ဖြစ်ရာ၏။) အဲဒီစကားရပ်ကို (နှစ်ဖက်ချင်းချင်း၊ ညံ့စာရင်း၊ တင်သွင်း နေကြရာ၊ ယင်းအယူစု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြုငါက မဆိုပါ။)လို့ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုစီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ နှစ်ဖက်ချင်းချင်း၊ ညံ့စာရင်း၊ တင်သွင်းနေကြရာ။
ယင်းအယူစု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြု ငါက မဆိုပါ။

ဘာကြောင့် မှန်သည်ဟု မဆိုပါသလဲလို့ မေးဖွယ်ရှိတဲ့အတွက်-သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိ-အသီးသီးသော မိမိ၏အယူကို၊ သစ္စ-မှန်သည်ဟူ၍၊ အကံသု-ပြုကြ ထင်မှတ်နေကြလေသည်။ တသ္မာဟိ-ထို့ကြောင့်ပင်လျှင်၊ ပရံ-အယူကွဲပြားသည့် သူတစ်ပါးကို၊ ဗာလောတိ-မသိမလိမ္မာသူ လူယုတ်လူညံ့ဟူ၍၊ ဒဟန္တိ-နိမိတ်ချပြောကြား ပစ်ပယ်ထားကြကုန်၏တဲ့၊ မိစ္ဆာအယူရှိ သူတွေက သူတို့အယူကိုသာ မှန်သည်ဟု သိမှတ်ယုံကြည်ပြီး အယူသည်းနေကြသောကြောင့် အယူကွဲပြားသည့် သူတစ်ပါးကို ဗာလလို့ ပြောဆိုကြ အသိအမှတ်ပြုထားကြတာပဲ။ တကယ်စင်စစ်ကတော့ သူတို့အယူအသီးသီးလဲ မမှန်တာချည်းပါဘဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (ကိုယ့်အယူတစ်ခု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြုနေကြသောကြောင့်သာ၊ အခြားသူကို၊ ဗာလလို့၊ ပြောဆိုစွပ်စွဲ နေကြတာ။)လို့ ဆောင်ပုဒ် ၂-ခုစီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်အယူတစ်ခု၊ မှန်သည်ဟု၊ မှတ်ပြုနေကြသောကြောင့်သာ။
အခြားသူကို၊ ဗာလလို့၊ ပြောဆိုစွပ်စွဲနေကြတာ။

တချို့အယူဝါဒတွေက သေသေချာချာ စိစစ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဘာမျှအခြေအမြစ် အနှစ်သာရရှိတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါပေမယ့်အဲဒီလို ဘာသာအယူရှိနေတဲ့လူတွေက သူတို့အယူဘာသာကိုလဲ ဘာမျှဆင်ခြင်မကြည့်ဘူး၊ သူတစ်ပါး ဟောပြော တာကိုလဲ ဂရုမစိုက်ဘူး၊ သူတို့အယူကိုသာ မှန်တယ်လို့ တထစ်ချယူထားပြီးတော့ အခြား အယူရှိတဲ့သူတွေကို အထင်သေးနေ ကြတယ်။ တချို့ နယ်ပယ်အစွန်အဖျားက လူ့အရည်အချင်းနဲ့တောင် ကောင်းကောင်းမပြည့်စုံတဲ့ လူညံ့တွေကလဲ သူတို့ဘာသာ အယူသာ မှန်တယ်လို့ တထစ်ချစွဲမှတ်ထားပြီးတော့ အခြားသူတွေကို အထင်အမြင်သေးနေကြသေးတာပဲ။ လောကထဲမှာ ဒီလို ဘာမဟုတ်တဲ့ မိစ္ဆာအယူတွေကို အမှန်ထင်နေတာတွေက များနေကြတာပဲ။ ဒီလို မိစ္ဆာအယူတွေနဲ့ တွေ့ကြုံရမှာ အလွန်ပင် ကြောက်စရာ ရှိရာစက်ဆုပ်စရာ ကောင်းတာပဲ။ ယခုလို ဗုဒ္ဓတရားတော်အမှန်အကန်ကို ကြားနာပြီး ကျင့်သုံးနေကြရ တာဟာ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီလို ဝမ်းသာစရာကောင်းတာကို ဆင်ခြင်ပြီးတော့ မိမိတို့ ကျင့်သုံးနေ ကျ တရားမှန်ကို စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်သွားကြဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ကြိုးစား ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

အဲဒီလို တိုးတက်ကြိုးစား ပွားများအားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန် ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၂) နိဗ္ဗဗျူဟသုတ်

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လဆုတ် (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနုသန္ဓေ

နိဗ္ဗဗျူဟသုတ် တရားတော်ကို တော်သလင်းလကွယ်နေ့က စပြီး ဟောခဲ့တယ်။ အမေး ၂-ဂါထာနဲ့ အဖြေ ၃-ဂါထာ ပေါင်း ၅-ဂါထာမျှသာ ပြီးသေးတယ်။ ဒီကနေ့ အမှတ် (၆) အမေးဂါထာက စပြီး ဟောရမယ်။

နိဗ္ဗိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၆)

၆။ ယမာဟု သစ္စံ တထိယန္တိ ဧကေ၊
တမာဟု အညေပိ တုစ္ဆံ မုသာတိ။
ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယု ဝိဝါဒယန္တိ၊
ကသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ဧကေ-သမဏအမည်ခံ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ယံ သစ္စံ-အကြင် သစ္စာ တရားကို၊ တထိယန္တိ-မချွတ်ဧကန် မှန်သည်ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ဟောပြောကြကုန်၏။ တံ-မှန်သည်ဟုဆိုသော ထိုသစ္စာတရားကို၊ တုစ္ဆံ-အချည်းနီးသာတည်း၊ မုသာ-ချွတ်ယွင်းသော တရားတည်း၊ ဣတိပိ-ဤသို့လည်း၊ အညေ-တစ်ပါးသော သမဏ အမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့က၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုနေကြပါသည် တဲ့။

ဘာသာတိုင်း ဘာသာတိုင်းမှာ အဆုံးသတ် အမှန်တရားဆိုတာ ရှိကြတာချည်းပဲ။ ဥစ္ဆေဒ အယူရှိသူအချို့က လူ့ဘဝ ကသေရင် ဘာမှမဖြစ်တော့ဘူး၊ ပြတ်စဲချုပ်ငြိမ်းသွားတယ်လို့ ပြောဆိုကြတယ်။ အဲဒါကို အချို့ ဥစ္ဆေဒအယူရှိသူများက မမှန် ဘူး မှားတယ်လို့ဆိုပြီးတော့ နတ်ပြည်လောကမှ သေတဲ့အခါကျမှ ဘဝပြတ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ အချို့က အဲဒါကိုပယ်ပြီး တော့ ရူပါဝစရဗြဟ္မာအဖြစ်က သေတဲ့အခါကျမှ ဘဝပြတ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ အချို့က အဲဒါကိုပယ်ပြီး အာကာသာနဉ္စာ ယတနဘုံက စုတေတဲ့အခါကျမှ ဘဝပြတ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ အချို့က ဝိညာဏဉ္စာညာယတနဘုံက စုတေမှ ဘဝပြတ်တယ် လို့ ဆိုကြတယ်။ အချို့က အာကိဉ္စာညာယတနဘုံက စုတေမှ ဘဝပြတ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ အချို့က နေဝသညာနာသညာ ယတနဘုံက စုတေမှ ဘဝပြတ်တယ် အစဉ်ထာဝရ ငြိမ်းတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ ဒါက ဥစ္ဆေဒဝါဒချင်း ပယ်မြစ်ကြပုံပဲ။

သဿတအယူရှိတဲ့သူတွေကတော့ ကောင်းကင်က နတ်ဘုံရောက်ပြီး မပျက်စီးဘဲ ငြိမ်းအေးနေတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့က ရူပဗြဟ္မာဘုံရောက်ပြီး ငြိမ်းအေးတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့က အရူပဘုံတွေရောက်ပြီးမှ ငြိမ်းအေးတယ်လို့ ဆိုကြ တယ်။ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လို့ ကောင်းကင်ဘုံရောက်ပြီး မအို မနာ မသေ အမြဲတမ်း ငြိမ်းအေးတယ်လို့ ဆိုတာလဲ ဒီသဿတအယူထဲပါဝင်ပါတယ်။ တချို့ကလဲ ကိုယ်ထဲက အတ္တကိုတွေ့အောင် ရှာကြည့်နိုင်ရင် ဆင်းရဲငြိမ်းတယ်လို့ဆိုကြ တယ်။ တချို့က ခန္ဓာငါးပါးနဲ့ အတ္တကို ခွဲခြားပြီးသိရင် ဆင်းရဲငြိမ်းတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့ကတော့ ဖန်ဆင်းဘုရားသခင် က ထာဝရမြဲတယ်။ ဖန်ဆင်းခံ သတ္တဝါတွေကတော့ မမြဲဘူး စသည်ဖြင့် ဆိုကြတယ်။

အဲဒီ ဝါဒအမျိုးမျိုးတွေဟာ သူတို့ဝါဒအရ နောက်ဆုံးသတ်ဌာနကို အမြဲတည်တဲ့ အမှန်သစ္စာလို့ဆိုပြီး အခြားဝါဒအရ အမှန်သစ္စာကို အမှားအချည်းနီး အလကားဟု ပယ်မြစ်ကြတယ်။ ယခုရွတ်ပြခဲ့တဲ့ ပါဠိအနက်က အဲဒီလို ဆိုပုံပယ်ပုံတွေကို ပြတာပဲ။ အဲဒါကို (မှန်ကန်ဝါဒ၊ အချို့က၊ ဖော်ပြပြောဆိုနေကြသည်။ အခြားသူတွေက၊ ယင်းဝါဒ၊ တုစ္ဆမုသာ ဆိုကြသည်)လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ မှန်ကန်ဝါဒ၊ အချို့က၊ ဖော်ပြပြောဆိုနေကြသည်။
အခြားသူတွေက၊ ယင်းဝါဒ၊ တုစ္ဆ မုသာ ဆိုကြသည်။

ဧဝမ္ပိ-ဤနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိဂ္ဂယု-မြဲမြဲကွဲလွဲစွာ စွဲယူကုန်၍၊ ဝိဝါဒယန္တိ-ငြင်းခုံနေကြပါသည်တဲ့၊ အဲဒါကို (ဤနည်း ဖြင့်လဲ၊ ယူအစွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤနည်းဖြင့်လဲ၊ ယူအစွဲ၊ ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသည်။

သမဏာ-ကိလေသာငြိမ်းသည့် သာမဏဟု ဝန်ခံနေကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဧကံ-အမှန်တရားကို တစ်ပါးတည်း မှု၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်။ န ဝဒန္တိ-မဟောဘဲ များပြားစွာ ပြောဟောနေကြပါသည်။ တဲ့၊ အဲဒါကို (သစ္စာဝါဒ၊ တစ်ခုမျှ၊ မက ဘာကြောင့်ဟောသနည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သစ္စာဝါဒ၊ တစ်ခုမျှ၊ မက ဘာကြောင့် ဟောသနည်း။

နောက်ဆုံးသတ် အမှန်တရားဆိုတာ တစ်ပါးတည်းဖြစ်သင့်တာပဲ၊ အမှန်သိသူဆိုရင် အမှန်တရားကို တစ်ပါးတည်း သာ ဟောသင့်ပါလျက် ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သမဏလို့ ဝန်ခံသူတွေက အဲဒီအမှန်တရားကို တစ်ပါးမက အမျိုးမျိုးများစွာ ဘာကြောင့် ဟောနေကြပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၇)

၇။ ဧကံ ဟိ သစ္စံ န ဒုတိယ မတ္ထိ၊
ယသ္မိံ ပဇာ နော ဝိဝဒေ ပဇာနံ။
နာနာ တေ သစ္စာနိ သယံ ထနန္တိ၊
တသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

မုနိ-နိမ္မိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ သစ္စံ-အမှန်တရားသည်၊ ဧကံ ဟိ-တစ်ပါးတည်းသာ ရှိပါသည်။ အမှန်သစ္စာတရား ဆိုတာ တစ်ပါးတည်းသာ ရှိပါတယ်၊ ဒုတိယ-နှစ်ခုမြောက် အမှန်တရားသည်၊ န အတ္ထိ-မရှိပေတဲ့၊ အဲဒီ အမှန်သစ္စာတရားက ဘယ်ဟာလဲဆိုရင် နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားပါပဲတဲ့၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းတဲ့ နောက်ဆုံးသတ် သစ္စာတရားဆိုတာ ဘုရား ရဟန္တာ အရှင်မြတ်များ နောက်ဆုံးသတ် ဝင်စံရတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရား တစ်ပါးတည်းသာ ရှိပါတယ်တဲ့၊ ဒီအနက်အဓိပ္ပာယ် ဟာ အမှတ် (၉) ဂါထာမှာ နိစ္စာနိ-မြဲသောသစ္စာတွေဟာ များစွာမရှိဘူးဆိုတဲ့စကားနဲ့ ဆက်စပ်မိသောကြောင့် အသင့်အလျော် ဆုံးလို့ ထင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် နိဒ္ဒေသစသော အဖွင့်ကျမ်းတွေမှာ အရိယမဂ်ကိုလဲ တစ်ခုတည်းသောသစ္စာလို့ တစ်နည်းအား ဖြင့် ဖွင့်ပြထားပါသေးတယ်၊ အဲဒီအဖွင့်အရဆိုရင်တော့ အဆုံးသတ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အမှန်သစ္စာလဲ ဒီအရိယမဂ်တစ်ပါး တည်းသာရှိတယ်လို့ ယူရုံပါပဲ၊ အဲဒါကို (အမှန်သစ္စာ၊ တစ်ပါးသာ၊ အခြားဟာဟူ၍ မရှိပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ အမှန်သစ္စာ၊ တစ်ပါးသာ၊ အခြားဟာဟူ၍ မရှိပေ။

ယသ္မိံ-ယင်းသစ္စာတရား၌၊ ဝါ-ယင်းသစ္စာတရားကို၊ ပဇာနံ-သိသည်ရှိသော်၊ ဝါ-သိသော၊ ပဇာ-နတ်လူမြူဟော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ နော ဝိဝဒေ-မငြင်းခုံတော့ပေတဲ့၊ နိရောဓသစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်တရားကို မျက်မှောက်တွေ့ပြီးသိရင် အဲဒီ တကယ်သိသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိတော့ပါဘူးတဲ့၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အမှန်သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သူတစ်ပါးအား ဟောပြောရင် အမှန်ကိုသိစေလိုတဲ့ စေတနာကောင်းနဲ့သာ ဟောပြောလေ့ရှိတယ်၊ အနိုင်ရအောင် ငြင်းခုံလေ့မရှိဘူး၊ ဒါကြောင့် ပါပဲ၊ အဲဒါကို (ယင်းသစ္စာအား၊ သိမြင်သွား၊ ကွဲပြားငြင်းခုံမရှိပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆို ကြ ရ မယ်။

ယင်းသစ္စာအား၊ သိမြင်သွား၊ ကွဲပြား ငြင်းခုံမရှိပေ။

နိရောဓသစ္စာ အမှန်တရားကို သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိဘူးဆိုတော့ ယခုလောကမှာ ငြင်းခုံနေကြတာဟာ အဲဒီ အမှန်သစ္စာတရားကို မသိကြလို့ပါပဲ၊ ဒါကြောင့် တေ-အမှန်တရားကို မသိလို့ ငြင်းခုံနေကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ နာနာ သစ္စာနိ-အမျိုးမျိုးအထွေထွေ များစွာသော သစ္စာတရားတို့ကို၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်အကြံဖြင့် တွေးဆကြံစည်ကြ၍၊ ထုနန္တိ-မိမိ တို့၏ အမှန်တရားကို ချီးမွမ်းပြောဆိုနေကြသည်တဲ့၊ အဲဒါကို (များပြားထွေထွေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထင်ခြေတွေးဆ ဟောကြသည်- လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

များပြားထွေထွေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထင်ခြေတွေးဆ ဟောကြသည်။

တစ်ဦးကတစ်မျိုး အခြားတစ်ဦးကတစ်မျိုး ကိုယ့်ထင်ခြေဖြင့် ကြံဆတွေးတောပြီး ဟောပြောနေကြသောကြောင့် အမှန်တရားတွေဟာ တစ်ပါးမက များစွာဖြစ်နေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ (သဿတော လောကော၊ ဣဒမေဝ သစ္စံ၊ မောဃ မညံ) လောကသည် အစဉ်ထာဝရ တည်မြဲနေသည် ဤအယူသာမှန်သည်၊ အခြားအယူဟူသမျှ အချည်းနီး အလကားအမှား

ချည်းပင်စသည်ဖြင့် ထိုသူတို့ကြံဆဟောပြောပုံတွေ ထင်ရှားရှိနေပါတယ်။ အဲဒီအကြောင်းအရာက-တသ္မာ-ထိုသို့ မိမိထင်ခြေ ဖြင့် အမျိုးမျိုး ဟာပြောနေကြသောကြောင့်၊ သမဏာ-သမဏအမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ န ဇကံ ဝဒန္တိ-အမှန်တရားကို တစ်ပါးတည်း မဟောကြဘဲ များစွာဟောကြသည်-လို့ ဖြေရှင်းဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို (တစ်ပါးမက၊ ထို့ကြောင့်၊ များလှသစ္စာ ဟောကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တစ်ပါးမက၊ ထို့ကြောင့်ပ၊ များလှသစ္စာ ဟောကြသည်။

ဒီသုတ်မှာ ဒုတိယ အမေးအဖြေကတော့ ပြီးသွားပါပြီ။ လောက၌ ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့အတိုင်း အမျိုးမျိုးအထွေထွေ ဟော နေကြတဲ့ အမှန်တရားတွေကို စိစစ်ဝေဖန်ပြီး ဟောကြားတော်မူတာဟာ အံ့သြကြည်ညိုဖွယ် ဂုဏ်ထူးပါပဲ။ အဲဒီဂုဏ်တော်ကို ကြည်ညိုပြီးတော့ မိမိတို့မှာ ကံကောင်းထောက်မသဖြင့် ယခုလို အမှန်တရားကို နာယူပြီး ကျင့်သုံးနေရပါပေတယ်လို့လဲ ဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြဖို့ပါပဲ။ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်တက်ကြွတဲ့စိတ်ဖြင့် ရှုမှတ်အားထုတ်နေကျဖြစ်တဲ့ တရားကို တိုးတက် ပွားများ အားထုတ်သွားကြဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ပွားများ အားထုတ်ကြ၍ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၂) ဣဇ္ဈိယသုတ်

တတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် သီတင်းကျွတ်လကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သိမ်း

ဣဇ္ဈိယသုတ်တရားတော်ကို ဟောလာတာ အမေး ၂-ရပ်နဲ့ အဖြေ ၂-ရပ်ကတော့ ပြီးခဲ့ပါပြီ။ သီတင်းကျွတ်လကွယ် ဒီကနေ့တော့ တတိယမေးခွန်းကစပြီး ဟောရမယ်။

နိဗ္ဗိတဘူရား၏ အမေးဂါထာ (၈)

၈။ ကသ္မာ နု သစ္စာနိ ဝဒန္တိ နာနာ
ပဝါဒိယာ သေ ကုသလာဝဒါနာ။
သစ္စာနိ သူတာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊
ဥဒါဟု တေ တက္က မနုဿရန္တိ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဘွား မြတ်စွာဘုရား၊ ကုသလာဝ ဒါနာ-အရာရာတွင် ကျွမ်းကျင်လိမ္မာသည့် ပညာရှိဟု ဝန်ခံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ နာနာ-အသီးအသီးသော အမှန်သစ္စာ တရားတို့ကို၊ ပဝါဒိယာသေ-စိတ်အားထက်သန်စွာ ဟောပြောကုန်လျက်၊ သစ္စာနိ-များစွာသော အမှန်တရားတို့ကို၊ ကသ္မာ-အဘယ့်ကြောင့်၊ ဝဒန္တိ-ဟောကြပါကုန်သနည်း။

ဘာသာရေးဂိုဏ်းဆရာကြီးတွေက သူတို့ဟာ အရာရာမှာ တတ်သိနားလည်ပါတယ် ပညာရှိပါတယ်လို့ ဝန်ခံနေကြပါတယ်။အဲဒီလို ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်တွေက နောက်ဆုံးသတ် အမှန်သစ္စာတရားကို တဦးကတစ်ဦး အခြားတစ်ဦးကတစ်ဦး အသီးသီး အမျိုးမျိုး စိတ်အားထက်သန်စွာ ဟောနေကြပါတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နောက်ဆုံး သစ္စာအမှန်တရားကို တစ်ပါးတည်းမဟုတ်ဘဲ ဘာကြောင့် သစ္စာတရားများစွာတို့ကို ဟောနေကြပါသလဲတဲ့။ နောက်ဆုံးသတ် အမှန်တရားဆိုတာ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာ နိဗ္ဗာန်တစ်ပါးတည်းသာ ရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် တစ်နေ့က ဟောပြောခဲ့တဲ့အတိုင်း ဖန်ဆင်းဝါဒ အယူရှိတဲ့သူတွေက “ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လို့ ကောင်းကင်ဘုံရောက်ရင် မအိုမနာ မသေ အမြဲတမ်းတည်နေရတယ်”လို့ ပြောဟောနေကြတယ်။ သူတို့၏ ပြောဟောချက်အရ အဲဒီကောင်းကင်ဘုံမှာ အဖိုအမအစုံရှိပြီး ကာမဂုဏ်တွေကို ခံစားနေရတယ်လို့ ဆိုသောကြောင့် အဲဒီကောင်းကင်ဘုံဟာ ကာမာဝစနတ်ဘုံဆိုရမှာပဲ။ တချို့က အဲဒီလို နတ်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့က အဲဒီလို နတ်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့က အမှတ်သညာမရှိတဲ့ အသညသတ်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်လို့ဆိုကြတယ်။ တချို့က အရူပ ၄-ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့က လူ့ဘဝကသေတာနဲ့ ဘာမျှမဖြစ်တော့ဘဲ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ တချို့က နတ်ဘုံ ဗြဟ္မာ့ဘုံ အရူပဘုံများကသေမှ ဘဝပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ အဲဒီလို နောက်ဆုံး အငြိမ်းဓာတ် အမှန်သစ္စာကို တစ်ပါးတည်းမဟုတ်ဘဲ အသီးသီး များစွာဟောပြောနေကြတယ်။ အဲဒါ ဘာကြောင့်ပါလဲလို့ မေးပါတယ်။ အဲဒါကို (ပညာရှိပါ၊ ဝန်ခံကာ၊ သန်စွာဟောကြ အသီးသီး၊ ဘာကြောင့် သစ္စာ၊ များပြားစွာ၊ ဟောကာနေကြပါ သနည်းလို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

၈။ ပညာရှိပါ၊ ဝန်ခံကာ၊ သန်စွာဟောကြ အသီးသီး။
ဘာကြောင့်သစ္စာ၊ များပြားစွာ၊ ဟောကာနေကြပါသနည်း။

နာနာ-အမျိုးမျိုးအထွေထွေ ကွဲပြားကုန်သော၊ဗဟူနိသစ္စာနိ-များစွာသော သစ္စာတို့ကို၊ သူတာနိ-သူတာနိ-ကြားအပ်ဖူးပါကုန်သလော၊ ဝါ-ကြားဖူးသည်ဖြစ်၍ ဟောကြပါသလော၊ ဥဒါဟု-ထိုသို့ မဟုတ်ပါမူ၊ တေ-ထို ဘာသာရေး ဆရာတို့သည်၊တက္က-မိမိ၏ အတွေးအကြံသို့၊ အနုဿရန္တိ-အစဉ်လိုက်ကြပါကုန်သလော၊ (ဝါ) အစဉ်လိုက်၍ ဟောကြပါကုန်သလောတဲ့။

ဆရာ အဆက်ဆက်ထံမှ ကြားဖူးလို့ ဟောကြပါသလား၊ သို့မဟုတ် ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြံတွေးပြီး ဟောကြပါသလားလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကိုလဲ (အထွေထွေ ကွဲပြား၊ သစ္စာများ၊ နာကြားဘူးလို့ ဟောသလော၊ သို့မဟုတ်လျှင်၊ ကိုယ့်အထင်၊ အစဉ်လိုက်၍ ဟောသလော လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အထွေထွေကွဲပြား၊ သစ္စာများ၊ နာကြားဘူးလို့ ဟောသလော။
သို့မဟုတ်လျှင်၊ ကိုယ့်အထင်၊ အစဉ်လိုက်၍ ဟောသလော။

ဒီကနောက်တော့ နိဗ္ဗိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ မရှိပါဘူး၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာချည်း ၉-ဂါထာ ရှိပါတယ် အဲဒီ ၉-ဂါထာထဲက အစအဆုံး အမှတ် (၉) ဂါထာကို ဒီလို ဟောထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၉)

၉။ န ဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊
အညတြ သညာယ နိစ္စာနိ လောကေ။
တက္ကဋ္ဌ ဒိဋ္ဌိသု ပကပ္ပယိတွာ၊
သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မ မာဟု။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ သညာယ-ဖောက်ပြန်စွာ မှတ်သားမှု-သညာကို၊ အညတြ-ကြည့်ထား၍၊ (ဒီစကားဖြင့် သညာဝိပလ္လာသကြောင့်သာ သစ္စာတွေများစွာ ထင်ပေါ်နေတယ်၊ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ ဂိုဏ်းဆရာတစ်ဦးက သူ့ထင်မြင် ယူဆချက်အတိုင်း အဆုံးသတ်သစ္စာကို ဟောတယ်၊ အဲဒီဟောပြောချက်အတိုင်း မှတ်သားကြသည့် တပည့်တွေမှာ အဆုံးသတ် သစ္စာတစ်မျိုး ထင်ရှားပေါ်နေတယ်၊ အခြားဆရာတစ်ဦးက ဟောပြောချက်အတိုင်း မှတ်သားထားတဲ့ တပည့်တွေမှာလဲ အဆုံး သတ်သစ္စာတစ်မျိုး ထင်ရှားပေါ်နေတယ်၊ ဒီနည်းဖြင့် ဆရာအမျိုးမျိုးတို့၏ ဟောပြောချက် မှတ်သားထားတဲ့ သညာကြောင့် သာ အဆုံးသတ်သစ္စာတွေ များနေတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။) သညာယ-အလွဲအမှားကို မှတ်သားသည့်သညာကို၊ အညတြ- ကြည့်ထား၍၊ လောကေ-လောက၌၊ နိစ္စာနိ-မြဲကုန်သော၊ (ဒီပုံဖြင့် နိရောဓသစ္စာကဲ့သို့ပင် အဆုံးသတ် အမြဲတမ်းတည်နေသည် ဟု အမှတ်မှားသည့် သစ္စာတို့ကို ဆိုကြောင်းထင်ရှားတယ်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော်အရအားဖြင့် နိရောဓသစ္စာ တစ်ပါးတည်းသာရှိ သည်ဟု ဆိုလိုကြောင်းလဲ ထင်ရှားပါတယ်။) နိစ္စာနိ-မြဲကုန်သော၊ နာနာ-အထွေထွေအစားစား ကွဲပြားကုန်သော၊ ဗဟူနိ သစ္စာနိ-များစွာကုန်သော သစ္စာတို့သည်၊ န ဟေဝ သန္တိ-မရှိကြသည်သာလျှင်တည်း။

ဆရာအမျိုးမျိုးတို့ ဟောပြောသည့်အတိုင်း အလွဲအမှားတွေကို မှတ်သားတဲ့သညာကြောင့် အဆုံးသတ်အမြဲတမ်း တည်နေတဲ့ သစ္စာတွေ များပြားနေတယ်၊ တည်ထွင်ဟောပြောတဲ့ ဆရာတွေမှာလဲ မှားယွင်းစွာ ကြံစည်ထားတဲ့ အမှားတွေကို မှတ်သားတဲ့ အဲဒီ သညာဝိပလ္လာသခေါ်တဲ့ သညာမရှိရင် အဲဒီ များပြားတဲ့ အဆုံးသတ်အမြဲတမ်း သစ္စာတွေမရှိပါဘူး၊ နိရောဓ သစ္စာဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်အစစ် တစ်ပါးတည်းသာရှိတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကို (အမြဲတည်နေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထွေထွေအများ မရှိ ချေ၊ သညာကြောင့်သာ၊ လောကမှာ၊ သစ္စာအများဟောကြချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အမြဲတည်နေ၊ သစ္စာတွေ၊ ထွေထွေအများ မရှိချေ။
သညာကြောင့်သာ၊ လောကမှာ၊ သစ္စာအများဟောကြချေ။

သညာကြောင့် လောကမှာ ထင်ရှားဟောပြောနေကြတဲ့ သစ္စာဆိုတာတွေက ဘယ်လိုဟာတွေပါလဲဆိုရင် အမှတ် (၈) ဂါထာကို ဖွင့်ပြရာမှာ ပြခဲ့တဲ့ ကောင်းကင်ဘုံအစရှိသော အဆုံးသတ်အမြဲတမ်း ချမ်းသာလို့ ထင်မှတ်နေကြတဲ့ သစ္စာတွေပါ။ အမှန်သစ္စာ တစ်ပါးတည်းရှိတယ်ဆိုတာက ဘာလဲဆိုလျှင် ဘုရားရဟန္တာများမှာ စုတိစိတ်ချုပ်သွားသည့်နောက်၌ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမဖြစ်တော့ဘဲ အစဉ်ထာဝရငြိမ်းတဲ့ နိရောဓသစ္စာပါ။ မဟာနိဒ္ဒေသစသည်မှာတော့ မဂ္ဂသစ္စာကိုလဲ ဖွင့်ပြထားပါ သေးတယ်၊ အဲဒါကိုတော့ ဒီဂါထာမှာ နိစ္စာနိ-မြဲကုန်သော သစ္စာတို့-လို့ ဆိုတဲ့စကားရပ်နှင့် ညီမညီ ဆင်ခြင်သင့်ပါတယ်။

ယခုပြခဲ့တဲ့ စကားရပ်ဖြင့် သစ္စာအများကို ဘာကြောင့် ဟောကြသလဲ၊ ကြားဖူးလို့ ဟောကြသလားဆိုတဲ့ အမေးကို ဖြေကြားတော်မူတာပါ။ ကြားဖူးတဲ့အမှားတွေကို မှတ်သားတဲ့သညာကြောင့် သစ္စာအများကို ဟောနေကြတယ်လို့ ဆိုလိုတာ ပါ။ အလွဲအမှားကို ကြံစည်တဲ့ ဝိတက်ကြောင့် ဟောတာရှိတဲ့အကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖြေရှင်းပြတော်မူပါတယ်။

တက္ကဋ္ဌ-ကြံစည် တွေးဆခြင်းကိုလည်း၊ ဒိဋ္ဌိ သု-မိမိ ယုံကြည်နှစ်သက်သော အယူတို့၌၊ ပကပ္ပယိတွာ-အဖန်ဖန် လေ့လာသောအားဖြင့် ဖြစ်ပွားစေ၍၊ (ဒီစကားရပ်ဖြင့် မိမိ၏အကြံအစည်သို့ လိုက်ပြီးတော့လဲ သစ္စာအများ ဟောကြားနေ ကြောင်းပြပါတယ်) သစ္စံ-မိမိအယူသာ မှန်သည်၊ မုသာ-အခြားသူတို့၏အယူကား အချည်းနှီး အလကား အမှားသာတည်း၊ ဣတိ-ဤသို့၊ ဒွယဓမ္မ-အမှန်နှင့်အမှား နှစ်ပါးသောတရားကို၊ အာဟု-ဟောပြောနေကြလေသည်တဲ့။

မိမိယုံကြည်တဲ့ အယူဝါဒအရ အဖန်ဖန် ကြံစည်တွေးဆပြီးတော့ ဘုရားသခင်က ကယ်တင်လို့ ကောင်းကင်ဘုံ ရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်ဆိုတာကသာ မှန်တယ်၊ ဗြဟ္မာဖြစ်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာတယ်ဆိုတာကသာ မှန်တယ်။

သေပြီး ဘာမျှမရှိတော့ဘူးဆိုတာကသာ မှန်တယ်။ အခြားအယူတွေက မှားတယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ့်အယူသာ မှန်တယ်။ အခြား အယူတွေက မှားတယ်လို့ ဒီလိုလဲကြံစည်တွေးဆမှုကို အကြောင်းပြုပြီး ပြောဟောနေကြတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (ကြံစည်တွေးဆ၊ ကိုယ့်ဟာမှ၊ မုချမှန်သည်ဆိုကြချေ၊ အခြားဟာကား၊ ချွတ်ယွင်းမှား၊ နှစ်ပါးနှစ်ထွေ ဟောကြချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံစည်တွေးဆ၊ကိုယ့်ဟာမှ၊ မုချ မှန်သည်ဆိုကြချေ။
အခြားဟာကား၊ ချွတ်ယွင်းမှား၊ နှစ်ပါးနှစ်ထွေ ဟောကြချေ။

အမြေဂါထာ (၁၀)

၁၀။ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ၊
ဧတေ စ နိဿာယ ဝိမာနဒဿီ။
ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ ပဟဿမာနော၊
ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟ။

စ-ထိုမှတစ်ပါး ဟောပြောပုံကား၊ ဒိဋ္ဌေ ဝါ-မြင်ရသည်၌သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ အယူကိုသော်လည်း ကောင်း၊ သုတေ ဝါ-ကြားရသည်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သုတမင်္ဂလာ အယူကို သော်လည်းကောင်း၊ သီလဝတေ-ဝါ- အလေ့အကျင့်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-သီလဗ္ဗတပရာမာသ အယူကို သော်လည်းကောင်း၊ မုတေ ဝါ-နံလျက် စားသိလျက် ထိသိလျက် ရောက်ရသည်၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဝါ-မုတမင်္ဂလာအယူကို သော်လည်းကောင်း၊ ဧတေ-ဤအယူတို့ကို နိဿာယ-မှီ၍၊ ဝိမာနဒဿီ-နှလုံးမသာဖွယ် ရှုတ်ချဖွယ်ကို မြင်တွေ့သော်လည်း၊ ဝိနိစ္ဆယေဌတွာ-မူလရင်းအယူ အဆုံး အဖြတ် မြဲမြံစွာတည်၍၊ ပဟဿမာနော-ရွှင်ပျလျက်၊ ဝါ-ရွှင်ပျသောစိတ်ရှိလျက်၊ ပရော-အယူကွဲပြား အခြားသူသည်၊ ဗာလော-မသိတတ်သော၊ အက္ကု သလော-မကျွမ်းကျင်သောသူတည်း၊ ဣတိ စ-ဤသို့လည်း၊ အာဟ-ရှုတ်ချ ပြောဆိုလေ သည်တဲ့။

ကောင်းတာကိုမြင်ရရင် ကောင်းကျိုးရတယ်။ မကောင်းတာကိုမြင်ရရင် ဆိုးကျိုးရတယ်လို့ ယူတာက ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာအယူ ပဲ။ အဲဒီအယူနှင့်စပ်ပြီး ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး မရတာလဲ တွေ့ရတဲ့အတွက် အဲဒီအယူကို မှားတယ်လို့ ရှုတ်ချဖွယ် ရှိနေတယ်။ ထို့အတူပင် အကြားကောင်း အကြားဆိုးကြောင့် အကျိုးအပြစ်မပေါ်တာလဲ ရှိတဲ့အတွက် သုတမင်္ဂလာအယူကိုလဲ ရှုတ်ချဖွယ် ရှိတာပဲ။ အကောင်းအဆိုး နံသိရ စားသိရ ထိသိရတာတွေနှင့်စပ်ပြီး အကျိုးအပြစ်မပေါ်တာလဲ ရှိတဲ့အတွက် မုတမင်္ဂလာအယူ ကိုလဲ ရှုတ်ချဖွယ်ရှိတာပဲ။ နောက်နောက် ဘဝကာလမှာ ကောင်းကျိုးရလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး သစ်ပင် တောတောင် စသည် ကို အရိုအသေပြုတာ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ဖန်ဆင်းတဲ့သူကို ကိုးကွယ်ပူဇော်တာတွေဟာ သီလဗ္ဗတပရာမာသအယူပဲ။ အဲဒီ ကိုးကွယ် ပူဇော်နေတဲ့သူတွေမှာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမရဘဲ ဆင်းရဲနေကြတာရယ်။ အခြားသူတွေမှာ ကောင်းစား ချမ်းသာနေတာရယ်- ဒီလိုဟာကို ထင်ရှားတွေ့နေရတဲ့အတွက် အဲဒီအယူကိုလဲ ရှုတ်ချဖွယ်ရှိနေတာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဖန်ဆင်းတဲ့သူက အသက်ရှင် နေတုန်းတော့ ချမ်းသာအောင်မကယ်ဘူး။ သေပြီးတဲ့နောက်ကာလကျမှ ကယ်တင်တယ်ဆိုတာလဲ ကျေနပ်ဖွယ်မရှိဘူး။ အဲဒီလို ကျေနပ်ဖွယ်မရှိတာ ရှုတ်ချဖွယ်ရှိနေတာကို ဆင်ခြင်ကြည့်လို့ တွေ့မြင်ရပေမယ့် မူလက စွဲယူဆုံးဖြတ်ထားတဲ့အတိုင်းပင် ကိုယ့်အယူသာမှန်တယ်လို့ မြဲမြံစွာယူပြီးတော့ အခြားအယူရှိတဲ့သူကို မသိမလိမ္မာတဲ့သူပဲ လူညံ့ပဲလို့ ရွှင်ရွှင်ပျပျနဲ့ပင် ရှုတ်ချ ပြောဆိုနေပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (မြင်ကြားရောက်တွေ့၊ ကျင့်အလေ့၊ မှီ၍ရှုတ်ချဖွယ်။ တွေ့မြင်သော်လဲ၊ ဆုံးဖြတ်ထဲ၊ တည်မြဲ တည်ကာ ရွှင်ပျစွာ။ ကျွမ်းကျင်ကင်းပ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချပြောဆိုသူများကို)လို့ ဆောင်ပုဒ်သုံးခု စီထားတယ်။ အဲဒီသုံးပုဒ်က တော့ အချင်းချင်း ဆက်စပ်ပြီးယူမှ အနက်အဓိပ္ပာယ် ပေါ်တယ်-အဲဒါကို ဆိုကြ ရမယ်။

၁၀။ မြင်ကြားရောက်တွေ့၊ ကျင့်အလေ့၊ မှီ၍ရှုတ်ချဖွယ်။
တွေ့မြင်သော်လဲ၊ ဆုံးဖြတ်ထဲ၊ တည်မြဲ တည်ကာ ရွှင်ပျစွာ။
ကျွမ်းကျင် ကင်းပ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချ ပြောဆိုသူများကို။

အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်တွေထဲမှာ မြင်ဆိုတာက ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ၊ ကြားဆိုတာဟာ သုတမင်္ဂလာ၊ ရောက်တွေ့ဆိုတာက မုတ မင်္ဂလာ၊ ကျင့်အလေ့ဆိုတာက သီလဗ္ဗတအယူပဲ။ အဲဒီအယူတွေကိုမှီပြီး ဆင်ခြင်ကြည့်လျှင် မကျေနပ်စရာတွေကို တွေ့ရသော် လဲ မူလက စွဲယူထားတဲ့အယူကို အဆုံးအဖြတ်အတိုင်းသာ တည်မြဲတည်ပြီးတော့ အယူကွဲပြားတဲ့အခြားသူကို ရွှင်ပျစွာပင် ရှုတ်ချနေတယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသူတွေရဲ့ ပြုကျင့်နေပုံနဲ့ အလွန်ကိုက်ညီတာပါပဲ။

အဲဒီလို သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချနေရင် ကျရောက်နိုင်တဲ့ အပြစ်ကိုလဲ ဒီလိုဆက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၁)

၁၁။ ယေနေဝ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟာတိ၊
 တေနာတုမာနံ ကုသလောတိ စာဟ။
 သယ မတ္တနာ သော ကုသလာ ဝဒါနော၊
 အညံ ဝိမာနေတိ တဒေဝ ပါဝ။

ဧဝံ သတိ-ဤသို့ ရှုတ်ချပြောဆိုလတ်သော်၊ ယေန-အကြင်အယူဖြင့်၊ ပရံ-အယူကွဲပြားသည့် သူတစ်ပါးကို၊ ဗာလောတိဒဟာတိ-မသိမလိမ္မာသူ လူယုတ်လူညံ့ဟူ၍ ရှုတ်ချပြောဆိုထား၏။ တေနေဝ-ထိုအယူဖြင့်ပင်လျှင်၊ အာတုမာနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ ကုသလောတိ စ-တတ်သိ ကျွမ်းကျင်သူပညာရှိ ဟူ၍လည်း၊ အာဟ-ပြောဆိုချီးမြှောက်၏တုံ၊ အဲဒီစကားရပ်ကို (အကြင်ကြောင်းအရ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချပြောဆို သူများကို၊ ထိုအကြောင်းဖြင့်ပင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဂုဏ်တင်ပြောဆို မိမိကို-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ အကြင်ကြောင်းအရ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချ ပြောဆိုသူများကို။
 ထို့ကြောင့်ဖြင့်ပင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဂုဏ်တင်ပြောဆို မိမိကို။

အဲဒီလို သူတစ်ပါးကို လူယုတ်လူညံ့၊ မိမိကို ပညာရှိလို့ပြောဆို နေတာဟာ အမှတ်(၈) အမေးဂါထာမှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ကုသလာဝဒါနော-အရ မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင်ပင် ပညာရှိလို့ ချီးမြှောက်ရာရောက်တယ်၊ အဲဒီဂါထာမှာပင် ပဝါဒိယာ သေ-အရ ကိုယ့်အယူကို စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ အထင်ကြီးပြီး ပြောနေရာလဲရောက်တယ် ဆိုတာကို ဒီလို ဖော်ပြပါတယ်။

သော-သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချ၍ မိမိကိုယ်ကို အမွန်းတင်သော ထိုသူသည်၊ အတ္တနာ-အတ္တနံ-မိမိကိုယ်ကို၊ သယံ-ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၊ ကုသလာဝဒါနော-ပညာရှိဟုဆိုလျက်၊ အညံ-အယူကွဲပြား အခြားသူကို၊ ဝိမာနေတိ-ရှုတ်ချနေ၏၊ တဒေဝ ထို မိမိအယူကိုသာလျှင်၊ ပါဝ-စိတ်အားသန်စွာ ပြောဆိုနေချေသည်တုံ၊ အဲဒါကို (မိမိကိုယ်ကို၊ ကျွမ်းကျင်ဆို၊ သူ့ကိုရှုတ်ချ၊ ယင်းဝါဒ ဟောပြောနေချေသည်)လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မိမိကိုယ်ကို၊ ကျွမ်းကျင်ဆို၊ သူ့ကိုရှုတ်ချ၊
 ယင်းဝါဒ ဟောပြောနေချေသည်။

ဒီကနေ့ဟောဖို့ ရည်ရွယ်ထားတာကတော့ ပြီးသွားပါပြီ၊ တစ်နာရီနီးပါးလဲ ကြာသွားပြီ၊ မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေ ဝေဖန် ဟောကြားသောတရားကို နာကြားရသဖြင့် မိမိတို့မှာ ရှေးကုသိုလ်ကံထောက်မ၍ ယခုဘဝ၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တရားမှန်ကို နာကြားရပေတယ်လို့ဆင်ခြင်ပြီး စိတ်အားတက်ကြွစွာနှင့် အားထုတ်နေကျတရားကို တိုးတက်ပွားများ အားထုတ် သွားကြရုံပါပဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန် စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၂) ဣန္ဒြေဗျူဟာသုတ်

စတုတ္ထပိုင်း

၁၃၃၉-ဣန္ဒြေ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သင်္ခန္ဓ

ဣန္ဒြေဗျူဟာသုတ်တရားကို ဟောလာတာ ၄-ကြိမ်ရှိပြီ၊ အမှတ် (၁၁) ဂါထာအထိ ပြီးခဲ့ပါပြီ၊ ဒီကနေ့ အမှတ်(၁၂) ဂါထာက စပြီး ဟောရမယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၂)

၁၂။ အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သော သမတ္တာ၊
မာနေန မတ္တာ ပရိပုဏ္ဏမာနီ။
သယမေဝ သာမံ မနသာ 'ဘိသိတ္တာ၊
ဒိဋ္ဌိ ဟိ သာ တဿ တထာ သမတ္တာ။

သော-မိမိကိုယ်ကို ကျွမ်းကျင်သူဆို၍ သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချလျက် မိမိအယူဝါဒကို ထက်သန်စွာ ဟောပြောနေသော ထိုသူသည်။ အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ-အကြောင်း၊ လက္ခဏာ၊ ဌာနဟူသော အနှစ်သာရကို ကျော်လွန်သောအယူဖြင့်၊ ဝါ-အနှစ်သာရကင်းသောအယူဖြင့်၊ သမတ္တာ၊ ပြည့်ဝ စုံလင်သည်ဖြစ်၍၊ မာနေန-မိမိအယူကို ဖွံ့ဖြိုးသော မာန်မာနဖြင့်၊ မတ္တာ-ယစ်မှူး တက်ကြွလျက်၊ ပရိပုဏ္ဏမာနီ-တင်းတင်းပြည့်ဝ အလွန်တက်ကြွသော မာန်မာန ရှိချေသည်။ သယမေဝ-မိမိကိုယ်တိုင်သာ လျှင်၊ သာမံ-မိမိကိုယ်ကို၊ မနသာ-စိတ်နေစိတ်ထားဖြင့်၊ အဘိသိတ္တာ-တတ်သိကျွမ်းကျင် ပညာရှင်ဟု အဘိသိက်သွန်း ရာလဲ ရောက်နေချေ၏၊ ဟိ-အကြောင်းကား၊ တဿ-ထိုသူ၏၊ သာ ဒိဋ္ဌိ-အနှစ်မဲ့သော ထို ဒိဋ္ဌိသည်၊ တထာ-ထိုသို့ အလွန် အထင်ကြီးအောင်၊ ပညာရှိဟု အဘိသိက်သွန်းရာ ရောက်လောက်အောင်၊ သမတ္တာ-တင်းကြပ်များစွာ ပြည့်ဝလျက်ရှိချေသည်။ ဝါ-ပြည့်ဝလျက် ရှိသောကြောင့်ပေတည်း တဲ့။

အမှတ်(၁၁) ဂါထာမှာ မိမိကိုယ်ကို ကျွမ်းကျင်သူ ပညာရှိဟုဆိုပြီး အယူကွဲပြားသူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချတယ်၊ မိမိအယူကို စိတ်အားထက်သန်စွာ ပြောဟောနေတယ်လို့ ဆိုခဲ့တယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သူ့မှာ အတိသာရဆိုတဲ့ မိစ္ဆာအယူဖြင့် ပြည့်ဝ လျက်ရှိနေတယ်။ အတိသာရဆိုတာ အနှစ်သာရကို ကျော်လွန်တယ်လို့အနက်ရှိတယ်။ အဲဒီပုဒ်အဖွင့်ကို နိဒ္ဒေသမှာ အကြောင်းကို ကျော်လွန်တဲ့အယူ၊ လက္ခဏာကို ကျော်လွန်တဲ့အယူ၊ ဌာနကို ကျော်လွန်တဲ့အယူလို့ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီနေရာမှာ အနှစ်သာရဆိုတာ အကြောင်းရယ်၊ လက္ခဏာရယ်၊ ဌာနရယ် ဒီသုံးပါးပဲလို့ ယူရတယ်။ အနှစ်သာရ ကျော်လွန်တယ်ဆိုတော့ အနှစ်သာရ ကင်းမဲ့တယ်လို့ ဆိုတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် အဲဒီ မိစ္ဆာအယူမှားအကြောင်း ယုတ္တိအနှစ်သာရလဲမရှိဘူး၊ သဘော လက္ခဏာ အနှစ်သာရလဲ မရှိဘူး၊ တည်ရာမှီရာဌာန အနှစ်သာရလဲ မရှိဘူးလို့ ဆိုရာရောက်တယ်။

သတ္တဝါတွေနဲ့ ကမ္ဘာလောကကြီးကို ဗြဟ္မာက ဖန်ဆင်းတယ်လို့ အချို့က ယူကြကြောင်း သုတ်သီလက္ခန်ပါဠိ (နာ-၁၇)စသည်မှာ ဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ဟောတော်မူပါတယ်။ “ဗြဟ္မာက ဖန်ဆင်းတယ်”ဆိုတဲ့ အဲဒီဝါဒကို စိစစ်ကြည့်ရင် အကြောင်းယုတ္တိကိုလဲ မတွေ့ရဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ဖန်ဆင်းတယ်ဆိုရင် ကောင်းအောင်လို့သာ ဖန်ဆင်းရမှာပဲ။ အထူးအားဖြင့် မိမိအား ကိုးကွယ်ယုံကြည်နေတဲ့သူတွေကို ကောင်းအောင် ဖန်ဆင်းသင့်တာပဲ။ ဒါပေမယ့် တလောကလုံးကို လျှောက်ကြည့်ရင် ဆင်းရဲတဲ့သူတွေကသာ အတိုင်းမသိ များပြားနေတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ ဝါဒယုံကြည်တဲ့သူတွေထဲမှာလဲ ဆင်းရဲတဲ့သူတွေက အတိုင်းမသိ များနေတာပဲ။ အဲဒီဝါဒကို မယုံကြည်တဲ့သူတွေ၊ ဆန့်ကျင်တဲ့ သူတွေထဲမှာလဲ ချမ်းသာတဲ့ လူတွေကရှိနေတာပဲ။ နောက်ပြီးတော့ အသစ်ဖြစ်အောင်တောင် ဖန်ဆင်းနိုင်ရင် မိမိအား ယုံကြည်ကိုးကွယ်နေတဲ့ သူတွေကို မသေခင် အတွင်း ထင်ရှားစွာ ကယ်မစရာကောင်းတယ်။ ဒါပေမယ့် သေပြီးမှ ကယ်တင်တယ်ဆိုတော့ ယုံကြည်စရာ အကြောင်းယုတ္တိ မရှိဘဲ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ “ဗြဟ္မာက ဖန်ဆင်းတယ်”ဆိုတဲ့ ဝါဒမှာ ယုံကြည်ဖွယ်အကြောင်းယုတ္တိ အနှစ်သာရကင်းနေတယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဒိဋ္ဌိ-အယူအမြင်ဆိုတာ မှန်တဲ့ သဘောလက္ခဏာရှိရမှာပဲ။ အဲဒါလဲ မိစ္ဆာအယူတွေကို စိစစ်ကြည့်ရင်လဲ မှန်ကန်တဲ့ သဘောလက္ခဏာ မရှိဘူး။ သဿတအယူကို စိစစ်ကြည့်ရင်လဲ မှန်ကန်တဲ့ သဘောလက္ခဏာ မရှိဘူး။ ဥစ္ဆေဒအယူကို စိစစ်ကြည့်ရင်လဲ မှန်ကန်တဲ့ သဘောလက္ခဏာ မရှိဘူး။ စိစစ်ပြရမယ်ဆိုရင်တော့ အင်မတန် ကျယ်ဝန်းသွားပါလိမ့်

မယ်၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ် စသည်မှာ စိစစ်ဝေဖန်ချက်တွေ ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိစ္ဆာအယူတွေမှာ ထင်မြင်သည့်အတိုင်း မှန်ကန်တဲ့ သဘောလက္ခဏာ မရှိဘဲ ကင်းနေပါတယ်။

တည်ရာမှီရာ ဌာနဆိုတာကတော့ ယုံကြည် အားကိုးလောက်တဲ့ အကြောင်းပဲ ဖြစ်သင့်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ အကြောင်းယုတ္တိဆိုတာနှင့် သဘောတူတဲ့ ဝေါဟာရပါပဲ။ ဒါကြောင့် အကြောင်းယုတ္တိမရှိရင် တည်ရာမှီရာဌာနလဲ မရှိဘူးလို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါကြောင့် အတိသာရဒိဋ္ဌိဆိုတာ ယုံကြည်ဖွယ်အကြောင်းယုတ္တိနှင့် အမြင်မှန်တဲ့ သဘောလက္ခဏာမရှိတဲ့ အယူမှားပါပဲ။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုသာ ချီးမွမ်းပြီးတော့ သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချလျက် ကိုယ့်အယူကို စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ ပြောဟောနေတဲ့သူဟာ အဲဒီ အနှစ်မဲ့အယူဖြင့် တင်းတင်းရင်းရင်း ပြည့်နေသောကြောင့် အဲဒီ အယူအစွဲကိုမှီပြီး မာန်မာနလဲ တင်းကြပ် ပြည့်ဝနေတယ်။ သူ့ကိုယ်သူ ပညာရှိလို့လဲ စိတ်ကူးဖြင့် အဘိသိက်သွန်းနေရလဲ ရောက်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (အကြောင်းလက္ခဏာ၊ ကျော်လွန်ကာ၊ ယူတာအတိသာရတည်း၊ ယင်း အယူပြည့်စုံ၊ မာန်ယစ်တုံ၊ ကုံလုံမာနကြွယ်သူတည်း၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပင်၊ ပညာရှင်၊ ကျွမ်းကျင် ဘိသိက်သွန်းသူတည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ အကြောင်း လက္ခဏာ၊ ကျော်လွန်ကာ၊ ယူတာ အတိသာရတည်း။
ယင်းအယူ ပြည့်စုံ၊ မာန် ယစ် တုံ၊ ကုံလုံမာန ကြွယ်သူတည်း။
ကိုယ့်ဟာကိုယ်ပင်၊ ပညာရှင်၊ ကျွမ်းကျင်ဘိသိက်သွန်းသူတည်း။

အဲဒီမိစ္ဆာအယူရှိသူမှာ မာန်မာန အလွန်တက်ကြွပြီး အထင်ကြီးနေတာ မိမိကိုယ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် ပညာရှိဟု အဘိသိက်သွန်းရာရောက်နေတာဟာဘာကြောင့်လဲဆိုလျှင် သူ့အယူက အဲဒီလို အထင်ကြီးလောက်အောင် အဘိသိက်သွန်းရာ ရောက်လောက်အောင် တင်းကြပ် ပြည့်ဝနေသောကြောင့်ပါပဲတဲ့။ အဲဒါကို (ဘာကြောင့်ဟူမူ၊ ယင်းအယူ၊ ထိုသူထိုမျှ၊ ပြည့်ဝသောကြောင့်တည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဘာကြောင့်ဟူမူ၊ ယင်းအယူ၊ ထိုသူ ထိုမျှ ပြည့်ဝသောကြောင့်တည်း။

အဖြေဂါထာ (၁၃)

၁၃။ ပရဿ စေ ဟီ ဝစသာ နိဟီနော၊
တုမော သဟာ ဟောတိ နိဟီန ပညော။
အထ စေ သယံ ဝေဒဂု ဟောတိ ဝီရော၊
န ကောစိ ဗာလော သမဏေသု အတ္ထိ။

ဟိ-မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်၍ သူတစ်ပါးအား နှိမ်ချခြင်း၌ အပြစ်ကိုပြုရလျှင်၊ ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ဝစသာ-နှိမ်ချသည့် စကားဖြင့်၊ နိဟီနော-ယုတ်ညံ့သူသည်၊ စေသိယာ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ကုမော-နှိမ်ချပြောဆိုသော ထိုသူသည်၊ သဟာ -နှိမ်ချခံရသူနှင့် အတူတကွ၊ နိဟီနပညော-အသိဉာဏ် ယုတ်ညံ့သူသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏တဲ့၊ အထင်ကြီးသူက နှိမ်ချပြောဆိုသည့်အတိုင်း ခံရသူမှာ ဉာဏ်ပညာ နှိမ်ကျသူဖြစ်လျှင် ထိုနှိမ်ချပြောဆိုသူလဲ ဉာဏ်ပညာနှိမ်ကျသူ တစ်ပါတည်းဖြစ်မှာပဲတဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲဒီ နှိမ်ချပြောဆိုသူကိုလဲ အခြားသူက နှိမ်ချပြောဆိုမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (သူဆိုတိုင်းပ၊ ယုတ်ညံ့က၊ တကွသူလဲ ယုတ်ညံ့သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၃။ သူဆိုတိုင်းပ၊ ယုတ်ညံ့က၊ တကွသူလဲ ယုတ်ညံ့သည်။

ဒီစကားရပ်ဖြင့် ကိုယ့်အယူကို အထင်ကြီးပြီး သူတစ်ပါးကို အညံ့စားအနေဖြင့် မပြောသင့်ကြောင်း ပြဆိုတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့-အထ-ထိုသို့ မဟုတ်မူ၍၊ သယံ-နှိမ်ချပြောဆိုသူ ကိုယ်တိုင်ကမူ၊ ဝေဒဂု-ဉာဏ်ပညာဖြင့် ရောက်တတ်သိတတ်သော၊ ဝီရော-ပညာရှိသည်၊ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ သမဏေသု-သမဏအမည်ခံ ဘာသာရေးငြင်းခုံသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်၊ ကောစိ ဗာလော-လူယုတ်လူညံ့ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ၊ န အတ္ထိ-မရှိတော့လေရာ-တဲ့။ ရှေ့စကားအတိုင်း မဟုတ်ဘဲ နှိမ်ချပြောဆိုသူက ဘာပညာရှိသာဖြစ်တယ် ဆိုရင်တော့ သမဏအမည်ခံ ဘာသာရေး ငြင်းခုံနေကြသူတွေထဲမှ လူယုတ်လူညံ့ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှမရှိဘဲ ပညာရှိတွေချည်းလို့ ဆိုရပါလိမ့်မယ်တဲ့။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့-ဘာသာရေး ငြင်းခုံနေကြတဲ့သူတွေဟာ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချပြောဆိုကြတာချည်း ဖြစ်သောကြောင့်ပါပဲ။ အဲဒါကို (သို့မဟုတ်ပါ၊ ဆိုသူမှာ၊ ပညာဉာဏ်ရှင် ဖြစ်ပါလျှင်၊ ငြင်းသူထဲမှာ၊ တစ်ယောက်မျှ၊ ဗာလ လူညံ့မရှိရာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သို့မဟုတ်ပါ၊ ထိုသူမှာ၊ ပညာဉာဏ်ရှင် ဖြစ်ပါလျှင်။
ငြင်းသူထဲမှာ၊ တစ်ယောက်မျှ၊ ဗာလ လူညံ့ မရှိရာ။

အဖြေဂါထာ (၁၄)

၁၄။ အညံ ကုတော ယာ'ဘိဝဒန္တိ ဓမ္မံ၊
အပရဒ္ဓါ သုဒ္ဓိ မကေဝလီ တေ။
ဧဝမ္ပိ တိတ္ထာ ပုထုသော ဝဒန္တိ၊
သန္နိဋ္ဌိရာဂေန ဟိ တေ'ဘိရတ္တာ။

ကုတော-ငါတို့၏ ဤအယူဝါဒတရားမှ၊ အညံ ဓမ္မံ အခြား ဘာသာရေးတရားကို၊ ယေ-အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဘိဝဒန္တိ-အမွန်အမြတ်ထား၍ ဟောကြားကုန်၏။ တေ-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်သော အကျင့်လမ်းကို၊ ဝါ-စင်ကြယ်သောအကျင့်လမ်းမှ၊ အပရဒ္ဓါ-ချွတ်ချော်တိမ်းပါး လွဲမှားကြသည်ဖြစ်၍၊ အကေဝလီ-မပြည့်စုံဘဲ ယုတ်ညံ့ကုန်သည်။ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏-တဲ့။ မိမိတို့၏ အယူဝါဒတရားမှ အခြားအယူဝါဒတရားကို ဟောကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ စင်ကြယ်တဲ့ လမ်းမှန်မှ ချွတ်ယွင်းလွဲမှားကြတဲ့ လူယုတ်လူညံ့တွေပဲတဲ့။ အဲဒါဟာ ဘာသာရေးငြင်းခုံနေကြတဲ့ တိတ္ထိဆရာတို့၏ ပြောဆိုပုံ ပါပဲ။ အဲဒါကို (ဤတရားမှ၊ အပြင်ပါ၊ ဓမ္မ ဟောသူတွေ၊ စင်ကြယ်မဂ်မှ၊ ချွတ်ယွင်းကြ၊ ပြည့်ဝမစုံချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ ဤတရားမှ၊ အပြင်ပါ၊ ဓမ္မ ဟောသူတွေ။
စင်ကြယ်မဂ်မှ၊ ချွတ်ယွင်းကြ၊ ပြည့်ဝ မစုံချေ။

ဧဝမ္ပိ-ဤသို့လည်း၊ ပုထုသော တိတ္ထာ-များစွာသော တိတ္ထိတို့သည်၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုကြကုန်၏တဲ့၊ ခုတင်က ဖော်ပြခဲ့ တဲ့အတိုင်း တိတ္ထိတွေက ပြောဆိုနေကြပါတယ်တဲ့။ တိတ္ထဆိုတာက ဆိပ်ကမ်းပဲ။ ဒီနေရာမှာတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ဆိပ်ကမ်း အနေဖြင့်တင်စားပြီး တိတ္ထလိုဆိုတယ်။ အဲဒီ ဆိပ်ကမ်းသဖွယ်ဖြစ်တဲ့ ဒိဋ္ဌိအယူရှိသူကို တိတ္ထိယ-တိတ္ထိလိုဆိုပါတယ်။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိ အယူရှိတဲ့ တိတ္ထိတွေက ခုတင်ကပြောပြခဲ့တဲ့အတိုင်း ပြောဆိုနေကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (ဤသို့ဟောကြား၊ တိတ္ထိများ၊ စကား လဲရှိနေပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ တိတ္ထိတွေက အဲဒီလို ဟောကြားတဲ့စကားလဲ ရှိနေပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသို့ဟောကြား၊ တိတ္ထိများ၊ စကားလဲ ရှိနေပေ။

တိတ္ထိတွေက ဘာကြောင့် ဒီလိုပြောဆိုနေကြပါသလဲလို့ မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် အဲဒီအကြောင်းကို ဒီလိုပြဆို ထားပါ တယ်။

ဟိ-ထိုသို့ပြောဆိုကြခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ တေ-ထိုတိတ္ထိတို့သည်၊ သန္နိဋ္ဌိရာဂေန-မိမိ၏ အယူ၌ တပ်စွဲသောရာဂ ဖြင့်၊ အဘိရတ္တာ-လွန်လွန်ကဲကဲ တပ်စွဲနေကြကုန်၏။ တသ္မာ-ထို့ကြောင့်ပေတည်း၊ ဝါ-လွန်လွန်ကဲကဲ တပ်စွဲနေကြသော ကြောင့် ထိုသို့ ပြောဆိုနေကြပါသတည်းတဲ့။ အဲဒါကို (ကိုယ့်အယူသာ၊ ထင်ကြီးကာ၊ လွန်စွာ တပ်မက်သောကြောင့်ပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ ကိုယ့်အယူကိုသာ အထင်ကြီးပြီး အလွန်တပ်မက် စွဲလန်းနေကြသောကြောင့် အဲဒီလို မပြောသင့်တဲ့ စကားကို ပြောဆိုကြတာပါတဲ့။ အဲဒီဆောင်ပုဒ်ကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်အယူသာ၊ ထင်ကြီးကာ၊ လွန်စွာ တပ်မက်သောကြောင့်ပေ။

ဒီလို မှားယွင်းသော အယူဝါဒတွေ ဝေဖန်ဟောကြားထားတဲ့ ဘုရားစကားတော်တွေကို နာကြားရတော့ မိမိတို့မှာ တရားမှန်ကို နာကြားပြီး ကျင့်သုံးနေကြရတာဟာ အင်မတန်ဝမ်းသာ ဝမ်းမြောက်စရာပါပဲ။

အဲဒီလို ဝမ်းသာဝမ်းမြောက်ကြလျက် မိမိတို့ ကျင့်သုံးအားထုတ်နေကျ တရားကို တိုးတက်ပွားများ အားထုတ်ကြပြီး တော့ မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၂) ဣန္ဒြေဗျူဟာသုတ်

ပဉ္စမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှုသန္ဓေ

ဣန္ဒြေဗျူဟာသုတ်ကို တော်သလင်းလကွယ်နေ့ကစပြီး ဟောခဲ့တယ်။ ဟောခဲ့တဲ့အကြိမ် ၅-ကြိမ်ရှိခဲ့ပြီ။ အပိုင်းအားဖြင့် တော့ ၄-ပိုင်းပြီးခဲ့ပြီ။ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့် ဒီကနေ့တော့ အပြီးအဆုံး ဟောရမှာပဲ။ ဂါထာတွေကတော့ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အဖြေဂါထာချည်းပါပဲ။

အဖြေဂါထာ (၁၅)

၁၅။ ဣဓေဝ သုဒ္ဓိံ ဣတိ ဝါဒယန္တိ၊
နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိံ မာဟု၊
ဧဝမ္ပိ တိတ္ထာ ပုထုသော နိဝိဋ္ဌာ၊
သကာယနေ တတ္ထ ဒဋ္ဌံ ဝဒါနာ။

အဘိရတ္တာ-မိမိတို့အယူ၌ အလွန်အကဲ တပ်စွဲကုန်သော၊ (ရှေ့ဂါထာမှ လိုက်စပ်သည်) ပုထုသော တိတ္ထာ-များစွာ ကုန်သော တိတ္ထိတို့သည်။ ဣတိ-ဤဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း၊ ဣဓေဝ-ဤမိမိတို့ အယူ၌သာလျှင်၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝါဒယန္တိ ပြောဆိုကြကုန်၏။ အညေသု-မိမိတို့၏အယူမှ တစ်ပါးကုန်သော၊ ဓမ္မေသု-တရားတို့၌၊ ဝိသုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ န အာဟု-မဆိုကြကုန်၊ ဝါ-မစင်ကြယ်ခြင်းကို ဆိုကြကုန်၏-တဲ့။ ရှေ့ပိုင်းက ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်းပင် သူတို့အယူတရား၌သာ စင်ကြယ် တယ်။ အခြားအယူတရားတို့၌ မစင်ကြယ်ဘူးလို့ ဆိုကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (ဤအယူ၌သာ၊ သန့်ရှင်းတာ၊ အခြားမှာမသန့် ဆိုကြသည်-လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ ဤအယူ၌သာ၊ သန့်ရှင်းတာ၊ အခြားမှာ မသန့်ဆိုကြသည်။

ဧဝမ္ပိ-ဤပုံဤနည်းအားဖြင့်လည်း၊ သကာယနေ-မိမိတို့၏ အယူဝါဒ အကျင့်လမ်း၌၊ နိဝိဋ္ဌာ-သက်ဝင်လျက် တည် နေကုန်၏။ အဲဒါကို (ဤသို့လဲပဲ၊ ယူအစွဲ၊ ခိုင်မြဲသက်ဝင် နေကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသို့လဲပဲ၊ ယူအစွဲ၊ ခိုင်မြဲသက်ဝင်နေကြသည်။

တေ-ထိုတိတ္ထိတို့သည်၊ (ထည့်) တတ္ထ-ထိုမိမိတို့၏ အယူဝါဒ အကျင့်လမ်း၌၊ ဒဋ္ဌံဝဒါနာ-ခိုင်မြဲသည်ဟု ဆိုကုန်၏။ အဲဒါကို (ထိုသူတို့ဟာ၊ ကိုယ့်လမ်းမှာ၊ ခိုင်စွာရှိ၏ ဆိုကြသည်)လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထိုသူတို့ဟာ၊ ကိုယ့်လမ်းမှာ၊ ခိုင်စွာရှိ၏ ဆိုကြသည်။

အဖြေဂါထာ (၁၆)

၁၆။ သကာယနေဝါပိ ဒဋ္ဌံဝဒါနော၊
ကမေတ္တ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟေယျ။
သယံဝ သော မေဂေ မာဝဟေယျ။
ပရံ ဝဒံ ဗာလ မသုဒ္ဓိံ ဓမ္မံ။

သကာယနေ ဧဝ-မိမိ၏ အယူဝါဒ အကျင့်လမ်း၌သာလျှင်၊ ဒဋ္ဌံ ဝဒါနောပိ-ခိုင်မြဲသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း၊ ဧတ္ထ- အယူဝါဒ အသီးသီးရှိကြသော ဤသူတို့တွင်၊ ကံ ပရံ-အဘယ်အခြားသူကို၊ ဗာလောတိ-မသိမလိမ္မာသူ လူညံ့ဟူ၍၊ ဒဟေယျ ချထားနိုင်-ရှုတ်ချပြောဆို နိုင်ရာအံ့နည်း၊ ဝါ-မပြောမဆို နိုင်ရာပါတဲ့။ အဲဒါကို ကိုယ့်အယူ၌သာ မြဲမြံစွာ၊ စွဲကပ်နေ၏ ဆို သော်လည်း၊ ဘယ်သူကိုမျှ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချ ဆိုဖွယ်မရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ မြဲမြံစွာ၊ စွဲကာနေ၏ဆိုသော်လည်း။
ဘယ်သူကိုမျှ၊ လူဗာလ၊ ရှုတ်ချဆိုဖွယ်မရှိပါ။

ပရံ-အယူကွဲပြားသည့် သူတစ်ပါးကို၊ သုဒ္ဓိဓမ္မ-မစင်ကြယ်သည့် အယူအကျင့် တရားရှိသော်၊ ဗာလံ-မသိမလိမ္မာသူ လူယုတ်လူညံ့ဟူ၍၊ ဝဒံ-ဝဒန္တော-ရှုတ်ကျပြောဆိုလျှင်၊ ဝါ၊ ပြောဆိုသော၊ သော-ထိုသူသည်၊ သယံဝ-မိမိကိုယ်တိုင်ပင်လျှင်၊ မေ ဓဂံ-ငြင်းခုံခြင်းကို၊ အာဝဟေယျ-ဆောင်လာရာရောက်၏၊ ဝါ-ဆောင်လာသူ ဖြစ်ရာ၏-တဲ့၊ အခြားအယူ ရှိသူကလဲ သူ့ အယူနှင့်သူ စွဲမြဲနေသောကြောင့် ထိုအခြားသူကို ဗာလ လူညံ့ဟု မဆိုထိုက်ပေဘူး၊ ထိုသို့ မရှုတ်ချထိုက်သူကို ရှုတ်ချပြောဆို လျှင် မိမိကိုယ်တိုင်ပင် မိမိထံသို့ ငြင်းခုံပွဲကို ဆောင်ယူလာရာ ရောက်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ၊ အဲဒါကို (မစင်ကြယ်တရား၊ သူတစ်ပါး၊ ဉာဏ်အားမဲ့သူဆိုပါမူ၊ ထိုသို့ဆိုလျှင်၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ ဆောင်သွင်းလာသူ ဖြစ်တော့သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မစင်ကြယ်တရား၊ သူတစ်ပါး၊ ဉာဏ်အားမဲ့သူ ဆိုပါမူ။
ထိုသို့ဆိုလျှင်၊ ငြင်းခုံခြင်း၊ ဆောင်သွင်းလာသူ ဖြစ်တော့သည်။

ဒီ စူဠဗျူဟာတစ်သုတ်လုံးဖြင့် သိစေလိုရင်းမှာ မူမမှန်ဘဲ ဘာသာရေးအယူသန်နေကြသော သူတို့က မိမိတို့အယူသာ မှန်ကြောင်း၊ မိမိတို့သာ မြင့်မြတ်ကြောင်း၊ အခြားအယူဘာသာတရားတို့ မှားကြောင်း၊ ယင်း အခြားအယူရှိသူတို့ ယုတ်ညံ့ ကြောင်း အသီးသီး ယူဆပြောဆိုနေကြသော်လဲ သူတို့ ယုံကြည်ယူဆ ပြောဆိုသည့်အတိုင်း မမှန်ကန်ကြောင်း၊ မိမိကိုယ်ကို ချီးမြှောက်၍ သူတစ်ပါးရှုတ်ချခြင်းကိုလဲ မပြုသင့်ကြောင်းများကို သိစေလိုရင်းပါပဲ။

သို့ပေမယ့် ဘာသာရေး အယူသည်းသူတွေကတော့ သူတို့အယူသာ မှန်တယ်၊ သူတို့သာ မြင့်မြတ်တယ်လို့ အစွဲသန် ပြီးတော့ သူတစ်ပါးကို ရှုတ်ချနေကြတာပါပဲ၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမကို နာယူပြီး ကျင့်သုံးနေကြတဲ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တွေကတော့ အခြား ဘာသာဝင်တွေကို မရှုတ်ချကြပါဘူး၊ အခြေအနေအရ တန်းတူထားပြီးတော့လဲ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းကြပါ တယ်၊ လောကအခြေအနေကောင်းရင် အထက်တန်းစား ထားပြီးတော့တောင် ဆက်ဆံကြတာလဲရှိပါတယ်၊ အခြား ဘာသာဝင် အချို့ကတော့ ဘာသာအယူ ကွဲပြားတဲ့သူတွေကို အယုတ်အညံ့အနေဖြင့်သာ ဆက်ဆံကြတယ်၊ အတူတကွ စားသောက်ခြင်း ကိုလဲမပြုနိုင်ဘူး၊ အခြားသူတွေက ချက်ပြုတ်ပြုပြင်ပေးတာကိုလဲ မစားနိုင်ကြဘူး၊ ဘာသာရေးကွဲပြားသူ အနည်းငယ်ကိုဆိုရင် သူတို့ဘာသာရေးတူ လူများစုက ဖိနှိပ်တတ်ကြတယ်၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူများစုကတော့ အခြားဘာသာဝင် လူနည်းစုကို မဖိ မနှိပ်သည့်အပြင် တတ်နိုင်သမျှ ချီးမြှောက်အားပေး ကူညီလေ့တောင် ရှိကြပါတယ်၊ အဲဒါဟာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမ တော်နှင့်အညီ မေတ္တာကရုဏာဖြင့် ဆောင်ရွက်ကြတာပါပဲ၊ ဘာသာအယူ မူမမှန်တဲ့ သူတွေကတော့ မိမိတို့၏အယူ အဆုံး အဖြတ်မှာတည်ပြီးတော့ ကိုယ့်အယူကိုသာ အမွှမ်းတင်ကာ နှိုင်းချိန်ခြင်းကိုလည်း ပြုပြီးတော့ အခြားဘာသာဝင်တွေကို အနိုင် ရအောင် ငြင်းခုံပြောဟောကြတယ်၊ အတင်းအဓမ္မ ဖိနှိပ်ပြီးတော့လဲ မိမိတို့၏ ဘာသာအယူထဲကို သွတ်သွင်းလေ့ရှိကြတယ်၊ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း တစ်ထောင်လောက်ဆီကဆိုရင် အချို့ဘာသာဝင် အာဏာရှင်တွေက လက်နက်များဖြင့် မြိမ်းမြောက် နှိပ်စက်ပြီးတော့တောင် သူတို့ဘာသာအယူထဲကို သွတ်သွင်းကြကြောင်း သမိုင်းအရဖြင့် ထင်ရှားသိရတယ်၊ အဲဒီလို အငြင်း အခုံအထိ ရောက်သွားတတ်ပုံကိုလဲ ယခုရွတ်ပြမည့် ဂါထာတစ်ဝက်ဖြင့် နောက်ဆုံးပြတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၇) ရှေ့ပိုင်း

၁၇ (က)။ ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ သယံ ပမာယ၊
ဥဒ္ဓံ သ လောကသ္မိံ ဝိဝါဒ မေတိ။

သ သော-ငြင်းခုံခြင်းကို ဆောင်လာရာရောက်သည်ဟု ဆိုအပ်သော ထိုအယူသည်းသူသည်၊ ဝိနိစ္ဆယေ-မိစ္ဆာအယူ အဆုံးအဖြတ်၌၊ ဌတွာ-စွဲမြဲစွာတည်ပြီး၍၊ သယံ-မိမိကိုယ်တိုင်၊ ဝါ-မိမိကိုယ်တိုင် ဉာဏ်ဖြင့်၊ ပမာယ-မိစ္ဆာအယူကို ဟော ကြားသူနှင့် ယင်းအယူဝါဒကို နှိုင်းချိန်ပြီးလျှင်၊ ဥဒ္ဓံ-ထိုမှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌၊ လောကသ္မိံ-လောက၌၊ ဝိဝါဒံ- ငြင်းခုံခြင်းသို့၊ ဧတိ-ရောက်လေတော့သည်တဲ့၊ ဒီစကားဟာ မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့၏ မသင့်လျော်သော ပြုမူပုံတို့ကို ဖော်ပြသော စကားရပ်များထဲတွင် နောက်ဆုံးစကားဖြစ်တယ်၊ အဲဒါကို (အယူမှားဖြင့်သာ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ၊ တည်ကာကိုယ်တိုင်၊ နှိုင်းချိန်သည်၊ ထို့ထက်လွန်ကာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ ရောက်တော့သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇ (က)။ အယူမှားဖြင့်သာ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ၊ တည်ကာ ကိုယ်တိုင် နှိုင်း
ချိန်သည်။
ထို့ထက်လွန်ကာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းရာသို့လဲ ရောက်တော့
သည်။

ပြဆိုခဲ့ပြီး စကားရပ်တို့ဖြင့် မိစ္ဆာအယူအစွဲရှိသူတွေ၏ မသင့်မလျော်သော ကြံစည်ပြုမှု ပြောဆိုပုံများနှင့် မိစ္ဆာအယူကြောင့် အကျိုးမဲ့ဖြစ်ပုံများကို ဖော်ပြခဲ့တာပါ။ အဲဒီလိုပြခြင်းဖြင့် အဲဒီ မိစ္ဆာအယူများကို စွန့်ပယ်သင့်ကြောင်း သဘောပေါက်နားလည်စေတာပါ။ အဲဒီလို သဘောပေါက် နားလည်ကြတဲ့ နတ်တွေ ဗြဟ္မာတွေအား အဲဒီ မိစ္ဆာအယူအစွဲတွေကို စွန့်ပယ်နိုင်အောင် ကျင့်သုံးဖို့ နောက်ဆုံးပိတ် အနေအားဖြင့် ဒီလို ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

နောက်ဆုံးညွှန်ကြားတော်မူပုံ ဂါထာ (၁၇-ခ)

၁၇ (ခ)။ ဟိတွာန သဗ္ဗာနိ ဝိနိစ္ဆယာနိ၊
န မေဓဂံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ။

သဗ္ဗာနိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဝိနိစ္ဆယာနိ-မိစ္ဆာအယူအဆုံး အဖြတ်တို့ကို၊ ဟိတွာန-စွန့်ပယ်ပြီး၍ တည်သော၊ ဝါ-စွန့်ပယ်ပြီးသော၊ ဇန္တု-အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ဝါ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကေ-နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါများဟူသော လောကထဲ၌၊ မေဓဂံ ငြင်းခုံခြင်းကို၊ နကုဗ္ဗတိ-မပြုတော့သည်သာတည်း တဲ့။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အယူမှား အဆုံးအဖြတ်ဟူသမျှကို စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါများထဲမှာ ငြင်းခုံခြင်းမရှိတော့ဘဲ အမြဲ ငြိမ်းအေးချမ်းသာ သွားပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (အယူမှားဆုံးဖြတ်၊ အရပ်ရပ်၊ ပယ်လတ်အားလုံး ကင်းစေလျှင်၊ သို့ဖြစ်သူဟာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းတာမရှိ ကင်းသန့်စင်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇ (ခ)။ အယူမှားဆုံးဖြတ်၊ အရပ်ရပ်၊ ပယ်လတ်အားလုံး ကင်းစေလျှင်။
သို့ဖြစ်သူဟာ၊ လောကမှာ၊ ငြင်းတာမရှိ ကင်းသန့်စင်။

အယူမှားကင်းအောင် ကျင့်သင့်ကြောင်း

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ပယ်တာဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ပဲ။ ဒီတော့ သောတာပန်ဖြစ်ကတည်းက အယူမှား ကင်းစင်သွားပြီလို့ သိရပါတယ်။ ဒါကြောင့် အောက်ထစ်ဆုံးအားဖြင့် အယူမှားကင်းစင်အောင်ဟာ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်အောင် ကျင့်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီ သောတာပတ္တိမဂ်ရောက်အောင် ဘယ်လိုကျင့်ရမလဲဆိုတော့ ဒီစူဠဗျူဟာသုတ်မှာတော့ အဲဒီ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းကို တိုက်ရိုက်ဖော်ပြချက် မပါဘူး။ ဒါပေမယ့် ရှေ့ပိုင်းကဟောခဲ့တဲ့ သမ္မာပရိဗ္ဗာဇနီယသုတ်မှာတော့ အဲဒီ ကျင့်ပုံကျင့်နည်းကို ပြဆိုထားချက်တွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အထူးအားဖြင့်တော့ ပုရာဘောဒဒုတ် အမှတ် (၈)ဂါထာ၌ “ဥပေက္ခာကော သဒါ သတော” ဆိုတဲ့အပိုဒ်ဖြင့် “အခါခပ်သိမ်း မပြတ်မစဲ အမှတ်ရလျက် ကျင့်ရမယ်”လို့ ပြထားတယ်။ အဲဒီ စကားရပ်အရဖြင့် ဒွါရ ၆-ပါးက ထင်ရှားပေါ်လာသမျှကို အမှတ်ရပြီးသိခြင်းဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပွားပြီး မဂ်ဖိုလ်တရားထူးတွေကို ရသွားကြတယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါထက် သာပြီးပြည့်စုံတာကတော့ မဟာသတ်ပဋ္ဌာနသုတ်၊ မာလုကျပုတ္တသုတ် စသည်တို့မှာ ပြထားတဲ့အတိုင်း ဒွါရ ၆-ပါး၌ ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်တွေကို ရှုမှတ်ပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်ဖြင့် အရိယမဂ်ဖိုလ် တရားထူးကိုရလျက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အယူမှားအဆုံးအဖြတ်ဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီကျင့်စဉ်ကို တိုတိုနဲ့မှတ်ရအောင် ဘုန်းကြီးက ဒီလို ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။

ဝိပဿနာရှုနည်း အကျဉ်းချုပ်

ပေါ်တိုင်းမပြတ်ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုးကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲဆင်းရဲဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ သိရ ဒိဋ္ဌိစင်တဲ့။

မြင်မှု ကြားမှု နံသိမှု စားသိမှု ထိသိမှု ကြံသိမှုတွေ ပေါ်လာတိုင်း ပေါ်လာတိုင်း မြင်တယ်ကြားတယ် စသည်ဖြင့် မပြတ်ရှုမှတ်နေရမယ်။ အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေလျှင် မျက်စိနဲ့အဆင်းကတခြား မြင်သိတာကတခြား မှတ်သိတာကတခြား စသည်ဖြင့် ပိုင်းခြားသိလာမယ်။ အဲဒီလိုသိရာမှာ မျက်စိနဲ့အဆင်းက အာရုံမပြုတတ်တဲ့ရုပ်-မြင်သိကာ မှတ်သိတာက အာရုံပြုတတ်တဲ့နာမ်စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။ အထူးအားဖြင့် လက်ခြေစသည်လှုပ်တာကို လှုပ်တယ်လို့ ရှုမှတ်ရာမှာ လှုပ်တာက ရုပ်+မှတ်သိတာက နာမ်စသည်ဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။

အဲဒီကနောက် ကွေးချင်တယ် ကွေးတယ်စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရာမှာ ကွေးချင်လို့ ကွေးတာပဲ။ ကွေးချင်တာကအကြောင်း +ကွေးတာကအကျိုး စသည်ဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။ မြင်တယ်လို့မှတ်ရာမှာလဲ မျက်စိနဲ့ အဆင်းရှိလို့မြင်တယ်။ မျက်စိနဲ့ အဆင်းကအကြောင်း+မြင်သိတာကအကျိုး စသည်ဖြင့်လဲ ပိုင်းခြားပြီးသိတယ်။ သိပုံတွေကတော့ အလွန်များပြား ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ ဒါလောက်ဆိုလျှင် ရိပ်မိလောက်ပါပြီ။ အဲဒီလိုသိပုံကို ရည်ပြီးတော့ (ပေါ်တိုင်းမပြတ် ရှုမှတ်နေလျှင်၊ ရုပ်နာမ် နှစ်မျိုးကြောင်းကျိုး သိမြင်-လို့) ဆောင်ပုဒ်မှာ ဆိုထားတာပါပဲ။

အဲဒီလို မပြတ်ရှုမှတ်နေလျှင် ကြားတာလဲ ကြားပြီး ချက်ခြင်းပျောက်သွားတယ်။ ထိသိတာလဲ ထိသိပြီး ချက်ချင်းပျောက်သွားတယ်။ ကြံသိတာလဲ ကြံသိပြီး ချက်ချင်းပျောက်သွားတယ်။ နောက်ကျတော့ မြင်တာလဲမြင်ပြီး ချက်ချင်း ပျောက်သွားတယ်ဆိုတာကို ရှုမှတ်နေရင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် ထင်ရှားတွေ့ရတယ်။ အဲဒီလို ရှုမှတ်တိုင်း သိတိုင်း လျှပ်ရောင်များလိုပင် ချက်ခြင်း ပျောက်ပျောက်သွားတာကို ထင်ရှားတွေ့ရတဲ့အတွက် မမြဲတာချည်းပဲ။ ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နဲ့ ဆင်းရဲချည်းပဲ။ သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေလို့ အစိုးမရတဲ့ အနတ္တ သဘောတရားချည်းပဲလို့ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်ပင် သိသိသွားတယ်။ အဲဒီလို သိသိသွားတာဟာ ဝိပဿနာဉာဏ် အစစ်တွေပဲ။ အဲဒီ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေ ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါကျတော့ အရိယမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် တွေ့မြင်သွားတယ်။ အဲဒီအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသမျှ ကင်းစင်သွားတယ်။ အဲဒီလို အရိယမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်ပြီး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကင်းစင်ပုံကို ရည်ပြီးတော့-

ပေါ်တိုင်းမပြတ်ရှုမှတ်နေလျှင်၊
ရုပ်နာမ်နှစ်မျိုးကြောင်းကျိုးသိမြင်၊
မမြဲဆင်းရဲဉာဏ်ထဲပေါ်လွင်၊
အနတ္တ သိရ ဒိဋ္ဌိ စင်လို့-

ဆောင်ပုဒ် စီထားတာပဲ။ အဲဒီလိုကျင့်လို့ သောတာပန်ဖြစ်ရင် ဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်တော့တာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် လောဘ မာန အစရှိသော ကိလေသာအချို့က ရှိနေသေးတဲ့အတွက် ပြောဆိုပြုလုပ်ရာတွေမှာ သန့်ရှင်းသင့်သလောက် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်လှမယ် မဟုတ်သေးဘူး။ အစင်ကြယ်ဆုံးကတော့ အရဟတ္တ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျမှ အထူး စင်ကြယ်တယ်။ ဒါကြောင့် သုတ္တန်ပါတ် အဋ္ဌကထာမှာ-အရဟတ္တနိက္ခဋေနေ-အရဟတ္တဖိုလ်ကို အထွတ်တပ်သဖြင့်၊ ဒေသနံ-ရူဠဗျူဟာသုတ် ဒေသနာတော်ကို၊ နိဋ္ဌာပေသိ-နိဂုံးကမ္မတ် အပြီးအဆုံးသတ်တော်မူပါသတည်း-လို့ ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၁၇ (ခ) အမှတ်ဖြင့် ပြထားတဲ့ အဆုံးသတ်ဂါထာဝဂ် စာပိုဒ်ဖြင့် ဒိဋ္ဌိကိုပယ်နိုင်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်မျှသာ မဟုတ်ဘဲ စွမ်းနိုင်ပါက အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ကျင့်သုံးအားထုတ်ပြီး ဒိဋ္ဌိစသော ကိလေသာတွေကိုပယ်ရန် ညွှန်ကြားတော်မူတယ်လို့ မှတ်ကြရမယ်။

ရဟန္တာက မငြင်းခုံဆိုတာ ဘယ်လိုလဲ

အယူမှားကင်းစင်ပြီး အသိအမြင်မှန်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့သူဟာ ငြင်းခုံခြင်း မရှိဘူးဆိုတာ ဘယ်လိုပါလဲဆိုလျှင် အမြင်မှန်ရနေတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အမြင်မှား အသိမှားနေတဲ့သူကို သင့်လျော်တဲ့အခါမှာ အမြင်မှန်ကို ရှင်းလင်းဖော်ပြတာကတော့ ရှိတာပါပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုရင် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဖြစ်တဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေကို အများသတ္တဝါတွေက နိစ္စ သုခ အတ္တလို့ အထင်မှားအမြင်မှားနေကြတယ်။ အဲဒီ အထင်မှား အမြင်မှားနေတဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ အမြင်မှန်ရစေရန် မြတ်စွာဘုရားက (သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ) ရုပ်နာမ်သင်္ခါရ တရားတွေဟာ အနိစ္စ-မမြဲတဲ့တရားတွေချည်းပဲ။ ဒုက္ခ-ဆင်းရဲတရားတွေချည်းပဲ။ အနတ္တ-အတ္တ မဟုတ်တဲ့ သဘောတရားတွေချည်းပဲလို့ ဟောတော်မူပါတယ်။ အဲဒါဟာ အမြင်မှန်ရပါစေဆိုတဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာ စေတနာဖြင့် ဟောကြားတော်မူတာပဲ။ အနိုင်ရအောင် ငြင်းတာမဟုတ်ဘူး။ အဲဒါလိုပါပဲ။ အမြင်မှန်ရထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က အမြင်မှားနေတဲ့သူအား အမှန်ကို ဖော်ပြပြောဆိုတာဟာ ငြင်းတာမဟုတ်ပါဘူး။ မေတ္တာ ကရုဏာဖြင့် အမှန်ကို ပြောပြခြင်းမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလို အမှန်ကိုပြောပြတဲ့ ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ မည်သူနှင့်မျှ ငြင်းသည်မမည်ကြောင်းကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိ (နှာ ၁၁၃) ပုပ္ဖသုတ်မှာ ဒီလိုဟောထားပါတယ်။

အမှန်ပြောသူမှာ ငြင်းရာမရောက်ကြောင်း

နာဟံ ဘိက္ခဝေ လောကေန ဝိဝဒါမိ၊
လောကောဝ မဟာ ဝိဝဒတိ၊ န ဘိက္ခဝေ ဓမ္မ
ဝါဒီ ကေနစိ လောကသ္မိံ ဝိဝဒတိ။

ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ အဟံ-ငါသည်၊ လောကေန-သတ္တဝါအပေါင်းဟူသော လောကနှင့်၊ န ဝိဝဒါမိ-မငြင်းခုံပါ။ လောကောဝ-သစ္စကပရိပ္ပိဇစသော လောကသည်သာလျှင်၊ မဟာ-ငါနှင့်၊ ဝိဝဒတိ ခန္ဓာငါးပါးဟာ အတ္တပါ စသည်ဖြင့် ငြင်းခုံ၏။ ဘိက္ခဝေ-ရဟန်းတို့၊ ဓမ္မဝါဒီ-အမှန်ကိုသိပြီး၍ အမှန်ကိုပြောဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ လောကသ္မိံ-သတ္တဝါလောကအပေါင်းဟူသော လောက၌၊ ကေနစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်နှင့်မျှ၊ န ဝိဝဒတိ-မငြင်းခုံပေ၊ ဝါ-အမှန်ကို ပြောပြနေခြင်းသာဖြစ်၍ ငြင်းခုံသည် မမည်ပေတဲ့။

အဲဒီ ဘုရားစကားတော်နှင့်အညီ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကင်းစင်နေသော အရိယာမပုဂ္ဂိုလ်ကလဲ အထင်မှား အမြင်မှားနေသော သူတို့အား အမှန်တရားကို ဟောပြောရတာပါပဲ။ ကံ ကံ၏အကျိုးမရှိဘူးလို့ အထင်မှားအမြင်မှားနေသူအား ကံ ကံ၏အကျိုးရှိကြောင်း တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းလင်းပြောကြားရတာပဲ။ သေပြီးရင် ဘာမျှမရှိတော့ဘူး၊ အလိုလိုပင် ဘဝပြတ်စဲ သွားတယ်လို့ အထင်မှား အမြင်မှား အယူမှားနေသူအား တဏှာမကင်းသေးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ သေပြီးလျှင် သူ့ကံအားလျော်စွာ ရုပ်နာမ်အသစ် ဘဝအသစ်ဖြစ်လျက် ရှိနေသေးကြောင်း တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းလင်းပြောကြားရတာပဲ။ သီလကျင့်ဖို့ မလိုဘူး၊ သမာဓိပညာဖြစ်အောင် အားထုတ်ဖို့မလိုဘူး-စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဟောနေသူအား သီလ သမာဓိ ပညာဆိုတာ ဗုဒ္ဓသာသနာ အစစ်ဖြစ်ကြောင်း၊ သီလ သမာဓိ ပညာအကျင့်ကို ပိတ်ပင်လျှင် ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြစ်ကြောင်းစသည်ဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ ရှင်းလင်းပြောကြားရတာပဲ။ အဲဒီလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော အယူအမြင်မျိုးသို့ ရောက်မသွားရအောင်လဲ ဗုဒ္ဓသာသနအန္တရာယ် ကာကွယ်ရေးအနေဖြင့် အမှန်တရားကို ပြောကြားရတာပဲ။ အဲဒီလို အမှန်တရားတွေကို ပြောဟောတဲ့အတွက် ငြင်းခုံရာမရောက်ပါဘူး။ နာယူသောသူတို့အား အမှန်သိပြီး အမှန်ကို ကျင့်နိုင်ကြပါစေဆိုတဲ့ မေတ္တာ ကရုဏာ ပညာရှေ့သွားရတဲ့ စေတနာဖြင့် ချီးမြှင့်ပြောကြားခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မိစ္ဆာအယူ အဆုံးအဖြတ်ကင်းပြီး ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပြောသင့်ပြောထိုက်သည့် အမှန်ကိုသာ ပြောမည်ဖြစ်သောကြောင့် ငြင်းခုံခြင်းသို့ မရောက်တော့ဘူးလို့ ဟောတော်မူတာပါပဲ။

စူဠဗျူဟသုတ် တရားတော်နှင့်စပ်ပြီး ပြောသင့်ပြောထိုက်တာကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ ဒီသုတ်မှာ အမှတ် (၁၇-က)အထိ စကားရပ်တို့ဖြင့် မိစ္ဆာအယူနှင့်စပ်ပြီး မသင့်လျော်တာတွေကို အကြိမ်ကြိမ် အထပ်ထပ် ဖော်ပြဟောကြားတော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ဟောပြောချက်များအရ မိစ္ဆာအယူ၏ အပြစ်ကိုမြင်ပြီး အဲဒီလိုမိစ္ဆာအယူမျိုး မိမိသန္တာန်မှာ ဘယ်အခါမျှ မဖြစ်ရအောင် ကျင့်သုံးဖို့ လိုပါတယ်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကင်းပြီးဖြစ်တဲ့ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်ကတော့ ဒီသုတ်တရားကို ကြားနာပြီး ဝမ်းမြောက်ဖို့ပါပဲ။ အဲဒီ မိစ္ဆာအယူဆိုတာ ယခု မိမိမှာမရှိသော်လဲ အရိယမဂ်မရောက်သေးရင် နောက်ဘဝများမှာ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သေးတာပဲ။ ဒါကြောင့် အမှတ် (၁၇-ခ) နိဂုံးချုပ်သြဝါဒ စကားတော်အရ မိစ္ဆာအယူဟူသမျှကို အရိယမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်အောင် အားထုတ်ကြဖို့လိုပါတယ်။ ပဌမမဂ်ဖြင့် ပယ်ပြီးဖြစ်ငြားသော်လဲ သာ၍ စင်ကြယ်စေနိုင်သော အထက်မဂ်ဖိုလ်များကိုရအောင်လဲ အားထုတ်ကြဖို့ လိုပါတယ်။

အဲဒီလို အားထုတ်ကြသဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် ထက်သန်တိုးတက်လျက် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၂) စူဠဗျူဟသုတ် တရားတော် ဤတွင်ပြီး၏။

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ်

ပထမပိုင်း

၁၃၃၉-ခု တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သိမ်း

ဒီကနေ့ ၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၈)ရက်နေ့ဖြစ်တယ်။ တန်ဆောင်မုန်း လပြည့်နေ့က စူဠဗျူဟာသုတ် တရားကို အပြီးသတ် ဟောခဲ့တယ်။ ဒီကနေ့ မဟာဗျူဟာသုတ် တရားကို စပြီးဟောရမယ်။ စူဠဗျူဟာသုတ်ကို ဝိတက် စရိုက်ရှိ သူတို့အတွက် ဟောတော်မူတယ်။ ဒီ မဟာဗျူဟာသုတ်ကိုတော့ မောဟစရိုက် ရှိသူတို့အတွက် ဟောတော်မူတယ်။ ဒီသုတ်မှာ ဂါထာ ၂၀-ရှိပြီး စူဠဗျူဟာသုတ်ထက် ကျယ်သောကြောင့် မဟာဗျူဟာသုတ်လို့ အမည်ပေးထားတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ အလိုတော်နှင့်အညီ နိမ္မိတရုပ်ပွားဘုရားက ဒီလို မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၁)

၁။ ယေ ကေစိ မေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊
ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ ဝိဝါဒယန္တိ။
သဗ္ဗေဝ တေ နိန္ဒ 'မန္တာနယန္တိ၊
အထော ပသံသမ္ပိ လဘန္တိ တတ္ထ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၊ ယေ ကေစိ-အလုံးစုံကုန်သော၊ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသော အိမ်၌ နေကုန်သော၊ ဝါ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူသည်းနေကုန်သော၊ ဣဒမေ-ဤ တိတ္ထိပရိပိုဇ်တို့သည်၊ ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ-ဤအယူသာ မှန် သည်ဟူ၍၊ ဝိဝါဒ ယန္တိ ငြင်းခုံနေကြကုန်၏၊ (ဝိဝါဒယန္တိ အရာ၌ ပဝါဒယန္တိ-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ စ ဝါဒယန္တိ-ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့လည်းရှိ၏။) သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ တေ-ထိုငြင်းခုံနေကြသော သူတို့သည်၊ နိန္ဒ- ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို၊ အန္တာနယန္တိ-အဖန်ဖန် ဆောင်ယူကုန်သလော၊ ဝါ ရရှိကြပါကုန်သလော၊ အထော-ထိုသို့မဟုတ်မူ၍၊ တတ္ထ-ထို ငြင်းခုံခြင်း ကြောင့်၊ ပသံသမ္ပိ-ချိုးမွမ်းခြင်းကိုလည်း၊ လဘန္တိ-ရကြပါကုန်သေးသလော တဲ့။

အဲဒီ ဂါထာမှာ ပထမ ၂-ပါဒအရ (အယူသည်းကြ၊ လူတွေက ဒါမှ မှန်သည် ငြင်းကြသည်လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထား တယ်။ နောက် ၂-ပါဒအရ (ကဲ့ရဲ့ခြင်းသာ၊ သူတို့မှာ၊ ရကာနေကြပါသလော၊ သို့မဟုတ်ဘဲ၊ ချိုးမွမ်းလဲမလွဲ ရကြသေးသ လော-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

၁။ အယူသည်းကြ၊ လူတွေက ဒါမှ မှန်သည် ငြင်းကြသည်။
ကဲ့ရဲ့ခြင်းသာ၊ သူတို့မှာ၊ ရကာနေကြပါသလော။
သို့မဟုတ်ဘဲ၊ ချိုးမွမ်းလဲ၊ မလွဲ ရကြသေးသလော။

ဆိုလိုရင်း အတိုချုပ်ကတော့ ဘာသာရေး အယူသည်းနေကြတဲ့ သူတွေဟာ ကိုယ့်အယူဝါဒ ကိုယ့်ဘာသာတရားသာ မှန်တယ်။ အခြားဘာသာ အယူဝါဒကို မှားတယ်လို့ဆိုပြီး ငြင်းခုံနေကြတယ်။ အဲဒီလို ငြင်းခုံနေကြတဲ့သူတွေဟာ သူများ၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်းကိုသာ ရနေကြပါသလား၊ သူများ၏ ချိုးမွမ်းခြင်းကိုလဲ ရကြပါသေးသလားလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒီ အမေးကို မြတ်စွာဘုရားရှင်က ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေ ဂါထာ (၂)

၂။ အပွဲ ဟိ ဧတံ န အလံ သမာယ၊
ဒုဝေ ဝိဝါဒဿ ဖလာနိ ဗြူမိ။
ဧတမ္မိ ဒိသ္မာ န ဝိဝါဒယေထ၊
ခေမာ ဘိပဿ အဝိဝါဒဘူမိ။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ ဧတံ-ဤအချီးမွမ်း ခံရခြင်းသည်၊ အပွဲဟိ-အနည်းငယ်မျှ သာလျှင်တည်း၊ သမာယ-
ရာဂစသော ကိလေသာငြိမ်းရန်၊ န အလံ-မစွမ်းနိုင်သည် သာလျှင်တည်းတဲ့၊ ဘာသာရေးအယူဝါဒ ငြင်းခုံနေခြင်းကြောင့်
ကြိုက်နှစ်သက်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ချီးမွမ်းတာကိုလဲ ရပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ချီးမွမ်းခြင်းခံရတဲ့အကျိုးက ရာဂ ဒေါသစသော
ကိလေသာတွေ ငြိမ်းဖို့ရာလဲ မဖြစ်ပါဘူးတဲ့၊ အဲဒါကို (ချီးမွမ်းခံရ၊ မများလှ၊ ရာဂ ငြိမ်းရန်မစွမ်းပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထား
တယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂။ ချီးမွမ်းခံရ၊ မများလှ၊ ရာဂငြိမ်းရန် မစွမ်းပါ။

အဲဒီမှာ ရာဂငြိမ်းရန်-လို့ ဆိုတာကတော့ ပဓာနနည်း၊ ဥပလက္ခဏနည်းအရ ဆိုထားတာပဲ၊ ဆိုလိုရင်းကတော့ ရာဂ
ဒေါသ မောဟ ကောဓ ဥပနာဟစသော အကုသိုလ်ကိလေသာဟူသမျှ ငြိမ်းရန်မစွမ်းနိုင်ပါဘူး-လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ၊ နောက်
တစ်ပိုဒ်ကတော့-

ဝိဝါဒဿ-ငြင်းခုံခြင်း၏၊ ဖလာနိ ဒုဝေ-အကျိုးတို့သည် နှစ်ပါးတို့ဟူ၍၊ ဝါ-နှစ်ပါးသော အကျိုးတို့ကို၊ ဗြူမိ-ငါ
ဘုရားက ဟောပါသည်တဲ့၊ ငြင်းခုံကြတဲ့သူတွေမှာ အရုံးနှင့်အနိုင် အကျိုးတစ်ပါးပါးကိုလဲ ရတယ်၊ ကဲ့ရဲ့တာနဲ့ ချီးမွမ်းတာ
တစ်ပါးပါးကိုလဲ ရတယ်၊ ဒါကတော့ တချို့ ကဲ့ရဲ့ကြလိမ့်မယ်၊ တချို့ကတော့ ချီးမွမ်းကြလိမ့်မယ်၊ ဒါကြောင့် ၂-ပါးလုံးကိုလဲ
ရပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ ကြည်ညိုတဲ့ သူတို့ထံမှ လာဘ်ရနိုင်တယ်၊ မကြည်ညိုတဲ့ သူတို့ထံမှ ရသင့်တာမရဘဲ ရှိတတ်
တယ်၊ အဲဒီလာဘ အလာဘ ၂-မျိုးကိုလဲ ရတတ်တယ်၊ နောက်ပြီးတော့ မိမိ ပြောဆိုတာကို ကြိုက်တဲ့သူတွေက မိမိ၏ အခြေ
အရံ ဖြစ်တတ်တယ်၊ မကြိုက်တဲ့ သူတွေက မိမိဘက်မှ ထွက်ခွာသွားတတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ယသနဲ့အယသ ဒီ ၂-မျိုးကိုလဲ
ရတတ်တယ်၊ ထို့အတူပင် ချမ်းသာနဲ့ဆင်းရဲ၊ ဝမ်းသာတာနဲ့ နှလုံးမသာတာ၊ အလိုရှိအပ်တဲ့ကုဋ္ဌနဲ့ အလိုမရှိအပ်တဲ့ အနိဋ္ဌဆို
တာတွေ ၂-မျိုး ၂-မျိုးကိုလဲ ရတတ်တာပါပဲ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီအပိုဒ်အရ (ငြင်းခုံမှုမှာ၊ ကျိုးနှစ်ဖြာ၊ ရတာ ငါဟောသည်-လို့)
ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

ငြင်းခုံမှုမှာ၊ ကျိုးနှစ်ဖြာ၊ ရတာငါဟောသည်။

ဘာသာရေး အငြင်းအခုံမှာသာ မဟုတ်ဘူး၊ တခြား အငြင်းခုံမှုတွေမှာလဲ အကောင်းနဲ့ အဆိုး ၂-မျိုး ၂-မျိုးသော
အကျိုးတွေကို ရတတ်တာချည်းပဲ၊ အဲဒီ ၂-မျိုး ၂-မျိုးထဲမှာ အဆိုးကတော့ အပြစ်ရှိကြောင်း ထင်ရှားနေပါပြီ၊ အကောင်းကလဲ
ရာဂစသော ကိလေသာငြိမ်းရန်အတွက် မစွမ်းနိုင်သည့်ပြင် ရာဂစသည် ဖြစ်ပွားဖို့ရာသာဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ကောင်းတဲ့
အကျိုးမှာလဲ အပြစ်ရှိတယ်လို့ သိစေလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-

ဧတမ္မိ-ဤငြင်းခုံမှု၏ အကျိုးဖြစ်သော အပြစ်ကိုလည်း၊ ဒိသ္မာ-သိမြင်ပြီး၍၊ အဝိဝါဒဘူမိ-ငြင်းခုံမှုကင်းရာ နိဗ္ဗာန်
ကို၊ ခေမံ-ဘေးငြိမ်းရာဟူ၍၊ အဘိပဿ-အမြတ်ထားကာ ရှုစားမျှော်လင့်သည်ဖြစ်၍၊ န ဝိဝါဒယေထ-မငြင်းခုံဘဲ ရှိရာတော့
သတည်း-လို့ ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါကို (ယင်းအကျိုး-ပြစ်ပါ၊ ငြင်းငြိမ်းရာ၊ ရှုကာငြင်းမှုပယ်သင့်သည်-လို့)
ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ယင်းအကျိုးပြစ်ပါ၊ ငြင်းငြိမ်းရာ၊ ရှုကာငြင်းမှု ပယ်သင့်သည်။

အဲဒီ ငြင်းခုံမှု၏ အကျိုးဖြစ်တဲ့အပြစ်ကိုရော ငြင်းခုံမှုကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ကိုရော ရှုမြင်ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ငြင်းခုံမှုကို ပယ်ရ
မယ်၊ မငြင်းခုံဘဲ နေရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၃)

၃။ ယာ ကာစိမာ သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇော၊
သဗ္ဗာဝ ဧတာ န ဥပေတိ ဝိဒ္ဓါ။
အနုပယော သော ဥပယံ ကိမေယျ၊
ဒိဋ္ဌေ သုတေ ခန္တိ မကုဗ္ဗမာနော။

ယာ ကာစိ အလုံးစုံကုန်သော၊ ဣမာ သမ္မုတိယော-သမုတ်ဟောဆိုထားသော ဤအယူဝါဒတို့သည်၊ ပုထုဇ္ဇာ-ဘာသာရေး ဆရာအများကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။ သဗ္ဗာဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော၊ ဧတာ-ဤဘာသာရေး အယူဝါဒတို့ကို၊ ဝိဒ္ဓါ-ဘုရားတပည့် ပညာရှိသည်၊ န ဥပေတိ-မချဉ်းကပ်ပေတဲ့၊ အဲဒါကို (တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား၊ များပြားအယူတွေ၊ ပညာရှိဟာ၊ ယင်းတို့မှာ၊ စွဲကာမယူပေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၃။ တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား များပြားအယူတွေ။
ပညာရှိဟာ၊ ယင်းတို့မှာ၊ စွဲကာမယူပေ။

ဒီမှာ ဝိဒ္ဓါ-အရ ပညာရှိဆိုတာ ဘုရားတပည့် ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာပညာရှိကို ယူနိုင်ပါတယ်၊ ဒါပေမယ့် နောက်နှစ်ပိုဒ်မှာ ဖော်ပြထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကတော့ ရဟန္တာပညာရှိသာ ဖြစ်သင့်ပါတယ်၊ အဲဒီနှစ်ပိုဒ်၏ အနက်ကတော့-

သော-ထိုဘုရားတပည့် ရဟန္တာပညာရှိသည်၊ အနုပယော-ကပ်ငြိတွယ်တာတတ်သော တဏှာနှင့် ဒိဋ္ဌိကင်းသည်ဖြစ်၍၊ ဥပယံ-ကပ်ငြိတွယ်တာအပ်သော၊ ကိ-အဘယ်အရာသို့၊ ဧယျ-ကပ်ရောက်ရာအံ့နည်း၊ ဝါ-ဘယ်အရာသို့မျှ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် မကပ်ရောက်ရာ-တဲ့၊ အဲဒါကို (ကပ်ငြိကင်းကွာ၊ ထိုသူဟာ၊ ဘယ်မှာကပ်ငြိ ရောက်အံ့နည်းလို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကပ်ငြိကင်းကွာ၊ ထိုသူဟာ၊ ဘယ်မှာကပ်ငြိ ရောက်အံ့နည်း။

နောက်ဆုံးတစ်ပိုဒ်ကတော့ ဒိဋ္ဌေ-မြင်ရသည်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-မြင်ရတာနှင့်စပ်၍ စင်ကြယ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (ဘယ်လိုအာရုံကောင်းကို မြင်ရရင် စင်ကြယ်တယ်၊ ကောင်းကျိုးရတယ်ဆိုတဲ့ အယူ၌ဟု ဆိုလို၏) သုတေ-ကြားရသည်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ကြားရတာနှင့်စပ်၍ စင်ကြယ်ခြင်း၌လည်းကောင်း၊ (မှတေ-နံလျက် စားလျက် ထိလျက် ရောက်ရသည်၌လည်းကောင်း၊ ဝါ-ရောက်ရတာနှင့်စပ်၍ စင်ကြယ်ခြင်း၌ လည်းကောင်း၊ ခန္တိ-နှစ်သက်ခြင်းကို၊ အကုဗ္ဗမာနော-မပြုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏-တဲ့၊ မြင်ရတဲ့အဆင်း စသည်၌ နှစ်သက်ခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူးဟုဆိုလိုပါတယ်၊ တစ်နည်းအားဖြင့် ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ စသည်၌ နှစ်သက်ခြင်းမရှိတော့ဘူးဟု ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကို (ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မင်္ဂလာ၊ သာယာနှစ်သက် ကင်းသတည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မင်္ဂလာ၊ သာယာနှစ်သက် ကင်းသတည်း။

ဗုဒ္ဓသာသနာ အပြင်ဘက်မှာ သီလဆိုတဲ့ အလေ့လောက်နဲ့ ဝတဆိုတဲ့ အကျင့်မျှဖြင့် ပြည့်စုံပြီလို့ ယူဆဟောပြောနေကြတာ၊ ကျင့်နေကြတာလဲရှိတယ်၊ အဲဒီလို အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် မပြည့်စုံသေးကြောင်းကိုလဲ ဒီလိုဖော်ပြ ဟောကြားတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၄)

၄။ သီလုတ္တမာ သညမေနာဟု သုဒ္ဓိံ၊
ဝတံ သမာဒါယ ဥပဋ္ဌိတာသေ။
ဣဓေဝ သိက္ခေမ အထဿ သုဒ္ဓိံ၊
ဘဂ္ဂပနိတာ ကုသလာဝဒါနာ။

သီလုတ္တမာ-သီလလျှင် အမြတ်ရှိသောသူတို့သည်၊ ဝါ-သီလကို အမြတ်ဆုံးဟု အယူရှိသောသူတို့သည်၊ သညမေန-ကိုယ်နှင့်နှုတ်ကို စောင့်ထိန်းခြင်းဖြင့်၊ သုဒ္ဓိံ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝါ-သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကို၊ အာဟု-ဟောပြောပြဆိုကြကုန်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဝတံ-နွား ခွေး စသည်တို့၏ အကျင့်၊ နတ်သိကြား စသည်ကို ကိုးကွယ်သော အကျင့်ကို၊ ဥပဋ္ဌိတာ-ကပ်ရောက်စွဲမှီလျက် တည်ကြကုန်၏ တဲ့၊ သီလဝတဆိုတဲ့ အလေ့အကျင့်ကို အမြတ်ဆုံးဟု ယုံကြည်

ယူဆနေကြသော (သီလဗ္ဗတပရာမာသ) အယူရှိသောသူတို့က ကိုယ်နှင့်နှုတ်ကို စောင့်ထိန်းတဲ့သီလဖြင့်ပင် သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ဆိုကြတယ်။ နွား ခွေး စသည်တို့လိုလို ကျင့်နေကြတယ်။ နတ် သိကြား ဗြဟ္မာ ဘုရားသခင် စသည်တို့ကိုလဲ ကိုးကွယ်ပူဇော်နေကြတယ်တဲ့။ အဲဒါကို(သီလအမြတ် ထင်မှတ်သူတွေ၊ ကိုယ်နှုတ်စောင့်လျှင်း သန့်ရှင်းဆိုပေ၊ နွား ခွေး အလေ့ ကျင့်၍တထွေ၊ နတ်-စသား ဝပ်တွားကိုးကွယ်နေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ (က)။ သီလအမြတ် ထင်မှတ်သူတွေ၊
ကိုယ်နှုတ်စောင့်လျှင်း သန့်ရှင်းဆိုပေ၊
နွား ခွေး အလေ့ကျင့်၍တထွေ၊
နတ်-စသား ဝပ်တွားကိုးကွယ်နေ။

သီလကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုသောဝါဒကို သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တ-သမဏမုဏ္ဍိကာ၏သား သမဏ-ကဆိုကြောင်း (မ-၂-၂၁၅)မှ ထုတ်ဆောင်၍ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ပြထားတယ်။ အတိုချုပ်ပြောရမှာပဲ။ (၁) ကိုယ်ဖြင့် ယုတ်မာတဲ့ မကောင်းမှုကို မပြုဘူး၊ (၂) နှုတ်ဖြင့် ယုတ်မာတဲ့စကားကို မပြောဘူး၊ (၃) ယုတ်မာတဲ့ အကြံကို မကြံဘူး၊ (၄) ယုတ်မာတဲ့ အသက်မွေးခြင်းကို မပြုဘူးဆိုတဲ့ ဒီအကျင့် ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတဲ့ သမဏဟာ အမြတ်ဆုံးကုသိုလ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့သူ အမြတ်ဆုံးအဖြစ်သို့ ရောက်တဲ့သူ မည်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ သီလမျှဖြင့် စင်ကြယ်ကြောင်း ပြဆိုတဲ့ ဝါဒပါပဲတဲ့။ အဲဒီအဆိုကို ဒီမှာ “သီလအမြတ် ထင်မှတ်သူတွေ၊ ကိုယ်နှုတ်စောင့်လျှင်း သန့်ရှင်းဆိုပေ”လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့အကျင့်တွေ ဟုတ်တယ်လို့ ဆိုရမှာပဲ။ ဒါပေမယ့် သမာဓိ ပညာ မပြည့်စုံဘဲနဲ့ သီလမျှဖြင့် ပြည့်စုံစင်ကြယ်တယ်။ သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ဆိုလိုတဲ့အတွက် အဲဒီအယူကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-အယူမှားလို့ ဆိုရတာပါပဲ။ အဲဒီ သီလပြည့်စုံရုံနဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို မရောက်နိုင်ဘူး။ အခြားမဲ့နောက်ဘဝမှာ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝ သူဂတိဘဝသို့ ရောက်ဖို့ရာလောက်သာသေချာပါတယ်။ အဲဒီဘဝမှာ အိုခြင်း သေခြင်းစသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားရဦးမယ်။ အဲဒီက နောက်ဘဝတွေကျတော့ အပါယ်လေးပါးလဲ ကျရောက်နိုင်သေးတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီအယူကို မှားတယ်လို့ ဆိုရတာပဲ။

နောက်ပြီးတော့-ဝတ-ဆိုတဲ့ အကျင့်တွေကို မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဒီလိုပြထားတယ်။ ဟတ္ထိဝတ-ဆင်လိုကျင့်တာ၊ အဿဝတ-မြင်းလိုကျင့်တာ၊ ဂေါဝတ-နွားလိုကျင့်တာ၊ ကုက္ကုရဝတ-ခွေးလိုကျင့်တာ၊ ကာကဝတ-ကျီးလို ကျင့်တာတဲ့။ ဒါတွေက တော့ ဆင်စသည်လို အတိုလိုက်ပြီး ကျင့်တာလို့ပဲ ယူကြပါတယ်။ ဆင်စသည်ကို ကိုးကွယ်တာလဲ ဖြစ်သင့်တာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ဝါသုဒေဝဝတ-ဝါသုဒေဝဆိုတဲ့မင်းနှင့် စပ်ဆိုင်တဲ့အကျင့်တဲ့။ ဒါကတော့ ဃဋ္ဌပုဏ္ဏိတဇာတ်မှာ ဃဋ္ဌပုဏ္ဏိတ၏ အစ်ကိုအကြီးဆုံးဖြစ်သူပဲ။ သူက မင်းလဲဖြစ်တယ်။ သူ့အတူကိုယူပြီး ကျင့်စရာတော့ ရှိပုံမပေါ်ပါဘူး။ သူ့ကို ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်ပဲ ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဗလဒေဝဆိုတာလဲ ဝါသုဒေဝ၏ညီပဲ။ သူကလဲ မင်းပါပဲ။ အဲဒီ ဝတဟာလဲ ကိုးကွယ်တဲ့အကျင့် ဖြစ်မှာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့ ပုဏ္ဏဘဒ္ဒဝတ မဏိဘဒ္ဒဝတ ဆိုတာတွေလဲ ပုဏ္ဏဘဒ္ဒ မဏိဘဒ္ဒဆိုတဲ့ နတ်တွေကို ကိုးကွယ်တဲ့အကျင့် ဖြစ်မှာပါပဲ။

နောက်ပြီးတော့ အဂ္ဂိဝတဆိုတာ မီးလိုအတုလိုက်ပြီး ကျင့်လို့တော့ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မီးကို ပူဇော်ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်ဖြစ်မှာပဲ။ ဒီကနောက်လဲ နာဂဝတ စသည်တွေဟာ ပူဇော်ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်တွေချည်း ဖြစ်မှာပါပဲ။ ဒါကြောင့် နဂါး ဂဠု၊ ဘီလူး အသုရာ ဂန္ဓဗ္ဗနတ် စတုမဟာရာဇ်နတ် လ နေ သိကြား ဗြဟ္မာနတ်တို့ကို ကိုးကွယ်တာတွေလဲ ဝတခေါ်တဲ့ အကျင့်တွေချည်းပဲ။ နောက်ဆုံးအကျင့်ကတော့ ဒိသာဝတတဲ့။ အရပ်မျက်နှာတွေကို ပူဇော်ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်ပါပဲ။

အဲဒီအထဲမှာ ဗြဟ္မာဆိုတာ ရှေးခေတ်တုန်းက ကမ္ဘာလောကကို ဖန်ဆင်းတဲ့သူအနေနဲ့ ပူဇော်ကိုးကွယ်နေကြတာပဲ။ ယခုတော့ ဖန်ဆင်းသူကို ဗြဟ္မာလို့ မခေါ်ကြတော့ဘူး။ ထာဝရဘုရားသခင်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ အဲဒီတော့ ဗြဟ္မာဆိုတဲ့အမည်နဲ့ ကိုးကွယ်ကြသည်ဖြစ်စေ၊ ထာဝရဘုရားသခင်အနေနဲ့ ကိုးကွယ်ကြသည်ဖြစ်စေ ဖန်ဆင်းသူအနေနဲ့ ကိုးကွယ်ကြသည်ဖြစ်စေ ဖန်ဆင်းသူအနေနဲ့ ကိုးကွယ်ကြတာချင်းကတော့ အတူတူပါပဲ။

ယခုထုတ်ပြခဲ့တဲ့ ဝတဆိုတဲ့ အကျင့်တွေထဲမှာ အတုလိုက်ပြီး ကျင့်တာတွေအတွက် “နွား ခွေး အလေ့ကျင့်၍တထွေ” လို့ ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဆင်အကျင့်ကစပြီး ပြထားပေမယ့် နွားခွေးအကျင့်က ပိုပြီး ထင်ရှားတဲ့အတွက် အဲဒီ နွား ခွေးအကျင့်ကိုသာ ဥပလက္ခဏနည်းအရ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ပိုပြီး ထင်ရှားပုံကတော့-မဇ္ဈိမပုဏ္ဏာသ ပါဠိတော် ကုက္ကုရဝတိကသုတ်မှာ နွားလိုကျင့်တဲ့ပုဏ္ဏနှင့် ခွေးလိုကျင့်တဲ့ သေနိယတို့က မြတ်စွာဘုရားထံလာရောက်ပြီး သူတို့၏အကျင့်နဲ့စပ်ပြီး အကျိုးအပြစ်ကို မေးလျှောက်ကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက နွားလိုကျင့် သူဟာ အပြည့်အစုံကျင့်ရင် နောင်ဘဝ၌ နွားဖြစ်ရကြောင်း၊ ခွေးလိုကျင့်သူလဲ အပြည့်အစုံကျင့်ရင် နောက်ဘဝ၌ ခွေးဖြစ်ရကြောင်း၊ အကျင့်နှစ်မျိုးလုံးပင် မပြည့်စုံလျှင် ထိုအကျင့်ကြောင့် နတ်ဖြစ်ရလိမ့်မယ်လို့ယူဆတဲ့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့် ငရဲနှင့်တိရစ္ဆာန် တစ်မျိုးမျိုး၌ ဖြစ်ရကြောင်းများကို ဖြေကြားတော်မူတယ်။ မြတ်စွာဘုရား၏ တရားကိုနာယူပြီး သေနိယ-က သာသနာမှာဝင်ပြီး ရဟန်းပြု၍ ကျင့်သဖြင့် ရဟန္တာဖြစ်သွားကြောင်း၊ ပုဏ္ဏကတော့ သရဏဂုံ တည်ရုံမျှသာ ရှိကြောင်းကို ပြဆိုထားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဒီဗန်ကာယ် ပါထိကဝဂ် ပါထိကသုတ်မှာ ကောရခတ္တိယ ဆိုတဲ့လူဟာ ခွေးလိုကျင့်နေကြောင်း၊ သေသွားတဲ့အခါ ကာလဋ္ဌိကဆိုတဲ့ အယုတ်အညံ့ဆုံး အသူရကာယ် (ပြိတ္တာမျိုး) ဖြစ်ရကြောင်းများကိုလဲ ပြထားတာရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ပိုပြီးထင်ရှားတဲ့အတွက် နွားအကျင့် ခွေးအကျင့်ကို ဥပလက္ခဏနည်းအရ ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးခေတ် တုန်းက အချို့လူမျိုးတွေဟာ ဆင် မြင်း နွား ခွေး စသော အရုပ်တွေကို ကိုးကွယ်နေကြကြောင်းကို ဘာသာရေးသမိုင်း စာများ၌ တွေ့ရပါတယ်။ ဒါကြောင့် နွား ခွေး စသည်ကို ကိုးကွယ်တဲ့ အကျင့်လဲ ဝတဆိုတဲ့အကျင့်ထဲမှာ ပါဝင်သင့်တာပါပဲ။

ဝါသုဒေဝတ စသော ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ အကျင့်(၁၇)မျိုးထဲက နတ်ကိုးကွယ်တာက အရပ်တိုင်းမှာလိုပင် ထင်ရှားပါတယ်။ ဆောင်ပုဒ်လင်္ကာထဲမှာလဲ အက္ခရာတစ်လုံးထဲအနေနဲ့ အဆင်ပြေပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ဝတ (၁၇)မျိုးအတွက် “နတ်-စသား ဝတ်တွားကိုးကွယ်နေ”လို့ ဆောင်ပုဒ်စီထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီက နောက်တတိယနှင့် စတုတ္ထပါဒတို့၏ အနက်ကတော့-

တေ-ထိုသီလဗ္ဗတ အယူရှိသူတို့သည်၊ ဣဓေ-ဤအယူ၌သာလျှင်၊ သိက္ခေမ-ကျင့်ကုန်အံ့၊ ဣတိ-ဤသို့ကြံကုန်၏။ အထ-ထိုပြင်၊ အဿ-အယူဝါဒကို ဟောပြောသော ထိုဆရာ၏။ (အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ပြချက်နှင့်အညီ ပြန်ချက်ဖြစ်သည်။ သို့သော် တ-သဒ္ဒါ၏ စွဲရာ ဆရာဟူသော အနက်ကား ဤသုတ်၌ မရှိခဲ့သေး၊ အယူသာရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်) ဝါ-ထိုအယူ၏။ သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ အာဟု-ဆိုကုန်၏။ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဘဂ္ဂပနီတာ-သီလဝတအယူအစွဲက ဘဝသို့ဆောင်ကပ်အပ်ကုန်သည်။ ဝါ-ဘဝ၌ ကပ်ငြိလျက် ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏။ ပန-သို့သော်လည်း ကုသလာဝဒါနာ-တတ်သိကျွမ်းကျင်သည့် ပညာရှိဟု ဝန်ခံကြကုန်၏ တဲ့။

အဲဒီ သီလဗ္ဗတအယူရှိတဲ့ သူတွေဟာ သူတို့အယူဖြင့် ကောင်းမြတ်တဲ့ဘဝရောက်ပြီး ဆင်းရဲမှ စင်ကြယ်လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆကြတယ်။ ကောင်းကင်ဘုံက ဘုရားကို ကိုးကွယ်ခြင်းဖြင့် အဲဒီ ကောင်းကင်ဘုံရောက်ပြီး အမြဲတမ်း ချမ်းသာသွားတယ်လို့ အဲဒီလို ယုံကြည်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် သူတို့ဟာ အိုခြင်း သေခြင်း စသော ဆင်းရဲမကင်းတဲ့ ဘဝထဲမှာ ကပ်ငြိနေကြတာပဲ။ ဒါပေမယ့် သူတို့က အရာရာမှာ ကျွမ်းကျင်တတ်သိတဲ့ ပညာရှိဖြစ်ကြောင်းလဲ ဝန်ခံနေကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (ဤ၌ သာတည်ကျင့်မည်ကြံပေ၊ ထိုဆရာပင် သန့်စင်ဆိုပေ၊ ထိုအကျင့်ပင် သန့်စင်ဆိုပေ၊ ဘဝမှာပဲ တပ်စွဲတည်နေ၊ ပညာရှိဖြစ်၏ ဝန်ခံချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၄။ (ခ)။ ဤ၌ သာတည် ကျင့်မည်ကြံပေ၊
ထိုဆရာပင် သန့်စင် ဆိုပေ၊
ထိုအကျင့်ပင် သန့်စင် ဆိုပေ၊
ဘဝမှာပဲ တပ်စွဲတည်နေ၊
ပညာရှိဖြစ်၏ ဝန်ခံချေ။

ယခု ရွတ်ဆိုဟောပြောခဲ့သော ဂါထာများအရ ငြင်းခုံခြင်းဟူသမျှ၏ အပြစ်ကို မြင်ပြီးလျှင် ငြင်းခုံမှုကင်းအောင် ကြဉ်ရှောင်ကြဖို့လဲ အထူး သတိပြုသင့်ပါတယ်။ သီလ သမာဓိ ပညာဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးမှ အလွတ်ဖြစ်သော မိစ္ဆာအယူဝါဒ ဟူသမျှမှလဲ ကင်းရှင်းဖို့ အထူးသတိပြုသင့်ပါတယ်။ ယခု ဒီမှာ တရားနာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကတော့ အဲဒီနှစ်မျိုးမှ ကင်းရှင်းနေကြတယ်ဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီ ကင်းရှင်းစင်ကြယ်သင့်သမျှ ကင်းရှင်းစင်ကြယ်ကြ၍ မိမိတို့ ရှုမှတ်အားထုတ်နေကျ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတည်းဟူသော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့ကို တိုးတက်ပွားများ အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ် ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ်

ဒုတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သိက္ခာ

မဟာဗျူဟာသုတ်ကို ၁၃၃၉-ခုနှစ် တန်ဆောင်မုန်းလဆုတ် (၈)ရက်နေ့က စပြီး ဟောခဲ့တယ်။ အမေး ၁-ဂါထာနှင့် အဖြေ ၃-ဂါထာ ပေါင်း ၄-ဂါထာဟောလို့ ပြီးခဲ့ပြီ။ ယခု တန်ဆောင်မုန်း လကွယ်နေ့မှာ အမှတ် (၅) အဖြေ ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်။

အဖြေဂါထာ (၅)

၅။ သစေ စုတော သီလဝတတော ဟောတိ၊
ပစေတီ ကမ္မ ဝိရာဇယိတွာ။
ပဗ္ဗတိ ယတ္ထယတိ စ သုဒ္ဓိံ၊
သတ္တာဝ ဟီနော ပဝသံဃရမှာ။

သော-ထိုသီလဗ္ဗတအယူရှိသောသူသည်။ သီလဝတတော-သူကျင့်သုံးနေသော အလေ့အကျင့်မှ၊ စုတော-ရွေ့လျော့ ပျက်စီးသွားသည်။ စေ ဟောတိ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ကမ္မ-ပြုသင့်သော အလေ့အကျင့် အမှုကံကို၊ ဝိရာဇယိတွာ-ချွတ်ယွင်း စေသောကြောင့်၊ ပစေတီ-စိုးရိမ်ပူပန်သောအားဖြင့် လှုပ်ရှားလေတော့၏။ သုဒ္ဓိံ-သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းဟူသော စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ပဗ္ဗတိ-ယောင်ယမ်း တသ၏၊ ပတ္ထယတိ စ-တောင့်တလည်း တောင့်တ၏ တဲ့။

အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် စင်ကြယ်တယ်။ အိုနာသေ စသော သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ အယူရှိတဲ့သူဟာ သူ၏ ဘာသာတရားက ညွှန်ကြားထားသည့်အတိုင်း အလေ့အကျင့်ကို ရိုသေစွာ ကျင့်သုံးနေတယ်။ မပြုသင့်ဘူးလို့ ညွှန်ကြား ထားချက်ကို မပြုဘဲ ကြည့်ရှောင်နေတယ်။ မိမိတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ ဘုရားသခင်ကို ညွှန်ကြားချက်ရှိသည့်အတိုင်း အရိုအသေ ပြုတယ်။ အဲဒီမှာ မပြုသင့်တာကို မပြုဘဲနေတာက သီလပဲ။ အရိုအသေပြုနေတာ ပူဇော်ရိုးခိုးနေတာက ဝတ-ဆိုတဲ့အကျင့်ပဲ။ အဲဒီလို အလေ့အကျင့်ကို ပြုနေခြင်းဖြင့် ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော ဘုရားသခင်က မအို မနာ မသေရာ ကောင်းကင်ဘုံသို့ ကယ် တင် ပို့ဆောင်ပေးလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပြီး ကျင့်နေတာပါပဲ။ အဲဒီလိုကျင့်နေရာမှ အကြောင်းမညီညွတ်၍ ကျင့်ဝတ် ပျက်ကွက် နေလျှင် အဲဒီ သီလဝတဆိုတဲ့ အလေ့အကျင့်မှ လျော့ကျပျက်စီးတော့တာပဲ။ အဲဒီလို အလေ့အကျင့်မှ လျော့ကျပျက်စီးသွား လျှင် ဘုရားသခင်က ကယ်တင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ထာဝရဓရသို့ ပစ်ချခံရတော့မယ် စသည်ဖြင့် တွေးတောပြီး မိမိ၏ အလေ့အကျင့် ချွတ်ယွင်းမှုကြောင့် စိုးရိမ်ပူပန်ပြီး စိတ်မငြိမ်မသက် လှုပ်ရှားနေရရာပါတယ်တဲ့။ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် စင်ကြယ်ခြင်းကို ယောင်ယမ်း တမ်းတနေပါတယ်။ ပူဇော် ပ၊သပြီး ဆုလဲတောင်းနေပါတယ်တဲ့။ အဲဒီ ၃-ပိုဒ်ကို (လေ့အကျင့်မှ လျော့ကျသူမှာ၊ ကံချွတ်ယွင်းသွား လှုပ်ရှားနေရာ၊ စင်ကြယ်တ၊သ တောင့်တခါခါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၅။ လေ့အကျင့်မှ လျော့ကျသူမှာ၊
ကံချွတ်ယွင်းသွား လှုပ်ရှားနေရာ၊
စင်ကြယ် တ၊သ တောင့်တ ခါခါ။

အဲဒီလိုဖြစ်ပုံဟာ ဘာနဲ့တူပါသလဲဆိုတော့ ဃရမှာ-အိမ်မှာ ပဝသံ-ထွက်ခွာကွေ့ကွင်းခဲ့သော သူသည်။ သတ္တာ-ခရီး သွားဖော်မိရာ ကုန်သည်အပေါင်းမှာ၊ ဟီနော-ကျန်ရစ်ခဲ့သည်ဖြစ်၍၊ ပဗ္ဗတိ ပတ္ထယတိ ဣဝ-ကုန်သည်အပေါင်းသို့ အမှီလိုက် ရန်၊ မိမိအိမ်သို့ပြန်ရန် ကြံဖန်မျှော်မှန်း ယောင်ယမ်း တ-သ တောင့်တနေဘိ သကဲ့သို့ပင်တည်းတဲ့။

ရှေးခေတ်တုန်းက အိန္ဒိယနယ်ပယ်ဆီမှာ တခြားမြို့ရွာ ခရီးဝေးကို သွားချင်ရင် လှည်းအစီးပေါင်း ငါးဆယ် တစ်ရာ စသည်ဖြင့် အရောင်းအဝယ်လုပ်နေတဲ့ ခရီးသွားကုန်သည်တွေနဲ့အတူ လိုက်ပါသွားရတယ်။ ဒါမှ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီ ခရီးသွားဖော် မှီခိုရာကုန်သည်တွေနှင့် အတူလိုက်ပါလာတဲ့သူဟာ လမ်းခရီးနားနေရာမှ ကုန်သည်များက ခရီး ထွက်သွားတဲ့အခါ အိပ်ပျော်နေလို့ဖြစ်စေ၊ အခြားအကြောင်းကြောင့်ဖြစ်စေ ကျန်ရစ်နေရင် အဲဒီလူဟာ အဖော်ခရီးသည်တွေ

နောက်လဲ အမိလိုက်ချင်လို့ ယောင်ယမ်းတ-သ တောင့်တနေတယ်။ အိမ်ကို ပြန်ဖို့ရာလဲ ယောင်ယမ်း တ-သ တောင့်တနေ တယ်။ ယခု သီလဝတ ပျက်နေတဲ့သူကလဲ အဲဒီလိုလိုပဲ ယောင်ယမ်းတ-သ တောင့်တနေရာပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (သွားဖော် များမှ ကျန်ကျသူဟာ၊ မိလိုငြား အိမ်သွားတူလှပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သွားဖော်များမှ ကျန်ကျသူဟာ၊
မိလိုငြား အိမ်သွား တူလှပါ။

ခရီးသည်အဖော်များမှ ကျန်နေရစ်တဲ့သူဟာ ခရီးသည်အဖော်များကို အမှီလိုက်ဖို့၊ သို့မဟုတ် မိမိအိမ်ပြန်ဖို့ လိုလား တောင့်တ နေသလိုပဲတဲ့။ လမ်းပန်းမကျွမ်းကျင်ရင် သို့မဟုတ် လမ်းခရီး၌ ဘေးရန်တွေရှိနေရင် အမိလိုက်ဖို့လဲ ခက်တယ်။ အိမ်ပြန်ဖို့လဲ ခက်တယ်။ ဒါကြောင့် ယောင်ယမ်း တ-သ တောင့်တပြီး ဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်နေရသလိုပဲ ဆင်းရဲပင်ပန်းနေတယ် လို့လဲ ဆိုလိုပါတယ်။

အဲဒီလို ဆင်းရဲတွေမှ ကင်းပြီး ချမ်းသာစွာ နေနိုင်တဲ့နည်းကို ဒီလို ညွှန်ကြားတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၆)

၆။ သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ပဟာယ သဗ္ဗံ၊
ကမ္မဉ္စသာဝဇ္ဇနံ ဝဇ္ဇမေတံ။
သုဒ္ဓိံ အသုဒ္ဓိန္နိ အပတ္တယာနော၊
ဝိရတော စရေ သန္တိ မနုဂ္ဂဟာယ။

တသွာ-ထို့ကြောင့်၊ သဗ္ဗ-အလုံးစုံသော၊ သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ-အလှေအကျင့်ဟူသမျှကိုလည်း၊ ဝါ-သီလဗ္ဗတ အယူဝါဒ ဟူသမျှကိုလည်း၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍ တဲ့၊ သီလဗ္ဗတ အယူကိုတော့ သောတာပတ္တိမဂ်ဖြင့် ပယ်ရန်၊ အလှေအကျင့် ဟူသမျှ ကိုတော့အရဟတ္တမဂ်ဖြင့်ပယ်ရန် ညွှန်ပြတော်မူပါတယ်။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကုသိုလ် သီလ ကုသိုလ်အကျင့်ဖြစ်အောင် ကျင့်ဖို့မလိုတော့ဘူး၊ ဝိနည်းဆိုင်ရာသီလကိုတော့ စောင့်ထိန်းနေပါတယ်။ သမထ ဝိပဿနာ အကျင့်ကိုလည်း ကျင့်နေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကုသိုလ်သီလ ကုသိုလ်ဝတတော့ မဖြစ်ဘူး၊ အကျိုး မပေး တတ်တဲ့ ကြိယာ သီလ ကြိယာဝတသာလျှင် ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ပြည့်စုံသည်အထိ ကျင့်ဖို့ ညွှန်ကြားတော်မူတာပါပဲ။ အဲဒါကို (လှေကျင့်ဖုံဖုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်ပယ်ပြီး ကာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၆။ လှေကျင့်ဖုံဖုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်ပယ်ပြီးကာ။

သာဝဇ္ဇ-အပြစ်ရှိသော၊ အနဝဇ္ဇ-အပြစ်ကင်းသော၊ ဇတံကမ္မဉ္စ-ဤအကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံ ၂-ပါးကိုလည်း၊ ပဟာယ-ပယ်စွန့်၍တဲ့၊ အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်ပြီးတဲ့ ရဟန္တာမှာ အပြစ်ရှိတဲ့ အကုသိုလ်ကံ ဟူသမျှကိုလဲ ပယ်ပြီး စွန့်ပြီးဖြစ်တယ်။ အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကုသိုလ်ကံဟူသမျှကိုလဲ ပယ်ပြီး စွန့်ပြီးဖြစ်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကုသိုလ်ဆိုင်ရာ အလုပ်ဟူ သမျှကို မလုပ်တော့ဘူးလို့ ဒီလိုဆိုလိုတာတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တွေဟာ သီလကိုလဲ စောင့်ထိန်းနေတာပါပဲ။ သမထ ဝိပဿနာကိုလဲ ပွားများနေတာပါပဲ။ ဘုရားစသည်ကိုလဲ အရိအသေပြု ရှိခိုးနေတာပါပဲ။ တရားကိုလဲ ဟောနေတာပါ ပဲ။ မိမိမှာ အပိုရှိနေတဲ့ ဆွမ်းသင်္ကန်းစသည်ကို အခြားရဟန်းများအား ပေးလှူနေတာပါပဲ။ အဲဒီလို ကုသိုလ်အမှုမျိုးတွေကိုတော့ ပြုမြဲ ပြုလုပ်နေတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ကောင်းကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကုသိုလ်တရားတော့ မဖြစ်ဘူး၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်လဲမဟုတ်၊ အကျိုးဝိပါက်လဲ မဟုတ်တဲ့ ကြိယာတရားမျှသာ ဖြစ်တယ်။ အကုသိုလ်အမှုကတော့ လုံးဝ ကင်းရှင်းနေတယ်။ ပုထုဇဉ် သေက္ခ ပုဂ္ဂိုလ် များမှာလိုပင် ကုသိုလ်ဖြစ်တတ်တဲ့ အမှုမျိုးကတော့ မကင်းပါဘူး။ ခါ အခွင့် အားလျော်စွာ ပြုနေတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် အကျိုးပေးတတ်တဲ့ ကုသိုလ်တရားကတော့ မဖြစ်ဘူး။ ကြိယာတရားမျှသာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် အပြစ်ကင်းတဲ့ ကုသိုလ်ကံ ကိုလဲ ပယ်တယ်လို့ ဆိုတာပါပဲ။ အဲဒါကို (ပြစ်ရှိပြစ်ကင်း၊ ကံနှစ်သင်း၊ ပယ်ခွင်း စွန့်ပြီးကာ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ပြစ်ရှိပြစ်ကင်း၊ ကံနှစ်သင်း၊ ပယ်ခွင်း စွန့်ပြီးကာ။

သုဒ္ဓိ-ဆင်းရဲကင်းရှင်း စင်ကြယ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ အသုဒ္ဓိ-မကင်းရှင်း မစင်ကြယ်ခြင်းကို လည်းကောင်း၊ ဣတိ-ဤနှစ်ပါးလုံးကို၊ အပတ္တယာနော-မတောင့်တမှု၍၊ (နေရာ၏-၌ စပ်)

သုဒ္ဓိ အသုဒ္ဓိအရကို နိဒ္ဒေသ၌ ဖွင့်ပြထားသည်မှာ အကုသိုလ်တရားကို အသုဒ္ဓိ+ကာမဂုဏ်ငါးပါးကို သုဒ္ဓိဟူ၍လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်နှင့် ကာမဂုဏ်ကို အသုဒ္ဓိ+ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးကို သုဒ္ဓိဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်၊ ကာမဂုဏ်နှင့် ဒိဋ္ဌိကို အသုဒ္ဓိ+လောကီကုသိုလ်တရားကို အသုဒ္ဓိ+သောတာပတ္တိမဂ်ကို သုဒ္ဓိဟူ၍လည်းကောင်း ပြဆိုထားတယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်ကို သုဒ္ဓိအဖြစ်ဖြင့် တောင့်တခြင်းသည် ကလျာဏပုထုဇဉ်တို့နှင့် ဆိုင်ပါတယ်။ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များကတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ သုဒ္ဓိကို တောင့်တကြပါတယ်။ ရဟန္တာကတော့ အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတဲ့ အမြတ်ဆုံးသုဒ္ဓိကိုလဲ ရောက်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် မတောင့်တတော့ဘူး။ အခြားသုဒ္ဓိနှင့် အသုဒ္ဓိတို့ကို မတောင့်တသည်မှာ ဆိုဖွယ်မရှိတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် သုဒ္ဓိနှင့်အသုဒ္ဓိကို မတောင့်တမှု၍ (နေကြောင်း) ပြဆိုတော်မူပါတယ်။ အဲဒါကို (သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၊ မစင်ကြယ်၊ လိုတယ်မရှိရာ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၊ မစင်ကြယ်၊ လိုတယ်မရှိရာ။

ဝိရတော-စင်ကြယ် မစင်ကြယ် (ကို လိုလားခြင်း)မှ ကြဉ်ပယ်ကင်းရှင်းလျက်၊ သန္တိ-မိစ္ဆာအယူဟူသော သန္တိကို အနုဂ္ဂဟယ-မယူမစွဲမှု၍၊ စရေ-နေရာတော့သတည်းတဲ့၊ သန္တိဆိုတာ အမြတ်မငြိမ်းအေးတဲ့ နိဗ္ဗာန်ဆိုတဲ့ အစွန္တ သန္တိ (စင်စစ်ငြိမ်းအေးတာ)က တစ်ပါး၊ နိဝရဏစသည်တို့မှ အခိုက်အတန့်မျှ ငြိမ်းအေးတဲ့ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ တဒင်္ဂသန္တိက တစ်ပါး၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးဆိုတဲ့ သမ္မုတိသန္တိက တစ်ပါး-ဒီလို သုံးပါးရှိကြောင်း မဟာနိဒ္ဒေသ (နှာ-၅၇)မှာ ပြဆိုထားတယ်။ အဲဒီသုံးပါးထဲက “မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့က ငြိမ်းအေးတရား အဖြစ်ဖြင့် သမုတ်ထားတဲ့” သမ္မုတိသန္တိကို မယူမစွဲဘဲ ရှိတဲ့အကြောင်း ဒီဂါထာမှာလဲ မဟာနိဒ္ဒေသက ဖွင့်ပြထားပါတယ်။ အဲဒီအဖွင့်နှင့်အညီ အနက်ပြဆိုချက်ပါပဲ။ အဲဒါကို (သန္တိကိုလဲ၊ မယူဘဲ၊ နေမြဲ ကြဉ်ရှောင်ကာ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒီမှာ “နေမြဲကြဉ်ရှောင်ကာ”လို့ ဆိုတာက ကြဉ်ရှောင်ပြီး နေမြဲပင်နေရာသည်-လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သန္တိကိုလဲ၊ မယူဘဲ၊ နေမြဲကြဉ်ရှောင်ကာ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို သမ္မုတိသန္တိခေါ်တယ်ဆိုတာ တယ်ပြီး မထင်ရှားလှပါဘူး။ ဒါကြောင့် ဟိုတုန်းက တရားနာနေကြတဲ့ နတ်ဗြဟ္မာတွေလဲ အဲဒီအနက်ကို သိနားလည်ရန် လွယ်လှမယ် မဟုတ်ပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဆိုတာက သောတာပန်ကတည်းက ကင်းလာခဲ့တာပဲ။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာ၏ သီးခြားဂုဏ်ထူးလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီတော့ ရဟန္တာမှာ မိစ္ဆာအယူ အစွဲကင်းတယ်ဆိုတာဟာ အလွန်ဂုဏ်မြောက်တဲ့ လက္ခဏာလဲ မရှိပါဘူး။ နောက်ပြီးတော့ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ သန္တိဟု အသိများနေသောကြောင့် သန္တိကို (အနုဂ္ဂဟယ) မယူမှု၍-ဟူသောအနက်ဖြင့် ရဟန္တာဟာ နိဗ္ဗာန်ကိုမယူဘဲ နေရာမှာလိုလို ထင်မှားစရာလဲ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးသဘောကျတဲ့ အနက်ကတော့ အန-နဲ့ ဂဟ-မှ အနုဂ္ဂဟယ-လို့ ပုဒ်ပြီးတယ်။ သန္တိဆိုတဲ့ နိဗ္ဗာန်ကို ချီးမြှောက်၍ ဟူသောအနက်ကို ယူရရင် ပိုပြီးကောင်းမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သန္တိ-စင်စစ်ငြိမ်းအေးသော နိဗ္ဗာန်ကို၊ အနုဂ္ဂဟယ-ချီးမြှောက်၍၊ စရေ-နေရာတော့သတည်း-လို့ အနက်ပြန်လိုပါတယ်။ အဲဒီ အနက်အရ ဆောင်ပုဒ်ကတော့ (သန္တိကိုသာ၊ ချီးမြှောက်ကာ၊ နေရာတော့သတည်း-တဲ့) အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သန္တိကိုသာ၊ ချီးမြှောက်ကာ၊ နေရာတော့သတည်း။

ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေဟာ အချိန်အားလျော်စွာ အရဟတ္တ ဖလသမာပတ်ဝင်စားလျက် နိဗ္ဗာန်၏ အေးငြိမ်းခြင်း အရသာကို ခံစားနေလေ့ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီ ဖလသမာပတ်မှ ထတဲ့အခါ ကြားမှု ထိသိမှု မြင်မှု ဆင်ခြင်မှုစသော မငြိမ်းအေးတဲ့ သင်္ခါရဆင်းရဲတွေကို တွေ့နေရတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် အသံတိတ်ဆိတ်တဲ့နေရာမှ ဆူဆူညံညံနေရာ ရောက်သွားရင် မငြိမ်းအေးတာတွေကို တွေ့ရပြီးတော့ ဆိတ်ငြိမ်ရာမှာနေရစဉ်က ငြိမ်းအေးတာကို ပြန်ပြီးသတိရလျက် ချီးမွမ်းလိုစိတ် ရှိသလိုပင် ဖလသမာပတ်မှ ထတဲ့အခါ သင်္ခါရဆင်းရဲတွေကို တွေ့ရသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းအေးတဲ့အရသာကို ချီးကျူးလျက် ဥဒါန်းကျူးလေ့ရှိကြပါတယ်။ ဥဒါန်းကျူးပုံကတော့-

သုသုခံ ဝတ နိဗ္ဗာနံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဒေသိတံ။
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ၊ ယတ္ထ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ။

ယတ္ထ-အကြင်နိဗ္ဗာန်အရပ်၌၊ ဒုက္ခံ-ဆင်းရဲဟူသမျှသည်၊ နိရုဇ္ဈတိ-ချုပ်ငြိမ်းလျက် ကင်းလျက်ရှိ၏။ အသောကံ-စိုးရိမ်ခြင်းလဲ မရှိသော၊ ဝိရဇံ-ကိလေသာမြူလဲမရှိသော၊ ခေမံ-ဘေးရန်ခပ်သိမ်းတို့၏ အေးငြိမ်းရာဖြစ်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဒေသိတံ-မြတ်စွာဘုရားက ဟောကြားအပ်သော၊ တံနိဗ္ဗာနံ-ထိုနိဗ္ဗာန်အရပ်သည်၊ သုသုခံ ဝတ-သြော်-အလွန်ပင် ချမ်းသာပါပေစွတကားတဲ့၊ နိဗ္ဗာန်ကို ချီးမြှောက်လျက် နေရာသည်ဆိုတဲ့အနက်ဟာ ယခုရွတ်ပြတဲ့ ရဟန္တာဥဒါန်းနဲ့လဲ ကိုက်ညီနေပါတယ်။

ရဟန္တာဖြစ်အောင် မကျင့်လျှင် ဘဝတဏှာမကင်းသေး၍ ဆင်းရဲမငြိမ်းသေးဘူးဆိုတာကိုလဲ ဒီလို ရှင်းလင်း မိန့်ကြား တော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၇)

၇။ တမူပနိဿာယ ဇိဂုစ္ဆိတံ ဝါ၊
အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
ဥဒ္ဓံသရာ သုဒ္ဓိ မနတ္ထုနန္တိ၊
အဝီတတဏှာ သေ ဘဝါဘဝေသု။

ဥဒ္ဓံသရာ-သေသည်မှ အထက်ဖြစ်သော နောက်ကာလ၌ ရှိမြဲရှိနေသည်ဟု ယူသော သဿတဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဇိဂုစ္ဆိတံ-မကောင်းမှုကို စက်ဆုပ်သော၊ တံ-ဝါ တပံ-ပင်ပန်းစွာ ကျင့်သော ထိုအကျင့်ကိုမူလည်း၊ ဥပနိဿာယ-အမှီပြု၍၊ (စင်ကြယ်ခြင်းကို ဟောကုန်၏-ဆိုတာနှင့်စပ်ယူပါ။ ကာမရာဂ စသည်ကို စက်ဆုပ်၍ မစားဘဲနေခြင်း စသည်ဖြင့် ကိုယ် ပင်ပန်းအောင် ကျင့်ကြတယ်။ ကိုယ်ပင်ပန်းနွမ်းနယ်နေတဲ့ခါ ကာမရာဂ အကြမ်းစားမျိုးမဖြစ်ဘူး၊ အလွန်မကျန်းမမာ ရောဂါ နှိပ်စက်နေသောအခါ ကာမရာဂ အကြမ်းစားမျိုးတွေ မဖြစ်တာမျိုးပါပဲ။ အဲဒီလို ကာမ ရာဂ အကြမ်းစားတွေ မဖြစ်တာကို စင်ကြယ်တယ်လို့ ယူဆ ပြောဆိုနေကြတာပါပဲ။) အထ ဝါပိ-ထိုမှတစ်ပါးလည်း၊ ဒိဋ္ဌံ ဝါ-ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာကို သော်လည်းကောင်း၊ သုတံ ဝါ-သုတမင်္ဂလာကို သော်လည်းကောင်း၊ မုတံ ဝါ-မုတမင်္ဂလာကို သော်လည်းကောင်း၊ ဥပနိဿာယ-အမှီပြု၍၊ သုဒ္ဓိ- စင်ကြယ်ခြင်း-ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ခြင်းကို၊ အနတ္ထုနန္တိ-အဖန်ဖန် ချိုးကျူးပြောဟောကုန်၏၊ တေ-ထိုသူတို့သည်၊ ဘဝါ ဘဝေသု-ဘဝကြီးငယ်တို့၌၊ အဝီတတဏှာ-မကင်းသောတဏှာ ရှိကြကုန်၏၊ ဝါ-တဏှာ မကင်းကြသည်ဖြစ်၍ ထိုသို့ပြော ဟော နေကြသည်တဲ့။

ကိုယ်ပင်ပန်းအောင်ကျင့်တဲ့ တပမည်သောအကျင့်ကြောင့် အကုသိုလ်ကံဟောင်းတွေလဲ အကျိုးပေးပြီး ဖြစ်သွားတယ်။ ယခုလဲ ကာမရာဂတွေ ကင်းစင်ပြီး စင်ကြယ်နေတယ်။ ဒါကြောင့် နောက်ဘဝမှာ အို နာ သေ စသော ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် စင်ကြယ်တယ်လို့ ဥဒ္ဓံသရခေါ်တဲ့ သဿတ အယူရှိသူတို့က ပြောဟောကြတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ သုတမင်္ဂလာ မုတမင်္ဂလာတို့ကို မှီပြီးတော့လဲ ထို့အတူပင် နောက်ဘဝမှာ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် စင်ကြယ်တယ်လို့ ပြောဟောနေကြတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ နောက်ဘဝ၌ အမြဲတမ်း ချမ်းသာသွားမယ်လို့ အယူရှိကြတဲ့အတွက် ဘဝတဏှာမကင်းဘဲ ရှိနေကြတယ်။ အဲဒီလို ဘဝတဏှာ မကင်းသောကြောင့် အဲဒီလို ဟောပြောနေကြတာပါပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒါကို (စက်ဆုပ်သဖြင့်၊ ပင်ပန်းကျင့်၊ အသင့်မှီကာ ဟောကြသည်၊ ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မုတ ပါ၊ မှီကာ စင်ကြယ်ဟောကြသည်၊ ဥဒ္ဓံသရ၊ ယူဝါဒ၊ ရှိကြသူတို့ ဟောကြသည်၊ ဘဝဖြာဖြာ၊ သူတို့မှာ တဏှာမကင်း၊ ရှိနေသည်-လို့) ဂါထာတစ်ပိုဒ် တစ်ပိုဒ်စီအတွက် ဆောင်ပုဒ်တစ်ပုဒ်စီ စီထားတယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

၇။ စက်ဆုပ်သဖြင့်၊ ပင်ပန်းကျင့်၊ အသင့်မှီကာ ဟောကြသည်။

အကုသိုလ်ကို စက်ဆုပ်သဖြင့် ကိုယ်ပင်ပန်းအောင် ကျင့်ပြီး နောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ဟောကြတယ်တဲ့။

ဒိဋ္ဌ သုတာ၊ မုတ ပါ၊ မှီကာ စင်ကြယ်ဟောကြသည်။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည်ဖြင့်လဲ ထို့အတူပင် လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ဟောကြပါတယ်တဲ့။ ဒါကတော့ ထင်ရှားပါ တယ်။ ဒါပေမယ့် ယခုခေတ်မှာတော့ အဲဒီလို ဟောပြောတဲ့ ဘာသာရေးကို ထင်ရှားမတွေ့ရဘူး၊ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသည်ကြောင့် ယခု လောလောဆယ် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးရတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတာကိုသာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ အယူထဲမှာ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါး စသည် ယုံကြည်တာလဲ ပါဝင်ပါတယ်။

ဥဒ္ဓံသရ၊ ယူဝါဒ၊ ရှိကြသူတို့မှာ။

အဲဒီလို နောက်ဘဝ၌ မအို မနာ မသေ ဆင်းရဲကင်းတယ်လို့ ယူဆပြောဟောနေကြတဲ့ သူတွေဟာ သေပြီးတဲ့နောက် လဲ အတ္တကောင်ဟာ ဘယ်တော့မှ မပျက်စီးဘူး ရှိမြဲရှိနေတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆတဲ့ ဥဒ္ဓံသရခေါ် သဿတအယူ ရှိသူတွေပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဘဝဖြာဖြာ၊ သူတို့မှာ တဏှာမကင်း၊ ရှိနေသည်။

အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ နောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲကင်းတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆကြပေမယ့် ဘဝတဏှာ မကင်းသေးသောကြောင့် တောင့်တကြဲတွေးပြီး ပူပန်လှုပ်ရှား နေကြရတယ်ဆိုတဲ့ အပြစ်ကို ဒီလို ပြဆိုတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၈-က)

၈။ (က)။ ပတ္တယမာနဿ ဟိ ဇေပိတာနိ၊
ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသု။

ဟိ-အပြစ်ကို ဖော်ပြရလျှင်၊ ပတ္တယမာနဿ-ဘဝ တဏှာမကင်းသေး၍ တောင့်တနေသောသူအား၊ ဇေပိတာနိ-ယောင်ယမ်း တသခြင်းတို့သည်လည်း၊ ဟောန္တိ-ဖြစ်ကုန်၏၊ တဏှာ မကင်းသေးတဲ့သူဟာ လိုရာလိုရာကို တောင့်တနေတယ်၊ တောင့်တနေတော့ ယောင်ယမ်း တသမှု တမ်းတမှုတွေလဲ ဖြစ်နေတယ် တဲ့၊ အဲဒါကို (တောင့်တလျက်သာ၊ နေသူမှာ၊ လိုရာမှန်းဆ တမ်းတသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈။(က)။ တောင့်တလျက်သာ၊ နေသူမှာ၊ လိုရာမှန်းဆ တမ်းတသည်။

ပကပ္ပိတေသု-ကြံတွေးမိသော အရာတို့၌၊ ပဝေဓိတံ ဝါပိ-စိုးရိမ်ပူပန်လျက် လှုပ်ရှားခြင်းသည်လည်း၊ ဟောတိ-ဖြစ်သည်တဲ့၊ တဏှာမကင်းသေးတဲ့သူမှာ မင်းဘေး ခိုးသူဘေး စသည်ကို အကြောင်းပြုပြီး နောင်ရေး အကြောင်းအရာများကို ကြံတွေးပြီးတော့လဲ စိုးရိမ်ပူပန်လျက် စိတ်နှလုံး တုန်လှုပ်ဆင်းရဲခြင်းလဲ ဖြစ်တတ်ပါတယ်တဲ့၊ အဲဒါကို (ကြံတွေးမိငြား၊ အာရုံများ၊ လှုပ်ရှားစိုးရိမ် ပူပန်သည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံတွေးမိငြား၊ အာရုံများ၊ လှုပ်ရှားစိုးရိမ် ပူပန်သည်။

အဲဒီလို တမ်းတ လှုပ်ရှားနေတာဟာ ဘဝတဏှာ မကင်းသေးလို့ပဲ၊ ဘဝ၌ ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းလဲ မကင်းသေးလို့ဘဲ၊ ဘဝတဏှာကင်းတဲ့ ရဟန္တာမှာတော့ ဘဝ၌ဖြစ်ခြင်း သေခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းမရှိတဲ့အတွက် နောက်ဘဝ နောက်ကာလနှင့်စပ်ပြီး တောင့်တခြင်းလဲ မရှိဘူး၊ တမ်းတခြင်းလဲမရှိဘူး၊ တုန်လှုပ်ခြင်းလဲ မရှိဘူးဆိုတာကိုလဲ ဒီလိုပြဆိုတော်မူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၈-ခ)

၈ (ခ)။ စုတူပပါတော ဣဓ ယဿ နတ္ထိ၊
သ ကေန ဝေဓေယျ ကုဟိံ ဝ ဇေပေ။

ဣဓ-ဤလောက၌၊ ယဿ-အကြင်ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်အား၊ စုတူပပါတော-သေခြင်း ဖြစ်ခြင်းသည်၊ ဝါ-ဖြစ်ခြင်း သေခြင်းသည်၊ (ပါဠိ၌ အက္ခရာနည်းသော စုတိ-ကို ရှေ့ထား၍ ဆိုသည်၊ ဆိုလိုရင်းမှာ ဖြစ်ပြီးနောက် သေခြင်းပင်ဖြစ်သည်။) နတ္ထိ-မရှိ၊ သသော-ထိုဖြစ်ခြင်း သေခြင်းမရှိသော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ကေန-ဘယ်အကြောင်းကြောင့်၊ ဝေဓေယျ-တုန်လှုပ် ရာ အံ့နည်းတဲ့၊ ယုတ်ညံ့သောဘဝ၌ ဖြစ်ရခြင်း၊ နောင်အခါ၌ ဆင်းရဲရမည်ဖြစ်ခြင်း စသော ဘယ်လိုအကြောင်းကြောင့်မျှ မတုန်လှုပ် မစိုးရိမ်တော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်) ကုဟိံဝါ-အဘယ်၌မူလည်း၊ ဇေပေ-ယောင်ယမ်း တမ်းတရာအံ့နည်း၊ (ဘယ်လို ဘဝဖြစ်ရပါစေ၊ မအို မနာ မသေဘဲ ရှိရပါစေစသည်ဖြင့် ဘယ်အရာမှာမျှ ယောင်ယမ်းတမ်းတခြင်း မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကို (ဖြစ်၊ သေကင်းကွာ၊ ရဟန္တာ၊ ဘယ်မှာ တမ်းတရံ့အံ့နည်း၊ ဘာကြောင့် ဖြစ်ဖြစ်၊ လှုပ်ရှားလစ်၊ စင်စစ် မရှိ တော့သတည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၈ (ခ)။ ဖြစ်၊ သေကင်းကွာ၊ ရဟန္တာ၊ ဘယ်မှာ တမ်းတရံ့အံ့နည်း။
ဘာကြောင့်ဖြစ်ဖြစ်၊ လှုပ်ရှားလစ်၊ စင်စစ်မရှိတော့သတည်း။

မိစ္ဆာအယူဝါဒတို့အရအားဖြင့် နောက်ဘဝ၌ ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ ဆိုပေမယ့် ဘဝတဏှာ မကင်းသေး၍ ဘဝ၌ဖြစ်နေလျှင် ဆင်းရဲကင်းဖို့ တောင့်တမှု၊ ဆင်းရဲရမှုကိုကြောက်ပြီး စိုးရိမ်ပူပန်မှုစသော ဆင်းရဲတွေဟာ မကင်းကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်၊ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီ တောင့်တမှု တမ်းတမှု စိုးရိမ်ပူပန်မှု စသော ဆင်းရဲတွေ အကုန်ကင်းတယ်၊ ဒါကြောင့် ဆင်းရဲရပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းချင်ရင် ရဟန္တာဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ၊ ဒီက ယောဂီ တွေကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်နှင့်အညီ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ ရောက်ပြီး ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်စေနိုင်တဲ့ သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာအကျင့်ကို ကျင့်သုံး အားထုတ်နေကြတာပဲ၊ ဒါကြောင့် မိမိတို့ ရှုမှတ်ကျင့်သုံးမြဲ ရှုမှတ်ကျင့်သုံး သွားကြဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို ရဟန္တာအထိ ဖြစ်စေနိုင်သော သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ ကျင့်လမ်းမှန်ကို တိုးတက်ကျင့်သုံး ရှုမှတ်နိုင်ကြသဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ်

တတိယပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လဆန်း (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သင်္ခန္ဓာ

မဟာဗျူဟာသုတ်ကို ဟောလာတာ ၂-သီတင်းရှိပြီ၊ (၈)ဂါထာပြီးခဲ့ပြီ၊ နတ်တော်လဆန်း (၈)ရက်နေ့ကတော့ နှစ်ပတ်လည် ပူဇော်ပွဲနေ့ဖြစ်၍ ဟောချိန်မရသောကြောင့် မဟောခဲ့ရဘူး၊ လပြည့်နေ့ကလဲ တိပိဋကဓရ စာပြန်ပွဲ ဖွင့်တဲ့နေ့ ဖြစ်၍ အချိန်မရသောကြောင့် မဟောခဲ့ရဘူး၊ လဆုတ် (၈)ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် ၉-ဂါထာကစပြီး ဟောရမယ်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်အရဖြင့် နိမ္မိတဘုရားက ဒီလို မေးတော်မူပါတယ်။

နိမ္မိတဘုရား၏ အမေးဂါထာ (၉)

၉။ ယမာဟု ဓမ္မံ ပရမန္တိ ဧကေ၊
တမေဝ ဟီနန္တိ ပနာဟု အညေ။
သစ္စော န ဝါဒေါ ကတမော ဣမေသံ၊
သဗ္ဗေဝ ဟီမေ ကုသလာဝဒါနာ။

ဂေါတမ-ဂေါတမနွယ်ဖွား မြတ်စွာဘုရား၊ ဧကေ-အချို့ ဘာသာရေးဆရာတို့သည်၊ ယံ ဓမ္မံ-အကြင် ဘာသာရေးတရားကို၊ ပရမန္တိ-အမြတ်ဆုံးဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုဟောကြားကုန်၏၊ ပန-သို့သော်လည်း၊ တမေဝ-ထိုဘာသာရေး တရားကိုပင်၊ အညေ-အခြား ဘာသာရေးဆရာတို့က၊ ဟီနန္တိ-ယုတ်ညံ့သည်ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆို ဟောကြားကုန်၏တဲ့၊ အချို့ ဘာသာရေးဆရာတို့က အမြတ်လိုဆိုရတာကို အခြားဘာသာရေးဆရာတွေက အယုတ်လိုဆိုကြတယ်တဲ့၊ ကိုယ့်ဘာသာရေးကို အမြတ်လိုဆိုကြရာမှာ အခြားဘာသာရေးဆရာတို့က အယုတ်အညံ့အမှားလို့ ဆိုကြတာကို ပြောတာပါပဲ၊ အဲဒါကို (အကြင်ဓမ္မ၊ အချို့က၊ မြတ်လှဆိုကြသည်၊ အခြားသူတွေက၊ ယင်းဓမ္မ၊ ဟီနအယုတ် ဆိုကြသည်-လို့)ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၉။ အကြင်ဓမ္မ၊ အချို့က၊ မြတ်လှ ဆိုကြသည်။
အခြားသူတွေက၊ ယင်းဓမ္မ၊ ဟီနအယုတ်ဆိုကြသည်။

ဣမေသံ-ဤသို့ ပြောဟောငြင်းခုံနေသော သူတို့၏၊ ဝါ-ဤသို့ ဆိုသော ဝါဒတို့တွင်၊ ကတမော ဝါဒေါ-အဘယ်ဝါဒသည်၊ သစ္စော-အမှန်ဖြစ်ပါသနည်းတဲ့၊ ဒီလို ကိုယ့်ဟာကိုယ်သာ မြတ်တယ်၊ သူများဟာ ယုတ်ညံ့တယ်လို့ ပြောဆိုနေကြတဲ့ ဘာသာရေးဆရာတွေ၏ အယူဝါဒအမျိုးမျိုး များစွာထဲမှာ အဘယ်ဝါဒက မှန်ပါသလဲလို့ မေးတော်မူပါတယ်၊ အဲဒါကို (ဤသူတို့မှာ၊ မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာဝါဒ အဘယ်နည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသူတို့မှာ-မှန်ကန်စွာ၊ သစ္စာဝါဒ အဘယ်နည်း။

ဘာကြောင့် ဒီလိုမေးရသလဲဆိုတော့ ဟီ-မေးခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ သဗ္ဗေဝ-အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ဣမေ-ငြင်းခုံပြောဆိုနေကြသော ဤသူတို့သည်၊ ကုသလာဝဒါနာ-ကျွမ်းကျင်တတ်သိပညာရှိဟု ဝန်ခံကြပါသည်၊ ဝါ-ဝန်ခံနေကြသောကြောင့် မေးရပါသည်တဲ့၊ အဲဒါကို (အားလုံးပင်လျှင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဉာဏ်ရှင်ဝန်ခံ သောကြောင့်တည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အားလုံးပင်လျှင်၊ တတ်ကျွမ်းကျင်၊ ဉာဏ်ရှင်ဝန်ခံသောကြောင့်တည်း။

အဲဒီအမေးကို မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဖြေကြားတော်မူပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ အဖြေဂါထာ (၁၀)

၁၀။ သင်္က ဟိ ဓမ္မံ ပရိပုဏ္ဏံ မာဟု၊
 အညဿ ဓမ္မံ ပန ဟိန မာဟု။
 ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယု ဝိဝါဒယန္တိ၊
 သင်္က သင်္က သမ္မုတိ မာဟု သစ္စံ။

မုနိ-နိဗ္ဗိတရုပ်ပွား မြတ်ဘုရား၊ သင်္က ဟိဓမ္မံ-မိမိ၏ ဘာသာရေး တရားကိုသာလျှင်၊ ပရိပုဏ္ဏံ-ပြည့်စုံ ကောင်းမြတ် သည်ဟူ၍၊ ဧတေ-ငြင်းခုံနေသော ဤဘာသာရေးဆရာတို့သည်၊ အာဟု-ပြောဆိုကုန်၏၊ အညဿ ဓမ္မံ ပန-အခြားသူ၏ ဘာသာရေးတရားကိုမူကား၊ ဟိနံ-အယုတ်အညံ့ဟူ၍၊ အာဟု-ဆိုကုန်၏ တဲ့၊ အဲဒါကို (ကိုယ့်တရားကို၊ ပြည့်စုံဆို၊ အခြားကို ယုတ်ညံ့ဆိုကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၀။ ကိုယ့်တရားကို၊ ပြည့်စုံဆို၊ အခြားကို ယုတ်ညံ့ဆိုကြသည်။

ဧဝမ္ပိ-ဤပုံ ဤနည်းဖြင့်လည်း၊ ဝိဂ္ဂယု-မြဲမြံစွာ ယူကုန်၍၊ ဝိဝါဒယန္တိ-ငြင်းခုံနေကြကုန်၏တဲ့၊ ကိုယ့်ဘာသာရေး တရားကိုသာ ပြည့်စုံ ကောင်းမြတ်တယ်ဆိုပြီး သူများတရားကို အယုတ်အညံ့အမှားလို့ ပြောဆို ငြင်းခုံနေကြတာဟာ ဘာသာ ရေးဆရာတို့၏ လမ်းစဉ်ပဲ၊ ဒါကြောင့် “အပြင်ပ ဘာသာရေးဝါဒတွေဟာ ဘယ်သူ့ဟာမှ မမှန်ဘူး၊ အမှားချည်းပဲ”လို့ တည့် တည့်မပြောဘဲ သွယ်ဝိုက်ပြီး ဖြေရှင်းတော်မူတာပါပဲ၊ အဲဒါကို (ဤသို့လဲပဲ၊ ခိုင်အမြဲ၊ ယူစွဲ ငြင်းခုံနေကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဤသို့လဲပဲ၊ ခိုင်အမြဲ၊ ယူစွဲ ငြင်းခုံနေကြသည်။

အဲဒီလို ငြင်းခုံကြခြင်း၏ အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဖော်ပြတော်မူပါတယ်၊ ဧတေ-ဤငြင်းခုံနေသော ဘာသာရေး ဆရာ တို့သည်၊ သင်္က သင်္က-မိမိဟာ မိမိဟာဖြစ်သော၊ သမ္မုတိ-အမှန်ဟု သမုတ်ထားသော ဘာသာရေးတရားကို၊ သစ္စံ-အမှန်ဟူ ၍၊ အာဟု-ပြောဆိုကြ၏၊ ဝါ-ပြောဆိုနေကြသောကြောင့် ပေတည်းတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ (ကိုယ့်ဟာ ကိုယ့်ဟာ၊ အယူသာ၊ မှန်တာ ရယ်လို့ ဆိုကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်ဟာကိုယ့်ဟာ၊ အယူသာ၊
 မှန်တာရယ်လို့ ဆိုကြသည်။

ဘာသာရေးအယူသည်းသူတိုင်းက ကိုယ့်အယူသာ မှန်တယ်လို့ အသီးသီး ပြောဆိုနေကြတယ်၊ အဲဒီလို ပြောဆိုနေ ကြတော့ အခြားဘာသာရေးတွေကို အယုတ်အညံ့အမှားလို့ ဆိုရာရောက်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ငြင်းခုံနေကြ တာပါပဲ၊ ဘယ်သူ့ ဟာမှ တကယ်မှန်တာတော့ မရှိပါဘူးလို့ သွယ်ဝိုက်ပြီးတော့ သိနားလည်စေပါတယ်၊ ထို့အတူပင် အခြားနည်းဖြင့်လဲ ဖြေရှင်း တော်မူပြန်ပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၁)

၁၁။ ပရဿ စေ ဝမ္ဘယိတေန ဟီနော၊
 န ကောစိ ဓမ္မေသု ဝိသေသိ အဿ။
 ပုထူ ဟိ အညဿ ဝဒန္တိ ဓမ္မံ၊
 နိဟိနတော သမ္ပိ ဒဠ္ဇဝဒါနာ။

ပရဿ-သူတစ်ပါး၏၊ ဝမ္ဘယိတေန-ရှုတ်ချခြင်းကြောင့်၊ ဟီနော-ယုတ်ညံ့သည်၊ စေ အဿ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့၊ ကောစိ-တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ၊ ဓမ္မေသု-ဘာသာရေးတို့၌ ဝါ-ဘာသာရေး တရားတို့ကြောင့်၊ ဝိသေသိ-ထူးသောဂုဏ်ရှိသည်၊ ဝါ-ထူးခြားမြင့်မြတ်သည်၊ န အဿ-မဖြစ်ရာတော့သည် သာတည်းတဲ့၊ သူတစ်ပါးက ရှုတ်ချခြင်းကြောင့် ယုတ်ညံ့သည် ဖြစ်ပါမူ ဘာသာရေးတရားတိုင်း သူတစ်ပါး၏ အရှုတ်ချခံနေရတာချည်းပဲ၊ ဒါကြောင့် ဘယ်ဘာသာဝင် တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ မိမိဘာသာရေး ကျင့်ဝတ်ကြောင့် ထူးခြားမြင့်မြတ်သူ မဖြစ်နိုင်သည်သာ၊ ဘာသာဝင်ဟူသမျှ အကုန်လုံး အယုတ်အညံ့ချည်း ဖြစ်ဖို့ရှိတော့တာပဲတဲ့၊ ဒီစကားဖြင့်လဲ ဘယ်ဝါဒမှ မမှန်ဘူးဆိုတာကို သွယ်ဝိုက်ပြီး သိနားလည်စေပါတယ်၊ အဲဒါကို (သူများ ရှုတ်ချ၊ ပြောရုံမျှ၊ ဓမ္မအယုတ်ဖြစ်ပါလျှင်၊ ဓမ္မအရ၊ တစ်ဦးမျှ၊ ထူးလှမရှိဖြစ်ဖွယ်ပင်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၁။ သူများရှုတ်ချ၊ ပြောရုံမျှ၊ ဓမ္မအယုတ်ဖြစ်ပါလျှင်၊ ဓမ္မအရ၊
တစ်ဦးမျှ၊ ထူးလှ မရှိ ဖြစ်ဖွယ်ပင်။

အဲဒါ ဘာကြောင့်လဲလို့ဆိုတော့ ဟိ-ထူးခြားမြင့်မြတ်သူ မဖြစ်နိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ ပုထူ-ဘာသာရေး ဆရာ
များစွာတို့သည်၊ (ဘာသာရေး ဆရာတိုင်းပင်ဟု ဆိုလို၏။) သမို-မိမိ၏ ဘာသာရေးတရား၌၊ ဒဗ္ဗဝဒါနာ-အကောင်းအမြတ်
အနေဖြင့် မြဲမြံစွာ ပြောဟောကြကုန်လျက်၊ အညဿ ဓမ္မ-အခြားသူ၏ ဘာသာရေးတရားကို၊ နိဟီနတော-အယုတ်အညံ့
အနေအားဖြင့်၊ ဝါ-အယုတ်အညံ့ဟူ၍၊ ဝဒန္တိ-ပြောဟောကြကုန်၏။ ဝါ-ပြောဟောကြသောကြောင့် ပေတည်းတဲ့၊ ကိုယ့်
ဘာသာရေးကိုသာ အကောင်းအမြတ်အနေဖြင့် မြဲမြံစွာ ယုံကြည်ယူစွဲကြလျက် အခြားဘာသာရေး ဟူသမျှကို အယုတ်အညံ့
အမှားဟု အများက ဟောပြောနေကြသောကြောင့် ဘာသာရေးတရားတိုင်း အရှုတ်ချခံကြရတာချည်းပဲ၊ အဲဒီလို အရှုတ်ချခံရ
ရုံမျှဖြင့် တကယ်ယုတ်ညံ့သွားရင် ဘာသာရေးတိုင်းမှာ မိမိ၏ ဘာသာရေးအကျင့်ကြောင်း မြင့်မြတ်သူ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊
အယုတ်အညံ့ချည်းသာ ဖြစ်ဖို့ရှိပါတယ်တဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ (ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ စွဲမြဲစွာ၊ ဟောကာ နေကြသည့်အပြင်၊ အခြားသူ
ဓမ္မ၊ အများက၊ ရှုတ်ချ ပြောဆိုသောကြောင့်ပင်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကိုယ့်အယူ၌သာ၊ စွဲမြဲစွာ၊ ဟောကာနေကြသည့်အပြင်။
အခြားသူ ဓမ္မ၊ အများက၊ ရှုတ်ချ ပြောဆိုသောကြောင့်ပင်။

အဖြေဂါထာ (၁၂)

၁၂။ သဒ္ဓမ္မ ပူဇာပိ နေသံ တထေဝ၊
ယထာ ပသံသန္တိ သကာယနာနိ။
သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ တထိယာ ဘဝေယျံ၊
သုဒ္ဓိ ဟိ နေသံ ပစ္စတ္တမေဝ။

ယထာ-အကြင်အခြင်းအရာဖြင့်၊ သကာယနာနိ-မိမိ၏တည်မှီရာ အယူဝါဒတို့ကို၊ ပသံသန္တိ-မှန်ကန်သည် မြင့်မြတ်
သည်ဟု ချီးမွမ်းကြကုန်၏။ တထာ-ထိုသို့ ချီးမွမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်၊ နေသံ-ထိုဘာသာရေးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သဒ္ဓမ္မပူဇာပိ-
သဒ္ဓမ္မဟုဆိုအပ်သော မိမိတရားကို ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း၊ တထေဝ-မှန်ကန်သည်သာလျှင်၊ စေ သိယာ-အကယ်၍ ဖြစ်ငြား
အံ့၊ ဧဝံ-ဤသို့ဖြစ်ပါမူ၊ သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ-ဘာသာရေးဝါဒဟူသမျှ အကုန်လုံးတို့ပင်လျှင်၊ တထိယာ-အမှန်တို့ချည်းသာ၊ ဘဝေ
ယျံ-ဖြစ်ကုန်ရာသည်တဲ့၊ မိမိတို့၏ ဘာသာဝါဒကို မှန်သည်ဟု ချီးမွမ်းကြသည့် အခြင်း အရာ အားဖြင့် သူတော်တရားလို့
ဆိုရတဲ့ မိမိတို့၏ ဘာသာရေးတရားကို ပူဇော်ခြင်း၊ ဘာသာရေး ဆရာဆရာများကို ပူဇော်ခြင်းဟာလဲ အမှန်သာဖြစ်လို့ရှိရင်
ဘာသာဝါဒဟူသမျှ အကုန်လုံးပင် အမှန်ချည်းဖြစ်ရာပါတယ်တဲ့၊ အဲဒါကို (မိမိနေရာ၊ အယူသာ၊ ကောင်းစွာ ချီးကျူးကြသည့်
သွင်၊ သူတော်တရား၊ ပူဇော်ငြား၊ မမှား အမှန်ဖြစ်ပါလျှင်၊ အားလုံးဝါဒ၊ ဟူသမျှ မှန်ကြသည်ချည်း ဖြစ်လေရာ-လို့) ဆောင်
ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၂။ မိမိနေရာ၊ အယူသာ၊ ကောင်းစွာ ချီးကျူးကြသည့်သွင်။
သူတော်တရား၊ ပူဇော်ငြား၊ မမှား အမှန်ဖြစ်ပါလျှင်။
အားလုံးဝါဒ၊ ဟူသမျှ မှန်ကြသည်ချည်း ဖြစ်လေရာ။

ဟိ-ထိုသို့ အမှန်ချည်းဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကား၊ နေသံ-ထိုဘာသာရေးပုဂ္ဂိုလ်တို့၏၊ သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်း-ဆင်းရဲ
မှ လွတ်မြောက်ခြင်းသည်၊ ပစ္စတ္တမေဝ-အသီးသီးသော မိမိ၏သန္တာန်၌ ဖြစ်ကြသည်ချည်းပင်၊ ဝါ-အသီးသီးသော မိမိတို့
သန္တာန်၌ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့်ပေတည်းတဲ့၊ ဘာသာရေးအယူဝါဒ ရှိသူတိုင်းမှာ စင်ကြယ်ခြင်း-ဆင်းရဲမှလွတ်
မြောက်ခြင်းဟာ မိမိတို့၏ ဘာသာရေးအလိုအားဖြင့် ရှိသည်ချည်းဟု ယုံကြည်ကြသောကြောင့်ပါပဲတဲ့၊ အဲဒါကို (ဘယ့်
ကြောင့်ဆိုဘိ၊ သူတို့၏၊ သုဒ္ဓိ စင်ကြယ်လွတ်မြောက်တာ၊ အသီးသီးပင်၊ သူတို့တွင်၊ သက်ဝင် ယုံကြည်သောကြောင့်ပါ-လို့)
ဆောင်ပုဒ် စီထားပါတယ်၊ အဲဒါကိုဆိုကြရမယ်။

ဘယ့်ကြောင့်ဆိုဘိ၊ သူတို့၏၊ သုဒ္ဓိ စင်ကြယ်လွတ်မြောက်တာ။
အသီးသီးပင်၊ သူတို့တွင်၊ သက်ဝင် ယုံကြည်သောကြောင့်ပါ။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော်အပြင်ဘက်က ဘာသာရေးဆရာတွေက သူတို့ဘာသာတရားသာ မှန်တယ်၊ အခြား ဘာသာဝါဒ
တွေကို မှားတယ်လို့ ဒီလိုချည်း ပြောဆိုခြင်းခုံနေကြပေမယ့် သူတို့ဘာသာဝါဒတွေ အကုန်လုံးဟာ အမှားချည်းပဲ၊ မှန်တာရယ်
လို့မရှိဘူးဆိုတာကို ဒဲ့ဒဲ့အားဖြင့်မပြောဘဲ ပရိယာယ်အားဖြင့် သွယ်ဝိုက်ပြီး သိနားလည်အောင် ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့စွာ ဖြေရှင်း

တော်မူပါတယ်။ အဲဒီ ဖြေရှင်းချက်များကို ကြားနာရတဲ့အတွက် မိမိတို့မှာ ယခုဘဝ၌ ရှေးက ပြုစုပွားများခဲ့တဲ့ ကုသိုလ်ကံ၏ အစွမ်းကြောင့် လူသူတော်ကောင်းဖြစ်ပြီး မြတ်စွာဘုရား၏ တရားမှန်ကို ကြားနာရ ကျင့်ရပါပေတယ်လို့ ဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်ပြီး အားထုတ်နေကျ ဗုဒ္ဓတရားမှန်ကို တိုးတက်၍ ကျင့်သုံးပွားများ အားထုတ်နိုင်သဖြင့် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ်

စတုတ္ထပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလဆုတ် (၈) ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သန္ဓေ

မဟာဗျူဟာသုတ်ကို ဟောလာတာ ၃-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာ အမှတ် (၁၂)အထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ နတ်တော်လဆုတ် ၁၂-ရက် နေ့မှစ၍ ဘားအံနှင့် မောလမြိုင်သို့ သွားနေရသဖြင့် ဒီသုတ်ကို ဆက်မဟောရဘဲ ရှိနေခဲ့တယ်၊ ပြာသိုလဆုတ် ၅-ရက်နေ့ကမှ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်ခဲ့တယ်၊ ပြာသိုလဆုတ် (၈) ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် ၁၃၊ ၁၄ ဂါထာများကို ဟောရ မယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၃)

၁၃။ န ဗြာဟ္မဏဿ ပရနေယျ မတ္ထိ၊
ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟိတံ။
တသ္မာ ဝိဝါဒါနိ ဥပါတိဝတ္ထော၊
န ဟိ သေဋ္ဌတော ပဿတိ ဓမ္မမညံ။

ဗြာဟ္မဏဿ-မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို အပပြုပြီး ပယ်ပြီးသော ရဟန္တာအား၊ (ဗြာဟ္မဏဆိုတာ အိန္ဒိယက ပုဏ္ဏားလူမျိုးကိုလဲဆိုတယ်၊ ဒါပေမယ့် ဒီမှာတော့ အဲဒီလို ပုဏ္ဏားလူမျိုးရိုးရိုးကို ဆိုလိုတာမဟုတ်ပါဘူး၊ အကုသိုလ်ကိလေသာ ဟူသမျှကို ပယ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့် မဟာနိဒ္ဒေသမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ သီလဗ္ဗတပရမာသ ရာဂ ဒေါသ မောဟ မာန စသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို အပပြုပြီး ပယ်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ဆိုကြောင်း ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဗြာဟ္မဏဿ-ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား၊ ပရနေယျ-သူတစ်ပါးက သိစေအပ် ညွှန်ကြား အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်၊ ဝါ-ညွှန်ကြားဖွယ်သည်၊ နတ္ထိ-(သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်) မရှိတော့ သည်သာတည်း။

ရဟန္တာမှာ သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို အပြည့်အစုံသိပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သူတစ်ပါးက သိစေဖို့ ညွှန်ကြားဖို့ မလိုဘူးတဲ့၊ အဲဒါကို (ရဟန္တာအား၊ သူတစ်ပါး၊ ညွှန်ကြားပေးဖွယ် မရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ရဟန္တာအား၊ သူတစ်ပါး၊ ညွှန်ကြားပေးဖွယ် မရှိပါ။

ဓမ္မေသု-မိစ္ဆာအယူတရားတို့၌၊ နိစ္ဆေယျ-ကြံစည်ဆုံးဖြတ်၍၊ သမုဂ္ဂဟိတံ-စွဲယူခြင်းသည်လည်း၊ နတ္ထိ-မရှိတော့သည် သာတည်း၊ ၆၂-ပါးသော မိစ္ဆာအယူတရားတို့၌လဲ မည်သည့်အယူကိုမျှ ကြံဆတွေးတော ဆုံးဖြတ်ပြီး စွဲယူခြင်း မရှိတော့ပါဘူးတဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ (အယူတွေမှာ၊ ဆုံးဖြတ်ကာ၊ ယူတာလဲပဲ မရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

အယူတွေမှာ၊ ဆုံးဖြတ်ကာ၊ ယူတာလဲပဲ မရှိပါ။

တသ္မာ-ထို့ကြောင့်၊ ဝိဝါဒါနိ-မိစ္ဆာအယူကို စွဲမှီ၍ ငြင်းခုံမှုတို့ကို၊ ဥပါတိဝတ္ထော-လွန်မြောက် ကင်းရှင်းလျက်ရှိပေ၏၊ အဲဒါကိုလဲ (ထို့ကြောင့် ငြင်းခုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်လွန်မြောက်နေသည်သာ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ထို့ကြောင့် ငြင်းခုံ၊ အလုံးစုံ၊ အကုန်လွန်မြောက်နေသည်သာ။

ဟိ-လွန်မြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတစ်ပါးကား၊ အညံ-သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယ အကျင့်မှတစ်ပါးသော၊ ဝါ အရိယမဂ်အကျင့်မှ တစ်ပါးသော၊ ဓမ္မံ-အကျင့်တရားကို၊ သေဋ္ဌတော-မှန်ကန်မြင့်မြတ်သော တရားအနေအားဖြင့်၊ နပဿတိ-မရှုမြင် မထင်မှန်တော့ပေ၊ ဝါ-မရှုမြင် မထင်မှတ်သောကြောင့် ပေတည်းတဲ့၊ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုရင်လဲ ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါး ပါဝင်နေတယ်၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုရင်လဲ အဲဒီ ၃၇-ပါးလုံး ပါဝင်နေတာပါပဲ။ ဒါကြောင့် တိုတိုနဲ့ ပြောလိုကပြောရအောင် (ဝါ-အရိယမဂ်အကျင့်မှတစ်ပါးသော-လို့) တစ်နည်း အနက်ပြန်လိုက်တာပါပဲ၊ ဗောဓိပက္ခိယ ၃၇-ပါး မပါတဲ့တရား၊ သတိ

ပဋ္ဌာန်မပါတဲ့ တရား၊ အရိယမဂ္ဂ မပါတဲ့တရားဆိုတာ ဗုဒ္ဓသာသနာတွင်းတရား မဟုတ်ပါဘူး။ သာသနာပလမ်းမှာ တရားတွေ ပဲ အဲဒီလို လမ်းမှား အယူမှားကို အကျင့်ကောင်း အကျင့်မြတ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မြင် မယူဆဘူး။ အသိအမှတ် မပြုပါဘူးတဲ့။ ဒါကြောင့်လဲ ငြင်းခုံမှုကင်းပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကိုလဲ (အခြားတရား၊ အမြတ်ထား၊ မြင်သွားမရှိသောကြောင့်ပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားတရား၊ အမြတ်ထား၊ မြင်သွားမရှိသောကြောင့်ပါ။

ဒီနေရာမှာ မေးစရာရှိတယ်။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့-ရဟန္တာဟာ သတိပဋ္ဌာန်ဆိုင်ရာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုင်ရာ တရားတွေကို ဟောပြောနေတယ် မဟုတ်ပါလား။ အဲဒီတော့ အခြားတရားကိုလဲ အမှားအဖြစ်ဖြင့် ပြောဟောနေရာရောက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သတိပဋ္ဌာန် မဂ္ဂင်ဗောဓိပက္ခိယမှ အခြားတရားတွေကို ပယ်ဖျက်ငြင်းခုံရာ မရောက်ပေဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ အဖြေက တော့ ရှေ့ပိုင်းများ၌လဲ ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။ အမှန်တရားကိုသိပြီး အဲဒီ အမှန်တရားကို ဟောပြောနေတာဟာ အခြားသူများအား အမှန်ကိုသိစေရန် မေတ္တာကရုဏာဖြင့် ဟောပြောခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ငြင်းခုံတာမဟုတ်ပါဘူး။ ဥပမာအားဖြင့် ရောဂါရှိနေသူ အား ဆေးမှားကိုမသုံးဘဲ ဆေးမှန် ဆေးကောင်းကိုသုံးဖို့ ညွှန်ကြားတာမျိုးပါပဲ။ တစ်နည်းအားဖြင့် စီးပွားရေးလမ်းမှား လိုက် နေသူအား စီးပွားရေးလမ်းမှန်ကို ညွှန်ကြားတာနဲ့လဲ တူပါတယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၄)

၁၄။ ဇာနာမိ ပဿာမိ တထေဝ ဧတံ၊
ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စန္ဓိ သုဒ္ဓိ။
အဒက္ခိ စေ ကိဉ္စိ တုမဿ တေန၊
အတိသိတွာ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိ။

ဧကေ-အချို့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဇာနာမိ ပဿာမိ-ငါသိသည် ငါမြင်သည်။ ဧတံ-ဤအရာသည်။ တထေဝ-ကိုယ်တိုင် အသိအမြင် ဖြစ်သောကြောင့် သိမြင်သည့်အတိုင်း မှန်သည်သာတည်း။ ဣတိ-ဤသို့ ထင်မြင်ယူဆသော၊ ဒိဋ္ဌိယာ-အယူဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ပစ္စန္ဓိ-ယုံကြည်ဆုံးဖြတ် သိမှတ်ကြကုန်၏ တဲ့။

အဲဒီမှာ ငါသိသည်-ဆိုတာက အဘိညာဉ်ဉာဏ် သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိတာနဲ့ ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်ပြီး သိတာကို ဆိုလိုပါတယ်။ ငါမြင်သည်ဆိုတာကတော့ ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်တာနဲ့ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် မြင်တာ ကို ဆိုလိုပါတယ်။ အယူအစွဲဖြစ်ပုံကတော့ အဘိညာဉ်ဖြင့် သူတစ်ပါးစိတ်ကို သိပြီးတော့ အဲဒီသိရတဲ့စိတ်နဲ့ စိတ်၏တည်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အမြဲတမ်းတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မြင်တဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒီစိတ်၏ တည်ရာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သေပြီးတဲ့ နောက် ဘာမျှမရှိတော့ဘူးလို့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဘိညာဉ်ဖြင့် ရှေးဘဝဟောင်းတွေကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်ပြီးတော့ ငါဟာ ရှေးရှေးဘဝတွေကလဲ ရှိလာခဲ့တယ်။ ယခုလဲ ရှိမြဲတည်ရှိနေတယ်လို့ ထင်မြင်တဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်နိုင်တယ်။

ပကတိမျက်စိဖြင့် ရှေးကဖြစ်ခဲ့ဖူးတဲ့ လူစသည်ကို ထပ်ခါထပ်ခါ မြင်ရသောကြောင့် ရှေးကမြင်ခဲ့တာလဲ ဒီလူပဲ။ ယခု မြင်တာလဲ ဒီလူပဲ။ မပျက်စီးဘဲ အမြဲတည်ရှိနေတယ် စသည်ဖြင့်ထင်မှတ်ပြီး တစ်သက်လုံးတည်ရှိနေတဲ့ အတ္တကောင်အနေဖြင့် ထင်မှတ်တဲ့ အတ္တဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သေသွားတဲ့အခါကျတော့ မမြင်မတွေ့ရလို့ ပြတ်စဲသွားတယ်လို့ ထင်တဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် လောကကိုမြင်တဲ့အခါမှာ ဘဝအသစ်အသစ် ထပ်ဖြစ်ဖြစ်နေတာကို မြင်တွေ့ရတဲ့ အတွက်သတ္တဝါဟာ သေတဲ့အခါလဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်ပြီး တည်မြဲ တည်ရှိနေတယ်လို့ထင်တဲ့ သဿတဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင် တယ်။ တချို့သတ္တဝါတွေ ထပ်ဖြစ်တာကို မတွေ့ရတဲ့အတွက် သေပြီး ပြတ်စဲသွားတယ်ထင်တဲ့ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ တချို့ဗြဟ္မာတွေ သေတာကိုမတွေ့ရတဲ့အတွက် အဲဒီလိုဘဝမျိုးကို အိုနာသေဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ် တယ်လို့လဲ ထင်တတ်တယ်။

ဒါကြောင့် အဲဒီလို ကိုယ်တိုင် သိမြင်ရတာကို အမှန်ပဲလို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးတော့ မည်သို့ပြုကျင့်ပြီး မည်သို့ဖြစ်ရလျှင် အိုနာသေဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် စင်ကြယ်တယ်လို့ ယုံကြည် ယူဆကြပါတယ်တဲ့။ အဲဒီလို ထင်မြင်ယုံကြည်ပုံကို ဆောင်ပုဒ် သုံးခု စီထားတယ်။ လိုက်ဆိုကြရမယ်။

၁၄။ သူတစ်ပါးစိတ်ပါ၊ ရှေးကြောင်းရာ၊ သိတာအမှန်ပင်။
အဘိညာဉ်နှင့်၊ မျက်စိဖြင့်၊ မြင်လင့်အမှန်ပင်။
သို့သိမြင်လင့်၊ အယူဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ်ယုံကြည်။

ပုရစိတ္တဝိဇာနနအဘိညာဉ်ဖြင့် သူတစ်ပါးစိတ်ကိုလဲ ကိုယ်တိုင်သိတယ်၊ ပုဗ္ဗနိဝါသ အဘိညာဉ်ဖြင့် ရှေးဘဝဟောင်း တွေလဲ ကိုယ်တိုင်သိတယ်၊ အဲဒါတွေ အမှန်ချည်းပဲ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် လောကအကြောင်းအရာတွေကို ကိုယ်တိုင်မြင် တယ်၊ ဒါလဲ အမှန်ပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒီအသိအမြင် သုံးမျိုးကတော့ အဘိညာဉ်ရပုဂ္ဂိုလ်တွေနဲ့သာ ဆိုင်ပါတယ်၊ နောက်ပြီး တော့ ပကတိမျက်စိနဲ့ ကိုယ်တိုင်မြင်တာလဲ အမှန်ပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကတော့ အဘိညာဉ်မရတဲ့ သူတွေနဲ့လဲဆိုင်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ကိုယ်တိုင်သိတာမြင်တာကို အခိုင်အမာပြုပြီးတော့ သူတို့၏ ဘာသာရေး အသိအမြင်အရအားဖြင့် စင်ကြယ်တယ်၊ ဝဋ် ဆင်းရဲမှု လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆကြပါတယ်တဲ့။

အဒက္ခိ စေ-ထိုသို့ သိမြင်ပြီး ဖြစ်ငြားအံ့၊ ဝါ-ထိုသို့ ကိုယ်တိုင်သိမြင်ပြီး ဖြစ်ရုံမျှဖြင့် အကယ်၍ စင်ကြယ်လွတ် မြောက်ငြားအံ့၊ တုမဿ-ထိုသို့ သိမြင်သောသူအား၊ တေန-ထိုသိမြင်ခြင်းဖြင့်၊ ကိဉ္စိ-အဘယ်ကိစ္စပြီးအံ့နည်း၊ ဝါ-အဘယ် ကိစ္စမျှ မပြီးပါဘူးတဲ့၊ အဘိညာဉ်ဖြင့် သိမြင်ရုံမျှဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ပကတိမျက်စိဖြင့် မြင်ရုံမျှဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ၊ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားစေခြင်း ကိစ္စဆိုတဲ့ ဒီကိစ္စလေးပါးထဲက ဘယ်ကိစ္စကို ပြီးစေပါသလဲ၊ ဘယ်ကိစ္စကိုမျှ မပြီးစေနိုင်ပါဘူး၊ ဒီကိစ္စလေးပါးကို မပြီးစေနိုင်လျှင် ဝဋ် ဆင်းရဲမှု လွတ်မြောက်ခြင်းဆိုတဲ့ စင်ကြယ်ခြင်းဟာ မဖြစ်နိုင်ပါဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ (တကယ်မြင်ငြား၊ ထိုသူ အား၊ ပြီးသွားကိစ္စ အဘယ်နည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တကယ်မြင်ငြား၊ ထိုသူအား၊ ပြီးသွားကိစ္စ အဘယ်နည်း။

အဲဒီလို ဘာကိစ္စကိုမျှ မပြီးစေဘဲ စင်ကြယ်တယ်လို့ ယုံကြည်ပြောဆိုကြတာကတော့ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့် ဗောဓိပက္ခိယအကျင့်ဆိုတဲ့ အကျင့်လမ်းမှန်ကို ကျော်လွန်ပြီးတော့ လမ်းမှားဖြင့် ယုံကြည် ပြောဟောနေကြတာပဲလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ ဒါကြောင့်-

အတိသတ္တာ-အမှန်ကို ကျော်လွှားရှောင်ဖယ်၍၊ အညေန-အခြားသော နည်းလမ်းမှားဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝဒန္တိ-ပြောဆိုနေကြကုန်၏-လို့ ဆက်ပြီး ဖော်ပြတော်မူတာပါပဲ၊ အဲဒါကိုလဲ (အမှန်ကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ် ဆိုကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အမှန်ကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ် ဆိုကြသည်။

အဲဒီ အတိသတ္တာ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိ-ဆိုတဲ့ အပိုဒ်ကို မဟာနိဒ္ဒေသမှာ တစ်နည်းအားဖြင့် ဒီလိုလဲ ဖွင့်ပြထားပါ သေးတယ်၊ ဖွင့်ပုံကတော့-

ဗုဒ္ဓါဒယော-ဘုရားစသည်တို့သည်၊ (ထည့်ပါဌ်) အတိသတ္တာ-အယူမှားကို ကျော်လွန်ဖယ်ရှား၍ အညေန-သတိ ပဋ္ဌာန်စသော အခြားအကျင့် လမ်းမှန်ဖြင့်၊ သုဒ္ဓိ-စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ဝဒန္တိ-ဟောကြားတော် မူကြကုန်၏တဲ့၊ အဲဒါကိုလဲ (ဒိဋ္ဌိ ကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊ ဖြစ်သင့်စင်ကြယ် ဟောကြသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကိုလဲ ဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌိကျော်လင့်၊ အခြားဖြင့်၊
ဖြစ်သင့်စင်ကြယ် ဟောကြသည်။

ဒီလို ပါဠိတစ်ပိုဒ်တည်းကို ၂-နည်းဖြင့် ဖွင့်ပြတာကတော့ သဒ္ဓါနက်အားဖြင့် ဖြစ်သင့်တဲ့အတွက် သုတပွားရန်ရည်၍ ဖွင့်ပြခြင်း ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ ဘုရားအလိုတော်အရအားဖြင့်တော့ အနက်တစ်ပါးတည်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါတယ်၊ ဟိုတုန်းက ကြားနာ သူတွေဟာလဲ အဲဒီ အနက်တစ်ပါးတည်းကိုသာ သိနားလည်ဖွယ်ရှိပါတယ်၊ အဲဒီ အနက် ၂-ပါးထဲမှာ ပထမအနက်ဟာ ရည် ရွယ်ရင်းဖြစ်သင့်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်၊ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အတိသတ္တာ-ကျော်လွန်တယ်ဆိုတာဟာ အမှန်ကို ကျော်လွန် ရာမှာသာ သုံးလေ့ရှိသောကြောင့်ပါပဲ။

ယခု ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဂါထာ ၂-ပိုဒ်ထဲမှ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိမှန် ပြီးစီးပုံဟာ အတုယူစရာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ သတိပဋ္ဌာန်အကျင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားစေတဲ့အကျင့် ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါးအကျင့်ဆိုတာတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်း က အကျင့်မှန်တွေပဲ၊ အဲဒီအကျင့်မှန်တွေကို ယခု ကျင့်နေကြရတာဟာ အင်မတန် ဝမ်းသာစရာ ကောင်းပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ အကျင့်လမ်းမှန်ကို ကျင့်နေကြရတဲ့အတွက် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ပြီး တိုးတက်ကျင့်သုံးသွားကြဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို တိုးတက် ကျင့်သုံးသောအားဖြင့် ဝိပဿနာတွေ ရင့်သန်ပြီးလျှင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ် ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ်

ပဉ္စမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ ပြာသိုလကွယ်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သင်္ခန္ဓာ

မဟာဗျူဟာသုတ်ကို ဟောလာတာ ၄-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာအမှတ် (၁၄)အထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ ပြာသိုလကွယ် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် ၁၅၊ ၁၆ ဂါထာများကို ဟောရမယ်။

အမြေ့ဂါထာ (၁၅)

၁၅။ ပဿံ နရော ဒက္ခတိ နာမရူပံ၊
ဒိသ္မာန ဝါ ဥဿတိ တာနိမေဝ။
ကာမံ ဗဟုံ ပဿတု အပ္ပကံ ဝါ၊
န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

ပဿံ-ပကတိမျက်စိ အဘိညာဉ်ဥာဏ်တို့ဖြင့် မြင်သော၊ နရော-လူသည်၊ နာမရူပံ-နာမ်ရုပ်ကို၊ ဒက္ခတိ-သာမန် မြင်ရိုးမြင်စဉ်ဖြင့်သာ မြင်လတ္တံ့၊ ပကတိမျက်စိဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် ပရစိတ္တဝိဇာနန၊ ပုဗ္ဗေနိဝါသ အဘိညာဉ်တို့ ဖြင့်ဖြစ်စေ ကိုယ်တိုင် တွေ့မြင်ပါသည်ဆိုတဲ့လူဟာ နာမ်ရုပ်ကို သာမန် မြင်ရိုးမြင်စဉ်မျှဖြင့် မြင်မှာပဲ၊ ရှုမှတ်ပြီး မြင်သိတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် နာမ်ရုပ်ကို ခွဲခြားသိတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အကြောင်းအကျိုး ခွဲခြားသိတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး၊ အဖြစ် အပျက်ကို မြင်သိတာမျိုးလဲ မဟုတ်ဘူး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေ၊ မိန်းမယောက်ျားအနေ၊ တည်မြဲတည်ရှိနေတဲ့အနေ စသည်ဖြင့် သာ မြင်မှာပါတဲ့၊ အဲဒါကို (မြင်သောသူဟာ၊ ရိုးရိုးသာ၊ မြင်မှာ နာမ်ရုပ်ကို-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၅။ မြင်သောသူဟာ၊ ရိုးရိုးသာ၊ မြင်မှာ နာမ်ရုပ်ကို။

ဒိသ္မာန ဝါ-ကိုယ်တိုင်မြင်ပြီး၍လည်း၊ တာနိမေဝ-ရိုးရိုးမြင်ထားသော ထိုနာမ်ရုပ်တို့ကိုသာလျှင်၊ ဥဿတိ-ဆင်ခြင် ကြံစည်သောစိတ်ဖြင့် သိလတ္တံ့တဲ့၊ မြင်ပြီးနာမ်ရုပ်ကိုလဲ ရိုးရိုးမြင်ခဲ့တဲ့အတိုင်းပင် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအနေ စသည်ဖြင့် ကြံတွေးပြီး တော့လဲ သိမှာပါတဲ့၊ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအနေ အပြစ်တင်ဖွယ်အနေ စသည်ဖြင့် မသိနိုင်ပါဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်၊ အဲဒါကို (မြင်ပြီးသောအခါ၊ ထို့တူသာ၊ သိမှာနာမ်ရုပ်ကို-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မြင်ပြီးသော အခါ၊ ထို့တူသာ၊ သိမှာနာမ်ရုပ်ကို။

အပိုဒ် ၂-ခုက ပါဠိသက်သက်ကြည့်ရင် ရည်ရွယ်ချက်ကို သိနားလည်ဖို့ ခက်ပါတယ်၊ မဟာနိဒ္ဒေသ အဖွင့်ကိုမှီပြီး တော့ ယခုပြောခဲ့တဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကို သိနားလည်ရပါတယ်၊ ဆိုလိုရင်းအတိုချုပ်ကတော့ ပကတိမျက်စိနှင့် လောကီအဘိညာဉ် တို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်တွေ့ရတိုင်း အမှန်ချည်းမဟုတ်ဘူး၊ ဖြစ်ခိုက်ရပ်နာမ်ကို ရှုပြီးသိမှသာ အမှန်သိဖြစ်တယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။

ဗဟုံ ဝါ-များစွာကိုဖြစ်စေ၊ အပ္ပံ ဝါ-အနည်းငယ်ကိုဖြစ်စေ၊ ကာမံ ပဿတု-ပကတိမျက်စိနှင့် လောကီအဘိညာဉ် တို့ဖြင့် အကယ်၍ မြင်သိပါစေ၊ ဟိ-ထိုသို့ပင် ကိုယ်တိုင် မြင်သိသော်လည်း တေန-ထိုသို့ မြင်သိခြင်းဖြင့်၊ သုဒ္ဓိံ-ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက် စင်ကြယ်ခြင်းကို၊ ကုသလာ-ခန္ဓာ အာယတန စသည်တို့၌၊ သိမြင်ကျွမ်းကျင်သော (ဘုရားစသော) ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် တို့သည်၊ န ဝဒန္တိ-မဟောကြပါကုန် တဲ့။

ပကတိ မျက်စိဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု စသည်ဖြင့်ဖြစ်စေ၊ နည်းနည်းဖြစ်ဖြစ်၊ များများဖြစ်ဖြစ် ကိုယ်တိုင်တွေ့အားဖြင့် မြင်သော်လဲ ထိုသို့မြင်ရုံသိရုံမျှဖြင့် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်စင်ကြယ်တယ်လို့ မဟောကြပါဘူးတဲ့၊ ဘယ်သူတွေကလဲ ဆိုတော့ ကုသလာ-ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်သစ္စာ ဣန္ဒြေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တွေမှာ ကျွမ်းကျင်သိမြင်တော်မူကြတဲ့ အရှင်မြတ်တွေ သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယတရားတွေ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တရားတွေမှာ ကျွမ်းကျင်သိမြင်တော်မူကြတဲ့ အရှင်မြတ်တွေက

မဟောကြတာပါတဲ့။ အဲဒီအရှင်မြတ်တွေဆိုတာကလဲ ဘုရား ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တွေပါပဲ။ အဲဒီ ၂-ပိုဒ်အတွက် (နည်းနည်း များများ၊ မြင်သော်ငြား၊ မြင်သွားရုံဖြင့်မူ၊ စင်ကြယ်ခြင်းကား၊ ဉာဏ်ရှင်များ၊ ဟောကြားမရှိပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်များ စီထား တယ်။ အဲဒါတွေကို ဆိုကြရမယ်။

နည်းနည်း များများ၊ မြင်သော်ငြား၊ မြင်သွားရုံဖြင့်မူ။
စင်ကြယ်ခြင်းကား၊ ဉာဏ်ရှင်များ၊ ဟောကြားမရှိပါ။

အဖြေဂါထာ (၁၆)

၁၆။ နိဝိဿဝါဒီ န ဟိ သုဗ္ဗိနာယော၊
ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိပုရက္ခရာနော။
ယံ နိဿိတော တတ္ထ သုတံ ဝဒါနော၊
သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ တတ္ထ တထဒ္ဒသာ သော။

နိဝိဿဝါဒီ-အယူမှား၌ သက်ဝင်စွဲလမ်းလျက် ဟောပြောနေလေ့ ရှိသူသည်။ သုဗ္ဗိနာယော-ဆုံးမသွန်သင် ပြုပြင်ပေး ရန် လွယ်ကူသည်။ န ဟိ ဟောတိ-မဖြစ်တော့သည်သာတည်းတဲ့။ အယူအမှားကို ယုံကြည်စွဲလမ်းပြီး ပြောဆိုနေတဲ့သူကို အမြင်မှန်ရအောင် ဆုံးမသွန်သင်ပြုပြင်ပေးဖို့ မလွယ်ဘူး။ ခဲယဉ်းပါတယ်တဲ့။ အဲဒါဟာ သာသနာပက အယူသာ မဟုတ်ဘူး။ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို မှားယွင်းစွာယူဆပြီး ပြောဆိုနေတဲ့သူလဲ သွန်သင်ပြုပြင်ပေးဖို့ ခက်တာပဲ။ ဘုရားလက်ထက်တော်က အရိဋ္ဌ ဆိုတဲ့ ရဟန်း၊ သာတိဆိုတဲ့ ရဟန်းများလိုပင် ဆုံးမသွန်သင်၍ မရတာတွေလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီ အရိဋ္ဌ၊ သာတိတို့၏ အကြောင်းအရာများကို သိလိုလျှင် သလ္လေခသုတ်တရားတော်ကြီးစာအုပ် ဒုတိယတွဲ-နာ ၂၆၇-စသည်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အဆုံးအမခက်ပုံကို (သက်ဝင်ဟောပြု၊ နေပါက ဆုံးမညွှန်ကြား မလွယ်ချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၆။ သက်ဝင်ဟောပြု၊ နေပါက ဆုံးမညွှန်ကြား မလွယ်ချေ။

အဲဒီလို အဆုံးမခက်ခြင်း၏အကြောင်းကိုလဲ ဒီလို ဆက်ပြီးပြထားပါတယ်။ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိ ပုရက္ခရာနော-ကြံဆ မှတ်စွဲထားသော အယူမှားကို ဣန္ဒြေသွားပြုလျက် ရှိနေချေသည်။ ဝါ-ကြံဆမှတ်စွဲထားသော အယူမှားကို ရှေ့သွားပြုလျက် ရှိနေ သောကြောင့်တည်းတဲ့။ အဲဒါကို (ကြံဆမှတ်ထား၊ အယူမှား၊ ရှေ့သွားပြုလျက် နေတတ်ချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံဆမှတ်ထား၊ အယူမှား၊ ရှေ့သွားပြုလျက် နေတတ်ချေ။

ယံ-အကြင်အယူ အကြင်ဆရာကို၊ နိဿိတော-မှီခို အားထားလျက်ရှိ၏။ တတ္ထ-ထိုအယူ ထိုဆရာ၌၊ သုတံ ဝဒါနော -တင့်တယ်သည် ကောင်းမြတ်သည်ဟု ဆိုလေ့ ချီးကျူးလေ့ရှိ၏တဲ့။ သူ့မှီရာအယူနဲ့ သူ့ဆရာကို ကောင်းမြတ်တင့်တယ်တယ် လို့လဲ ချီးကျူး ပြောဆိုနေတတ်ပါတယ်တဲ့။ အဲဒါကို (အယူမှီရာ၊ သူ့ဆရာ၊ ထိုမှာတင့်တယ် ဆိုတတ်ချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အယူမှီရာ၊ သူ့ဆရာ၊ ထိုမှာတင့်တယ် ဆိုတတ်ချေ။

သော-ဆုံးမပြုပြင်ရန် မလွယ်ကူသော ထိုသူသည်။ သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ-သူ့အယူဖြင့် စင်ကြယ်ခြင်းကို ဟောပြောနေလျက်၊ တတ္ထ-ထိုအယူ၌၊ တထံ-သူ့ပြောနေသည့်အတိုင်းပင် မှန်သည်ကို၊ အဒ္ဓသ-ထင်မြင်နေလေတော့၏တဲ့။ အဲဒါကို (စင်ကြယ် ဟောပြု၊ သူ့ဝါဒ၊ မှန်လှထင်မြင် နေတတ်ချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

စင်ကြယ်ဟောပြု၊ သူ့ဝါဒ၊ မှန်လှထင်မြင်နေတတ်ချေ။

ယခုနေအခါလဲ ဘုရားတရားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ဟောပြောနေတာ ရှိတာပဲ။ ဘယ်လိုလဲဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရား က သီလကို ရိုရိုသေသေ စောင့်ထိန်းဖို့ ဟောကြားတော်မူခဲ့ပါတယ်။ တချို့က အဲဒီသီလကို ဆောက်တည်ကျင့်သုံးရန် မလို ဘူးလို့ ဘုရားတရားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောဟောနေကြတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက သတိပဋ္ဌာန်စသော ဗောဓိပက္ခိယတရား တွေကို မိမိတို့ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ပွားစေဖို့။ သမာဓိဘာဝနာ ပညာဘာဝနာတို့ကို ဖြစ်ပွားစေဖို့၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ် တရားတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ်တိုင် သိမြင်အောင်ရှုလျက် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ဖြစ်ပွားစေဖို့ ဟောတော်

မူခွဲတယ်၊တချို့က အဲဒီလိုဟောထားတဲ့ ဘုရားစကားတော်တွေကို ပယ်ပြီး တရားအားထုတ်ဖို့ မလိုဘူးလို့ ဟောပြောနေကြ တယ်။ အဲဒီလို ဟောပြောချက်တွေဟာ ဘုရားတရားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်ကြောင်း အလွန်ပင် ထင်ရှားနေပါတယ်။

ဒါပေမယ့် အဲဒီလို ဟောပြောချက်တွေကို အမှန်ထင်ပြီး ယုံကြည်နေတဲ့သူတွေကလဲ ရှိနေတာပဲ။ အဲဒီလို ယုံကြည်နေ တဲ့ သူတွေကို စပ်ဆိုငံရာ ပညာရှိများက သွန်သင်ညွှန်ပြပေးသော်လဲ သူတို့က လက်မခံဘူး။ သူတို့၏ မူလဆရာနဲ့ သူတို့ ယုံကြည်ထားတဲ့ ဝါဒကိုသာ အမှန်လို့ ထင်မှတ်စွဲလမ်းပြီး တစ်ဆင့်ဝါဒဖြန့် ဟောပြောနေကြတာပဲ။ အဲဒါဟာ ယခုခေတ် ဒီ အမှတ် ၁၆-ဂါထာက အဆိုနဲ့အညီ ဖြစ်နေတာပါပဲ။ သံဝေဂဖြစ်စရာ အလွန်ကောင်းပါတယ်။

ဘုန်းကြီး၏ အမြင်အရ ဖော်ပြရရင်တော့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမည်ခံပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းဟာ ဘုရားဟော တရားတော်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ညီ-မညီ အထူးသတိပြုပြီး ဆင်ခြင်စရာ ကောင်းတယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က “ဗုဒ္ဓ သာသနာ အပြင်ဘက်မှာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိဘူး၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး မရှိရာမှာ ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန်စသည် မရှိဘူး၊ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်မှာသာ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးရှိတယ်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဖြစ်ပွားစေပြီး ကိလေသာငြိမ်းတဲ့ သောတာပန် စသည်ဟာလဲ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်မှသာ ရှိတယ်လို့” အတိအလင်း ဟောကြားထားပါတယ် (ဒီသုတ်မဟာဝါ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ၁၂၄) အဲဒီ ဒေသနာတော်အရအားဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ပွားများအားထုတ်မှုကိုပယ်ရင် အဲဒီပယ်မြစ်သူ၏ သန္တာန်မှာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် မတည် ဘူးလို့ ဆိုဖွယ်ရှိနေပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ တစ်ချိန်က မဟာနာမ်မင်းက မြတ်စွာဘုရားအား ဒီလိုလျှောက်တယ်။ “အကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက တစ်ဖက်၊ ရဟန်းသံဃာစသည် တလောကလုံးကတစ်ဖက် ကွဲနေမယ်ဆိုရင် တပည့်တော်က မြတ်စွာဘုရားဘက်ကသာ နေပါမည်ဘုရား”လို့ လျှောက်ပါတယ်။ (မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ၃၂၆) အဲဒီစကားဟာ အလွန်သင့်မြတ်တဲ့ စကားပါပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်ဆိုရင် ဗုဒ္ဓတရားတော်ကိုသာ အလေးအမြတ် ပြုသင့်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဘုရားစကားတော်နဲ့ ဆန့်ကျင်တဲ့အယူအဆမျိုးကို မကြံမိမပြောမိကြပါစေနဲ့လို့ ကရုဏာရှေ့ထားပြီး ဒီလို သတိပေးစကားကို လဲ ဖော်ပြရတာပဲ။

ဒီကနေ့အတွက်ဟောတဲ့ ဂါထာ ၂-ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကတော့ ပြည့်စုံလောက်ပါပြီ။ အများလူထုအတွက်ဆိုရင် တော့ ဒီသုတ်မှာ ဟောပြောထားတဲ့အတိုင်း အယူမှားကို အမှန်ထင်ပြီး ဟောနေကြတာကို အထူးသတိပြုပြီး ရှောင်ကြဖို့ပါပဲ။ ယခုဒီမှာ တရားနာနေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေအတွက်ကတော့ အမှန်တရားကို ကြားနာပြီး သိပြီးဖြစ်ကြတဲ့အပြင် ကိုယ်တိုင်လဲ အားထုတ်ပြီးတော့ အမှန်ကို တွေ့ပြီးဖြစ်နေကြသောကြောင့် အဲဒီလို သတိပေးစရာတောင် မလိုပါဘူး။ မိမိတို့မှာ ကံကောင်း ထောက်မ၍ တရားမှန်တွေကိုသာ ကြားနာယုံကြည်ပြီး ကျင့်နေကြရပေတယ်။ တရားအရသာ အမှန်တွေကိုလဲ သိသင့်သမျှ သိကြရပေတယ်လို့ နှလုံးသွင်းဆင်ခြင်ပြီး ဝမ်းမြောက်ကြဖို့သာရှိတာပါပဲ။ အဲဒီလို ဝမ်းမြောက်ပြီးတော့ စွမ်းနိုင်သမျှ တိုးတက် ရှုမှတ် အားထုတ်သွားကြရုံပါပဲ။

အဲဒီလို တိုးတက် အားထုတ်ကြသဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ် တိုးတက်ရင့်သန်ပြီးလျှင် မိမိတို့ အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ်

ဆဋ္ဌမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှံ့သန္ဓေ

မဟာဗျူဟာသုတ်ကို ဟောလာတာ ၅-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာအမှတ် (၁၆)အထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ တပို့တွဲလဆန်း (၈)ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် ၁၇၊ ၁၈ ဂါထာများကို ဟောရမယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၇)

၁၇။ န ဗြာဟ္မဏော ကပ္ပမုပေတိ သင်္ခါ၊
န ဒိဋ္ဌိသာရီ နပိ ဉာဏဗန္ဓု။
ဥတွာ စ သော သမ္ပတိယော ပုထုဇ္ဇော၊
ဥပေက္ခတီ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ။

ဗြာဟ္မဏော-မကောင်းမှု အကုသိုလ်ဟူသမျှကို အပပြုပြီး ပယ်ပြီးသော ရဟန္တာသည်၊ သင်္ခါ-သင်္ခါယ-သိသင့်သမျှ ကို သိပြီး၍၊ ဝါ-သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်၊ ကပ္ပ-တဏှာဖြင့် ဒိဋ္ဌိဖြင့် တွေးတောကြံဆခြင်းသို့၊ န ဥပေတိ-မရောက်တော့သည် သာတည်း။

ဗြာဟ္မဏလို့ခေါ်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ သိသင့်သမျှကို မှန်စွာသိပြီးဖြစ်သောကြောင့် တဏှာဖြင့် ကြံဆတွေးတောခြင်း မရှိတော့ဘူး၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံဆတွေးတောခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူးတဲ့၊ အဲဒီမှာ သိသင့်သမျှဆိုတာက သစ္စာလေးပါးပါပဲ၊ ဒုက္ခသစ္စာ ကို ပိုင်းခြား၍ သိရမယ်၊ မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း နံတိုင်း စားသိတိုင်း တွေ့ထိတိုင်း ကြံသိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ် တွေဟာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာတရား ဆင်းရဲအစစ်တရားတွေချည်းပဲ၊ အဲဒါတွေကို ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်၍ အဖြစ် အပျက်ကိုသိပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တအနေဖြင့် ပိုင်းခြားပြီးသိရမယ်၊ အဲဒီလိုသိတာဟာ ပိုင်းခြား၍ သိသင့်တဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းပဲ။

သမုဒယသစ္စာဆိုတဲ့ နှစ်သက်လိုချင်မှုတဏှာကို ပယ်သောအားဖြင့် သိရမယ်၊ မြင်မှု ကြားမှု စသည်ကို ရှုမှတ်ပြီး အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တလို့ သိတိုင်း သိတိုင်း အဲဒီမြင်မှု စသည်မှာ နှစ်သက်လိုချင်မှု မဖြစ်နိုင်တော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ သမုဒယသစ္စာ ကို ပယ်သောအားဖြင့် မှန်စွာသိခြင်းပါပဲ။

ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း ရှုသိရတဲ့အာရုံမှာ မသိမှု-အဝိဇ္ဇာ ကင်းကင်းသွားတယ်၊ အဝိဇ္ဇာကင်းတော့ တဏှာတို့ ဥပါဒါန်တို့ ကံတို့ ကံကြောင့်ဖြစ်မည့် ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့ ဆိုတာတွေဟာလဲ တစ်ပါတည်း ကင်းငြိမ်းသွားကြတယ်၊ အဲဒါဟာ တဒဂ် နိရောဓ သစ္စာကို ပြီးစေသောအားဖြင့် သိသွားတာပဲ။

ရှုတိုင်း ရှုတိုင်း အနိစ္စ စသည်ဖြင့် အမှန်အတိုင်း သိသိသွားတဲ့ သဘောတရားတွေက ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ဆိုတဲ့ မဂ်တရား မဂ္ဂသစ္စာတရားပဲ၊ အဲဒါကိုလဲ ပွားစေလျက် သိပြီးဖြစ်သွားတယ်၊ မြင်မှုကြားမှု စသည်ပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်ပြီးအဲဒီလို သိသိ သွားတာဟာ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ဖြင့် မှန်စွာ သိသွားပုံပါပဲ၊ အဲဒီလို ရှုသိပြီး ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါမှာ ကိလေသာ တွေနှင့်ရုပ်နာမ်တွေ အကုန်လုံး ချုပ်ငြိမ်းတဲ့နိဗ္ဗာန်ကို အရိယမဂ်ဖြင့် တွေ့သိသွားတယ်၊ အဲဒါက နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက် ပြုသွားတာပဲ၊ အဲဒီလို အရိယမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုသွားရင် သစ္စာလေးပါးလုံးကို သိခြင်းကိစ္စပြီးသွားတယ်၊ အထူး အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုသွားရင် သိသင့်သမျှ သိခြင်းကိစ္စ လုံးဝပြည့်စုံသွားတယ်၊ အဲဒီလိုသိတာကို ရည်ပြီးတော့ “သင်္ခါယ-သိသင့်သမျှ သိပြီး၍၊ ဝါ-သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်”လို့ ဆိုထားတာပါပဲ။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီလိုအမှန်တရားတွေကို သိပြီးဖြစ်သောကြောင့် တဏှာဖြင့် သာယာလျက်ကြံစည် တွေးတော ခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူး၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အယူမှားလျက် ကြံစည်တွေးတောခြင်းလဲ မရှိတော့ပါဘူးတဲ့၊ အဲဒါကို (ရဟန္တာမှန်လျှင်၊ သိပြီး လျှင်၊ ဆင်ခြင်တွေးဆ မရှိပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၇။ ရဟန္တာမှန်လျှင်၊ သိပြီးလျှင်၊
ဆင်ခြင်တွေးဆ မရှိပြီ။

န ဒိဋ္ဌိသာရီ-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနောက်သို့လဲ မလိုက်တော့ပြီ။ မူလက မိစ္ဆာအယူရှိသူ ဖြစ်ပေမယ်လို့ အမှန်တရားကို သိပြီးသော အခါကျတော့ အဲဒီမိစ္ဆာအယူနောက်သို့လဲ မလိုက်တော့ဘူးတဲ့။ မိစ္ဆာအယူအားလျော်စွာ ကြံစည်စွဲယူခြင်း ပြောဆိုပြုလုပ်ခြင်း မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဒါကတော့ သောတာပန်ဖြစ်ကတည်းက ပြီးလာခဲ့တဲ့ဂုဏ်ပါပဲ။ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ သာပြီး ထင်ရှားလာပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ နပိညဏဗန္ဓု-ဉာဏ်ဖြင့် ဖွဲ့တယ်အပ်သော မိတ်ဆွေလဲ မရှိတော့ပေ။ ဝါ-ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိကို မိတ်ဖွဲ့ခြင်းလဲ မရှိတော့ပေတဲ့။ အဲဒီမှာ ဉာဏဗန္ဓု-ဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့တယ်ဆိုတာ နက်နဲပါတယ်၊ အသိခက်ပါတယ်။ ဒီပုဒ်ကို ကြားရုံမြင်ရုံနဲ့တော့ ဘယ်လိုဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့တယ်ဆိုတာကို သိနားလည်ဖို့ မလွယ်ပါဘူး။ မြတ်စွာဘုရား ဟောစဉ်တုန်းက ရိုးရိုးစကား ဝါကျများဖြင့် အကျယ်ဟောပြီးမှ ဂါထာဖြင့် အကျဉ်းချုပ် ဟောခဲ့လေသလားလို့ စဉ်းစားဖွယ် ရှိပါတယ်။

ယခုတော့ မဟာနိဒ္ဒေသ အဖွင့်ကို ကြည့်ပြီးတော့ လောကီ ဈာန်သမာပတ် ရှစ်ပါး၌ ပါဝင်သောဉာဏ်၊ လောကီ အဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်းမရှိတာ ဆိုလိုကြောင်း သိရပါတယ်။ မိတ်ဖွဲ့ပုံကတော့ ဈာန်ရတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဈာန်အဘိညာဏ်ဖြင့် သာယာတပ်မက်ခြင်းလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အယူမှားကို စွဲယူခြင်းလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ ထူးခြားစွာသိတဲ့ အဘိညာဉ်ဉာဏ်ကို မှီ၍ သာယာတပ်မက်မှုလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သဿတဒိဋ္ဌိစသော မိစ္ဆာအယူလဲ ဖြစ်နိုင်တယ်။ အဲဒါတွေဟာ ဉာဏ်ဖြင့် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိကို မိတ်ဖွဲ့ခြင်းတွေပါပဲ။ ရဟန္တာမှာတော့ အဲဒီလိုဉာဏ်ဖြင့် မိတ်ဖွဲ့ခြင်း လုံးဝမရှိတော့ပါဘူးတဲ့။ အဲဒါကို (ဒိဋ္ဌိနောက်လဲ၊ မလိုက်ဘဲ၊ ဉာဏ်စွဲမိတ်ဆွေ မဖွဲ့ပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌိနောက်လဲ၊ မလိုက်ဘဲ၊ ဉာဏ်စွဲမိတ်ဆွေမဖွဲ့ပြီ။

သော-ထိုရဟန္တာသည်၊ ဥတွာ-မှန်စွာသိပြီး၍၊ ဝါ-မှန်စွာသိပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ပုထုဇ္ဇာ-များစွာသော မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်သော၊ သမ္မုတိယော စ-သမုတ်ပညတ်ထားသော မိစ္ဆာအယူတို့ကိုလည်း၊ ဥပေက္ခတိ-ဂရုမစိုက်ဘဲ လျစ်လျူရှုလျက်ရှိပေ၏-တဲ့။ ရဟန္တာ မဖြစ်မီက၊ ပထမဆုံး အနေအားဖြင့် ဆိုလျှင်တော့ သောတာပန် မဖြစ်မီက မိစ္ဆာအယူတွေရှိရင်လဲ ရှိနိုင်တယ်။ သောတာပန်ဖြစ်ကတည်းက အဲဒီ မိစ္ဆာအယူတွေဟာ ကင်းစင်ခဲ့တယ်။ ရဟန္တာဖြစ်တဲ့ အခါကျတော့ ကင်းရှင်းကြောင်း သာပြီးထင်ရှားတယ်။ အဲဒါကို (တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား၊ များပြားအယူတွေ၊ သိပြီးမှန်စွာ၊ ရဟန္တာ၊ ရူကာလျစ်လျူနေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

တိတ္ထိအများ၊ သမုတ်ထား၊ များပြားအယူတွေ။
သိပြီးမှန်စွာ၊ ရဟန္တာ၊ ရူကာ လျစ်လျူနေ

အဲဒီမှာ “သိပြီး မှန်စွာ”ဆိုတာက မှန်စွာသိပြီးတော့ မှန်စွာသိပြီး ဖြစ်သောကြောင့်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ အဲဒီအယူတွေကို ရဟန္တာက ဂရုမစိုက် နှလုံးမသွင်းဘဲ လျစ်လျူရှုနေပေမယ်လို့ ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲပြားတဲ့ ပုထုဇဉ်တွေကတော့ အဲဒါတွေကို အလွန်ကောင်းမြတ်တဲ့ အနေဖြင့် မြဲမြံစွာ ယူနေကြတယ်။ ဒါကြောင့် အညေ-ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲပြား အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ-မြဲမြံစွာ စွဲယူလျက် ရှိကြကုန်၏တဲ့။ အဲဒါကို (အခြားသူတွေဟာ၊ ခိုင်မြဲစွာ၊ ယူကာနေကြချေ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားသူတွေဟာ၊ ခိုင်မြဲစွာ၊ ယူကာနေကြချေ။

အဲဒီမှာ ရဟန္တာမှ အခြားသူတွေလို့ အနက်ရပေမယ့် ရဟန္တာနှင့် သဘောကွဲပြား ဆန့်ကျင်တဲ့ ပုထုဇဉ်ကိုသာ ဆိုလိုပါတယ်။ အခြား အရိယာတွေကိုတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲပြား အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်-လို့ အနက်အထူးဖော်ပြီး ပြန်ခဲ့တာပါပဲ။

အဖြေဂါထာ (၁၈)

၁၈။ ဝိဿဇ္ဇ ဂန္ဓာနိ မုနိဓ လောကေ၊
 ဝိဝါဒဇာတေသု န ဝဂ္ဂသာရီ။
 သန္တော အသန္တေသု ဥပေက္ခကော သော၊
 အနဂ္ဂဟော ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ။

ဣဓလောကေ-ဤလောက၌၊ မုနိ-မှန်စွာသိပြီးသော ရဟန္တာရဟန်းသည်၊ ဂန္ဓာနိ-သံသရာ၌ ဖွဲ့တွယ်တတ်သော ဂန္ဓလေးပါးကိလေသာ တရားတို့ကို၊ ဝိဿဇ္ဇ-ပယ်စွန့်ပြီး၍၊ ဝါ-ပယ်စွန့်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်၊ ဝိဝါဒဇာတေသု-ဖြစ်သောကြောင့် ငြင်းခုံမှုရှိသော သူတို့၌၊ ဝါ-အယူအစွဲဖြင့် ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသော သူတို့၌၊ နဝဂ္ဂသာရီ-ကွဲလွဲသော အယူနောက်သို့ မလိုက်တော့ပေ၊ ဝါ-အယူကွဲသောအားဖြင့် သူတို့ထဲ၌ မပါဝင်တော့ပေတဲ့။

ရဟန္တာဟာ ဖွဲ့တွယ်တတ်သော ဂန္ဓလေးပါးလုံးကို စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် အယူအစွဲဖြင့် ကွဲလွဲငြင်းခုံနေကြသော သူတွေထဲမှာ ကွဲပြားကြောင်းဖြစ်တဲ့ အယူကို လက်ခံသောအားဖြင့် မပါဝင်တော့ဘူး၊ မည်သူနှင့်မျှ ဆန့်ကျင်ကွဲပြားခြင်း မရှိတော့ဘူးလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီမှာ ဖွဲ့တွယ်တတ်သော ဂန္ဓလေးပါးဆိုတာက (၁) အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ဓ၊ (၂) ဗျာပါဒကာယဂန္ဓ၊ (၃) သီလဗ္ဗတ ပရာမာသကာယဂန္ဓ၊ (၄) ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ ကာယဂန္ဓ ဆိုတဲ့ ဒီလေးပါးပါပဲ။

အတိုချုပ်ပြောရရင်တော့ အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ လောဘရယ်၊ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ဒေါသရယ်၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဆိုတဲ့ အလေ့အကျင့်အမှားကို အမှန်လို့ ထင်မြင်ယူဆတဲ့ ဒိဋ္ဌိရယ်၊ မိမိအယူသာ မှန်တယ်၊ အခြားအယူတွေဟာ အမှားချည်းပဲလို့ ထင်မြင်ယူဆတဲ့ (ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသ-ခေါ်) ဒိဋ္ဌိရယ် ဒီလေးပါးပါပဲ။ အဲဒီ လေးပါးဟာ လက်ရှိ ရုပ်နာမ်အပေါင်းဆိုတဲ့ ကာယနဲ့ နောက်ဘဝ ရုပ်နာမ်အပေါင်းဆိုတဲ့ ကာယကို ဆက်စပ်ပြီး ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် အဲဒီလေးပါးကို ကာယဂန္ဓလို့ ခေါ်တယ်။ ဘဝသစ် ရုပ်နာမ်အပေါင်းတွေ အဆက်မပြတ်ဖြစ်အောင် ဖွဲ့တွယ်စေတဲ့တရားလို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဥပမာအားဖြင့် ကြီးတစ်စနှင့် တစ်စ ဆက်စပ်ဖွဲ့တွယ် ပေးတာမျိုးပါပဲ။ အဲဒီ လေးပါးထဲမှာ လိုချင်နှစ်သက်ပြီး ရှေးရှုကြံစည်တတ်တဲ့ အဘိဇ္ဈာ-လောဘဆိုတာကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ပြစ်မှားသေပျက်စေလိုတဲ့ ဗျာပါဒဒေါသ ဆိုတာကလဲ ထင်ရှားပါတယ်။ ဒါကြောင့် အဲဒီဂန္ဓ ၂-ပါးကိုတော့ အထူးပြောနေစရာ မလိုပါဘူး။

ကျင့်တဲ့ ၂-ပါးကတော့ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိချည်းပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ထူးခြားပုံကတော့ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဆိုတဲ့ အယူက မိမိအယူသာ မှန်တယ်၊ အခြား အယူဟူသမျှဟာ အမှားချည်းပဲလို့ ထင်မြင်ယူစွဲတဲ့ ဒိဋ္ဌိပဲ။ အဲဒီ ဒိဋ္ဌိက မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးလုံးနဲ့ ဆိုင်တယ်။

အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ထင်မြင်ယူစွဲတဲ့ သီလဗ္ဗတ ပရာမာသ အယူကတော့ ဗုဒ္ဓသာသနာအပြင်ဘက်က အကျင့်ဟူသမျှကို ယုံကြည်ယူစွဲတဲ့ အယူပါပဲ။ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်တွင်း အကျင့်မှန်က သစ္စာလေးပါးကိုသိအောင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဆိုတဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာကို ဖြစ်ပွားစေရတယ်။ သီလနှင့် သမာဓိကို အခြေခံ မှီငြမ်းပြုပြီး ဝိပဿနာပညာကို ဖြစ်ပွားစေရတာပါပဲ။ အဲဒါဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်က အကျင့်လမ်းမှန် အစစ်ပဲ။ သတိပဋ္ဌာန်ကို ပွားစေတယ်။ မဂ္ဂင်ကို ပွားစေတယ်။ ဗောဇ္ဈင်ကို ပွားစေတယ်။ ဗောဓိပက္ခိယတရားကို ပွားစေတယ်ဆိုတာတွေလဲ သဘောအားဖြင့် အတူတူပါပဲ။ ဝိပဿနာရူပီး ပွားစေရတာချည်းပါပဲ။

ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အပြင်ဘက်မှာတော့ သစ္စာလေးပါးကိုသိအောင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ဖြစ်ပွားစေရတယ်ဆိုတာ မရှိဘူး။ တစ်စုံတစ်ခုသော အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆနေကြတယ်။ ဘယ်လိုဟာတွေလဲဆိုတော့ နွား ခွေးစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်မျိုး၊ နတ်သိကြား ဘုရားသခင်ကို ကိုးကွယ်ပူဇော်တဲ့ အလေ့အကျင့်မျိုး၊ နေ၊ လ စသည်ကို ကိုးကွယ်ပူဇော်တဲ့ အလေ့အကျင့်မျိုး၊ ဒီလို အလေ့အကျင့်တွေပါပဲ။ နွား ခွေးတို့၏ အလေ့အကျင့်ကိုတော့ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ကုက္ကုရဝတိကသုတ် သုတ်ပါထေယျ ပါထိကသုတ်များမှာ ပြဆိုထားပါတယ်။ မြန်မာလို လွယ်လွယ်နဲ့ သိချင်ရင်တော့ ဘုန်းကြီး ဖွင့်ပြဟောကြားထားတဲ့ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတော်ကြီး ဒုတိယတွဲ (နာ-၁၀၅) စသည်မှာ ကြည့်နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီမှာတော့ အခြား အလေ့အကျင့်တွေလဲ ထုတ်ပြထားလျက် ရှိပါတယ်။

အဲဒီ အလေ့အကျင့်တွေထဲမှာ သစ္စာလေးပါးသိအောင် ကျင့်တာလဲ မပါဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို ပွားစေတာလဲ မပါဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မပွားစေလို့ သစ္စာလေးပါးကိုမသိရင် ကိလေသာမငြိမ်းဘူး။ ကိလေသာမငြိမ်းရင် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်ဘူး။ အဲဒီလို သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်ပါဘဲ လွတ်တဲ့အနေဖြင့် ယုံကြည်ယူဆတာဟာ သီလဗ္ဗတပရာမာသ အယူပဲ။ အဲဒါကို (သစ္စာမမြင်၊ မဂ္ဂင်မပါ၊ လေ့ကျင့်ကာဖြင့်၊ ချမ်းသာမြဲမည်၊ စွဲယုံကြည်၊ ခေါ်သည် သီလဗ္ဗတပရာမာသတည်း-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

သစ္စာမမြင်၊ မဂ္ဂင်မပါ၊ လေ့ကျင့်ကာဖြင့်၊
ချမ်းသာမြဲမည်၊ စွဲယုံကြည်၊ ခေါ်သည်သီလဗ္ဗတ ပရာမာသတည်း။

တချို့က သီလမျှဖြင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူစွဲနေကြတယ်။ တချို့က ရူပဈာန် အရူပဈာန်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူစွဲ နေကြတယ်။ အဲဒီလို ယုံကြည် ယူစွဲနေတာလဲ သီလဗ္ဗတပရာမာသတည်းပဲ။ သီလလောက် ဈာန်သမာဓိလောက်တောင် မဖြစ်စေဘဲ၊ အလေ့အကျင့်မျှဖြင့် သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်တယ်လို့ ယုံကြည်ယူစွဲတာကို သီလဗ္ဗတပရာမာသ မည်ကြောင်း အထူးပြောစရာ မရှိပါဘူး။ အဲဒီအကြောင်းအရာ ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာ ဒုတိယတွဲ (နှာ-၃၃၃)မှာ ပြဆိုထားပါတယ်။

ဒါကြောင့် ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တဆိုတဲ့ ဒုက္ခသစ္စာကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိအောင်ရှုခြင်း၊ အရိယမဂ်ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေခြင်းမရှိဘဲ ဆင်ခြင်ရုံမျှစသော အလွယ်နည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်လို့ ယုံကြည်ယူဆ ပြောဆိုတာလဲ သီလဗ္ဗတပရာမာသထံ အတွင်းဝင်မဝင် ဆင်ခြင်ဆုံးဖြတ်ဖို့ လိုပါတယ်။

အရေးကြီးတာကတော့ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာဝင်ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်နှင့်အညီ လိုက်နာကျင့်သုံး ဖို့ဟာ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ မြတ်စွာဘုရားရှင်က-

“ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသု-ငါးပါးကုန်သော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာတို့၌၊ ဥဒယဗ္ဗယာနုပသိနော-အဖြစ်အပျက်ကို ရှုလျက်၊ ဝိဟရတော-နေစဉ်၊ တဿ-ထိုငါ၏၊ စိတ္တံ-စိတ်သည်၊ န စိရဿေဝ-မကြာမီပင်လျှင်၊ အနုပါဒါယ-မစွဲလမ်းမှု၍၊ အာသဝေ ဟိ-အာသဝကိလေသာတို့မှာ၊ ဝိမုစ္စိ-လွတ်မြောက်ခဲ့လေပြီ၊ ဝါ-လွတ်မြောက်လျက် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ လေပြီ” လို့ မိမိကိုယ်တော်တိုင် တကယ်ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တွေ၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုလျက် ဝိပဿနာမဂ္ဂင်များကို ပွားစေ ပြီး အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်လျက် ဘုရားဖြစ်ခဲ့ပုံကို အထင်အရှား ဟောတော်မူထားပါတယ် (ဒီခန့်ကာ ယမဟာဝဂ္ဂ မဟာပဒါ နသုတ် နှာ-၃၀)။

ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ်မှာလဲ အဲဒီလို ဝိပဿနာမဂ္ဂင် ပွားစေခဲ့ပုံကို (မဇ္ဈိမာပဋိပဒါ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ) စသည်ဖြင့် အထင်အရှား ဟောထားပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ မဂ္ဂသစ္စာဆိုတဲ့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပွားစေရမယ် ဆိုတာကိုလဲ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ် စသည်မှာ အထင်အရှား ဟောထားပါတယ်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတာ မြင်ခိုက် ကြားခိုက် စသည်မှာ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတွေပဲ။ အဲဒီတရားတွေကို ပေါ်တိုင်း ပေါ်တိုင်း မရှုမိရင် တဏှာ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် စွဲလမ်းတယ်။ ရှုပြီး အဲဒီတရားတွေ၏ အဖြစ်အပျက် အနိစ္စစသည်ကိုသိရင် ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်ဆိုတဲ့ ဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ဖြစ်ပွားတယ်။ အဲဒီဝိပဿနာမဂ္ဂင်တွေ ရင့်သန်ပြည့်စုံတဲ့အခါကျမှ အရိယမဂ်လေးပါး ဆိုတာဖြစ်တယ်။ အဲဒါဟာ ဘုရား ရဟန္တာ အရိယာအလောင်းလျာတိုင်း၏ သန္တာန်မှာ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်ပဲ။ အဲဒီ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်အရ ဝိပဿနာမဂ္ဂလျှင် အနုလောမဆိုတဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဟာ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ အနုလောမဉာဏ်မဖြစ်ရင် ဂေါတြဘူဉာဏ်ဆိုတာလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဂေါတြဘူဉာဏ်မဖြစ်ရင် မဂ်လေးပါးဆိုတာလဲ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ မဂ်လေးပါးမဖြစ်ရင် ဖိုလ်လေးပါးဆိုတာလဲ မဖြစ် နိုင်ဘူး။ အဲဒါဟာ အနုလောမဝိပဿနာက မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ဂေါတြဘူကို ဖြစ်စေတယ်။ ဂေါတြဘူက မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အရိယ မဂ်ကို ဖြစ်စေတယ်။ အရိယမဂ်က မိမိ၏အခြားမဲ့၌ အရိယဖိုလ်ကို ဖြစ်စေတယ်”လို့ ဟောထားတဲ့ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်ဖြင့် အလွန်ထင်ရှားပါတယ်။

ဒါကြောင့် “ဝိပဿနာမဂ္ဂဘဲ အခြားနည်းဖြင့် ကိစ္စပြီးတယ်”လို့ ဟောပြောတဲ့ ဝါဒဟူသမျှဟာ ယခုပြဆိုခဲ့တဲ့ မဟာ ဒါနသုတ်၊ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ် စသည်တို့နှင့်လဲ ဆန့်ကျင်တယ်။ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်နှင့်လဲ ဆန့်ကျင်တယ်။ မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် စသည်တို့နှင့်လဲ ဆန့်ကျင်တယ်။ အဲဒီ ဘုရားဟော ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုတဲ့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် မဆန့် ကျင်ဘဲ တစ်သားတည်း ညီညွတ်အောင် ဗုဒ္ဓသာသနာဝင် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း အထူး သတိပြုသင့်ပါတယ်။

ယခုဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဂန္ထလေးပါးထဲက သီလဗ္ဗတပရာမာသနဲ့ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသဆိုတဲ့ ဒိဋ္ဌိ ၂-ပါးကတော့ သောတာပန် ဖြစ်ကတည်းက ကင်းခဲ့ပါပြီ။ ဗျာပါဒဆိုတဲ့ ဒေါသကလဲ အနာဂါမ်ဖြစ်ကတည်းက ကင်းခဲ့ပါပြီ။ အဘိဇ္ဈာဆိုတဲ့ လောဘက တော့ ရဟန္တာဖြစ်မှကင်းတယ်။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်တဲ့အခါ ဂန္ထလေးပါးလုံးကို စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။ အဲဒီလို ဂန္ထလေးပါးလုံး ကင်းစင်နေပြီဖြစ်သောကြောင့် အယူဝါဒအစွဲအလမ်းကိုမှီ၍ တကယ်ငြင်းခုံနေကြသူတွေ၊ စိတ်ကူး သက်သက်ဖြင့် ငြင်းခုံနေကြသူတွေထဲမှာ တစ်ဖက်ဖက်ကအယူကို လက်ခံလျက် သူတို့၏အကွဲအပြားထဲ ပါဝင်ခြင်းမရှိတော့ ပါဘူးတဲ့။ အဲဒါကို (ဂန္ထလေးဖြာ၊ ရဟန္တာ၊ ပယ်ခွာ စွန့်ပြီးပြီ၊ ငြင်းခုံနေဆဲ၊ အများထဲ၊ ဂိုဏ်းကွဲပါဝင် မပြုပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၈။ ဂန္ဓလေးဖြာ၊ ရဟန္တာ၊ ပယ်ခွာ စွန့်ပြီးပြီ။
ငြင်းခုံနေဆဲ၊ အများထဲ၊ ဂိုဏ်းကွဲပါဝင် မပြုပြီ။

သော-ထိုရဟန္တာသည်၊ အသန္တေသု-အယူမှားကိုစွဲလျက် မငြိမ်မသက်သော သူတို့၌၊ သန္တေ-အယူစွဲကင်းလျက် ငြိမ်သက်သည်ဖြစ်၍၊ ဥပေက္ခာကော-အယူအစွဲရှိသူများနှင့် ထိုအယူအစွဲတို့ကို လျစ်လျူရှုလျက် ငြိမ်သက်နေပေတဲ့၊ အဲဒါကို (မငြိမ်သက်စွာ၊ လူထဲမှာ၊ ငြိမ်ကာလျစ်လျူနေပေသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

မငြိမ်သက်စွာ၊ လူထဲမှာ၊ ငြိမ်ကာလျစ်လျူ နေပေသည်။

အဲဒါဟာ “စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ-မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်ပြီးလျှင်၊ နေဝ သုမနော ဟောတိ ဒုမ္မနော-ဝမ်းသာသည် လဲမဟုတ် နှလုံးမသာသည်လဲမဟုတ်ပေ၊ သတော-အမှတ်ရလျက်၊ သမ္ပဇာနော-မှန်စွာသိသည်ဖြစ်၍၊ ဥပေက္ခာ ကော ဝိဟရတိ -အညီအမျှ လျစ်လျူရှုလျက် နေပေ၏” စသည်ဖြင့် ဟောထားတဲ့ ဆဋ္ဌဂုံပေက္ခာအရ အညီအမျှ လျစ်လျူရှုနေတာပါပဲ။

အညေ-ရဟန္တာနှင့် ဆန့်ကျင်ကွဲပြား အခြားသူတို့သည်၊ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ-မိစ္ဆာအယူကို မြဲမြံစွာယူလျက် ရှိကြကုန်၏၊ သော-ထိုရဟန္တာသည်ကား၊ အနုဂ္ဂဟော-အယူဝါဒဟူသမျှကို မစွဲမယူ လျစ်လျူရှုလျက်သာရှိပေ၏တဲ့၊ အဲဒါကို (အခြားသူ တွေက၊ စွဲယူကြ၊ သူက မယူကင်းပေသည်-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

အခြားသူတွေက၊ စွဲယူကြ၊ သူက မယူ ကင်းပေသည်။

ဒီဂါထာ ၂-ပုဒ်ဖြင့် သိစေလိုရင်းကတော့ မိစ္ဆာအယူဝါဒတွေကို စွဲယူပြီးတော့ ငြင်းခုံနေကြတဲ့သူတွေက သူတို့ဟာ ဗြာဟ္မဏပါလို့ ဝန်ခံနေကြပေမယ့် ကိလေသာတွေကို အပပြုပြီး စွန့်ပယ်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာဗြာဟ္မဏ အစစ်မဟုတ်ကြောင်းကို လဲ သိစေတယ်၊ “သစ္စာလေးပါးကို မှန်စွာသိပြီးတော့ ကြံစည်တွေးဆခြင်းလဲမရှိ၊ အယူဝါဒနောက်သို့လဲ မလိုက်၊ ဈာန်ဉာဏ် လောကီအဘိညာဉ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် တဏှာဒိဋ္ဌိကို ဖွဲ့တွယ်ခြင်းလဲ မရှိဘဲ၊ အယူဝါဒဟူသမျှကို လျစ်လျူရှုနေနိုင်တဲ့ ရဟန္တာ ဗြာဟ္မဏအစစ်ဖြစ်အောင် ကျင့်ရမယ်”လို့လဲ သိစေပါတယ်၊ နောက်ပြီးတော့ “ဂန္ဓလေးပါးကို ပယ်ပြီးဖြစ်လျက် ဝါဒ အငြင်း အခုံ အကွဲအပြားထဲမှာ ပါဝင်လိုစိတ်ကင်းတဲ့ မုနိအစစ်ဖြစ်အောင်လဲ အားထုတ်ရမယ်၊ အယူဝါဒဖြင့် ငြင်းခုံကြလျက် မငြိမ် သက်တဲ့သူတွေထဲမှာ ငြိမ်သက်စွာ လျစ်လျူရှုနေနိုင်တဲ့ မုနိအစစ်ဖြစ်အောင်လဲ အားထုတ်ရမယ်”ဆိုတာကိုလဲ သိစေပါတယ်။

ယခု ဒီမဟာသတိပဋ္ဌာန် ဒေသနာတော်နှင့်အညီ ရှုမှတ် အားထုတ်နေကြတာဟာ အဲဒီ ဗြာဟ္မဏအစစ် မုနိအစစ်ဆိုတဲ့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲခပ်သိမ်းငြိမ်းရအောင် အားထုတ်နေကြတာပဲ၊ ဒါကြောင့် ဒီတရားတော်ကို ကြားနာပြီးတော့ သတိသမာဓိ ဉာဏ်များ ပြည့်စုံသင့်သမျှ ပြည့်စုံရအောင် တိုးတက်ပြီး ရှုမှတ် အားထုတ်သွားကြရုံပါပဲ။

အဲဒီလို တိုးတက်ပြီး ရှုမှတ် အားထုတ်သောအားဖြင့် မိမိတို့အလိုရှိအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

(၃) မဟာဗျူဟာသုတ်

သတ္တမပိုင်း

၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၈)ရက်နေ့ ဟောသည်။

တရားအနှစ်သင်္ခန္ဓာ

မဟာဗျူဟာသုတ်ကို ဟောလာတာ ၆-သီတင်းရှိပြီ၊ ဂါထာအမှတ် (၁၈)အထိ ပြီးခဲ့ပြီ၊ တပို့တွဲ လပြည့်နေ့ကတော့ ဖျာပုံသာသနာရိပ်သာ ၂၅-နှစ်မြောက် ငွေရတုပွဲကိုသွားနေရလို့ ဒီသုတ်တရားကို ဟောခွင့်မရခဲ့ဘူး၊ တပို့တွဲလဆုတ် (၈)ရက် ဒီကနေ့တော့ အမှတ် (၁၉)နှင့် (၂၀) နောက်ဆုံးဂါထာကို ဟောရမယ်။

အဖြေဂါထာ (၁၉)

၁၇။ ပုဗ္ဗာသဝေ ဟိတွာ နဝေ အကုဗ္ဗံ၊
န ဆန္ဒဂူ နောပိ နိဝိဿဝါဒီ။
သ ဝိပ္ပမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဓီရော၊
လိမ္မတိ လောကေ အနတ္တဂရဟိ။

သော-ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်၊ ပုဗ္ဗာသဝေ-ရှေးအာသဝေါတို့ကို၊ ဟိတွာ-ပယ်ပြီး၍၊ နဝေ-အသစ် အာသဝေါ တို့ကို လည်း အကုဗ္ဗံ-မပြုသည်၊ ဟောတိ-ဖြစ်၏ တဲ့။

ရှေးအာသဝေါဆိုတာ ရှေးကာလ မြင်ကြားတွေ့သိခဲ့ရတဲ့ ရုပ်နာမ်အာရုံတွေကို ပြန်လည်ဆင်ခြင်ပြီး ဖြစ်နိုင်တဲ့ ကာမ ရာဂစသော အကုသိုလ်ကိလေသာတွေပဲ၊ ဝိပဿနာရှုနေတဲ့ ယောဂီလဲ အဲဒီ အာသဝေါကိလေသာတွေ မဖြစ်နိုင်အောင် ပယ်နေ ရတာပဲ၊ ပယ်ပုံကတော့ ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နေရင်း ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေ ကြံစည်မိရင် အဲဒီ ကြံစည်တဲ့စိတ်ကို ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရတယ်၊ ရဟန္တာမှာတော့ အရဟတ္တမဂ် ရောက်ကတည်းက ရှေးဟောင်းနှောင်းဖြစ်တွေကို ပြန်လည်ကြံတွေးပြီး ဖြစ်မည့် အကုသိုလ်ကိလေသာ ဟူသမျှတွေကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီး ဖြစ်ပါတယ်၊ အဲဒီလို ပယ်ပြီးဖြစ်တာကို ရည်ပြီးတော့ “ရှေးအာသဝေါတို့ကို ပယ်ပြီး၍”လို့ ဆိုတာပါပဲ၊ အသစ်အာသဝေါတို့ကိုလည်း မပြုဘူး-ဆိုတာကတော့ မြင်ဆင် ကြားဆဲစသော ပစ္စုပ္ပန်အာရုံတွေနှင့် စပ်ပြီးဖြစ်မည့် ကိလေသာတွေ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ဘဲ ကင်းငြိမ်းနေတာကို ဆိုတာပါပဲ၊ အဲဒါကို (ရှေးအာသဝ၊ စွန့်ပယ်ချ၊ နောက်မှ အသစ်မပြုပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၁၉။ ရှေးအာသဝ၊ စွန့်ပယ်ချ၊ နောက်မှ အသစ်မပြုပြီ။

န ဆန္ဒဂူ-အလိုဆန္ဒနောက်သို့လည်း မလိုက်ပြီ တဲ့၊ ဆန္ဒဂတိ ဒေါသာ ဂတိ စသော အဂတိလေးပါးနောက်သို့ မလိုက်ကြောင်းလဲ မဟာနိဒ္ဒေသမှာ ဖွင့်ပြထားပါတယ်၊ တဏှာဆိုတဲ့အလိုနောက်သို့ မလိုက်ဘူးလို့ဆိုတာက ပိုပြီးရှင်းပါ တယ်၊ ပုထုဇဉ်တွေမှာ တဏှာအလိုနောက် လိုက်ပြီးကြံနေကြ ပြောနေကြ ပြုနေကြရတယ်၊ သောတာပန် သကဒါဂါမ်တွေလဲ အပါယ်လားကြောင်းမဟုတ်တဲ့ တဏှာအလိုနောက် လိုက်နေကြရသေးတာပဲ၊ အနာဂါမ်လဲ ဘဝတဏှာဆိုတဲ့ အလိုနောက် လိုက်နေရသေးတာပဲ၊ ရဟန္တာမှာတော့ တဏှာဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့ပယ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ဘယ်တဏှာအလိုနောက်မှ မလိုက်ရတော့ဘူး၊ အဲဒါ အင်မတန်ကောင်းတာပဲ၊ နောက်ပြီးတော့ နောပိ နိဝိဿဝါဒီ-မိစ္ဆာအယူဟူသမျှ၌ သက်ဝင်စွဲယူ၍ ပြောဆိုနေခြင်းလည်း မရှိတော့ပြီတဲ့၊ ဒါကတော့ သောတာပန်ဖြစ်ကတည်းက မိစ္ဆာအယူအစွဲ ကင်းလာခဲ့တာမို့ ထင်ရှားပါ တယ်၊ ရဟန္တာမှာ အယူအစွဲကင်းကြောင်း သာပြီးထင်ရှားတာပေါ့၊ အဲဒီ ၂-ပုဒ်အရ (ဆန္ဒနောက်လဲ၊ မလိုက်ဘဲ၊ ယူစွဲသက်ဝင် မဟောပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဆန္ဒနောက်လဲ၊ မလိုက်ဘဲ၊ ယူစွဲသက်ဝင် မဟောပြီ။

သောဓီရော-ပညာရှိဖြစ်သော ထိုရဟန္တာသည်၊ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ-အယူမှား ဟူသမျှတို့မှ၊ ဝိပ္ပမုတ္တော-ကင်းရှင်း လွတ် မြောက်လေပြီတဲ့၊ အဲဒါကို (ဒိဋ္ဌိတို့မှ၊ ထိုဓီရ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်၊ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဒိဋ္ဌိတို့မှ၊ ထိုဓီရ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ။

လောကေ-လောကဉ္စ၊ န လိမ္မတိ-တဏှာဖြင့် မကပ်ငြိတော့ပြီတဲ့။ သတ္တဝါဆိုတဲ့ သတ္တလောကဉ္စလဲ မကပ်ငြိဘူး။ မိမိ သန္တာန်က ရုပ်နာမ်၊ သူတစ်ပါးသန္တာန်က ရုပ်နာမ်၊ မြေကြီး သစ်ပင် တောတောင်စတဲ့ အပြင်ပရုပ်တွေဆိုတဲ့ သင်္ခါရလောကဉ္စလဲ မကပ်ငြိဘူး။ လူ့ဘုံ နတ်ဘုံအစရှိတဲ့ ဩကာသလောကဉ္စလဲ မကပ်ငြိဘူး။ ဘယ်မှာမျှ မကပ်ငြိတော့ဘူးတဲ့။ နောက်ပြီး တော့ အနတ္တဂရဟီ-မိမိကိုယ်ကိုလည်း မကဲ့ရဲ့ မရှုတ်ချတော့ပြီတဲ့။ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ မပြုသင့် မပြောသင့်တာကို ပြုမိ ပြောမိတဲ့အတွက် မှားလေစွ မှားလေစွလို့ စိတ်ပူပန်ပြီး မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရတာတွေလဲ ရှိတတ်တယ်။ ဒါနသီလကုသိုလ် ကို မပြုမိတဲ့အတွက် မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရတာလဲရှိတယ်။ သမထဘာဝနာ ဝိပဿနာဘာဝနာကို အားမထုတ်မိတဲ့အတွက် မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရတာလဲရှိတယ်။ သတိပဋ္ဌာန်ကို မပွားစေခဲ့မိဘူး။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မပွားစေခဲ့မိဘူး စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ် ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချရတာလဲရှိတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ မပြုသင့်မပြောသင့်တာကို ပြုခြင်းပြောခြင်းလဲ မရှိတော့ဘူး။ ပြုသင့်ကျင့်သင့် တဲ့ သီလ သမာဓိ ပညာ အကျင့်တွေကိုလဲ လိုလေသေးမရှိ အပြည့်အစုံ ကျင့်ပြီးပြီ။ ဒါကြောင့် “မပြုသင့် မပြောသင့်တာ ပြုမိ လေခြင်း ပြောမိလေခြင်းလို့ စိတ်ပူပန်စရာ ကဲ့ရဲ့စရာလဲ မရှိတော့ဘူး။ ပြုကျင့်သင့်တဲ့ သီလ စသည်တွေကို မပြုကျင့်မိလေ ခြင်းလို့ စိတ်ပူစရာ ကဲ့ရဲ့စရာလဲ မရှိတော့ဘူး။ အဲဒါကို (လောကဉ္စလဲ၊ မကပ်ဘဲ၊ ကိုယ်ထဲကဲ့ရဲ့ကင်းလေပြီ-လို့) ဆောင်ပုဒ် စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

လောကဉ္စလဲ၊ မကပ်ဘဲ၊ ကိုယ်ထဲကဲ့ရဲ့ကင်းလေပြီ။

မိမိကိုယ်ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းကင်းတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါပဲ။ ဒါပေမယ့် ရှေ့စကားနဲ့ ကာရန်ကိုက်ညီအောင် ကိုယ်ထဲ-လို့ ဆိုထားပါတယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ နောက်ဆုံး အဖြေဂါထာ (၂၀)

၂၀။ သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော၊
 ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌိ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
 သ ပန္နဘာရော မုနိ ဝိပ္ပမုတ္တော၊
 န ကပ္ပိယော နူပရတော န ပတ္တိယော။

ယံ ကိဉ္စိ-အမှတ်မရှိ အလုံးစုံသော၊ ဒိဋ္ဌိ ဝါ-မြင်ရသော အရာသည်လည်းကောင်း၊ သုတံ ဝါ-ကြားရသောအရာသည် လည်းကောင်း မုတံ ဝါ-နံလျက် စားသိလျက် ထိသိလျက် ရောက်ရတွေ့ရသော အရာသည်လည်းကောင်း၊ (ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ သုတ မင်္ဂလာ မုတမင်္ဂလာလို့လဲ ဖွင့်ပြချက်ရှိ၏။ ယင်းအနက်ကား ပြည့်စုံသင့်သလောက် မပြည့်စုံပေ။) ဝိညာတံ ဝါ-ကြံသိရသော အရာသည်လည်းကောင်း၊ (ဝါ-သဒ္ဓါတို့၏ အစွမ်းဖြင့် ထည့်သည်။) အတ္ထိ-ရှိ၏။ တေသု သဗ္ဗဓမ္မေသု-ထို မြင်ရကြားရ တွေ့ရသိရသော တရားအားလုံးတို့၌၊ (ဓမ္မအရ ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးဟု ဖွင့်ပြချက်ရှိ၏။ ပြည့်စုံသင့်သလောက် မပြည့်စုံပေ။) သ၊သော -ထိုရဟန္တာသည်၊ ဝိသေနိဘူတော-သေမင်းစစ်သည် ကင်းလျက်ရှိပေသည်တဲ့။

သေမင်း၏ စစ်သည်ဆိုတာ ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာစသည်ဖြင့် ပြဆိုထားတဲ့ ကာမရာဂ စသည်တွေပါပဲ။ မြင်ရ တဲ့အာရုံစသည်နှင့် စပ်ပြီးတော့ ကာမရာဂစစ်သည်တွေ ဖြစ်နေကြတဲ့ သတ္တဝါတွေမှာ တဘဝ တဘဝမှ သေသည်၏အခြားမဲ့ ၌ အဲဒီ ကာမရာဂစသည်ကြောင့် ဘဝအသစ်အသစ် ဖြစ်ဖြစ်နေကြရတယ်။ ဖြစ်ရာရာ ဘဝတိုင်းမှာ သေသေနေကြရတယ်။ ဒါကြောင့် ကာမရာဂစသည်တွေကို သေမင်း၏စစ်သည်တွေလို့ ဆိုရတယ်။ ရဟန္တာမှာတော့ ဒွါရ ၆-ပါးက ပေါ်လာတဲ့ ဘယ် တရားနှင့်မျှ စပ်ပြီး ကာမရာဂစစ်သည်တွေ မဖြစ်ရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ မဖြစ်ရတော့ဘူး။ မဖြစ်ရတော့ မသေရတော့ဘူး။ အဲဒါဟာ သေမင်း၏ စစ်သည်ဖြစ်တဲ့ ကာမရာဂစသည် ကင်းနေလို့ပါပဲ။ အဲဒါကို (မြင်၊ ကြား၊ တွေ့ရ၊ ကြံသိရ၊ ဓမ္မအားလုံးမှာ၊ သေမင်းစစ်သည်၊ ကင်းလေပြီ၊ မုနိရဟန္တာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထား တယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

၂၀။ မြင်၊ ကြား၊ တွေ့ရ၊ ကြံသိရ၊ ဓမ္မအားလုံးမှာ။
 သေမင်းစစ်သည်၊ ကင်းလေပြီ၊ မုနိရဟန္တာ။

သ၊သော မုနိ-ထိုရဟန္တာ ရဟန်းသည်။ ပန္နဘာရော-ချအပ်ပြီးသော ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ရှိပေပြီ။ ဝါ-ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဟူသမျှ ကို ပယ်ချအပ်လေပြီတဲ့။ ဝန်ထုပ်ဆိုတာ (၁) ကိလေသာ ဝန်ထုပ်က တစ်ခု၊ (၂) အဘိသင်္ခါရဆိုတဲ့ အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံ ဝန်ထုပ်ကတစ်ခု၊ (၃) ခန္ဓာဝန်ထုပ်ကတစ်ခု ဒီသုံးခုပါပဲ။ ပုထုဇဉ်တွေမှာ လောဘ ဒေါသစသော ကိလေသာတွေကလဲ မပြတ် ဖြစ်လျက် ရှိနေသောကြောင့် အလွန်ပင် ဝန်လေးပါတယ်။ အဲဒီ ကိလေသာတွေကြောင့် သာယာတပ်စွဲပြီးတော့လဲ မပြတ် အားထုတ် လုပ်ကိုင်နေကြရတယ်။ စိတ်ဆိုးပြီးတော့လဲ ပြုလုပ်အားထုတ် နေကြရတယ်။ မမြဲတာကို မြဲတယ်လို့၊ ဆင်းရဲတွေကို ချမ်းသာလို့၊ ရုပ်နာမ် သဘောတရားတွေကို အတ္တကောင် ငါကောင်လို့ ထင်မှတ်သိမှားတဲ့ အဝိဇ္ဇာမောဟကြောင့်လဲ မပြတ် ပြုလုပ် အားထုတ်နေကြရတယ်။ ဒိဋ္ဌိမာန စသည်ကြောင့်လဲ မပြတ်ပြုလုပ် နေကြရတယ်။ အဲဒီလို ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်လဲ ဝန်လေးနေတာပဲ။ အဲဒါဟာ ကိလေသာဝန်ထုပ်ကို ထမ်းဆောင်နေရလို့ ဝန်လေးနေတာပါပဲ။

ဒါကြောင့်တင် မကသေးဘူး။ အဲဒီလို ပြုလုပ်တိုင်း ပြုလုပ်တိုင်း အကုသိုလ်ကံ ကုသိုလ်ကံတွေ ဖြစ်ပွားနေတယ်။ အဲဒီ ကံဆိုတဲ့ အဘိသင်္ခါရကြောင့် အပါယ်လေးပါး ရောက်ပြီးတော့လဲ ဆင်းရဲရတယ်။ လူ့ဘဝ နတ်ဘဝတွေမှာ ဖြစ်ပြီးတော့လဲ အိုခြင်း သေခြင်းစသော ဆင်းရဲတွေကို ခံစားနေကြရတယ်။ ဒါဟာ အဘိသင်္ခါရဆိုတဲ့ ကံကြောင့် ဝန်လေးနေတာဘဲ။

နောက်ပြီးတော့ ဘဝတိုင်းဘဝတိုင်း ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေရှိနေလို့ အဲဒီ ခန္ဓာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နေကြရတယ်။ ဒီခန္ဓာတွေ ကောင်းစားအောင်လို့ အမြဲမပြတ် ရှာကြံပြုပြင်ပေးနေရတယ်။ ဒီလို ပြုပြင်ပေးနေပေမယ့်လို့ တစ်နေ့ကျတော့ အိုရတယ် နာရ တယ် သေရတယ်။ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲတွေကိုလဲ တွေ့ကြုံခံစားနေကြရတယ်။ ငရဲဘုံမှာတော့ အဆင်းရဲဆုံးပါပဲ။ အဲဒီလို ဆင်းရဲပင်ပန်းပြီး ဝန်လေးနေတာဟာ ရုပ်ခန္ဓာ နာမ်ခန္ဓာတွေ ရှိနေလို့ပါပဲ။

ရဟန္တာမှာတော့ ကိလေသာတွေလဲ မရှိသောကြောင့် ဝန်ပေါ့နေတယ်။ ဘဝအကျိုးကို ဖြစ်စေမည့် ကံဟောင်း ကံသစ် ဆိုတဲ့ အဘိသင်္ခါရတွေ မရှိသောကြောင့်လဲ ဝန်ပေါ့နေပါတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ဖြစ်မည့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာမရှိသော ကြောင့်လဲ ဝန်ပေါ့နေတယ်။ ဒါကြောင့် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဟူသမျှကို ပယ်ချအပ်ပေပြီ-လို့ ဆိုတာပါပဲ။ အင်မတန် ကောင်းတာပါပဲ။ နောက်ပြီးတော့-ဝိပုမုတ္တာ-ကိလေသာဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှလည်း ကင်းရှင်း လွတ်မြောက်ပေပြီတဲ့။ ဒါကတော့ “ဝန်ထုပ်ကို ပယ်ချပြီးပြီ” ဆိုတာနဲ့ပင် ထင်ရှားနေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် “ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်တယ်” ဆိုတဲ့ ဒီဝေါဟာရ စကားလုံးက ဗုဒ္ဓသာသနာတော်မှာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ စကားလုံး ဖြစ်ပါတယ်။

သောတာပတ္တိမဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိ စသောအပါယ်လားကြောင်း ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့က လွတ်မြောက် ပါမှ အပါယ်ဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်။ (၇) ဘဝထက် ပိုလွန်ပြီးဖြစ်ရမည့် သုဂတိဘဝ ဆင်းရဲတွေမှာလဲ လွတ် မြောက်တယ်။ သကဒါဂါမိ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ပြီး အကြမ်းစား ကာမရာဂဗျာပါဒဆိုတဲ့ ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ကင်းမှ (၂) ဘဝ ထက် ပိုလွန်ပြီးဖြစ်ရမည့် သုဂတိဘဝဆင်းရဲတွေမှ လွတ်မြောက်တယ်။ အနုစားဖြစ်တဲ့ ကာမရာဂဗျာပါဒဆိုတဲ့ ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ကင်းမှ ကာမဘဝဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်။ ရူပရာဂ အရူပရာဂ အဝိဇ္ဇာစသော ကိလေသာအနှောင် အဖွဲ့တွေ အကုန်ကင်းမှ သံသရာဆင်းရဲဟူသမျှမှ လွတ်မြောက်တယ်။ ကိလေသာ အကြမ်းစားတွေ မဖြစ်ရအောင် ဆင်ခြင် နေရုံမျှဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ကိလေသာ အသေးအဖွဲ့ကလေးများကို ဆင်ခြင်ပြီး ပယ်ဖျောက်ရုံမျှဖြင့်ဖြစ်စေ ယခုပြောခဲ့တဲ့ အပါယ်ဆင်းရဲ စသည်မှ မလွတ်မြောက်နိုင်ဘူး။

ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားရှင်က ကိုယ်တော်တိုင်လဲ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုလျက် ဝိပဿနာ မဂ္ဂင်များကို ပွားစေပြီးတော့ အဲဒီ အာသဝေါကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှ လုံးဝလွတ်မြောက်တော်မူခဲ့ကြောင်းကို (အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္ဆိ)အာသဝေါတို့မှ စိတ် လွတ်မြောက်ခဲ့ပြီလို့ အထင်အရှား ဟောကြားတော်မူပါတယ်။ (ကာမာသဝါပိစိတ္တံ ဝိမုစ္ဆိတ္ထ) စသည်ဖြင့်လဲ မူလပဏ်၊ ဘယဘောရဝသုတ် စသည်မှာ ဟောကြားထားတော်မူပါတယ်။ မိမိလိုပင် တပည့်သာဝကတွေအားလဲ ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင်ကျင့်ဖို့ သုတ်ပေါင်းများစွာတို့၌ ဟောထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် “ကိလေသာဆိုတာ အမြဲရှိနေတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိလေသာကင်းအောင် အားထုတ်ဖို့ မလိုဘူး”လို့ ဘုရား တရားတော်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက် ဒီလို ဟောပြောနေကြတာလဲ ရှိနေတယ်။ “ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့ဆိုတာ ကိုယ့်ဟာကိုယ် လုပ်လို့ ဖြစ်တာပဲ။ အဲဒီ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်မြောက်အောင် အားထုတ်ဖို့မလိုဘူး”လို့ ဘုရားတရားတော် နှင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဒီလို ပြောဟောနေကြတာလဲ ရှိနေတယ်။ အဲဒီလို ပြောဟောတာကို အကောင်းအမြတ်အနေဖြင့် ယုံကြည်ပြီး အလေးအမြတ် ပြုနေတဲ့သူတွေလဲ ရှိတာပဲ။ အဲဒီလို ပြောဟောချက်ဟာ ဘုရားအလိုတော်နှင့် ညီမညီ ဆင်ခြင်ဖို့လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီ ဂါထာမှာ ဝိပုမုတ္တာ-လို့ ဟောထားတဲ့ ဘုရားစကားတော်နှင့်စပ်ပြီး သတိပေးစကားအနေဖြင့် ဖော်ပြလိုက်တာပါပဲ။

အထူးသတိပြုစရာကတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ မလွတ်မြောက်သေးတဲ့ သူတွေမှာ လိုချင်နှစ်သက်စရာနဲ့ တွေ့ရရင် မလိုချင်မနှစ်သက်ဘဲ ကင်းအောင်ဘယ်သူမှ မတတ်နိုင်ဘူး။ စိတ်ဆိုးစရာနဲ့တွေ့ရင်လဲ စိတ်မဆိုးဘဲ ကင်းအောင် ဘယ်သူမှ မတတ်နိုင်ဘူး။ ဝမ်းသာစရာရှိရင်လဲ ဝမ်းမသာဘဲ ဘယ်သူမှ မနေနိုင်ဘူး။ စိတ်ညစ်စရာရှိရင်လဲ စိတ်မညစ်ဘဲ ဘယ်သူမှ မနေနိုင်ဘူး။ နှစ်သက်မှု စိတ်ပျက်မှုဖြစ်လာတဲ့အခါ ဆင်ခြင်ရုံနဲ့ ပျောက်တယ်လို့ ထင်ရတာကလဲ မကြီးကျယ်တဲ့ အသေးအဖွဲ့ကလေးများမို့ပါ။ တကယ်ကြီးကျယ်တဲ့ နှစ်သက်မှု စိတ်ပျက်မှုကြီးတွေကျတော့ ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့် လုံးဝကင်းစေရန် မတတ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒါ အင်မတန် ထင်ရှားပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အဝိဇ္ဇာတဏှာကို အကြွင်းမဲ့မပယ်ရသေးရင် သေခါနီးကျတော့ ကံ ကမ္မနိမိတ် ဂတိနိမိတ်ဆိုတာ ပေါ်လာတာချည်းပဲ။ အဲဒီ ထင်ပေါ်လာတဲ့ အာရုံနိမိတ်ကို မည်သူမျှ မပယ်ဖျောက်နိုင်ဘူး။ အဲဒီ အာရုံနိမိတ်ကို စွဲလမ်းပြီး သေသွားရမှာချည်းပဲ။ အဲဒီလို သေပြီးတဲ့အခြားမဲ့မှာ အဲဒီအာရုံနိမိတ်ကို အာရုံပြုပြီး ဘဝသစ် ပဋိသန္ဓေစိတ် ဖြစ်မှာကလဲ ကိန်းသေပဲ။ ဒီပုံဒီနည်းဖြင့် ပုထုဇဉ်ဆိုရင်တော့ အပါယ်ဘဝ စသည်မှာလဲဖြစ်ပြီး ဆင်းရဲဖို့ရာဟာ ကိန်းသေပဲ။ ဒါကြောင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ မလွတ်သေးရင် ဘဝဆင်းရဲတွေကို အကန့်အသတ်မရှိ ခံစားသွားရမှာပဲ။ အဲဒါကို အထူးသတိပြုရမယ်။

အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ ဟူသမျှမှ လုံးဝကင်းပြီး လွတ်မြောက်နေတဲ့ ရဟန္တာမှာတော့ ဘယ်လောက်ကြီးကျယ်တဲ့ နှစ်သက်ဖွယ် စိတ်ပျက်ဖွယ်တွေနဲ့ တွေ့ရပေမယ့် နှစ်သက်မှု စိတ်ပျက်မှုစသော ကိလေသာတွေဟာ အသေးအဖွဲ့ တစ်စွန်းတစ်စကလေးမျှတောင် မဖြစ်တော့ဘူး။ အဲဒါဟာ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ဖြင့် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့ဟူသမျှမှ ကင်းရှင်းစွာ လွတ်မြောက်နေလို့ပါ။ အဲဒီလို စင်စစ် လွတ်မြောက်အောင် ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဆိုတဲ့ ရုပ်နာမ်တို့၏ အဖြစ်အပျက်ကိုရှုပြီး ဝိပဿနာမဂ္ဂင်ကို ပွားစေရတဲ့ ဘာဝနာအလုပ်ကို အပြည့်အစုံ အားထုတ်ဖို့လိုပါတယ်။ ကိလေသာဖြစ်လာမှ ဆင်ခြင်ရုံမျှဖြင့်တော့ ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လုံးဝလွတ်မြောက်တယ်ဆိုတာ ဘယ်နည်းနဲ့မှ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ အဲဒီအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို (ဝန်ထုပ်ကင်းပ၊ ကိလေမှ၊ လွတ်ရကင်းရှင်းစွာ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ဝန်ထုပ်ကင်းပ၊ ကိလေမှ၊ လွတ်ရ ကင်းရှင်းစွာ။

ပန္နဘာရော-ဝန်ထုပ်တွေကို ပစ်ချပြီးဖြစ်လို့ အဲဒီ ဝန်ထုပ်တွေလဲကင်းပြီး ပေါ့ပါးနေပါပြီတဲ့။ နောက်ပြီးတော့ ဝိပုမုတ္တော-ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မှလဲ လွတ်မြောက်နေလို့ အစဉ်ထာဝရ လွတ်လပ်ချမ်းသာနေပါပြီတဲ့။ အဲဒါဟာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်လဲဆိုတော့ ဝိပဿနာဆိုတဲ့ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂင်တွေကို ဖြစ်ပွားစေပြီးတော့ အရိယမဂ်ဖိုလ်လေးပါးကို ရောက်ပြီးဖြစ်တဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပါ။ အဲဒီလို ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့တွေ လုံးဝကင်းလွတ်နေပါမှ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိစိတ် ချုပ်ကင်းသွားတဲ့ နောက်ကာလမှာ ဘဝသစ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ မဖြစ်တော့ဘဲ ဆင်းရဲဒုက္ခဟူသမျှ လုံးဝ အကုန်ကင်းငြိမ်းသွားတယ်။

သော-ထိုရဟန္တာသည်။ န ကပ္ပိယော-တဏှာ ဒိဋ္ဌိဖြင့် ကြံတွေးစွဲယူခြင်းလဲ မရှိတော့ပြီ။ န ဥပရတော-မည်သည့်ဘဝမည်သည့်ဌာန၌မျှ ပျော်မွေ့ခြင်းလဲ မရှိတော့ပြီ။ (ဒီနေရာမှာ ကလျာဏပုထုဇဉ်နှင့်တကွ ကျင့်ဆဲ (သေက္ခ) ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မရသေးတဲ့ တရားထူးရဖို့ လိုလားတောင့်တတာကိုလဲ၊ ဥပရတိ-ပျော်မွေ့မှုကို ဖွင့်ပြထားတာလဲ ရှိပါတယ်။ အဲဒီလို တရားထူးရလိုတာကိုတော့ ရှုတ်ချရန်မသင့်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။ လောကထဲ ပျော်မွေ့တာကိုသာ ရှုတ်ချသင့်တယ်လို့ ထင်ပါတယ်။) န ပတ္တိယော-မည်သို့ ဖြစ်ရပါစေသည်ဖြင့် တောင့်တခြင်းလဲ မရှိတော့ပြီတဲ့။ အဲဒါကတော့ လောကီလောကုတ္တရာ ဘယ်ဟာကိုမျှ တောင့်တခြင်း မရှိတော့ကြောင်း ဖော်ပြတာပါ။ အဲဒါကို ကြံစည်၊ တောင့်တ၊ ပျော်မှုမှ၊ လုံးဝကင်းရှင်းပါ-လို့) ဆောင်ပုဒ်စီထားတယ်။ အဲဒါကို ဆိုကြရမယ်။

ကြံစည်၊ တောင့်တ၊ ပျော်မှုမှ၊ လုံးဝ ကင်းရှင်းပါ။

ကြံစည်မှုလဲကင်းတယ်။ တောင့်တမှုလဲကင်းတယ်။ ပျော်မွေ့မှုလဲ ကင်းတယ်လို့ ဆိုလိုတာပါ။ ပါဠိဂါထာ အစဉ်အရ အားဖြင့်တော့ ပျော်မှုမှကင်းတယ်။ တောင့်တမှုမှ ကင်းတယ်လို့ ဆိုထားတာပါ။ ဒါပေမယ့် မြန်မာလင်္ကာမှာတော့ ကာရန်ကိုကံအောင်လို့ “ကြံစည်၊ တောင့်တ၊ ပျော်မှုမှ” လို့ ရှေ့နောက် ပြန်ပြီးစီထားတယ်။ ရဟန္တာမှာ တဏှာဖြင့် နှစ်သက်သာယာပြီး ကြံတာမျိုး၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အထင်လွဲပြီး ကြံတာမျိုး လုံးဝမရှိတော့ဘူး။ ဘာကိုမှ လိုချင်တောင့်တမှုလဲ မရှိတော့ဘူး။ ဘယ်မှာမှ ပျော်မွေ့မှုလဲ မရှိတော့ဘူးတဲ့။ အလွန်စင်ကြယ် အလွန်ချမ်းသာတဲ့ ဖြစ်ပုံပဲ။ ဒါကြောင့် ရဟန္တာမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စုတိမှ နောက်ကာလ၌ ဘယ်လိုဘဝ ရုပ်နာမ်မျှ မဖြစ်တော့ဘဲ အမြဲတမ်း အေးငြိမ်းသွားတာပဲ။

ယခု မြင်တိုင်း ကြားတိုင်း တွေ့တိုင်း သိတိုင်း ထင်ရှားပေါ်လာသမျှ ရုပ်နာမ်ကို အမှန်အတိုင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိရအောင် မပြတ်ရှုမှတ် အားထုတ်နေကြရတာဟာ အဲဒီလို ရဟန္တာဖြစ်ပြီးတော့ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းပြီး အစဉ်ထာဝရ ငြိမ်းအေးသွားကြဖို့ပါပဲ။ ဒါကြောင့် အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်အထိ မြန်မြန်ရောက်အောင် တတ်နိုင်သမျှ တိုးတက်ပြီး အားထုတ်သွား ကြဖို့ပါပဲ။

အဲဒီလို တိုးတက် အားထုတ်နိုင်ကြ၍ ကိလေသာခပ်သိမ်း ဆင်းရဲခပ်သိမ်း အကုန်ငြိမ်းသည့် အရိယမဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် တရားထူး တရားမြတ်များကို လျင်မြန်စွာ ဆိုက်ရောက်၍ မျက်မှောက်ပြုနိုင်ကြပါစေ။

သာဓု...သာဓု...သာဓု...။

မဟာဗျူဟသုတ်တရားတော် ပြီး၏။

မဟာသမယသုံးသုတ်တရားတော် ဤတွင် ပြီး၏။